

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 31 / Hejmar 372 / Kanûn 2012

2013'TE DEVRİMCİ HALK SAVAŞI İLE KAZANACAĞIZ

Kürt Özgürlük Hareketi AKP'nin imha ve tasfiye amacıyla yürüttüğü topyekun özel savaş saldırısına karşı Devrimci Halk Savaşı stratejisi temelinde topyekun bir özgürlük ve demokrasi direnişi içinde olundu. Bu çerçevede 2012 yılı baştan sona kadar büyük bir savaş ve direniş yılı oldu. Kürt Halk Önderi direndi, halk direndi, özgürlük tutsakları direndi, demokratik siyaset direndi, gerilla direndi, Kürt halkı yediden yetmişe dört parçada ve yurtdışında AKP'nin faşist zulmüne ve soykırım uygulamalarına karşı büyük bir özgürlük direnişi içinde oldu. Tabii böyle bir direniş bedelsiz değildi. Büyük zorluklar ve acılar yaşandı. Mücadele tarihinin en değerli şehitleri bu yıllarda verildi. Mücadele tarihinin en büyük kahramanlıkları geçtiğimiz yılda yaşandı. TC devletinin ve AKP hükümetinin Kürt soykırımı çerçevesinde yürüttüğü insanlık dışı saldırıları bu kahramanca direnişler kırdı. sayfa 2'de

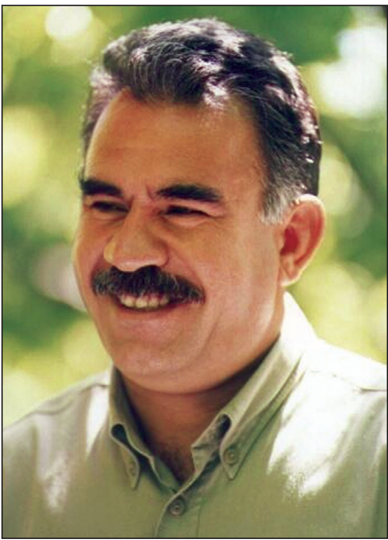
Şehit Abdullah Seçer (Lezgin) ve Şirvan Güler (Cîlo) arkadaşların anı yazıları 26'da

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

ABDULLAH ÖCALAN

Haki Karer'in anısına hazırlanan Parti Programı temelinde 26-27 Kasım 1978 tarihinde Diyarbakır'ın Fis köyünde iki gün süren kurucu kongre niteliğindeki 22 kişilik toplantımız, dönülmez yolun önemli bir başka kilometre taşıydı. PKK olarak adlandırılma ve ilan edilme aslında bir dönemin sonuydu. Hem dünya ve Türkiye koşullarında, hem de grup pratiğinde yapılması gerekenler esas olarak yerine getirilmişti. Burada devrimci tarz önemlidir. Çünkü sadece söylemle yetinilmedi; yoğun bir eylemlilikle iç içe yaşandı. Mevcut objektif koşullardan anlaşılması gereken, kent, sınıf ve ulus devletin bağrında 'karker' sınıfı adına çıkışı gerçekleştirmekti. Teori ve pratik seviye buna denk geldi. Benzer birçok grup vardı. sayfa 14'te

ROJAVA DEVRİMİ VE OLASI GELİŞMELER

Her şeyden önce mevcut durumu doğru tespit etmek lazım. Mevcut haliyle Suriye'ye dönük bir dış müdahale zaten var. Suriye'de yaşanan olaylar kesinlikle içten kaynaklı olaylar değil, bir iç çatışma durumu değil. Bölgesel ve küresel güçlerin çatışması durumudur. Bunu iyi görmek ve iyi anlamak lazım. Evet, vuruşan güçler Suriye güçleri; bir tarafta devlet var, bir tarafta çeşitli muhalif gruplar örgütleniyor. Kuralsız, ölçüsüz, vahşi bir savaş yaşanıyor. sayfa 8'de

ŞEHİTLER DÜNÜMÜZ BUGÜNÜMÜZ VE GELECEĞİMİZDİR

PKK gerçeği de baştan beri bu temelde şekillendi ve her adımda onlarca kahraman şehidin ruhuyla, kanıyla sulanarak bugüne geldi. Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi adına yaratılan her değer onlarca şehit verme pahasına oldu. Hiçbir şey ucuz, kolay, kendiliğinden elde edilmedi. Her şey deyim yerindeyse tırnakla sökülerek kazanıldı. Önder Apo'nun deyimiyle iğne ucuyla kuyu kazarcasına yürütülen bir mücadele tarzıyla elde edildi. Çaba harcayarak, ter dökerek, şehit vererek, kan dökerek bütün bu değerler ortaya çıkartıldı. Bugün özgürlük için bu kadar birleşmiş, örgütlenmiş, kararlaşmış toplum tümüyle böyle değerler üzerinde yükseliyor, yürüyor. sayfa 24'te

Direnmek yaşamaktır direnmek kazanmaktır

Kürt tarihi açısından 2012 yılı büyük savaş ve devrim yılı olarak tanımlanacak ve anılacaktır. Hem Kuzey Kürdistan'da yaşanan Devrimci Halk Savaşı'nın ulaştığı düzey, hem de Batı Kürdistan'da gerçekleşen 19 Temmuz özgürlük devrimi bu gerçeği açıkça gösteriyor. 2012'de Kürt özgürlük hareketinin öngördüğü gelişmeler yaşandı. İçinde bulunulan sürecin Kürt sorununun çözüm süreci olduğu belirlemesinde bulunmuştu. Yani Kürt sorununu tanımlama, açığa çıkartma, çözüm imkanlarını yaratma dönemi olarak değerlendirmiyordu; bu dönemi yürüttüğü mücadelelerle başarılı bir biçimde sonuçlandırmıştı. Şimdi o mücadelelerin yarattığı birikim üzerinde Kürt sorununun politik pratik çözümünün gerçekleşeceği bir final sürecini yaşıyor. 2012 yılı da böyle bir final sürecinin en etkili mücadele ve direniş yıllarından birisi olarak gerçekleşti. Zaten hareket ve halk olarak 2012 yılına topyekun direniş konumunda girildi. Devrimci Halk Savaşı stratejisi temelinde Önderlik, halk, hareket, özgürlük tutsakları dört parçada, yurtdışında ve yediden yetmişe tüm Kürtlerin direniş içinde olduğu bir konumda 2012 yılı karşılandı.

Kuşkusuz böyle bir direniş içinde olunması AKP hükümetinin yürüttüğü topyekun özel savaş konsepti temelindeki saldırıları nedeniyleydi. 12 Haziran 2011 seçimleri ardından PKK'yi imha ve tasfiye etme amacıyla AKP hükümeti topyekun özel savaş konsepti temelinde çok kapsamlı ve yoğun bir saldırı içine girmişti. Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı da bu saldırılara karşı topyekun direniş ile cevap vererek varlığını bu temelde korumak, özgürlüğünü böyle bir direnişle elde etmek istedi. 2012'ye böyle kapsamlı ve sert bir mücadele içinde girildi. Türk devletinin ve AKP hükümetinin niyeti, planları, hedefleri açıktı. Gerçekten de Kürt halkı ve demokratik güçler şunu çok iyi bilmeli ki, AKP hükümeti TC tarihinin en sinsi, en kapsamlı, en derin soykırım savaşını yürütüyor. Kendinden önceki hükümetlerin yürüttüğü özel savaş uygulamalarından gereken dersleri çıkartarak ve kendi sinsi, aldatıcı, demagojik konumunu da bunlara ekleyerek kirli özel savaş uygulamalarını çok derin ve kapsamlı hale getirmiş bulunuyor.

2012 büyük bir savaş ve direniş yılı oldu

2012 yılına girerken devletin ve hükümetin duruşu, konumu net bir biçimde böyleydi. İmralı işkence sistemini derinleştirmede, halk üzerindeki faşist polis terörünü tırmandırmada, demokratik siyaseti etkisiz kılmak için siyasi soykırımlarını yoğunlaştırmada ve özellikle gerillayı ezme ve marjinal konuma düşürme amacıyla askeri operasyonların kış koşullarına rağmen elindeki teknik gücü azami düzeyde kullanarak tırmandırma konumunu yaşıyordu. Bazıları AKP'ye 'PKK'ye saldır, sonuç alacaksın' demişti. AKP de bu sözlere inanarak tıpkı Tansu Çiller gibi PKK'yi ezip tasfiye etme unvanını kazanma, yeni bir Atatürk olma hevesiyle böyle bir topyekun saldırı konumu içerisine girmişti. 2012 yılının bu temelde Kürtler açısından en kapsamlı varlık ve özgürlük, direniş yılı olacağı baştan belliydi. Hükümetin bu yaklaşımını görerek ve elindeki imkanları Kürt halkının direnme potansiyelini değerlendirerek Kürt özgürlük hareketi de bu topyekun özel savaş saldırısına karşı topyekun direnişle cevap vermeyi ve kazanmayı öngördü. Böyle bir direnişi geliştirmeye gücü ve imkanı vardı. Bölge ve uluslararası alanda koşullar bu temelde bir direniş yürütülmesi açısından elverişliydi. Böylece AKP'nin PKK'yi imha ve tasfiye amacıyla yürüttüğü topyekun özel savaş saldırısına karşı Devrimci Halk Savaşı stratejisi temelinde topyekun bir özgürlük ve demokrasi direnişi içinde olundu.

Bu çerçevede 2012 yılı baştan sona kadar büyük bir savaş ve direniş yılı oldu. Kürt Halk Önderi direndi, halk direndi, özgürlük tutsakları direndi, demokratik siyaset direndi, gerilla direndi, Kürt halkı yediden yetmişe dört parçada ve yurtdışında AKP'nin faşist zulmüne ve soykırım uygulamalarına karşı büyük bir özgürlük direnişi içinde oldu. Tabii böyle bir direniş bedelsiz değildi. Büyük zorluklar ve acılar yaşandı. Mücadele tarihinin en değerli şehitleri bu yıllarda verildi. Mücadele tarihinin en büyük kahramanlıkları geçtiğimiz yılda yaşandı. TC devletinin ve AKP hükümetinin Kürt soykırımı çerçevesinde yürüttüğü insanlık dışı saldırıları bu kahramanca direnişler kırdı. Kürt halkının varlık ve özgürlük mücadelesini sürekli kılan ve daha da güçlendiren bu süreci bu direnişler yarattı. 2012 yılı bir kere daha gösterdi ki, direnmek yaşamaktır, direnmek kazanmaktır. Kürt halkı için varlık ve özgürlük açısından direnmekten başka çare yoktur. Her şey özgürlük ve demokrasi direnişiyle yaratılıyor, kazanılıyor, elde ediliyor. Kürdistan'da var olma ağır bedelleri ödemeyi ifade eden kahramanca direnişle gerçekleşiyor. Mücadele tarihinin çoğu kez açığa çıkardığı bu gerçeği 2012 yılında bir kez daha bütün yakıcılığıyla gördük.

Böyle kapsamlı bir mücadelenin sonuçları açısından da kısaca şunları ifade edilebilir: Birincisi, 12 Haziran seçimleri ardından PKK'yi bitireceğiz hedefiyle ortaya çıkan AKP'nin saldırı planları boşa çıkartılmış, kırılmıştır. AKP hükümeti, Başbakan, onun danışmanları PKK'nin Mart 2012'ye kadar ezilip marjinal konuma düşürülebileceğini ifade ediyorlardı. AKP hükümeti 12 Haziran seçimleri ardından PKK'ye karşı saldırı planını bu temelde yapmıştı. Buna göre İmralı'da Önder Apo'ya dönük baskı, işkence, tecrit uygulamaları geliştirildi. Bu çerçevede sokakta Kürt halkı üzerinde AKP polisinin faşist terörü estirildi. Kürt demokratik siyaseti etkisiz kılınmak, tasfiye edilmek için her türlü baskıya maruz bırakıldı. Siyasi soykırım operasyonları artırılarak sürdürüldü. Ordu ve polis gerillaya saldırtıldı. Bu saldırılar kış boyu da en azgın bir biçimde sürdürüldü. Sonuç, şimdi herkes "PKK'nin Ortadoğu'nun en dinamik siyasal aktörlerinden biri" olduğunu söylüyor. Kürt siyaseti üzerinde etkinliği daha da arttı. Kuzey Kürdistan'da ve diğer Kürdistan parçalarında kitle tabanı daha da genişledi. AKP'nin faşist soykırımcı saldırganlığına karşı yürüttüğü direniş temelinde PKK hem Kürtleri Ortadoğu mücadelesinde en güçlü bir aktör haline getirdi, hem de kendisini Kürt siyasetinin belirleyici dinamik gücü konumuna ulaştırdı.

"Kürt halkı ve demokratik güçler şunu çok iyi bilmeli ki, AKP hükümeti TC tarihinin en sinsi, en kapsamlı, en derin soykırım savaşını yürütüyor. Kendinden önceki hükümetlerin yürüttüğü özel savaş uygulamalarından gereken dersleri çıkartarak ve kendi sinsi, aldatıcı, demagojik konumunu da bunlara ekleyerek kirli özel savaş uygulamalarını çok derin ve kapsamlı hale getirmiş bulunuyor"

AKP en büyük yenilgisini 2012'de PKK karşısında aldı

AKP'nin PKK'yi imha ve tasfiye etme hedefi tümüyle boşa çıktı, başarısız kaldı. Kış boyunca yürütülen saldırılar değil sadece, 2012 yılına yayılan saldırılar sonucunda da AKP PKK'yi ezme, imha ve tasfiye etme amacında başarılı olamadı. Değil imha ve tasfiye etmek, marjinal konuma düşürme, tecrit etme hedefini de gerçekleştiremedi. Dolayısıyla AKP'nin planları tümüyle bozuldu, başarısız kılındı. AKP hükümeti en büyük yenilgisini, başarısızlığını 2012 yılında PKK'ye karşı izlediği politikada aldı. Bunun sonucudur ki 2012 Eylülü'ne gelindiğinde izlediği savaş siyasetinin başarılı olamayacağı, sonuç vermeyeceği hususunu görerek bu sefer ağız değiştirmeye, "tekrar görüşme de yapabiliriz, belki oluyordur da" vb sözler söyleyerek ortamı muğlaklaştırarak oyalama, aldatma politikasını öne çıkartmaya çalıştı. Bu bile AKP'nin PKK'yi imha ve tasfiye amacıyla gündeme getirdiği topyekun özel savaş saldırısının başarısız kaldığını, boşa çıktığını gösteren somut bir ifadeydi. Aslında başarısızlığın itirafı oluyordu.

İkinci olarak, 2012 yılında geliştirilen topyekun demokratik direnişin motor gücünün gerillanın birçok alanda gerçekleştirdiği devrimci operasyonlar olduğu açıktır. Böyle bir devrimci harekat tarzına ulaşması gerilla açısından yeni bir taktik yaklaşım oldu. Bu yaklaşım tümüyle Kürt sorununun Demokratik Özerklik çözümüne bağlı, bu amacı gerçekleştirmeye dönük bir tarz ve taktik adımdı. Yeni dönem Devrimci Halk Savaşı stratejisinin doğru taktik uygulamaları oluyordu. Kürt sorununun Demokratik Özerklik çözümü için, Kürt halkının demokratik özyönetimini oluşturup sürdürebilmesi için gerekli askeri zemini yaratmayı ve sürdürmeyi ifade ediyordu. Bir yandan ordunun hareket alanı daraltılıp kırsal alanda gerillanın hakimiyetini geliştirirken, diğer yandan kasaba ve şehirlerde ordu ve polisin halk üzerindeki baskı ve terör uygulamalarını sınırlandırmak hedeflendi. Böylece halkın kendi kendini yöneteceği, yaşatacağı bir ortamı oluşturma hamlesi başlatılmış oldu.

Gerilla bu çerçevede 2012 yılında Devrimci Halk Savaşı stratejisinin gereklerini yerine getirmeyi ifade eden bir tarz ve taktik uygulama içine girdi. Oramar'dan Şemzinan'a, Çelê'ye, Beytüşşebap'a, Amed'ten Dersim'e kadar bu operasyon hamleleri geliştirilmeye çalışıldı. Burada amaçlanan bazılarının sandığı gibi çok asker ya da polis vurmak değildi. Savaşı çok fazla yoğunlaştırmak, tırmandırmak da değildi. Tersine yerinde, zamanında gerekli harekatları düzenleyerek, darbeler vurarak askeri ve siyasi amaca ulaşmaktı. Böyle bir tarzla gerilla savaşına yaklaşım gösterildi. Ulaşılmak istenen amaç ordunun alan hakimiyetini daraltmak, hareket zeminini sınırlandırmak; kırsal alanda gerillanın alan hakimiyetini, denetimini kendi tarzına uygun bir biçimde geliştirmekti. Sadece kırsal alandaki bir mücadele değil, kır şehir savaşının planlı, uyumlu bir biçimde geliştirerek kırsal alandaki etkinlik düzeyini kasabalara ve şehirlere taşırıp polis ve askerin şehir üzerindeki denetimini, devlet yönetiminin halk üzerindeki etkinliğini kırarak, zayıflatarak halkın baskıdan kurtuluşunu sağlamak, demokratik özyönetimini oluşturup kendi kendini yönetmesinin önünü açma zeminini oluşturmaktı. Bu çerçevede bir siyasi ve askeri hedefi vardı. Buna Demokratik Özerklik çözümünün gerçekleştirilmesi deniyor. Bu biçimde Kürt sorununun Demokratik Özerklik çözümünü parça parça sınırlı bir alanda bile olsa gerçekleştirmek. Tümden bir çözüme ulaşılamasa da en azından ikili yönetimler oluşturmak, yönetim gerçeğini halkla devletin paylaştığı bir durumu ortaya çıkarmaktı. Hedef buydu ve bilindiği gibi bu hedef doğrultusunda 2012 yılı boyunca büyük bir mücadele yürütüldü. Gerilla cesaret ve fedakarlıkla bu amacı geliştirmeye çalıştı; kahramanlık çizgisinde savaştı. Gerçekten de Agitlerin, Zilanların kahramanlık ruhu, çizgisi 2012 gerilla savaşına tümüyle hakim oldu. Bu büyük direnişin de büyük kahramanlıkları ortaya çıktı. Gerilla tam bir fedai çizgisinde bu savaşı yürüttü.

Diğer yandan başlatılan devrimci operasyonlar tamamlanamadı, yarım kaldı diyebiliriz. Aslında 2012'nin devrimci harekatlarını bir deneme, bir başlangıç, bir prova olarak ele almak, değerlendirmek daha doğru olur. Çok önemli bir mücadele yürütüldü. Yeni dönemin taktikleri ve tarzı bakımından ciddi bir deneyim yaşandı. Yine kırda denetimi sağlama, Türk ordusunun hareketini sınırlandırma noktasında belli sürelerle önemli bir etkinlik düzeyi ortaya çıkartıldı. Şehirlerde de hedeflenen harekatın geliştirildiği alanlarda polis ve asker hareketliliği belli ölçüde azaltıldı. Sonuçta şunu gördük: Bu tarz ve taktik yaklaşım zamanında doğru yöntemlerle planlı ve hazırlıklı bir biçimde yürütülürse kesinlikle başarı kazanılabilir, sonuç elde edilebilir.

Hem Çelê, hem Şemzinan, hem Beytüşşebap, hem de Gever deneyimleri bunu net bir biçimde gösterdi. Fakat 2012 yılında bu devrimci operasyonlar hedeflendiği biçimiyle tamamlanamadı. Bunda geç kalma önemli bir etkendir. Mevsim koşulları harekatı devam ettirmeye el vermedi. Diğer yandan yenilik, acemilik, yeterince planlayamama, hazırlıklı olamama da bunda bir rol oynadı. Yani pratik uygulamada ortaya çıkan hata ve eksiklikler devrimci harekatların tam sonuca ulaşmasını engelleyen faktörlerden oldu. Kır şehir bütünlüğü tam sağlanamadı. Hedef zenginliğine tam ulaşılamadı. Modern gerillacılık denilen tarzda tam derinleşilemedi. Çok fazla öfke ve tepkiyle hareket etme yaşandı. Kısaca geç hareket etme ve uygulamada yaşanan hata ve eksiklikler nedeniyle gerillanın devrimci operasyonları tam sonuca gitmedi, yarım kaldı. Düşmana belli darbeler vuran ve belirli sürelerle kır ve kentsel alanlarda etkinlik oluşturan düzeyde kaldı. 2013 yılı 2011 ve 2012 yıllarının tecrübesi ve öğretici dersleri temelinde modern gerillacılığın Kürdistan'da geliştiği, yaratıcı gerilla savaşının uygulamasının derinliğine ve yaygınlığına pratikleştiği bir süreç olacak.

"AKP devleti insanla yürütemediği savaşı teknikle yürütmek istiyor. Bunun için de en son model savaş tekniklerini alabilmek için Türkiye'nin bütün imkanları seferber ediliyor. Bütçenin yüzde yetmiş beşi, yani çoğunluğu aslında savaşa ayrılmıştır. Bütçe tartışmaları yapıyorlar, değişik yaşam alanlarına para ayırdıklarını söylüyorlar, ama el altından hepsini tekrar topluyor savaş için gerekli teknik malzemeye yatırıyorlar"

Türk ordusu Kürdistan'daki savaşta aslında yenilmiş durumda

Gerçekten de gerillanın savaş azmi, cesaret ve fedakarlığı en üst düzeydedir, sonsuz ve eşsiz düzeydedir. Buna karşılık teknik gücü ve hakimiyetinde zayıflıklar var. Türk ordusunun durumu ise bunun tam tersini ifade ediyor. 2012 pratiği çok daha net gösterdi ki ister komutası ister savaşçısı olsun Türk ordusu savaşacak güçte, cesaret ve fedakarlıkta kesinlikle değil. Zaten korkudan dolayı birbirini vuruyorlar, intihar ediyorlar. Bazı komutanlar tayin-terfi sonucunda kendilerine verilen görev sahalarına gitmiyorlar. Kürdistan'da savaşa katılmamak için askerden kaçan, askere gitmeyen yüz binlerce genç var. Askere gitmiş olanlarda da Kürdistan'a gelmemek için her türlü çabayı harcıyorlar. Gelenlerin büyük bir korku ve panik içinde olduğu netçe görülüyor, biliniyor.

Türk ordusu Kürdistan'daki savaşta aslında yenilmiş durumda. Bunu darbe ve Ergenekon davalarında yargılanan generallerin, subayların durumunda görüyoruz. Onlar başarısız kaldıkları, PKK karşısında yenildikleri için suçlanıyorlar, sorumlu tutuluyor ve yargılanmaya çalışılıyorlar. Geri kalanlar da, şimdi yeni terfi ettirilenler de mevcut sonucu yaşıyorlar. Yenilmiş bir ordunun durumunu düzeltmeye çalışıyorlar. Bu da tabii mümkün değil, zor oluyor. Ruh olarak, anlayış olarak yenilgi psikolojisini, korkuyu, ürküntüyü aşamıyorlar. Kürdistan'da savaşma cesaret ve fedakarlığından subayı da, generali de, askeri de yoksundur. Bu net bir durum. Çünkü insanlar bu savaşta başarılı olacaklarına inanmıyorlar. Bir de artık bilinçlendiler. Niçin savaştıkları konusunda muğlaktırlar. Kürtlere karşı savaşmakta bir avuç şoven ırkçı faşist zihniyetli olanlar dışında kimse istekli değil. Yani savaşın amacını benimsemiyorlar. O nedenle de kendilerini savaşa vermiyorlar.

Bu noktada AKP'nin savaşamayan ordu koşullarında PKK'ye karşı imha ve tasfiye harekatını yürütebilmek amacıyla geliştirdiği iki tedbir var: Bir tanesi profesyonel ve paralı asker oluşturma. Yani savaşın amacını benimsemeyen, savaştan korkan, savaşta başarılı olunacağına inanmayan orduyu, yani mecburi askerlik temelinde orduya alınan gücü savaş alanından geriye çekip onun yerine paralı asker koymak oluyor. Bol bol para dağıtmak oluyor. Parayla teşvik edilerek daha fazla para vaat edilerek insanlar Kürdistan'da savaşa sürülmek isteniliyor. Savaşın amacı daha çok para elde etmek, maaş almak oluyor. Çünkü başka amaç kalmamıştır. TC devleti ve AKP hükümeti başka bir amaçla Türkiye'nin gençliğini Kürt halkının üzerine, Kürt gençlerinin üzerine süremeMektedir. Vatan-millet edebiyatı artık boşa çıkmıştır. 'Teröristlere karşı mücadele, haydutlara, eşkiyalara, vahşilere karşı mücadele' lafları anlamsız hale gelmiştir. 'Bölücüleri, vatan hainlerini yok etmemiz gerekir' edebiyatı teşhir olmuştur. Türkiye toplumu ve gençliği devletin ve hükümetin ırkçı şoven söylemlerini artık benimsemiyor. Bundan uzaktır. Bu söylemler etkilemiyor. Dolayısıyla da vatan-millet edebiyatıyla da Kürt halkının üzerine orduyu sürmek artık eskisi kadar mümkün değil, kolay değil. Bir de amacı net olmayınca, amaca ve başarıya inanmayınca insanlar istekle savaşamıyorlar. Bu nedenle eski mecburi askerlik temelindeki orduyla artık Kürdistan'da savaşma gücü kalmamış; insanları savaşa sevk edemiyor. Şimdi onun yerine maaş ve para kazanma amacını, hedefini bazılarının önüne koyuyorlar. Vatan-millet için Kürdistan'da savaştırılamayan insanlar şimdi para için savaştırılmaya çalıştırılıyorlar. Haydi, daha çok öldür, daha fazla kan dök, daha fazla savaş, sana daha çok prim vereyim, daha fazla maaş vereyim, cebin daha çok parayla dolsun deniliyor. İnsanların kanları, canları parayla satın alınmaya çalışılıyor. Para karşılığında başkalarının kanını dökmesi, canını alması isteniyor. AKP'nin geldiği ahlaki düzey budur, vicdan düzeyi budur. AKP'nin insani ölçüsü ve olaylara yaklaşımı bu noktaya gelmiş durumda.

Diğer tedbir ise teknik güçtür. İnsanla yürütemediği savaşı teknikle yürütmek istiyor. Bunun için de en son model savaş tekniklerini alabilmek için Türkiye'nin bütün imkanları seferber ediliyor. Bütçenin yüzde yetmiş beşi, yani çoğunluğu aslında savaşa ayrılmıştır. Bütçe tartışmaları yapıyorlar, değişik yaşam alanlarına para ayırdıklarını söylüyorlar, ama el altından hepsini tekrar topluyor savaş için gerekli teknik malzemeye yatırıyorlar. Neredeyse tek bir bütçe var, o da savaşa ayrılan bütçedir. Bunu iyi görmek, anlamak lazım. Dört dönüyor hükümet, dünyayı dolaşıyor Başbakan, dışişleri bakanı; nerede daha etkili bir savaş aracı var, onu bulup almaya, Kürt halkına karşı o araçlarla savaşı yürütmeye çalışıyorlar. Bu bakımdan en son model teknik ile orduyu donatmaya çalışıyorlar. Silah ve cephanelerini en ileri düzeyde tutmak istiyorlar. Şu anda dünyada ABD'den sonra savaşa en yüksek miktarda para yatıran birinci devlet Türkiye'dir. Açıklanan resmi savaş bütçesine kimse kanmamalıdır.

2012 yılında Türk ordusunun savaşı tamamen bu iki unsura dayalı olarak yürüdü. Sonuçları ortadadır. Tabii tekniğin savaşta önemli bir rolü var. Taktik zenginlik teknik güce dayalı olarak gelişiyor. Teknik ve taktik arasında önemli ilişkiler, bağlantılar var. Taktik zenginlik, yaratıcılık içinde olabilmek için önemli teknik güce sahip olabilmek verilerden birisidir. Yani yeni teknik savaşın belirli bir etkinliği vardır. Fakat şunu da bilelim ki her şey teknik değildir. Ancak taktik yaratıcılık ve zenginliği geliştiren de insandır, komutandır, savaşçıdır. Teknik ne olursa olsun onu kullanan yine insan unsuru oluyor. O bakımdan da savaşın kaderini insan belirliyor, savaşanların durumu belirliyor. Savaşanların savaşın amacına bağlanma, savaşı yürütmedeki cesaret ve fedakarlıkları, isteklilikleri sonucu belirliyor. Bu bakımdan teknikle insan unsurundaki zayıflığını, zafiyetini gidermek için belli bir mesafe kat etmeye çalışsa da elbette istenen düzeye hiçbir zaman ulaşmıyor. Bir sınır dahiline kalıyor. Teknik donanım belli bir sınırı aşamıyor. Sadece teknikle savaşmakla başarılı olmak kesinlikle mümkün değil.

2012 yılı büyük bir zindan direniş yılı oldu

Üçüncü olarak zindan direnişidir. Kuşkusuz 2012 yılının tek mücadele eden gücü gerilla değildi. Gerilla öncü güçtü, motor güçtü. Fakat onunla birlikte mücadele eden daha çok halk, gençlik, çocuklar, kadınlar oldu. En çok da direnen Önder Apo oldu. Bütün bu direnişlere İmralı direnişi yön verdi; öncülük etti. Demokratik siyaset direndi, her türlü baskıya, işkenceye, siyasi soykırım operasyonuna karşın özgürlük ve demokrasi için mücadeleden bir adım bile geri atmadı. Gerilemek şurada kalsın, günlerinin, yaşamlarının tümünü Özgürlük mücadelesine veren militanlar haline geldiler. Hepsi birer özgürlük savaşçısı oldu. Halk direndi, direniyor. Yurtdışında halk büyük bir direniş yürüttü; cezaevlerindeki tutsaklar direniyor. Aslında gerilla direnişi bütün bunlara ruh veren, ilham veren, öncülük eden çekim gücüydü. Ama daha büyük direnişi halk yürüttü. Serhildanlarda, Önder Apo'ya özgürlük eylemlerinde Kuzey Kürdistan'da, diğer Kürdistan parçalarında ve yurtdışında her türlü baskıya ve zulme, zorluğa karşı büyük bir direnme, mücadele içerisinde oldu.

2012 yılında her alanda yürütülen mücadelesinin temel hedefi "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statüydü." Bu hedefe kilitlenerek her Kürt insanı bulunduğu yerde gücünü, imkanlarını değerlendirerek bir direnme, mücadele etme konumu içinde oldu. Topyekun direniş böyle gelişti, gerçekleşti. 2012 yılının AKP'nin faşist soykırımcı topyekun saldırılarına karşı topyekun demokratik direniş yılı olması sadece sözde değildir. Böyle bir pratik durumu ifade ediyor. Bu noktada cezaevlerindeki özgürlük tutsaklarının direnişi özellikle de yılın sonuna doğru 2012 yılının kazanılmasında büyük bir sonuç alıcılık, zafer ifade etti.

12 Eylül'den itibaren 68 gün boyunca gelişen büyük açlık grevi direnişi aslında PKK'nin üçüncü zindan direniş dalgasının finali oldu. 14 Nisan 2009'dan itibaren AKP'nin yeni bir konsept temelinde geliştirdiği siyasi soykırım operasyonlarına karşı zindanlardaki, mahkemelerdeki tutum zaten büyük bir direnişti. Anadilde savunma hakkı kapsamında gösterilen tutumu, AKP'nin baskı, işkence uygulayarak, tutuklayarak korkutup, bölüp parçalama yaklaşımlarına karşı büyük bir cesaretle ve birlik içinde gösterilen direnişçi tutum büyük bir direniş konumunu, yeni bir zindan direniş dalgasını ifade ediyordu. Dört yıldır sürüyor bu direniş süreci.

12 Eylül'de başlayan açlık grevi süreciyse bu sürecin finali oldu. İçinde bulunulan ortama bir müdahaleyi ifade etti. Gerillanın, önderliğin ve halkın yürüttüğü direnişe tutsaklar cephesinden bir güç katma ve sahiplenme durumu ortaya çıktı. Büyük bir kahramanlıkla, kararlılıkla bu direniş yürütüldü. Mazlumların, Ferhatların, Hayrilerin, Kemallerin, Akiflerin, Alilerin ruhuyla 12 Eylül'de başlayan açlık grevi eylemi yürütüldü. Bu cesaret, bu ruh, bu kararlılık "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefi doğrultusunda Kürtlerin sonuna kadar direnme kararlılığında olduğunu dost-düşman herkese bir kez daha gösterdi. Dahası "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefini açlık grevi eylemiyle bütün Türkiye ve dünya kamuoyuna taşırdı. Onlar tarafından kabul edilir, benimsenir hale getirdi. Böylece "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefini sadece bir slogan olmaktan çıkardı. Yine sadece gerillanın yürüttüğü bir mücadele hedefi olmaktan çıkardı. Her Kürt insanının kendi özgür iradesiyle yürüttüğü bir mücadele, öngördüğü bir hedef haline getirdi. Tüm demokrat ilerici insanlık tarafından benimsenir, kabul edilir kıldı. "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefini düşünce düzeyinde zafere götürdü. Bu hedefin gerçekleşmesini kesinleştirdi. Onun garantisini yarattı. Gerisi, pratikte onu tamamlamaktır. Onu da gerilla ve halk yürütecektir. Açlık grevlerinin sona ermesi ardından halk inisiyatifleri, KCK Yönetimi, değişik demokrat yurtsever kurum ve kuruluşlar zindan direnişçilerinin amaçlarını başarma mücadelesini etkili bir biçimde yürüteceklerini açıkladılar. Bu mücadelenin başarısını sağlayacakları sözünü verdiler. Zindanların kazandığı ideolojik zaferi siyasi ve pratik zafere dönüştürme azimlerini, isteklerini belirttiler. İçinde bulunduğumuz süreçte adım adım böyle bir süreç yürütülüyor ve gerçekleşiyor. Bu bakımdan zindan direnişçiliği bir kere daha sürece müdahale etmiş, gelişmelere damgasını vurmuş, dönemin devrimci demokratik hedeflerini başarmanın garantisini kazandıkları ideolojik zafer temelinde ortaya çıkarmışlardır. Kendi görev ve sorumluluklarının gereğini bu biçimde başarıyla yerine getirmiş oluyorlar. Onun gerisini Özgürlük hareketi, halk ve gerilla tamamlayacaktır.

Bu bakımdan da 2012 yılı büyük bir zindan direniş yılı oldu. Zindanda 1982'de olduğu gibi 30 yıl sonra yeniden büyük direnme ve kazanma gerçekleşti. Büyük zindan direnişçiliğinin 30. yıldönümünde özgürlük tutsaklarının Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin izinde yürümekte kararlı olduklarını, onların amaçlarını ve direniş ruhlarını güçlü bir biçimde sahiplenip yürüttüklerini bir kez daha ortaya koydular. Bu bakımdan PKK'nin ve Kürt halkının Özgürlük mücadelesinin zindan direniş çizgisinde kararlılıkla yürütüldüğü, en küçük bir sapma ve zayıflama yaşamadığı ortaya çıktı. Nasıl ki 1982'de 12 Eylül faşizmine karşı kazanılan ideolojik zafer 15 Ağustos gerilla atılımını ve 1990 ulusal diriliş devriminin başarısını ortaya çıkardıysa, 2012 zindan direnişinin ideolojik zaferi de "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefinin önümüzdeki süreçte gerçekleşmesini sağlatacaktır. Özgürlük hareketi ve Kürt halkı tutsakların kazandığı ideolojik zaferi politik pratik zafere dönüştürerek Önder Apo'nun özgürlüğünü ve Kürdistan'ın statü kazanmasını kesinlikle sağlayacaklardır.

Benzer bir biçimde "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefiyle Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdışında yürütülen çok zengin eylem biçimlerini içeren direnişler de oldu. Bu halk direnişleri dönemin taktik mücadelesinin temel bir halkasını ifade ediyorlar. Kürt demokratik halk serhildanının parçaları oluyorlar. Bu eylemliliğin küçüğü-büyüğü, etkilisi etkisizi yoktur, önemlisi-önemsizi kesinlikle olmaz. En küçüğünden en büyüğüne kadar hepsi birleşiyor

ve bir halkın özgürlük ve demokrasi için direnme iradesini, ruhunu, bilincini, tutumunu ortaya çıkarıyor. Bütün bunlar 2012 yılı boyunca güçlü bir biçimde yaşandı, ortaya çıktı. Kuzey Kürdistan'daki halkımız Önder Apo'nun özgürlüğü için, yine kahraman şehitlerine sahiplenme temelinde AKP polisinin faşist saldırılarına karşı gerçekten de takdir edilir kahramanca bir direniş içinde oldu. AKP'nin faşist terörü karşısında bir milim bile geri adım atmadı, sonuna kadar Önder Apo'nun özgürlüğünü istedi. Bunun için yürüdü, miting yaptı, protesto yaptı, açlık grevi yaptı. Elinden ne geliyorsa o temelde direnmekten geri durmadı. Kahraman şehitlerine sonuna kadar sahip çıktı. AKP polisinin cenazelere saldırmak gibi vahşi tutumu karşısında bile insanlığını koruyarak kendi değerlerine son nefesine kadar sahip çıkacağını net bir biçimde gösterdi.

Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürdistan'ın statü kazanması sağlanacaktır

"Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefi doğrultusunda direnen sadece Kuzey Kürdistan'daki halk olmadı. Zaten Batı Kürdistan halkı 19 Temmuz devrimini gerçekleştirdi. Bu devrim temelinde "Önder Apo'ya Özgürlük" mücadelesine büyük katkı sunmuş oldu. Güney Kürdistan'daki, Doğu Kürdistan'daki, yurtdışındaki, özellikle Avrupa'daki halk da Kuzey ve Batı Kürdistan'daki devrimci gelişmelere her seferinde sahip çıktı. "Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürdistan'ın statüsü" hedefi doğrultusunda mevcut imkanlarını, koşullarını değerlendirerek onlar da büyük bir direniş, eylemlilik içinde oldular; protestolar yaptılar, açıklamalar geliştirdiler. Özellikle Avrupa'da "Önder Apo'ya özgürlük" hedefiyle yürütülen imza kampanyası oldukça etkili oluyor. Hızlı ve büyük bir tempoyla geliştiği anlaşılıyor. Tabii "Önder Apo'ya özgürlük" hedefi sadece imza kampanyasıyla da sürmüyor; özgürlük nöbeti var. Özgürlük propagandası amacıyla her alanda mitingler, etkinlikler düzenlendi. Önder Apo'yu tanıtan broşürler, kitapçıklar dağıtılıyor. Önder Apo'yu insanlığa tanıtan ve özgürlüğü için destek isteyen büyük bir uluslararası özgürlük kampanyası yürütülüyor. Bu direnişlerin hepsi değerlidir, 2012 topyekun direnişinin birer parçası konumundadır. Kürt halkının özgürlük mücadelesinin 2012 yılını kazanmasını sağlamışlardır. Sadece tek bir parçanın bu kazanımda rolü yok; her alandaki her türlü mücadele birleşerek bu büyük sonucu elde etti. Tıpkı zindan direnişlerinin Türkiye ve uluslararası kamuoyunu etkilemesi gibi, Kürdistan'ın diğer parçaları ve Avrupa'da yürütülen etkinlikler, imza kampanyası, halk direnişleri de Önder Apo'nun özgürlüğü hedefini uluslararası kamuoyuna taşıdı, onlar tarafından kabul edilir ve desteklenir hale getirdi.

Bu temelde oluşmuş çok güçlü bir duruş var şimdi. Büyük bir direniş var. "Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürdistan'ın statü kazanması" böyle bir ulusal ve uluslararası mücadele temelinde çok daha yakınlaşmış bulunuyor. "Önder Apo'ya özgürlük" bir slogan olmaktan çıkıyor. Günlük gerçekleşebilecek bir hedef haline gelmiş bulunuyor. Büyük bir kamuoyu bu temelde oluşturulmuş durumda. Bu da AKP'nin faşist, oyalamacı, çözümsüz politikalarını teşhir ediyor, zorluyor. AKP'yi sıkıştırıyor, daraltıyor. AKP'nin her türlü imkanı kullanarak Kürt halkını ve Özgürlük hareketini tecrit etme çabalarını boşa çıkartıyor. Tecrit olan Kürtler ve PKK değil, AKP'nin kendisi oluyor. Uluslararası kamuoyunda AKP'nin faşist, soykırımcı yüzü daha çok teşhir edilerek maskesi düşürülüyor ve Kürt halkına karşı baskıcı, soykırımcı siyaset yürütmesi daha çok zorlaştırılıyor.

2012 sonuçları net bir biçimde gösteriyor ki "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" kampanyasını mevcut konumuyla daha da yaygın ve derin kılarak sürdürmek çok kısa bir zaman dilimi içerisinde kesinlikle zafer kazanacak, sonuç verecektir. Bu temelde Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürdistan'ın statü kazanması kesinlikle sağlanacaktır. 2012 pratiği bunu göstermiştir. Bundan çıkan sonuçlar temelinde 2013 yılında yürütülecek daha etkin bir kampanya kesinlikle sonuç alacaktır.

Dördüncü olarak, Batı Kürdistan'daki devrimsel gelişmeleri görmek gerekir. Buna 19 Temmuz devrimi de deniyor. Gerçekten de kimse böyle bir gelişmenin olacağını çok fazla ihtimal dahilinde görmüyordu. Batı Kürdistan'da şaşırtan bir devrimsel gelişme uygun koşullar oluştuğunda görkemli bir biçimde yaşandı. Batı Kürdistan beş aydır sadece Kürdistan'ın değil, dünyanın en özgür alanı haline geldi. Halk bu temelde kendi özgür, demokratik yaşamını örgütlüyor, kendi kaderini kendi eline almış bulunuyor. Batı Kürdistan özgürlük devrimi bir yandan tüm Kürdistan devriminin, Kürt sorununun çözümünün, diğer yandan Suriye'deki demokratik devrimin en sağlam bir gücü, kalesi, öncü konumda rol oynayan bir gücü haline gelmiş bulunuyor. Kürt sorununun Demokratik Özerklik çözümü Batı Kürdistan'da Demokratik Konfederalizmin inşasıyla adım adım örülüyor. Bu da 2012 yılının en büyük, en kalıcı, etkisi yıllara yayılacak gelişmesi oluyor.

Sonuç olarak tüm bu gelişmeler gösteriyor ki Kürt sorunun Demokratik Özerklik çözümü yolunda 2012 yılında önemli mesafeler kat edilmiş durumdadır. Her şey tam hedeflendiği gibi, istenilen düzeyde olmasa da, mevcut gelişmeler yetersiz de bulunsa 2012 yılında Kürt halkının özgürlük devriminde temel ve kalıcı adımlar atıldığı tartışmasızdır. Bu bakımdan 2012 yılının büyük kazananı Kürt halkı ve Kürt Özgürlük Hareketi olmuştur. AKP'nin faşist soykırımcı saldırılarının kırıldığı, boşa çıkarıldığı, AKP hükümetinin başarısız kılınarak tarihinin en sıkışık ve zor dönemine sokulduğu ortadadır. Bu nedenle genel planda şunu söylenebilir; 2012 yılının kötü kaybedeni AKP hükümetidir. Kendini aşırı abartan, dev aynasında gören bir yaklaşım ve bundan kaynaklı yanlış politikalar AKP'yi bu sonuca götürmüştür. Buna karşılık 2012 yılının büyük kazananı Kürt halkı ve Kürdistan Özgürlük Hareketi olmuştur. Batı Kürdistan'daki 19 Temmuz devrimi ve Kuzey Kürdistan'daki "Önder Apo'ya özgürlük" hedefi doğrultusunda gelişen, Kürt sorununun demokratik çözümünü öngören devrimci halk savaşının gelişme düzeyi bu gerçeği net bir biçimde göstermektedir.

İmralı sisteminin sürmesi daha çok baskı zulüm ve savaş demektir

14 yıldır Önder Apo tarihte eşine rastlanmayan bir baskı ve işkence sistemine maruz bırakılıyor. Kürt halkı üzerinde Önder Apo şahsında tarihin en büyük işkencesi uygulanıyor. Kürt soykırımının irade kırmayı hedefleyen en azgın biçimi bu biçimde yürütülmeye çalışılıyor. İnsani açıdan ele alırsak gerçekten de bu uygulama kelimenin tam anlamıyla vahşi bir zulümdür. Bu zulüm bir gün gelir sahiplerini de yakar. Bunu herkes de böyle bilmeli. Bir insana 14 yıl boyunca uygulanan bu baskı, tecrit, psikolojik işkence hiçbir ahlak, hukuk, vicdan tarafından kabul edilir değildir. Ki bu insan bir halkın özgürlük savaşçısıdır, bir halkın özgürlük önderidir, bir halkın var olma ve özgür yaşama iradesidir. Dolayısıyla insanlık dışı vahşi işkence bir kişiye değil; o kişi şahsında bir halka yapılmaktadır. TC devletinin ve arkasındaki küresel sistemin Kürt halkı üzerindeki soykırım uygulamasının en somut örneklerinden birisi İmralı işkence sistemi olmaktadır. Dolayısıyla bu sistemin varlığı aslında bir suçtur, soykırım suçudur. Önder Apo 510 gündür ne avukatlarıyla, ne yakınlarıyla ne de hiç kimseyle görüştürülmektedir. Bu süre içerisinde iki defa kardeşi görüşebilmiştir ki o da siyasi amaçlarla gerçekleşmiştir. Bu kadar zulüm uygulaması firavunlar döneminde bile, Nemrutlar devrinde bile görülmemiştir. Bir kere İmralı işkence sisteminin zulüm boyutunu görmek lazım. Bunun vicdan ve ahlak tarafından kabul edilmeyeceğini ortaya koymak, bilmek gerekiyor. Bunu yapanların tarihte yüzlerinin kara olacağını, uygulamanın bir kara leke olarak hep alınlarında kalacağını bilmeleri gerekiyor.

Diğer yandan 14 yıllık uygulama gösterdi ki aslında İmralı işkence sistemi yenilmiştir, başarısız kalmıştır. İmralı işkence sisteminin hedefi, amacı neydi? Önder Apo'yu düşünemez kılmak, düşündüklerini halka ulaştıramaz kılmak. Böylece PKK'nin dağılıp tasfiye olmasını sağlamak. Bu biçimiyle Kürt halkının Özgürlük mücadelesini yenilgiye uğratmak ve buna dayanarak Kürt soykırımını tamamlamaktır. Dikkat edilirse geçen 14 yıllık süreç içerisinde bu plan defalarca yenilgiye uğratılmıştır. Böyle bir plan yaparak sonuç almak isteyenler başarısız kalmışlardır. İmralı mücadelesinde defalarca kazanan Önder Apo ve Kürt halkı olmuştur. Kaybeden ise Türkiye Cumhuriyeti devleti ve onun hükümetleri olmuştur. Önder Apo sadece Kürtlere ve PKK'ye değil, bugün insanlığa özgürlük ve demokrasi yürüyüşünde yön veren, öncülük eden bir konuma gelmiş bulunuyor. Düşünceleri tüm insanlığa dalga dalga yayılıyor. 21. yüzyılın özgürlük ve demokrasi mücadelelerinin kılavuzu olma rolünü oynamaya daha şimdiden başlamış bulunuyor. Bu bakımdan İmralı sistemi aslında yenilmiştir, aşılmıştır, parçalanmıştır. Ne Önder Apo düşünemez ve düşündüklerini ifade edemez kılınmıştır ne PKK düşüncesiz bırakılıp dağıtılabilmiş, tasfiye edilebilmiştir, ne de Kürt halkının Özgürlük mücadelesi yenilgiye uğratılabilmiştir. Tersine bunların hepsi geçmişte olduğundan çok daha güçlü bir biçimde gerçekleşmiş bulunuyor. Önder Apo 'Üçüncü Önderliksel Doğuş'la sadece Kürt halkına değil, insanlığa öncülük ediyor. PKK tarihinin en güçlü ve kudretli çağını yaşıyor. Kürdistan özgürlük mücadelesi sadece Kürt sorununun çözümünü dayatmıyor; bugün Ortadoğu'da yaşanan III. Dünya Savaşı'nda Kürtleri en güçlü bir bölgesel aktör haline getirmiş bulunuyor. O halde artık İmralı işkence ve tecrit sisteminin ne anlamı var, ne değeri var, ne geçerliliği var! İmralı işkence ve tecrit sistemiyle hedeflenen hiçbir şey başarılmamış, gerçekleşmemiştir. Gösterilen insanüstü çabayla İmralı sistemi paramparça edilmiş, delik deşik edilmiş, gereksiz hale getirilmiştir. Geriye kalan bir zulüm uygulamasıdır. Önder Apo ve Kürt halkı üzerinde bir psikolojik savaş uygulaması, bir zulüm uygulamasıdır. Bunun dışında herhangi bir ideolojik, siyasi ve askeri değeri kalmamış durumda. O halde bu sistemi bu biçimde devam ettirmenin hiçbir değeri de yok, anlamı da yok. Sahiplerine, bunu ısrarla yürütmeye çalışanlara kazandıracağı hiçbir şey yoktur.

İmralı işkence sisteminin 14. yılında Önder Apo'nun geliştirdiği tutum da bu anlamda önemli ve öğreticidir. İmralı sisteminin aşıldığını, yenildiğini, başarısız kaldığını en net bir biçimde Önder Apo'nun gösterdiği duruş ve tutum ortaya koymaktadır. Dikkat edilirse artık İmralı işkence ve tecrit sistemiyle ne Önder Apo'yu, ne Kürt halkını, ne de PKK'yi durdurmak, engellemek mümkün olmaktadır. Bu çerçevede Önder Apo; artık gereksiz hale gelmiş, aşılmış, sadece zulüm anlamına gelen İmralı sistemi ayak bağının kaldırılıp atılmasını kesin bir biçimde gündeme koymuştur. Artık İmralı sistemiyle Önder Apo yaşayıp çalışmak istemiyor; Kürt halkı yaşamak istemiyor, insanlık yaşamak istemiyor. Başarısız kalmış, paramparça olmuş bu sistemin hala varlığı insanlığın alnında bir kara leke olmaktan öteye bir şey ifade etmiyor. Ama bu kara leke ortadan kaldırılmadan barış, demokratik çözüm gelişmiyor. Ne Kürt savaşı sona erebiliyor, ne Kürt sorununun demokratik siyasi çözümü gerçekleşebiliyor, ne Türkiye'nin demokratikleşmesi sağlanabiliyor, ne de Türkiye Ortadoğu'da barışı koruyan ve demokrasiyi yayan bir ülke haline gelebiliyor. İmralı sistemi devam ettikçe bunların hepsinin tersi yaşanıyor. Bu sistem Kürt soykırımının devam ettirilmesini, Kürdistan'da savaşın sürmesini ifade ediyor. Bu sistem Kürt sorununu çözümsüz kılıyor. Bu sistem Türkiye'nin demokratikleşmesini engelliyor, Türkiye'yi faşist, despotik rejim altında tutuyor. Bu sistem Türkiye'yi bölgede herkesle savaşır hale getirmiş bulunuyor. Suriye ile İran ile Irak ile İsrail ile herkesle savaşan bir AKP rejimi ortaya çıkmış durumda. Ki bunun İmralı işkence sisteminin sürdürülmesiyle yakından bağı var. Bu gerçeğin iyi görülmesi ve bilinmesi gerekiyor.

O halde bu sistemin 2013 yılında devam ettirilmesi neye yol açacaktır? Hiç kuşkusuz Kürt sorununun çözümsüzlüğünün devam etmesi anlamına gelir. Bu da Kürdistan'da daha büyük, daha derin, daha kapsamlı savaş demektir. Bu durum Türkiye'de faşist terörün, despotizmin daha çok geliştirilmesi, halk üzerinde, emekçiler üzerinde, kadınlar üzerinde baskının ve zulmün artması demektir. Bu durum Türkiye'nin başta Suriye olmak üzere bölgede III. Dünya Savaşı'na ABD kuyruğunda daha etkili bir biçimde katılması demektir. Yani içte savaş, dışta savaş demektir. İmralı sisteminin 2013 yılında sürmesi daha çok baskı, zulüm, sömürü demektir. Bunu herkes böyle görmeli, bilmeli, anlamalıdır.

Dolayısıyla da savaş değil barış, çözümsüzlük değil çözüm, baskı ve sömürü değil demokratik ve insanca bir yaşam isteniliyorsa o zaman İmralı işkence sistemine herkes karşı çıkmalıdır. İmralı işkence sisteminin ortadan kalkması, dolayısıyla Önder Apo'nun sağlık, güvenlik ve özgür hareket etme sorununun çözümlenebilmesi için herkes el birliğiyle çalışmalı, mücadele edebilmelidir. Ancak böyle bir mücadele bu kara lekeden, garabetten Kürt halkını, Türkiye toplumunu ve insanlığı kurtarabilir. Başka türlü açık ki kurtuluş yok. Bunu herkes böyle bilmeli, görmeli. Bu bakımdan her şeyden önce bu zulüm sistemini yürütenler, işletenler artık akıllarını başlarına toplayarak bu uğursuz, olumsuz, insanlığın kara lekesi konumunda olan uygulamayı sona erdirmelidirler. Yine Türkiye toplumu, ilerici de-

"14 yıldır Önder Apo tarihte eşine rastlanmayan bir baskı ve işkence sistemine maruz bırakılıyor. Kürt halkı üzerinde Önder Apo şahsında tarihin en büyük işkencesi uygulanıyor. Kürt soykırımının irade kırmayı hedefleyen en azgın biçimi bu biçimde yürütülmeye çalışılıyor. İnsani açıdan ele alırsak gerçekten de bu uygulama kelimenin tam anlamıyla vahşi bir zulümdür. Bu zulüm bir gün gelir sahiplerini de yakar. Bunu herkes de böyle bilmeli"

mokratik kamuoyu bu gerçeği görerek Kürt halkı açısında büyük bir zulüm, işkence ve hakaret anlamına gelen, Kürt soykırımının sürdürülmesini ifade eden bu insanlık suçunun ortadan kaldırılması için mücadele etmelidir.

Kürt halkı açısından bunu sürdürmek ne anlama gelir denilirse şunu ifade edebiliriz: Hareket ve halk olarak biz artık İmralı sistemiyle birlikte bir saniye bile yaşamak istemiyoruz. Önder Apo'nun özgürlüğü hedefi dışında hiçbir yaşamı kabul edecek durumda kesinlikle değiliz. Bu kadar uyarıya, çabaya rağmen eğer bu sistemi yürüten güçler buna son vermezlerse bilinmeli ki 2013 yılı Önder Apo'nun özgürlüğü temelinde Kürt halkının yediden yetmişe tüm parçalarda ve yurtdışında daha büyük ayağa kalktığı, her yöntemle mücadele ettiği, varını yoğunu mücadeleye sevk ettiği, elinden gelen her şeyi yaptığı, daha büyük topyekun direniş yılı olacaktır. Bunun gerisinde bir tutumu hiç kimse Kürtlerden beklememelidir. Hatta Kürtlerin sabrı bu konuda daha fazla zorlanmamalıdır da. Aslında şimdiye kadar hep uyarı yaptılar, demokratik mücadele sınırları içinde kaldılar. Ama eğer bu zulüm makinesi daha çok sürdürülmek istenir, bunda ısrar edilirse bilinmeli ki Kürt toplumunun da direnme gücü var, direnme potansiyeli var, sabrının da bir sınırı var. Direniş daha boyutlu olabileceği gibi, çok daha değişik mücadele yöntemlerini ve araçlarını da içerebilir. Bunun yapılmamasını da hiç kimse Kürtlerden isteyemez, bekleyemez. Bu kadar zulme, hakarete hiçbir toplum daha fazla dayanamaz, boyun eğemez. Bunun bir sınırı vardır, eğer o sınır aşılırsa toplumun topyekun ayağa kalkacağını ve herkes açısından yıkıcı, zarar verici hale geleceğini bilmek lazım. Kürt toplumu böyle bir sınıra gelmiştir. Bu işkence sistemini yaşatanlardan bu duruma son verilmesi beklenmektedir. Eğer gerçekleşmez de aynı minvalde avukat görüşleri bile olmayacak şekilde bu baskı sistemi devam ettirilmeye kalkılırsa bunu yapanlar Kürt halkından hak ettikleri cevabı kesinlikle alacaklardır.

İstendiği kadar Kürtler terör uyguluyor, vahşet yapıyor, şiddet uyguluyor denilsin. En büyük şiddet İmralı'da uygulanan şiddettir, en büyük terörizm İmralı üzerinde uygulanan işkence sistemidir; Kürt halkı üzerinde yürütülen soykırım savaşıdır. O bakımdan da artık bu tür nitelemeler, suçlamalar Kürtlerde hiçbir değer ifade etmiyor, hiçbir karşılığı yok, hiçbir etkide bulunmuyor. Tam tersine herkes bilmeli ki daha çok öfke yaratıyor, daha çok kin yaratıyor, daha çok tepkiye yol açıyor. Bunun da daha sert bir direnişi ortaya çıkartacağı kaçınılmaz. Herkes bu gerçeği böyle bilmeli. Artık 15. yılda da bu sistem devam ettirilmek istenirse bunun karşılığının her türlü yöntemi içeren en büyük Kürt direnişi olacağını herkes görmeli, anlamalı. Kürtlerin bu noktada olduğu bilinmeli. Kürtler açısından başka türlü bir yaşam kesinlikle yoktur. Artık bu duruma daha fazla sabretmeleri mümkün değil. Mevcut yöntemlerle çözüm aramalarının da bir sınırı var. Eğer talepler karşılanmaz, çözümleyici yaklaşılmazsa kuşkusuz Kürtler de başka arayışlara girecekler, özgürlük için direnişlerini çok daha kapsamlı, her türlü mücadele yönetimin içerecek bir şekilde geliştireceklerdir. Bunlara güçleri de var, koşullar da böyle bir mücadele için kapı açıyor. Dolayısıyla 2013 yılı İmralı sisteminin paramparça edilerek Önder Apo'nun özgürlüğünün mutlaka sağlandığı bir yıl olacak diyoruz. Kürt halkının bunun dışında bir hedefi yoktur, bunun gerisindeki bir sonucu kesinlikle kabul etmeyecektir.

"İstendiği kadar Kürtler terör uyguluyor, vahşet yapıyor, şiddet uyguluyor denilsin. En büyük şiddet İmralı'da uygulanan şiddettir, en büyük terörizm İmralı üzerinde uygulanan işkence sistemidir; Kürt halkı üzerinde yürütülen soykırım savaşıdır. O bakımdan da artık bu tür nitelemeler, suçlamalar Kürtlerde hiçbir değer ifade etmiyor, hiçbir karşılığı yok, hiçbir etkide bulunmuyor. Tam tersine herkes bilmeli ki daha çok öfke yaratıyor, daha çok kin yaratıyor, daha çok tepkiye yol açıyor"

AKP yeni devlet kuruculuğu misyonunu yürütüyor

AKP gerçeğinin gerçekten çok iyi bilinmesi ve anlaşılması gerekiyor. İktidarının onuncu yılında bu gerçeklik daha net bir biçimde açığa çıkmış durumda. Başlangıçtaki çıkış noktası AKP'yi tanımak açısından birçok çevre için gerçekten de yanıltıcı oldu. İşte İslami akımdan geliyor, milli görüşçü vb şeyler denerek Necmettin Erbakan çizgisinin şu veya bu biçimde devam ettirileceği sanıldı. Oysaki bu yaklaşım doğru değildi. AKP Necmettin Erbakan'ın öncülük ettiği hareketi inkar ederek ortaya çıkan bir akım oldu. Dolayısıyla onun içinden çıkmış olsa da onun politikalarına tümüyle ters bir politik yapılanmayı ifade etti. Bu gerçeklik süreç ilerledikçe adım adım ortaya çıktı. Şimdi iktidarının 11. yılına girmiş durumda.

AKP'ye bakıldığında islami akımla Necmettin Erbakan önderliğindeki siyasi islam mücadelesiyle herhangi bir alakası olmayan bambaşka bir varlık karşımızda. Bu varlık gerçekten de ittihat ve terakki çizgisini en çok temsil eden varlık. CHP İsmet İnönü'sünün çizgisini en çok pratikleştiren varlık. Demirel çizgisini en çok uygulayan varlık. Bir de rakipsizlik, on yıl iktidarda kalma, yüzde elli oy alma gibi sonuçlar temelinde gerçekten de kendini kaybetmiş, oldukça çok abartan, bukalemun gibi her türlü renge girebilen, demagojisi kuvvetli bir varlık. Mevcut varlığın ne kadar bir parti olup olmadığı da belli değil; Tayyip Erdoğan diktatörlüğü haline gelmiş durumda. Tek millet, tek devlet, tek dil, tek bayrak şimdi tek kişi, tek adam noktasına ulaşmış durumda. Böylece gerçekten de içte rakipsizlik, dışta küresel kapitalist sistem açısından alternatifsizliği iyi kullanarak ve her türlü işbirlikçi politikayı sahiplenen demagojiyle bunu topluma farklı göstererek işini yürütebiliyor. Halkı ve kamuoyunu aldatabiliyor.

Bu temelde AKP yeni bir devlet kuruluşçuluğunu ifade ediyor. Artık bu devlete cumhuriyet mi demek lazım, imparatorluk mu demek gerekli onu bilemeyiz, ama AKP'ninki bir parti iktidarı olmaktan çok öteye yeni bir kuruculuk olduğu tartışmasızdır. Bilindiği gibi bir kuruculuk ittihat ve terakki kuruculuğuydu; bir kuruculuk CHP kuruculuğuydu, bir kuruculuk 12 Eylül'le somutlaşan darbe kuruculuğuydu. Şimdi AKP de yeni devlet kuruculuğu misyonunu yürütüyor. Eğer yeni bir anayasa da yapabilirse tamamen böyle bir hükümranlık ortaya çıkacaktır. Ortada AKP iktidarı değil, AKP devleti olacak. AKP devleti yönetmeye, iktidar olmaya değil, yeni bir devlet kurmaya çalışıyor. Başta bunu kimse görmedi, anlamadı. Gerçekten de sinsi bir biçimde adım adım bu yürüyüşü Tayyip Erdoğan ve arkadaşları gerçekleştirdi. Başlangıçta çok zayıftı. İktidarda ne kadar kalıp kalamayacağı belli değildi. Fakat PKK'yi, Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme görevini üstlenme karşılığında küresel sistemle ve derin devletle anlaşarak iktidarda kalmayı başardı. Adım adım da bu iktidarını güçlendirip yeni bir devlet kuruculuğu düzeyine bir ölçüde ulaştı. 2023 hedefi aslında bunu ifade ediyor, tanımlıyor. Dikkat edilirse AKP gelip geçici bir iktidar olarak kendisine bakmıyor; artık yeni bir devlet, devletin bütünlüklü bir sahibi olarak öngörüyor ve herkesi bu temelde kendisine katılmaya, biat etmeye, kendi sistemi içinde yer almaya çağırıyor. Böyle olmayan, buna karşı duran, farklılık arz edenlerin üzerine de her türlü yöntemle gidiyor. Ekonomik baskı yöntemi uyguluyor, sosyal baskı yöntemi uyguluyor, şiddet uyguluyor, en çok da hukuku uyguluyor. Bastırıyor. Bunu iş çevrelerine dönük yapıyor, çalışanlara, emekçilere dönük yapıyor, basına dönük yapıyor. En son Taraf gazetesinin ne hale geldiği de ortada.

AKP diktatörlüklüğü kuruluyor

AKP'nin ulaştığı nokta işte bu. Bunu öyle faşist rejim baskı uygulaması benzeri nitelemelerle ifade etmek mümkün değil. Bu tür ifadeler gerçeği tanımlamakta dar kalır, yetersiz kalır. Bu, yeni bir diktatörlüğün inşa edilmesi oluyor. Buna AKP diktatörlüğü de insan diyebilir. Kürtler açısından ise yeni ve daha sinsi bir imha sisteminin tesis edilmesini ifade ediyor. Kürt soykırımının daha sinsi, kamuflajlı bir biçimde, ama daha tehlikeli derin bir tarzla sürdürülmesini içeriyor.

AKP hükümeti Kürt soykırımını çok daha derin, planlı, sinsi bir biçimde yürütüyor. Şimdiye kadarki hükümetlerin hepsinden çok daha boyutlu bir özel savaşı Kürtlere karşı sürdürüyor. Bunu herkes böyle bilmeli, görmeli. AKP'nin ne olacağını tanımlayabilmek için her şeyden önce ne olduğunu, neyi ifade ettiğini iyi görmek, bilmek, toplumu bu doğrultuda bilinçlendirmek lazım. Bunları bu açıdan belirtiyoruz. Tabii kendisini bu kadar tekleştirmesi ve yeni bir kuruculuk misyonuna soyunarak hegemonik güç haline getirmesi birçok çevreyle de karşı karşıya gelmesine yol açıyor. Dışta kalan, AKP'nin ölçüleriyle uyuşmayan bütün çevreler AKP'nin bu politikalarıyla karşı karşıyalar, bundan zarar görüyorlar ve rahatsızlar. Bunu son dönemlerde gittikçe herkes daha fazla anlıyor. Geçmişte bu durumu gerçekten göremedi, herkesi aldattı AKP bu konuda. Hep zeytin dalı uzattı, beklenti içine soktu. Sanki bir demokratikleşme sağlayacak, herkesi katacak, farklılıklara önem verecekmiş gibi bir hava yarattı. Fakat şimdi bütün bunların iktidarını sağlamlaştırmak için geliştirilen bir taktik, birer oyun olduğu açığa çıktı. Artık kendisi de açık oynuyor. Dolayısıyla daha fazla saldırgandır. Söz ile saldırgan, polis ile saldırgan, ordu ile saldırgan. Dikkat edilirse her türlü hakareti Tayyip Erdoğan ve arkadaşları topluma karşı yapabiliyor. AKP polisi herkese vahşice saldırıyor. Yaşlı, genç, devlete hizmet etmiş, karşı çıkmış ayırımı yapmıyor. Kendisiyle azıcık karşıt oldu mu birisi, onun üzerine gaz bombalarıyla, tazyikli suyla, şiddetle gidiyor, tutuyor hapse koyuyor. Genelkurmay başkanını bile terör örgütünü kurmakla yargılıyor, hapiste tutuyor. İş bu noktaya kadar getirilmiş durumda. Hukuku siyasetin hizmetinde çok kötü bir biçimde kullanıyor, silahı kullanıyor. Yani kendi iktidarı için AKP'ye göre her şey mubah. Çok faydacı, çok pragmatist, çok Makyavelist bir anlayış içerisinde.

Ekonomiyi, maliyeyi, çıkar sistemini bu doğrultuda çok kötü kullanıyor. Dolayısıyla bir iç savaş AKP iktidarı altında yaşanıyor. Zaten bir Türk-Kürt savaşı var. Bu AKP'den önce de vardı. AKP buna çözüm getireceğim diye uzun süre bir oyalama durumu yaşattıktan sonra şimdi savaşla sonuç almakta kararlı, ısrarlı olduğunu ortaya koyuyor ve savaşı en üst boyuta yeniden çıkartmış bulunuyor. Topyekun özel savaş konseptini yeniden devreye koymuş durumda. Bu konuda orduyu saldırtıyor, yeni profesyonel ordu örgütlüyor, buna ek olarak polisi daha etkili bir biçimde devreye koymuş, PKK'ye karşı savaşı polis akademisine bağlamış bulunuyor. Fakat Türkiye'deki iç savaş bu da değil. AKP gittikçe Türkiye toplumuyla, emekçileriyle, azınlıklarıyla, kadınlarıyla, gençliğiyle bir savaşı yaşıyor. Bu savaş sadece Kürtlerle sınırlı değil. Bir iç savaş konumu aynı zamanda bir dış savaş haline de geliyor. Bölgedeki bütün komşularla da savaşır, çatışır halde.

AKP'nin 2013 yılını da, 2023'e gidişini de genel planda geleceğini de aslında bu iç ve dış savaşlar belirleyecek. Tayyip Erdoğan ve arkadaşları böyle bir savaş içerisine tüm yönleriyle girmiş durumdalar. Başlangıçta bu konuda ürkektiler, çok ihtiyatlı yaklaşıyorlardı. Adım adım ilerlemeyi tercih ettiler. Fakat şimdi geldikleri noktada artık durmaları ve geri adım atmaları mümkün değil. Varlıkları ve gelecekleri içte ve dışta yürüttükleri, yaşattıkları bu savaşa bağlı durumda. Bu savaşın gidişatı onların geleceğini belirleyecek. Bu bakımdan da 2013 yılında AKP bu savaşı çok daha fazla derinleştirecek. Bu net bir biçimde görülüyor. AKP de geleceğini böyle bir savaşı yürütmede ve kazanmada görüyor. Artık AKP karşıtları da onu iyi tanımış durumdalar ve geleceklerini AKP'den kurtulmaya gittikçe daha fazla bağlıyorlar. Bunun için de AKP'ye karşı toplumun değişik kesimlerinin direnişi çok çeşitli biçimlerde gelişiyor ve 2013 yılında çok daha boyutlanacak. Her şeyden önce Kürt halkının direnişi gelişecek. Topyekun Kürt direnişi 2013 yılında mevcut AKP politikaları sürdükçe çok daha kapsamlı ve derin hale gelecek. Devrimci Halk Savaşı stratejisini en etkili bir biçimde 2013 yılında Kürtler yürütecekler. AKP Kürdistan'da en zayıf konuma düşecek. Kürt direnişi nasıl ki beyaz Türkçü faşizmi yenilgiye uğrattıysa, AKP'nin yeşil Türkçü faşizmini de 2013'te daha çok yenilgiye uğratacak. AKP'nin yeşil Ergenekon'unu inşa etmesine izin vermeyecek.

Diğer yandan Türkiye toplumunun çeşitli kesimleri direnecekler. İşte bakanlar üniversitelere gidemiyor, gençlik protesto ediyor. Bu yeni bir durum. Her tarafta işçi direnişleri, protestoları var, önemli bir durum. Kadın hareketi gittikçe daha fazla gelişiyor. Kadına karşı baskı, zulüm, kadın katliamlarına karşı tepkiler artıyor. Halbuki bu katliamların hepsinin altında mevcut sistem var, AKP rejimi var, iktidar tarzı var. Kadınlar bu gerçeği gördükçe AKP'ye karşı mücadelelerini daha çok geliştirecekler. Erkek egemen sisteme karşı mücadeleyi AKP rejimine karşı mücadeleyle birleştirecekler. Çeşitli liberal demokrat çevreler, aydınlar, yazarlar direniş konumunda olacaklar. Devletin içinde çeşitli kesimler de direnişi sürdürecekler. Gittikçe daha fazla AKP'den kopuyor ve AKP ile karşı karşıya geliyorlar. Ordu içinde, bürokrasi içinde böyle kesimler var. CHP ve MHP'nin politika tarzı Tayyip Erdoğan'a koltuk değneği oluyor. Sözde kavga eder gibi görünüyorlar, ama aslında onun yaşamasına fırsat veriyor, izin veriyorlar. MHP, CHP'nin engelleyiciliği, oyunu aşıldıkça AKP'ye karşı toplumun çeşitli kesimlerinin tepkisi, direnişi daha çok açığa çıkacak, gelişecek.

Tabii bir de dış savaş var. AKP Suriye'de de gırtlağına kadar savaş içinde. İran ve Irak'la savaşır konumda. İsrail'le de danışıklı bir savaş yürütülüyor. 2013'te bütün bu alanlarda savaşın tırmanma

olasılığı var ki, eğer böyle olursa AKP bu savaşta bir jandarma olarak rol oynayacak. Onun için ABD bu kadar imkan verdi, ön açtı, destek verdi. Bölgedeki savaşın önemli bir tarafı ABD'dir. Bu savaşta ABD'nin jandarma olarak birinci planda kullanmak istediği de AKP iktidarıdır. Dolayısıyla AKP içte savaşır konumda olduğu gibi bölgede de, yani dışta da savaşır konumda olacak.

Eğer AKP 2013 yılında aklını başına almaz, mevcut politikalara devam ederse onu bekleyen içte ve dışta bu düzeyde bir savaştır. AKP kendisini de, kendisiyle birlikte Türkiye'yi de büyük bir savaşın içine adım adım sürüklüyor ve sürükledi. Aslında eşiği aştırdı. Gerisini bu savaşın durumu belirleyecek. AKP'nin geleceğinin ne olacağını, 2013'te nasıl bir yıl geçireceğini, 2023 yıl hedefini yürütüp yürütemeyeceğini, Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı da değil, Başkan olup olamayacağını bu savaşın seyri izleyecek. Kendi içlerinde de çelişkiler ortaya çıkmaya başlıyor. Tayyip Erdoğan Abdullah Gül çelişkisi bir oranda su yüzüne çıkmış durumda.

Türkiye'de sözün anlamı kalmamış

AKP derlenen bir güç. Tayyip Erdoğan tek adamlığına boşuna o kadar güveniyor. Tayyip Erdoğan'a yürü diyen güçler AKP içinde kime yürü deseler o temelde yürümeye hazırdır. O durumda kimse Tayyip Erdoğan'ı dinlemez. Şimdi zannediyor herkes kendisini dinliyor. Pınarın başını tuttuğu için, imkanları elinde tuttuğu için, arkasında ABD desteği olduğu için böyledir. Bu gücü kaybettiği zaman Tayyip Erdoğan'ın çok fazla bir gücü olmayacaktır. Bu bakımdan da hem iç ilişkileri hem sistemle ilişkileri de 2013 yılında AKP açısından ciddi zorlayıcılık yaratacaktır. AKP 2023'e doğru yürüyebilir de, 2013'te dağılabilir de. Bu kadar birbirinden çok farklı olasılıkları bir arada yaşar konumda. Bu bakımdan istikrarsızdır, dengesizdir, dıştaki görünüşe aldanmamak lazım. Her türlü gelişme ortaya çıkabilir. Biz AP'leri gördük, ANAP'ları gördük, hatta en son SHP'nin koalisyonunu ve kendisini gördük. Türkiye'deki particilik ne yazık ki böyle. İktidar oldum sananlar iktidar mı oluyorlar, yoksa bir emanet mi yürütüyorlar çok fazla belli değil. Gerçeklik ikincisini doğruluyor.

Türkiye'de Kürt sorununun çözümüne ilişkin tartışmalar yanardönerlidir. Bir bakıyorsun var bir bakıyorsun yok. Rüzgar gibi gelip geçiyor. Hiçbir şeyin kalıcılığı yok; söz değerini yitirmiş, anlamsız hale gelmiş. Dolayısıyla söylenenlerin de bir değeri, anlamı yok. Kürt halkının, AKP'nin topyekun özel savaş saldırıları karşısındaki direnişi, bu direniş temelinde Kürt özgürlük hareketinin varlığını koruması, AKP'nin PKK'yi imha ve tasfiye planlarını boşa çıkarması, yeniden Kürt sorununun tartışılmasını gündeme getirdi. Özellikle gerilla direnişinin etkileri insanları buna zorladı. Cezaevi direnişi, açlık grevi eylemi bunu çok daha yakıcı hale getirdi. Önder Apo'nun İmralı'da bir milim bile gerilemeksizin sağlık, güvenlik ve özgürlük hedefi temelindeki kararlı duruşu insanları, toplumun çeşitli kesimlerini etkiledi. Bunların sonucunda özellikle zindanlardaki açlık grevlerinin Önder Apo'nun çağrısı üzerine sonlandırılması temelinde Kürt sorununun çözümü için yeniden bazı tartışmalar geliştirildi. Çeşitli aydın çevreler, gazeteciler bu tartışmaya katıldıkları gibi, hükümet çevreleri, politikacılar da katıldılar. Liberallerden islami çevrelere kadar birçok çevre görüş belirtti.

Aslında genel eğilim artık bu durumun böyle devam edemeyeceği yönündedir. Gerçekte bir zihniyet değişikliği olmuyor, demokratikleşme, demokratik zihniyetle olaylara bakma, dolayısıyla Kürt halkının ulusal varlığını ve demokratik haklarını görme temelinde bir zihniyet değişimi gerçekleşmiyor. Fakat şu ortaya çıkıyor: Mevcut faşist soykırımcı politikalara ne kadar imkan verilir, şiddet uygulanırsa uygulansın başarılı olmuyor; Kürt direnişini yenemiyor, ezemiyor, tasfiye edemiyor. Bu durum Türkiye'ye pahalıya mal oluyor. Bu kadar genci ölüyor, parası gidiyor. Ülke çok gergin bir savaş durumunu yaşıyor. Baskı, terör, gerginlik ortamı hakim oluyor. Bu durum herkesi rahatsız ediyor. İnsanlar bu durumun değişmesini istiyor. Bunu değiştirecek politikalar uygulansın diyorlar. Yani demokratik bir zihniyetle Kürt sorunu çözülsün, Kürt halkının hakları verilsin değil de bu savaşı sona erdirecek, Türkiye'de toplumu rahatlatacak bir siyasi ortam yaratılsın istiyorlar. Bunun için de bunu sağlayacak şekilde Kürtlere bir şeyler verilsin diyorlar. Ama ne verilsin konusuna gelindi mi, herkes bu noktada dut yemiş bülbüle dönüyor. Aslında somut bir şey önerebilenler azdır. Birçok hile yapılsın, Kürtler aldatılsın, kandırılsın, silah bıraktırılsın deniyor. Yani PKK yok olsa, silah bırakılsa, Kürt direnişi ortadan kalksa, dolayısıyla Kürtlerin hak araması olmazsa ne iyidir diyorlar. Bu tam da faşist soykırımcı bir sistemin istemidir. Fakat politik olarak zorlandığı için AKP politikalarını kısmen eleştiriyor, yeni politikalar üretmelerini istiyorlar.

Kürt sorununda demokratik zihniyet sahibi olan ve çözüm isteyen çevreler de var. İslami akımdan var, sol, sosyalist çevrelerden var, emekçi çevreler içinde var. Bunlar Kürt halkının varlığının tanınması ve ulusal demokratik haklarının verilmesini istiyorlar. Bu anlamda çözüm projeleri de ortaya koyuyorlar. Ama bunlar çok etkili konumda değiller, cılızlar, zayıf konumdalar. İster demokratik zihniyetle çözüm isteyenler olsun, isterse politik aldatıcılık içinde olsunlar hiçbirisinin sözünün etkisi olmuyor. Bir dönem konuşuyorlar, gelip geçiyor, bir harekete dönüşmüyor. Sözün bir anlamı kalmamış. Sıkışılınca konuşuluyor, Kürt halkının eylemleri azalınca hemen unutulup gidiyor. Çözüm tartışmaları; günlük, anlık, çatışmalı duruma göre yaşanan bir durum oluyor. Geriye iktidar çevrelerinin veya siyasi çevrelerin yaklaşımı kalıyor.

MHP'nin tutumu gerçekten de çok olumsuz ve faşist bir temelde; ortamı tahrik ediyor. Herkes bu gerçeği çok iyi görmeli. Bu konuda CHP çok daha tutarsızdır. Sözde sosyal demokrat partidir! Elini taşın altına koysun, sorun çözülsün deniliyor, nasıl çözecek hiçbir çözüm önerisi yok! Hem alevi hem de Kürt bir genel başkanı var, ama ne alevinin hakkını savunabiliyor ne de Kürt'ün; ne alevi olduğunu söyleyebiliyor ne de Kürt. Ne Kürtçe konuşuyor, ne alevice ibadet ediyor. Aslında bu kadar asimilados bir kişinin bir sosyal demokrat partiye başkan yapılması o partiyi baştan bitirmek anlamına geliyor. Bu bakımdan CHP'nin tutumu, genel başkanının AKP'ye karşı sözleri AKP'yi zayıflatmıyor, aslında güçlendiriyor. Halkı aldatıyor. İşte aralarında bir çatışma var, hakkımızı CHP arıyor gibi bir yanılgıyı toplumun değişik kesimlerinde yaratıyor. Bu gerçeği görelim. Onun için AKP-CHP kavgasına inanmamak, bel bağlamamak lazım.

AKP ise her şeyi kendi iktidarına, onu da Tayyip Erdoğan'ın başkan olmasına bağlamış durumda. Her şeyi kendi çıkarına göre yürütüyor. Öyle ilkeyle, demokrasiyle bir alakası yok. Bu bakımdan da herkesi idare etme çabasında. Bunun için çok sinsi politikalar üretebiliyor, her türlü oyunu geliştirebiliyor. Gerçekten de demagojide çok ustalar. Yapmadıklarını yapmış gibi gösterebiliyorlar, gerçekte yaptıklarını inkar edebiliyorlar. Dikkat edelim Tayyip Erdoğan milletin gözüne baka baka yalan söyleyebiliyor, bakanlarıyla ters düşebiliyor; hiçbir şey olmuyor, geçip gidiyor. İşte bir Roboski katliamı var, bir yıl oldu hiçbir şey açığa çıkarılamadı; kim yapmış, kim yapmamış belli değil! Öyle bir durum var ki, 34 insan uçaklarla bombalanıp katledilmiş, bir yıldır bunu izah etmeden hükümet hala işbaşında ve kimse bir şey diyemiyor, bir şey yapamıyor.

AKP'nin ne çözüm iradesi var ne de çözümsüzlüğü yürütecek gücü var

AKP her şeyi hile ve oyun olarak sürdürmeye çalışıyor. Bu temelde tek öngördüğü, kendi iktidarını kalıcı, sağlam kılmak ve Tayyip Erdoğan'ı cumhurbaşkanı (ya da başkan) yapabilmektir. Buna hizmet eden her şeye evet diyor. Gündemi buna göre belirliyor, tartışmaları buna göre yürütüyor, politikalar buna göre oluşturuyor. Bu çerçevede de tabii ki hiçbir inandırıcılığı yok. Kürt sorununun çözümü konusunda AKP'nin ne yapacağı bir şey var ne de inandırıcılığı. Tayyip Erdoğan Kürt sorunu için her şeyi söyledi; devlet adına özür dilemekten, Kürt sorununun kendi sorunu olduğunu ifade etmekten, sorunu çözeceğini söylemekten Kürt sorununun olmadığına, düşünmezseniz böyle bir sorunun olmayacağına kadar birbiriyle yüz seksen derece ters, çelişen her şeyi söyledi. Özel savaş kapsamında bazı uygulamalar da yaptılar TRT 6'dır, seçmeli derstir. Bunları da bol bol ileri sürüyorlar.

Bunların yanında İmralı sistemini on yıldır AKP iktidarı sürdürüyor. İmralı sistemi Kürt halkı için bir hakaret ve işkence sistemidir. Dört yıldır demokratik Kürt siyasetine karşı siyasi soykırım operasyonu sürdürüyor, on binden fazla tutuklu; kırk, elli bin insan bu temelde gözaltına alındı. Bunu sanki demokrasi uyguluyormuş gibi rahatlıkla yapıyor. AKP'nin geçmişte Kürt savaşında yeri yoktu, eli Kürt kanına bulanmamıştı. İktidarı sürecinde "çocuk da olsa, kadın da olsa gerekenler yapılacaktır" diyerek yüzlerce, binlerce Kürt gencinin, çocuğunun, kadınının katledilmesine yol açtı. Omuzlarına kadar elleri Kürt kanına bulaştı. Böyle bir AKP'nin artık Kürt sorununu çözmesi mümkün değil. Bu bakımdan Türkiye Kürt sorununu çözecek durumda değil. Aslında çözümsüzlüğü yürütecek gücü de yok. İktidarı, muhalefeti, diğer toplumsal kesimleriyle artık Kürt sorununda çözümsüzlüğü sürdürecek, Kürt savaşını yürütecek güçleri de yok. Ama çözüm iradeleri de yok. Derinden çözmek isteyen bazı güçler çıkıyorsa da onu küresel güçler boşa çıkartıyorlar, müdahale ediyorlar. Zaman zaman bazen görüşmeler oluyor, sanki çözüm olacakmış gibi bir hava yaratılıyor, ama bir anda yok oluyor. Bu yanar dönerlikte Türkiye'nin iradesizliği temel bir rol oynuyor.

NATO'ya ve ABD'ye o kadar bağlı ki, her şey dışarıdan yönlendiriliyor. Kendi iç iradesi yok. Dış güçler, küresel güçler çözümü istemiyorlar. Kürt sorununu çözse Türkiye demokratikleşecek. Türkiye demokratikleşse Ortadoğu'nun öncü, temel gücü olacak. Böyle bir Türkiye de ne ABD'yi dinleyecek ne de AB'yi. Kendi işini kendisi yapabilir noktada olacak. ABD ve AB, dolayısıyla NATO bunu istemiyor. Bunun için de Kürt sorununun çözümünü istemiyor. Türkiye'yi Kürt savaşı içinde tutarak kendine muhtaç kılıyor. İşte en son patriotları verdiler, patriotla Tayyip Erdoğan hükümetini ve Türkiye'yi savunacaklarını söylüyorlar. Halbuki bunların hepsi Türkiye'yi NATO'ya bağlama ve NATO'nun hizmetinde kullanmak içindir. NATO'dan patriotu isteyeceğine Tayyip Erdoğan hükümeti kardeşim dediği Kürtlerle görüşse, Kürt sorununu çözse, biraz demokratik zihniyet içine girseydi Türkiye'yi daha iyi savunurdu, Türkiye daha güvencede olurdu. Böylece Türkiye çok daha büyük bir güç sahibi olur; ne NATO'nun ne ABD'nin desteğine ihtiyacı kalırdı ne de bölgede bu kadar itilen, kakılan bir konuma düşerdi. Tam tersine her şeyi kendi özgücüyle yürütebilen güçlü, demokratik bir ülke haline gelirdi. Ama dikkat edilirse yapamıyor. Kürt sorununu çözmek üzere adım atmak yerine NATO'dan patriot isteyerek kendini savunma konumuna düştü.

Tabii her patriotun bir de karşılığı var. Ona karşı NATO'ya ve ABD'ye Türkiye ne veriyor, kimse onu sorgulamıyor. Türk basını, yazarları bunun karşılığı nedir diye sormuyorlar. Patriot geldi mi, gelmedi mi? Nereye konuldu? Şuraya mı konuldu, burayı mı konuldu deniliyor. Halbuki geldi, şuraya kondu, ama bunun Türkiye'ye bedeli ne oldu, ne pahasına oldu? Türkiye'yi hangi yükümlülük altına soktu? Bir de bu sorular sorulsa, tartışılsa herhalde daha iyi çözüm üretilebilir. Bu bakımdan mevcut haliyle çok çözüme açık bir noktada görünmüyor Türkiye. Türkiye gırtlağına kadar savaş içine girmiş konumda bulunuyor.

Türkiye demokratik güçleri açısından da önemli ve mücadeleci bir yıl yaşandı. Bu konuda 12 Haziran seçimlerinde Kürt demokratik siyasetiyle yapılan ittifak temelinde elde edilen sonuçlar siyasi mücadeleye önemli ölçüde yansıdı. Özellikle meclis grubu etkili bir mücadele yürüttü. Bu geliştirilen Halkların Demokratik Kongresi önemli bir çalışma içinde oldu. Demokratik ittifak Kürtleri de içine alacak şekilde hem biraz daha genişleyip güçlendi hem de AKP'nin topyekun savaş konsepti temelindeki saldırılarına karşı direniş içerisinde sağlamlaştı, sınandı. Kürt direnişi Türkiye'nin demokratik güçleriyle de ittifak halinde Türkiye'nin bir demokratik direnişi haline geldi. Bu iyi bir durumdur, önemli bir durumdur. Aslında çoktan olması gereken, ama gerçekleştirilemeyen bir durumdur. Şimdi gelinen bu noktayı gerçekten önemsemek, ciddiye almak gerekiyor. Hem Türkiye'nin demokratik güçlerinin kişi, kurum, örgüt, parti bir araya gelip asgari demokratik ilkeler temelinde birleşebilmesini, hem de Türkiye demokrasi güçleriyle Kürdistan özgürlük hareketinin ortak bir programda birleştirilebilmesi, ittifak yapabilmesi gerçekten de tarihi bir gelişmedir.

Geçmişte olsaydı Türkiye'deki gelişmelerin seyri çok farklı olurdu. Bu duruma kesinlikle kalınmazdı. Şimdi Türkiye'nin en etkili siyasi gücü demokrasi hareketi olurdu. Belki de iktidarı ele geçirebilirlerdi. AKP'nin önü bu kadar açık olmazdı. Boşluktan dolayı AKP iktidara geldi ve kendisini bu kadar sağlamlaştırdı. AKP'nin bu konuma gelmesinde demokrasi güçlerinin rolü var, sorumluluğu var. Görev ve sorumluluklarına yeterince sahip çıkamama, bir olamama ve etkili bir siyaset geliştirememenin yarattığı boşluk AKP'ye kapıları açtı ve bu kadar güçlenip etkili hale gelmesine yol açtı. Şimdi çok gecikmiş de olsa, hataların düzeltilmesi, eksikliklerin aşılması önemli ve ciddi bir durum. Böyle bir konuma 2012 yılında daha güçlü bir biçimde gelindi.

Aslında doğrunun ne olduğu, siyasetin nasıl yapılması gerektiği ortaya çıktı. Hem hangi amaçlar doğrultusunda mücadele etmek gerektiği, hem nasıl bir birliğin oluşması gerektiği somutlaştı. Halkların demokratik kongresi bu konuda önemli bir platform oldu. Bütün bileşenleriyle birlikte yürüttüğü toplumsal, siyasal mücadeleyi seçime yansıtabilmek, seçimde başarıya dönüştürebilmek için de partileşme yoluna gitti; Halkların Demokratik Partisi kuruldu. Bu da önemli bir adımdır, gereklidir. Devletçi sistem içinde iktidar mücadelesinin böyle bir partileşmeyle yürütülmesi gerekiyor. Ama tabii demokratik toplum örgütlülüğünün, sivil toplum kurumlaşmasının da Halkların Demokratik Kongresi temelinde geliştirilmesi, demokratik mücadelenin, sosyal, kültürel mücadelenin daha çok bu kongre platformu temelinde yürütülmesi de önem taşıyor. Siyaset her şey değildir, herkesi içine almıyor; toplumun tümünü kapsamıyor. Toplum daha geniştir, demokratik toplum daha büyüktür. Toplumun kurumları, kolları daha fazla. Bunları kendisinde birleştirecek bir demokratik kon-

gre platformu her zaman sosyal, kültürel ve ekonomik mücadeleyi daha etkili bir biçimde yürütebilecektir.

Çalışılmadan emek harcanmadan başarıya ulaşılamaz

Bu anlamda 2012 yılında hem Kürt direnişi temelinde yürütülen mücadeleyle ittifak sağlamlaştı hem de partileşmeyle en geniş örgütsel platformuna kavuştu. Şimdi gerekli olan patrik uygulamadır. Ne yapmak gerektiği ve nasıl yapmak gerektiği soruları cevabını bulmuştur. Geriye yapmak kalıyor, yapmak için seferber olmak lazım. Aslında 2013 yılının Türkiye demokrasi hareketi açısından temel anlamı pratikleşmedi. Yapma, pratikleşme, eyleme geçme sürecidir. Hem Halkların Demokratik Partisini geliştirip güçlendirerek her alanda örgütleyip AKP'ye alternatif iktidar odağı yaratma yönünde pratikleşme hem de Halkların Demokratik Kongresi'ni bütün sivil toplum kuruluşlarını, sendikaları, meslek örgütlerini, kadın ve gençlik örgütlerini içine alacak biçimde toplumun temel karar organı haline getirip en geniş demokratik toplum örgütlülüğünü ve eylemini ortaya çıkartacak bir pratikleşmeyi sağlamak lazım. Yani demokrasi hareketinin nasıl olması gerektiği, programı, tüzüğü, hedefleri neler olmalı bunlar olmalı, yeteri kadar tartışılmıştır. Kurumlaşma yönünde de geçen yıllarda tarihi adımlar atıldı. Çok sayıda parti, dernek, kurum var. Bunların en üst birliği olarak Halkların Demokratik Kongresi ve Partisi de var. Geriye kalan artık pratikleşmedir; herkes pratiğe seferber olmalı. Mevcut platformların ilkeleri çerçevesinde herkes gücünü seferber ederek, imkanlarını ortaya koyarak pratik çalışma yürütmeli, halkı eğitmek, örgütlemek için seferber olmalı. Ancak bununla sonuç alınabilir. Doğruları ortaya çıkartmak ve onu partiye ya da kongreye kavuşturmak gerekli, ama yeterli değil; bir de onları pratikleştirecek günlük çalışma tarzı gerekli. Planlama ve pratikleştirme içinde olmak lazım. Bunun gerektirdiği çabayı harcamak, çabayı, fedakarlığı göstermek gerekli.

Yönetimler bunlara öncülük edebilmeli. Şu kadar insan çalışsın denmemeli; yediden yetmişe herkes, toplumun bütün kesimleri demokratik bilinci geliştirmek, örgütlülüğü ilerletmek, demokratik kitle eylemliliğini geliştirmek için seferber edilmeli, katılmalı. Dar, sınırlı yaklaşım içinde tutulmamalı. Herkesi katan, içine alan, daha fazla örgüte ve mücadeleye çeken bir tutum içinde olunmalı. Böyle olursa kazanılacaktır. Halkların Demokratik Kongresinin ve Partisinin önü açıktır. Gelişme potansiyeli büyüktür. Böyle bir süreç içine de girilmiştir. Gerisini günlük çalışma, seferberlik düzeyinde pratikleşme belirleyecek. Bunlar gerçekleştirildiği ve böyle bir konuma girildiği ölçüde de Türkiye demokrasi hareketi gelişip güçlenecek; Halkların Demokratik Partisi AKP karşısında iktidar alternatifi parti haline gelecektir. Bu kesindir, bunun önü açık. 2013 eğer çalışılırsa bu konuda en güçlü ve kalıcı gelişmelerin sağlandığı yıl olacak. Biz buna inanıyoruz. Bu temelde hem bu çalışmaları selamlıyor hem de başarı dileklerimizle birlikte tüm demokratik çevreleri AKP faşizminden Türkiye'yi kurtarmak üzere birlik içerisinde daha fazla ve seferberlik halinde çalışmaya çağırıyoruz.

Tabii hayalci olmamak, kimseyi yanıltmamak, gerçekçi olmak gerekiyor. 2013 yılı büyük imkanlar, fırsatlarla birlikte ciddi tehdit ve tehlikeleri de içeriyor. Bu bakımdan 2012 yılı gibi değildir. 2012 yılında küresel ve bölgesel güçlerin hamle yapma, aktif olma konumları yoktu. Dolayısıyla birçok çevreden gelebilecek olası tehlikeler gündemde değildi. Kürt sorunun çözümü için etkili bir hamle yapma ve mücadele etme imkanı vardı ve böyle bir mücadelenin gücüne dayanarak Kürt sorununu özellikle de Kuzey Kürdistan'da kendi çapında çözüme götürmek, Türklerle Kürtlerin anlaşması biçiminde çözmek mümkündü. Bunu gerçekleştirmek için biz elimizden gelen çabayı hareket ve halk olarak harcadık. Önder Apo bunun başarı kazanması için her türlü zorluğu ve tehlikeyi göze alarak tutum geliştirdi, direndi. Bu olmazsa ortaya çıkabilecek tehlikeler konusunda başta AKP hükümeti olmak üzere Türk devlet yöneticilerini, Türkiye'nin bütün duyarlı, dinamik kesimlerini uyardı. Aynı zamanda bizi de uyardı. Eğer daha net, kalıcı, kendi gücümüzle sonuç almak istiyorsanız devrim yapmaktan korkmayın, doğru siyasetler temelinde etkili, aktif mücadele yürütün ve çözümü Türkiye'nin toplumuna ve devletine dayatarak kabul ettirin dedi. Bu önemli bir durumdu ve tutumdu.

Bunu geliştirmek için bir çabamız oldu. 2012 yılının büyük mücadelesi bu durumu başarmak içindi. Bu doğrultuda belli gelişmeler de yarattık. Rojava'daki devrim bunun için önemli bir avantaj ifade ediyor. Yine PKK'nin Kuzey Kürdistan'da geliştirdiği devrimci halk savaşı bu konuda önemli bir gelişmeyi ortaya çıkardı. Her şeyden önce Kürt halkının yenilemeyeceğini, PKK ve gerillanın ezilemeyeceğini, her koşulda, her zaman özgürlük için Kürtlerin direnme gücüne ve potansiyeline sahip olduklarını ortaya koydu. PKK'nin savaş gücünün ve potansiyelinin yenilmez durumda olduğunu bir kez daha dost düşman herkese gösterdi. Sorunun demokratik siyasi yöntemlerle çözülebilmesi için de zemini oldukça uygun ve elverişli hale getirdi. Bunlar önemli gelişmeler olmakla birlikte bu faşist, soykırımcı, inkarcı iradeyi de tümden kıramadı, yenilgiye uğratamadı. Türkiye'yi değiştirecek büyük bir demokratik devrim hamlesi geliştiremedi.

O nedenle 2013'e girerken durum biraz daha farklılık arz ediyor. Elbette 2012'de Kürt sorununu kendi gücümüzle çözen, bu temelde Türkiye'nin demokratikleşmesini ve Kürt birliğini yaratan adımlar atabilseydik, kimsenin eli Kürt sorunun çözümüne ve demokratikleşmeye değmeseydi ne kadar iyi ve güzel olurdu; rahat olurdu. Bundan Kürtler kadar Türkiye toplumu, Ortadoğu halkları fayda görürdü. Fakat bunu tam başarmaya gücümüz yetmedi. En azından 2012 yılı açısından süreç devam ediyor. Diğer yandan Türkiye'de böyle bir irade ortaya çıkmadı. AKP faşist soykırımcı tutumda daha fazla katılaştı, derinleşti. Bu anlamda çözümsüzlük derinleşerek sürdü, devam edip gidiyor.

2013'e girerken durum biraz daha farklı tabii. Artık Kürdistan'daki savaş da siyasi ve askeri boyutlarıyla tümüyle bir bölgesel çatışma savaşı haline geliyor. Artık ne Türkiye'nin demokratikleşmesi ne de Kürt sorununun çözümünü Türkler ve Kürtler kendi başlarına yapacakları bir dönem geride kalmış gibi oluyor. Çünkü Suriye'de bir siyasi uzlaşma da gelişse bu Kürtleri de Türkiye'yi de etkileyecek ve küresel sistem buna karar vermeye çalışacak. Diğer yandan Suriye'de bir çatışma çıksa Türkiye-Kürdistan bu savaşın ortasında olacak ki, artık savaş içerisinde dünyanın bütün güçleri bulunacağına göre Kürt sorunu da, Türkiye'nin demokratikleşmesi de böyle bir savaşın sonucuna bağlı hale gelecek. Bu bakımdan artık süreç daha karmaşıktır. Sorunların çözümü daha karmaşık, bölgesel ve küresel karakteri daha da arttı. Halbuki bu duruma gelmeden, bunu kendi inisiyatifimizle, gücümüzle yapabilseydik, kimse bu işe fazla karışmasaydı en iyisiydi. Ama özellikle AKP cephesi, Türkiye'de devleti elinde bulunduran güçler bunu engellediler, böyle bir durumdan fayda gördüler. Çıkarlarını küresel sisteme daha fazla birleştirmiş bulunuyorlar. Doğru mu yaptılar, yoksa ellerindekini de mi kaybedecekler bilemeyiz. ABD'den gelen sinyaller böyle giderse Türkiye'nin bölüneceğini ifade ediyor. Bu anlamda mevcut tutumun iktidar sahiplerine ne kadar kazandırıp ne kadar kaybettireceği de çok fazla bilinmiyor.

AKP'nin topyekun savaşına karşı topyekun devrimci direniş sürecek

Bu çerçevede herkes duyarlı olmalı, hazırlıklı olmalı. 2013 yılında siyasi ve askeri mücadele çok daha karmaşık, çok daha boyutlu olacağa benziyor. Her şey 2013 yılında olup bitecek, sona erecek değil elbette, ama 2013 yılında bölgesel düzeyde askeri ve siyasi mücadelenin büyük bir tırmanma yaşayacağı tartışmasızdır. Bu herkesi içine alacak ve etkileyecek. Kürdistan üzerinde mücadele de bunun içinde olacak, Türkiye'nin kendisi de böyle bir mücadele içinde yer alacak, bulunacak. Sonuçlar, gelişmeler böyle bir mücadelenin yürütülüşüne bağlı olacak. Artık Kürt sorununun çözümü Türkiye'nin ve Kürtlerin yalnız başına iradesiyle çözeceği bir sorun olmayı gittikçe daha çok aşar hale geldi; bölgesel ve küresel boyut kazandı. Daha çok çatışmalı durumu ihtiva eder hale geldi. Bu anlamda daha karmaşık, derinlikli ve kapsamlı bir siyasi askeri mücadele yaşanacak. Herkes bunu bilmeli, buna hazırlıklı olmalı. Sürece bu temelde yaklaşılmalı; 2013 yılına bu çerçevede yaklaşmaya ve buna göre kendimizi hazırlamaya çalışıyoruz. Doğru tutumun bu olduğuna inanıyoruz.

Bu temelde gelişebilecek olası kapsamlı siyasi uzlaşmalara, siyasi çözümlere her zaman hazır olduğumuz gibi, bir dünya ve bölge savaşı düzeyindeki savaşlar içerisinde Kürt halkının varlığını ve özgür geleceğini kazanma, savunmayı başaracak düzeyde bir askeri hazırlığı da önümüze koymuş bulunuyoruz. Kendimizi buna göre hazırlıyoruz. Kürdistan'ın bütün parçalarında halkın böyle bir tutum ve hazırlık içerisinde olması gerektiği inancındayız. Öyle Kuzey'de ya da Güney'de bazılarının gençliğinde ezberlediği bazı sözleri tekrarlaması gibi "silahın devri geçti, silahlı mücadeleyle bir şey kazanılmaz" gibi sözlerin hiçbir anlamının ve değerinin olmadığı, halk için aldatıcılıktan başka bir anlam ifade etmediği açık. Kimsenin buna da kulak asmaması gerektiğini belirtiyoruz. Herkes dikkatli olmalı, ciddi olmalı. Her şeyden önce Güney Kürdistan toplumu ciddi ve dikkatli yaklaşmalı. Çünkü ne olacağı belli değildir. Öyle bir varlığını ve geleceğini garantileme durumu söz konusu değildir. Her an büyük bir çatışma ve savaş içinde kalabilir; katliamlarla yüz yüze gelebilir. Geçmişte bunları çok yaşadık. Gelecekte de bunların olmayacağına dair hiçbir garanti söz konusu değildir. O nedenle bu tür durumlarda kendi özsavunmasını yapacak bir hazırlık düzeyine sahip olmak gerekiyor her an. Güney Kürdistan halkı, gençleri, siyasi güçleri bu konuda duyarlı olmalı.

Kuzey Kürdistan'da Devrimci Halk Savaşı stratejisi temelindeki Demokratik Özerklik çözümünü gerçekleştirme mücadelesini biz geliştirerek sürdüreceğiz. AKP'nin faşist soykırımcı saldırılarına karşı ancak varlığımızı ve özgürlüğümüzü böyle bir direnişle sağlayabiliyoruz. Dolayısıyla da gerilla ve serhildan daha çok gelişecek. 2012'deki devrimci operasyon adımları daha da düzeltilmiş, daha iyi planlanmış ve sonuç alıcı bir temelde 2013 yılında geliştirilecek. Sadece gerilla hamleleri değil bunlar, devrimci operasyonlar 2012'de sadece gerilla düzeyinde kaldı, ama 2013'te öyle olmayacak. İdeolojik, siyasi, askeri bütün alanlarda topyekun bir devrimci hamleyi ifade edecek ve sonuç alacağız. Parça parça Demokratik Özerklik çözümünü gerçekleştirecek, ikili yönetimi Kürdistan'da her yerde geliştirecek bir sonuca ulaşmayı özgürlük devrimini Kuzey Kürdistan'da ilerletmeyi hedefleyeceğiz. Bu bakımdan gerillayı daha doğru tarz ve yaratıcı taktiklerle etkili, sonuç alıcı geliştirebileceğimiz gibi, serhildanı etkin bir biçimde devreye koyacağız. AKP'nin topyekun özel savaşına karşı demokratik siyasal mücadele, propaganda ajitasyon çalışmaları, ideolojik mücadele, kısaca topyekun devrimci demokratik direniş sürecek. Bu konuda önemli bir sonuç elde edebileceğimize inanıyoruz.

Kuşkusuz bu mücadele "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefi temelinde sürecek. 2012 yılında "Önder Apo'ya özgürlük" konusunda eşikten adımımızı attığımıza inanıyoruz. 2013 yılında bunu gerçekleşir kılacağız. Artık eşikten adım atma değil de, fiilen gerçekleşir hale getireceğiz. Özgürlük mücadelesini ideolojik, siyasi ve askeri alanlarda bu düzeyde geliştireceğiz. Öyle ki kesinlikle mücadeleyi Önder Apo'nun özgürlüğünü sağlatacak bir düzeye, yoğunluğa çıkartacağız. Bütün mücadelemiz, her türlü çalışma her yerde "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefine bağlı olarak yürüyecek ve yükselecek.

Tabii Kürt halkı sadece Kuzey Kürdistan'da direnmiyor, Batı Kürdistan'daki 19 Temmuz özgürlük devrimini hem koruma, savuma hem de ilerletme yönünde Batı Kürdistan halkının çabaları da sürecek. Devrim ne pahasına olursa olsun mutlaka savunulacak. Ama bu savunma pasif bir savunma konumunda olmayacak, daha çok ilerletilecek bir savunma olacak. Geri kalan yerlere de özgürlük devrimi yayılıp Batı Kürdistan'ın tümü özgürleştirilerek, diğer yandan devrim Demokratik Konfederalizm örgütlülüğüyle bütün topluma derinliğine yedirilerek, aynı zamanda özsavunma güçleri her türlü saldırı karşısında Batı Kürdistan halkını savunacak bir eğitim ve örgütlülük düzeyine çıkartılarak bu savunma sürdürülecek. Dikkat edilirse bu aktif savunmadır. Devrimi, devrimci mücadeleyi daha büyütme, daha da çok geliştirme savunmasıdır.

Bunlarla birlikte Doğu Kürdistan halkımız da her an çıkabilecek çatışmalı duruma karşı hazırlıklı olmakla birlikte mümkün olduğu kadar çatışmasızlık içinde siyasi, ideolojik, örgütsel çalışmalarını yürütecek. Ama kendi etrafında gelişebilecek olası bir çatışma durumunda kendini koruyup savunacak, ortaya çıkacak zemini değerlendirebilecek bir hazırlık düzeyine de her zaman sahip olacak. O alan açısından da öngördüklerimiz bunlardır.

Dikkat edilirse 2013 yılını yeni bazı yaklaşımlarla birlikte değerlendiriyor ve ele alıyoruz. Hem dışımızdaki siyasi ve askeri mücadelenin daha çok yoğunlaşacağını düşünüyoruz, hem de bizim böyle bir mücadele ortamına özgürlük devrimini geliştirerek yeni hamlelerle devrimci savaşı ilerleterek katılmamızı öngörüyoruz. Yani dıştaki gelişmeler bizim için bir mücadele zemini olacak. Tehlikeleri olmakla birlikte, onlara karşı tedbiri geliştirerek cevap verip aynı zamanda böyle bir mücadeleci ortamın yaratacağı avantajları da değerlendireceğiz. Ama diğer yandan daha çok biz doğru bir siyaset temelinde özsavunmamızı güçlendirerek Kürdistan özgürlük devrimini her parçanın özgürlüğüne uygun bir biçimde geliştirmek üzere mücadelemizi her alanda daha çok yoğunlaştıracağız.

2013 yılı bu anlamda daha büyük bir mücadele yılı olacak, daha büyük bir devrim yılı olacak. Biz inanıyoruz ve doğru bir tarzda etkili bir pratik uygulama geliştirdiğimiz ölçüde de 2013 yılının büyük bir başarı, zafer yılı olacağını; "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hedefimizin çok daha ileri düzeyde gerçekleşeceğine inanıyoruz. Bu inançla bir kere daha tüm halkımızın miladi yeni yılını kutluyor, 2013 yılında özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürüten herkese bu mücadelesinde üstün başarılar diliyoruz.

ROJAVA DEVRİMİ VE OLASI GELİŞMELER

Batı Kürdistan'da 19 Temmuz devrimi olarak yaşanan gelişmeler elbette önemli ve tarihseldir. Etkisi günümüzde çok fazla olduğu gibi, önümüzdeki süreçte de devam edecektir. Bu etki Suriye'nin demokratikleşmesi, demokratik konfederal birliğinin sağlanmasında olduğu gibi, Türkiye'nin Kürt sorununun demokratik çözümüne yönelmesi ve Türkiye'nin demokratikleşmesi üzerinde de olacaktır. Böylece başta Türkiye olmak üzere tüm parçalarda Kürt sorununun demokratik çözümüne, Kürt demokratik birliğinin yaratılmasına önemli katkılarda bulunacaktır. Batı Kürdistan'daki özgürlükçü gelişmeler herkes tarafından beklenen gelişmeler değildi. Herkes açısından biraz yeni ve şaşırtıcı oldu. Buna Rojava'daki Kürt halkı da, yine bu halk içinde örgütlenme mücadelesi yürüten Kürt özgürlük güçleri de dahil birçok çevre Batı Kürdistan'da bu tür bir gelişme olur diye tahmin etmiyordu. Böyle bir eğilim, düşünce de yoktu. Daha çok düşünülen, söylenen, programlanan Kürdistan'ın diğer büyük parçalarında Kürt sorunu çözülecek, ona bağlı olarak Kürdistan'ın bu küçük parçası, Batı Kürdistan da ulusal demokratik haklarına kavuşacak yönündeydi.

Öncelikli devrimci gelişme ve çözüm Kuzey Kürdistan'da, Güney Kürdistan'da ve Doğu Kürdistan'da bekleniyordu. Hiç kimse Batı Kürdistan'da özgürlük devriminin bunların hepsinin önüne geçer diye düşünmüyor, beklemiyordu. Bu konuda 1981'de Önder Apo'nun "bu halkın da Özgürlük mücadelesi yürütmesi gerekir" biçimindeki değerlendirmeleri Suriye'de Kürt sorununun çözümü için öngördükleri dışında çok fazla bir düşünce de üretilmemişti. Önder Apo'nun öngördüğü temelde yürütülen mücadeleler Kürt halkını eğitse, örgütlese de diğer parçalardan önce Batı Kürdistan'da Kürt sorunu çözüme kavuşur anlayışı bu mücadeleyi yürüten güçlerde de pek yoktu. O nedenle de mevcut gelişme biraz da şaşırtıcı oldu.

Diğer yandan Tunus'ta, Mısır'da başlayan Arap isyanının Suriye'ye etkisi, Suriye'deki değişimi gündeme getireceği düşünülse ve bunun Kürtleri de etkileyeceği değerlendirilse de bu düzeyde böyle bir devrimci gelişmenin olacağı da beklenmiyordu. Suriye'nin diğer kesimlerinde yaşanan iç çatışma sürecinde Batı Kürdistan kentleri özgür hale gelecek, halk kendi Demokratik Konfederal örgütlülüğünü geliştirerek kendi kendini yönetir hale gelecek biçiminde bir düşünce çok fazla yoktu; kimse buna ihtimal vermiyordu. Fakat hareketimiz bu konuda somut durumu, gerçekleri görür oldu. Öncesinden Batı Kürdistan'da böyle bir gelişme olur biçiminde çok görüş olmasa, program ve planlama bu doğrultuda geliştirmese de özellikle Tunus ve Mısır'da başlayan Arap isyanının Suriye'yi yansıması ardından Suriye'deki gelişmelerin Batı Kürdistan'da ön açıcı olabileceği değerlendirmesi yaparak Batı Kürdistan halkını, oradaki özgürlük ve demokrasi mücadelesi veren güçleri uyardı. Daha doğru, tutarlı, etkili eğitim ve örgütleme çalışmaları yapmaya çağırdı. Doğru politikalar izlemesi doğrultusunda uyarıları ve çağrıları oldu. Bu konuda genel Kürdistan özgürlük hareketi düzeyinde doğru bir politik tutum takınma ve gelişmeleri doğru değerlendirme yaklaşımı hakim ve etkili oldu. Bu çerçevede Batı Kürdistan özgürlük güçleri de hem doğru politikalar izlediler hem de zamanında demokratik toplum örgütlülüğünü çok çeşitli biçimlerde geliştirdiler. Özsavunma güçlerini örgütleyip geliştirdiler, Suriye'deki çatışmalar güçler arasındaki dengeyi bozup Şam yönetimini zorlayınca ve Kürdistan'ı yönetemez hale gelince de işte bu koşulları değerlendirmek üzere 19 Temmuz özgürlük devrimi gerçekleşti. Kürdistan'ın bu küçük parçasında halk kendi kendini yönetme iradesini ortaya koydu, kararlılığı içine girdi. Yönetimi devraldı ve hızla halk meclislerini örgütleyerek, yönetim komitelerini geliştirerek ve özsavunma güçlerini örgütleyerek bu durumu ilerletti.

Bu gelişme tabii Kürdistan açısından da, bölge açısından da tarihi oldu. Kürdistan genelini çok olumlu etkiledi. Yurtdışındaki Kürt halkına büyük coşku, heyecan kazandırdı. Önümüzdeki süreçte Kürdistan genelinde yürütülecek mücadelede ve Kürt sorununun çözümünde de önemli etkisi olacaktır. Kürdistan üzerindeki etkisi kadar Rojava özgürlük devriminin Suriye ve Türkiye üzerinde de etkisi oldu. Her şeyden önce Suriye'deki sonu nasıl olacağı bilinmeyen belirsiz çatışmalı duruma da yön verdi. Doğru tutumun, özgürlükçü tutumun ne olması gerektiğini gösterdi. Kürtler Suriye toplumuna demokratikleşme dersi verdiler, öncülüğünü ortaya çıkardılar, demokratik Suriye birliğinin temel bir gücünü ve öncülüğünü yarattılar. Bu etki devam ediyor. Birçok çete grubun çatışmasına, yağmalamasına karşı halkın demokratik yönetiminin ne kadar etkili, güçlü, sonuç alıcı olduğu Batı Kürdistan'da açığa çıktı. Bu temelde Kürt-Arap ilişkilerinin demokratik birlik çerçevesinde yeniden kurulmasının önü açıldı, zemini ortaya çıktı. Suriye demokratik devriminin sağlam bir meclisi Batı Kürdistan'da yaratıldı. Bunlar önümüzdeki süreçte çok daha fazla politik etkide bulunacaktır. Hem Suriye'deki hem Arabistan'daki gelişmeler üzerinde hem de Kürt-Arap demokratik birliğinin ve kardeşliğinin gelişmesinde bu adım önemli rol oynamaya devam edecektir.

AKP'nin Kürt düşmanlığı tam olarak ortaya çıktı

Türkiye üzerindeki etkisinden de söz etmek lazım. Türkiye'deki mevcut soykırımcı, inkarcı rejim telaşa düştü. AKP'nin bu kadar Suriye'de savaşçı olmasının nedeni Kürt sorunundaki çözümsüzlüğüdür. Kürt'ü inkar ve imha siyasetini sürdürmesidir. Dolayısıyla Batı Kürdistan'da sağlanacak demokratik gelişmelerden, Kürt halkının kimlik ve özgürlük yönündeki gelişmesinden büyük korku, kaygı duymaktadır. Türkiye üzerindeki etkisini engellemek için de Suriye savaşıyla fazlasıyla ilgilenmiş ve içli dışlı olmuştur. Herkesten önce Suriye'ye savaş açtı. Suriye'deki savaşın en etkili yürütücüsüdür. Bir yandan iktidarla ilişkisini tümden koparmıyor, bir yandan Suriye muhalefetini herkesten fazla örgütlemeye çalışıyor. Niye? Suriye'de Kürtlere hak ve yer verilmesin diye! Muhalefete şart koşuyor, Kürtlere statü tanınmasın, diyor. İktidarı da Kürtlerin statüsünü tanımaması ve herhangi bir hak vermemesi konusunda uyarıyor. İşte bu inkarcı siyaset AKP hükümetini gülünç duruma düşürdüğü gibi Türkiye'nin imkanlarını da tüketti. Bölge halkları karşısında güvenilmez hale getirdi. Özellikle saldırgan ve içişlerine müdahale eden bir konuma düştü. İstediği kadar Hamas'a sahip çıksın, Filistin edebiyatı yapsın Suriye'ye ve Libya'ya dönük yaklaşımları AKP'nin Arap toplumu tarafından iyi anlaşılıyor ve tehlikeli görülüyor, güvenilmez bulunuyor.

AKP hükümeti bu yaklaşımları niye gösterdi? Kürt sorunundan dolayı. Kürtler hak elde etmesin, statü kazanmasın diye Türkiye'nin her şeyini ipotek altına aldılar. Her türlü saldırganlık içine girdiler. İşte Libya'da NATO müdahalesine çanak tutmaları bunun içindi. ABD ve NATO'dan PKK'ye karşı destek alabilmek içindi. Suriye ile bu kadar savaş yürütüyor olmalarının nedeni de budur. Suriye'deki gelişmeleri denetlemek, dolayısıyla Kürtlerin hak elde etmelerini engellemek içindir. Bunlar da yetmiyor, şimdi çetelerle özgür Kürdistan'a karşı saldırı yürütüyorlar. Bu da tabii ki AKP'nin gerçek yüzünü daha iyi açığa çıkarıyor, maskesini daha net düşürüyor. Tamam Kuzey'de PKK teröristti, haydi savaş yürütüyordun, onlara karşı çıkıyordun, Afrin'deki, Kobani'deki, Serêkani'deki, Derik'teki, Qamışlo'daki Kürt sana ne diyor? Ona niye saldırıyorsun? Niye sınırları açıp çeteleri saldırtıyorsun? Demek ki Kürt düşmanısın. Demek ki Kürt karşıtısın, demek ki soykırımcısın. Kürt'ü inkar ediyorsun, imha etmeye çalışıyorsun. AKP gerçeği işte budur. Rojava'daki gelişmeler AKP'nin "Kürt vatandaşlarım, Kürt kardeşlerim" diyerek alttan alta gizliden Kürt soykırımını yürütmesi gerçeğini deşifre etti, açığa çıkardı, maskesini düşürdü. Bu sözlerin birer maske olduğunu, özünde ise AKP'nin tıpkı MHP gibi Kürt karşıtı ve Kürt düşmanı bir parti olduğunu, CHP'den bir farkı olmadığını, Kürt soykırımı savaşını devralarak şimdi kendisinin yürüttüğünü açığa çıkardı. Bu gerçeği iyi görmek, iyi anlamak lazım. Böylece Türk faşizminin ve soykırımcılığının teşhir edilmesine Rojava'daki gelişmeler önemli bir rol oynadı. Önümüzdeki süreçte bu durum daha fazla rol oynayacak. Dikkat edilirse TC devleti ve hükümeti Kuzey Kürdistan'ı tehdit ettiği kadar Batı Kürdistan'ı da tehdit ediyor. Dolayısıyla Kuzey Kürdistan özgürlük devrimiyle Batı Kürdistan devrimi de büyük oranda birleşiyor, ittifak içine giriyor. Önümüzdeki süreçte de bu etki daha fazla açığa çıkacak.

Suriye'deki ve Kürdistan'daki gelişmelere bağlı olarak Batı Kürdistan özgürlük devrimi rol oynamaya devam edecek. Artık önemli bir siyasi faktör Batı Kürdistan'daki gelişmelerdir. Herkes böyle bilmeli. Beş ayı aşıldı, altıncı aya girildi. Orada da artık bir Kürt statüsü var, Kürt yönetimi var, Kürt halk iradesi var. Hiç kimse bunu görmezden gelemez, bu gerçeği ret ve inkar edemez. Hiç kimse kolayca buna saldırıp ezemez de. Halk bilinçli, örgütlü, eğitimlidir, kendini daha çok da güçlendirir. Bütün Kürt halkının desteği arkasındadır; ilerici insanlığın desteği de arkasındadır. Dolayısıyla her türlü inkarcı ve imhacı saldırganlığa karşı Batı Kürdistan halkı ve özgürlük devrimi kendini savunacak güce sahiptir. Bu kararlılıkta olduğu gözüküyor. Böylece Kürt sorununun çözümünde de, Ortadoğu'nun demokratik dönüşüm yaşamasında da çok önemli bir mevzi ortaya çıkmış bulunuyor. Bu mevzi Kürt halkınındır, Ortadoğu halklarınındır; insanlığın değeridir. Rojava devrimi başta Suriye olmak üzere Ortadoğu'nun demokratik dönüşümünde etkili rol oynamaya önümüzdeki süreçte daha çok devam edecektir.

Her şeyden önce mevcut durumu doğru tespit etmek lazım. Mevcut haliyle Suriye'ye dönük bir dış müdahale zaten var. Suriye'de yaşanan olaylar kesinlikle içten kaynaklı olaylar değil, bir iç çatışma durumu değil. Bölgesel ve küresel güçlerin çatışması durumudur. Bunu iyi görmek ve iyi anlamak lazım. Evet, vuruşan güçler Suriye güçleri; bir tarafta devlet var, bir tarafta çeşitli muhalif gruplar örgütleniyor. Kuralsız, ölçüsüz, vahşi bir savaş yaşanıyor. Ama bu muhalif grupları örgütleyen, silahlandıran güçler kesinlikle dış güçlerdir. Başta Türkiye olmak üzere küresel ve bölgesel birçok aktör bu işin içinde. Bu gerçeği bilmemiz lazım.

2013'te Suriye'de çatışmalı durum aşılacak

Suriye cephesinde de tabii İran'ın, Rusya'nın desteği var. Çeşitli İslami örgütlerin, Şii mezhebinden olan örgütlerin desteği var. Böyle olunca, tabii çatışan güçler Suriye içindeki güçler, ama çatışmaları destekleyen, silahlandıran ise küresel güçler. Mevcut muhalif grupların eğitilip silahlandırılmasında Türkiye, Katar, Suudi Arabistan, ABD, bazı Avrupa ülkeleri büyük rol oynuyorlar. Silah onlardan geliyor, eğitim Türkiye'de yapılıyor. Dikkat edelim askeri toplantılar, komutalar Türkiye'de toplanıyor. Genelkurmayını Türkiye'de seçtiler, genel karargahlarını Hatay'da kurdular, Hatay'da ve Adana'da bir askeri eğitim kampları oluştu ve savaş oradan yürütülüyor. Aslında bir tür Suriye-Türkiye savaşı yaşanıyor. Bu da bir müdahaledir. Bu noktada bölgesel ve dış müdahale zaten var, ama doğrudan bölgesel ve küresel güçler kendi ordularıyla saldırmıyorlar, silahlarını Suriye içindeki güçleri eğitip onlara vererek saldırtıyor, iç çatışma yaratıyorlar. Tabii fiili durum, görüntü iç çatışma oluyor, ama arkasında bir dış müdahale durumu var. Dünyada devletlerin bu kadar açık müdahale edip bir savaşa destek verdikleri gibi az görülen bir durumdur. Askeri güçleriyle saldırmadıklarını söylüyorlar, ama her türlü saldırı gücünü örgütleyip saldırtıyorlar. Dünyada dış desteğin olduğu iç savaşlar olmuştur. Kimi örgütlere destek vermişlerdir. Ama bu kadar açığı az görülmüştür.

Bu örtülü, hatta açık dış müdahale durumu 2013 yılında doğrudan açık bir dış müdahaleye dönüşür mü, yoksa mevcut örtülülük mü devam eder veya çatışma dışı yöntemler mi gelişip öne çıkar, bu konu şimdi temel tartışma konusudur. Herkes bunu değerlendiriyor, anlamaya çalışıyor. Bu konuda 2012'de yaşanan durumun değişeceği yönünde işaretler var. Son bir iki aydır ortaya çıkan bazı pratikler artık 2012'de yaşanan bu örtülü iç çatışma durumunun değişeceğini, 2013 yılında farklı politik-askeri durumların ortaya çıkacağını, Suriye üzerinde mücadelenin yoğunlaşarak bir "çözüm" aranacağını gösteriyor. Bir kere bunu öncelikle tespit etmemiz lazım. 2013 yılında Suriye üzerindeki mücadele daha derin ve kapsamlı olacak, çözüm aranacak. Bu kesindir. 2012 yılındaki örtülü dış müdahale ve düşük yoğunluklu çatışma durumu bir biçimde aşılacaktır. En azından mevcut siyasi ve askeri durum aşılarak Suriye'deki çatışmalı duruma bir çözüm aranacaktır. Suriye'deki mevcut durumu değiştirecek ve yeniden yapılandıracak arayışlar, bu temelde siyasi ve askeri mücadele yoğunlaşacaktır. Bunun işaretleri ortadadır. Son İsrail-Filistin çatışmasını bu temelde değerlendirmek gerekiyor. Yine Irak'taki durumun, Bağdat ve Hewler yönetimleri arasındaki gerginliğin bu durumla da bağlantısı var.

Türkiye'ye patriot füzeleri yerleştirmek yine bununla bağlantılıdır. İster savunma amaçlı ister saldırı amaçlı

olsun, Suriye'deki durumla bağlantılı olduğu, İran ve bölgedeki çatışma durumuna göre hareket edildiği gün gibi açıktır. Sadece bugünü değil, yakın dönemdeki olası gelişmelerde bu adımlarda etkili olmaktadır. Yine ABD-Rusya görüşmelerinin, Türkiye-Rusya ilişkilerinin bu duruma işaret ettiği, yeni arayışları içerdiği açıktır. Bu bakımdan mevcut gelişmeler 2012'deki durumun 2013 yılında aşılacağını, politik ve askeri mücadelenin Suriye üzerinde daha çok yoğunlaşacağını gösteriyor. Elbette bu demek değil ki her şey bir günde, bir haftada olup bitecek. Kuşkusuz bu çözüm arayışı bir sürece yayılacak. Ama 2012'deki gibi düşük yoğunluklu siyasi-askeri durum kesinlikle değişecektir. Bu anlamda mevcut durum hangi yönde değişebilir? Çeşitli olasılıklar var bu konuda. Henüz netleşmeyen durum burası oluyor. Acaba örtülü dış müdahale durumu daha çok artırılarak savaş mı yoğunlaştırılacak, yoksa dış müdahale örtülü olmaktan çıkarak doğrudan Suriye'ye askeri müdahale mi söz konusu olacak? Ki böyle olursa bu durumun hemen Irak'ı, İran'ı, Türkiye'yi de içine alacağı bölgesel bir savaş haline geleceği açık. Böyle bir durum ABD ve NATO tarafından geliştirilirse buna karşı Rusya ve Çin tarafının da çeşitli müdahalelerde bulunabileceği ihtimal dahilindedir. Çünkü Rusya ve Çin bu durumun adım adım kendi sınırlarının yakınlarına dayanacağını görmektedirler. Dolayısıyla öylesi bir durum bölgesel ve yerel düzeyde her alanda sürdürülen III. Dünya Savaşı'nın askeri bakımdan zirve yapması olacak. Bölgesel, hatta küresel düzeyde dünya savaşı en şiddetli askeri çatışma boyutuna ulaşacak. Belki bu güçler klasik bir dünya savaşı gibi doğrudan ve cepheden bir savaş içinde olmayacaklar. Ancak III. Dünya Savaşı'nın mevcut yürütülüş biçiminin keskinleşmesi herkesi ciddi düzeyde etkileyecektir. Kolay bir durum değildir. Öyle bir tarafın müdahale edip kazanması çok kolay gözükmüyor. Dolayısıyla herkesi hem zorlayacak hem de sonucu belli değildir; herkes açısından risk içeriyor. O nedenle taraflar bu düzeyde bir savaştan korkuyorlar denilebilir. ABD de, Rusya da daha temkinli, dikkatli davranıyorlar. Sonucu belli olmayacak bir çatışmadan çekinir pozisyondalar. Bunu insan rahatlıkla anlayabiliyor. O halde savaş göze alınmayacak, bu düşük yoğunluklu ve örtülü çatışma devam ederken bir genel siyasi uzlaşma, genel siyasi çözüm mü gündeme getirilecek? Bu da bir olasılıktır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi düzeyinde yürütülen çalışmalar ABD-Rusya diplomasisi bunu gösteriyor. 2012 boyunca böyle yoğun diplomatik mücadele yaşandı. Son dönemde çok daha fazla da yoğunlaştığı gözleniyor. Son Putin-Erdoğan görüşmesinin de bu boyutu vardı. Suriye yönetiminden yapılan açıklamalar da böyle bir uzlaşmaya açık olunduğunu gösteriyor. Hem Rusya-Türkiye görüşmeleri sonucundaki açıklamalar, Rusya'dan gelen sesler, hem Suriye'den yükselen sesler buna açık olunduğunu ifade ediyor. Arap Birliği bu siyasi uzlaşmayı açık tutmayı ifade eden inisiyatif kullanıyor. Kofi Annan'dan sonra yeni bir temsilci atadılar ve bu temelde çalışma yürütüyorlar. Bu anlamda çatışmaları tırmandırmamak, ama diplomatik siyasi mücadeleyi yoğunlaştırarak genel bir uzlaşmayla Suriye'deki değişim ve yeniden yapılandırmayı siyasi yöntemlerle gerçekleştirmek de hala bir olasılıktır. Bunların hangisinin yaşanacağını gelişmeler gösterecek. Siyasi uzlaşma ihtimali de güçlüdür, çatışma olasılığı da vardır. Savaşın Suriye üzerinde tırmanması ve bölgeye yayılması da ihtimal dahilindedir. Hatta Suriye'de mevcut çatışma düzeyi sürdürülürken ABD ve İsrail'in İran'ı teknik güçle vurma ihtimali de vardır. Belki de patriot füzelerinin Türkiye'de savunma rolü oynaması İran'dan atılacak füzelere karşı olacaktır. Çünkü NATO ve Türkiye yönetimi hep savunma amaçlı olduğunu söylüyor bu füzelerin. Suriye'den Türkiye'ye dönük bir saldırı gelmeyeceğine göre Türkiye ancak İran'dan gelebilecek bir saldırıya karşı savunulabilir. Bu durumda acaba Patriot füzeleri Suriye'ye saldırı amaçlı kullanılacak da buna İran müdahalesi olursa onun karşısında mı savunma olacak. Yoksa Suriye'den önce İran vurulacak da İran'ın buna misilleme olarak Türkiye'ye dönük saldırısı karşısında Türkiye mi savunulacak. Durum biraz çeşitli olasılıkları içerecek düzeydedir. Bu anlamda çatışmaların, müdahalelerin Suriye'nin dışına yayılma olasılığı bulunmaktadır.

Dikkat edilirse bütün bunların hepsi bir dış müdahale anlamına geliyor. İster örtülü biçimde yapılsın, ister açık biçimde yapılsın, ister siyasi uzlaşma yapılsın hepsi Suriye'ye dışarıdan bölgesel ve küresel güçler düzeyinde siyasi ve askeri müdahale etmeyi içeriyor. Bu bakımdan Suriye'ye dış müdahale zaten var. Önemli olan bu müdahalenin çerçevesini anlamak ve nasıl boyutlanacağını, nereye varacağın kestirebilmektir. Bu konuda şunu diyebiliriz, 2013'te askeri ve siyasi müdahele yoğunlaşacak ve sonuç alınmaya çalışılacak. Şimdiden birçok veri bunu gösteriyor. Bunun hangi yöntemle olacağı ve nasıl gelişeceği pratikte görülecek.

Böylesi bir süreçte ulusal konferansın toplanamaması çok acı

Böylesi bir süreçte Kürdistan ulusal kongresi veya konferansının toplanamamış olmasından büyük üzüntü duyuyoruz. Biz hareket olarak böyle bir kongre ve konferans toplamaya hem hazırız hem de istekliyiz. Böyle büyük bir toplantının yapılıp sonuç vermesini de süreç açısından ciddi öneme sahip olarak görüyoruz. Hem Kürdistan parçalarında ulusal demokratik birliğinin sağlanmasını, hem de Kürdistan genelinde bir demokratik ulusal birliğinin olmasını ciddi bir biçimde önemsiyoruz. İçinde bulunduğumuz süreç ve gelecek açısından böyle bir birlik konumunu tarihi önemde görüyoruz. Kürt halkının varlığı ve özgür geleceği açısından önemli rol oynayacak biçimde değerlendiriyoruz. Çünkü tarihe baktığımızda, tarih bilincimizi yokladığımızda bütün tarihi süreçlerin, fırsat ve imkan veren dönemlerin Kürt birliği olmamasından dolayı heba edildiğini görüyoruz. Yine büyük çatışmalar, savaşlar içerisinde birlik olmaması nedeniyle Kürtlerin savunmasız kaldığını ve Kürt halkının büyük kayıplar verdiğini, acılar yaşadığını tarihten öğreniyoruz.

İçinde bulunduğumuz Ortadoğu'da yaşanan III. Dünya Savaşı'nda da böyle bir durumun yaşanmasını yanlış ve tehlikeli görüyoruz. Gerçekler bu kadar ortadayken, tarih bilincimiz bu kadar aydınlatıcıyken hala eksiklikleri giderememek, yanlış politikada ısrar etmek elbettiki affedilmez bir durum olur. Bu, Kürdistan'daki bütün siyasi güçler açısından ağır bir tarihi sorumluluğu yükler. Hiç kimse de bu sorumluluktan kendini kurtaramaz.

Bu bakımdan Kürdistan parçalarında ve genelinde ulusal demokratik birliğin yaratılması hayati önemdedir. Mevcut birlik olamama durumunun aşılıp demokratik birliğin yaratılamaması kesinlikle sömürgeciliğin, emperyalizmin, soykırımın işidir. Bu parçalılığı sürdürmek sömürgeci soykırım sistemine bir anlamda hizmet etmek oluyor. En azından onun öngördüğünü aşamamak, devam ettirmek anlamına geliyor. Bu bakımdan da tüm aydınlara ve siyasi güçlere ağır sorumluluk yüklüyor. Bunun için parçalarda ulusal birliğin Kürt demokrasisini inşa etme temelinde geliştirilmesi gerekiyor. Kuzeydeki AKP oyunlarını boşa çıkartma, çözüm direnişini geliştirme de buna bağlıdır. Batı Kürdistan'daki 19 Temmuz özgürlük devrimini ilerleterek kalıcı kılma, Kürdistan ve Suriye devrimlerinde rolünü başarıyla oynatma kesinlikle ulusal demokratik birliğin sağlanmasına bağlıdır. Yine Güney Kürdistan'daki gerginlik, çatışmalı durum Bağdat'tan gelen tehditler kadar Türkiye'den ve İran'dan gelen tehditler karşısında, yine olası bir bölgesel savaş karşısında Güney Kürdistan'ın savunulabilmesi açısından Kürdistan'ın geneline yön verecek bir ulusal demokratik birlik şarttır. Doğu Kürdistan'da on yıllara yayılan mücadele birikimini sonuca götürebilmek, halkın kazanımlarını ayakta tutup Kürt sorununun çözümünü sağlatabilmek yine birlik olmaya bağlıdır.

Bütün bunlar gösteriyor ki Kürdistan ulusal kongresi ya da konferansının toplanması gerekiyor. Herhangi bir güncel çıkar ya da dar politika böyle bir ulusal demokratik gelişme önünde engel oluşturmamalıdır. Fakat ne yazık ki böyle bir engel olma durumu yaşanıyor. Dar politik çıkarlar, günceli kurtarma yaklaşımları, Kürt halkının kaderi üzerinde söz sahibi olacak bir demokratik birlik çalışmasının yapılmasını engelliyor. Bu konuda özelikle Güney Kürdistan yönetimine, Güney Kürdistan'daki siyasi partilere, KDP ve YNK'ye önemli bir rol ve sorumluluk düşüyor. Her ne kadar son yıllarda böyle bir ulusal toplantının yapılmasından yana tutum geliştirmiş olsalar da bunu pratikleştirme adımını bir türlü atmadılar. Uzak duruyorlar. Kürdistan'ın bütün parçalarını o parçaların somutunda görüp ele alma, ona göre yaklaşım geliştirme gücünü gösteremiyorlar. Kürdistan geneline hep Güney Kürdistan penceresinden bakıyorlar. Onun çıkarlarına göre yaklaşım gösteriyorlar. Dolayısıyla da Kürdistan geneli hakkında özgür, eşit çözümü öngörecek kararlar almayı ifade eden çalışma adımlarını atamıyorlar. Uluslararası ve bölgesel bazı güçler ne der diyerek tereddüt gösteriyorlar.

Örneğin Rojava'daki devrimi kaldıramıyorlar. Kuzey Kürdistan'da halkın özgürlük ve demokrasi savaşını, AKP'nin topyekun özel savaşı karşısındaki demokratik direnişini kaldıramıyorlar; güncel çıkarlarına ters görüyorlar. Bu nedenle de birlik adımını bir türlü atamıyorlar. Örneğin, Güney Kürdistan yönetiminin AKP ile ilişkileri genel mücadeleye ciddi zarar veriyor. AKP KDP'den aldığı güçle Serêkani'ye, Afrin'e, Halep'e çete saldırtıyor; Qamışlo'ya, Derik'e saldırmaya hazırlanıyorlar. Türkiye Güney Kürdistan'daki yaklaşımlardan aldığı güçle Suriye muhalefetinden Kürtleri dışlamaya çalışıyor.

Yine AKP Güney Kürdistan'dan aldığı güçle Kuzey Kürdistan'da bu kadar saldırgan bir imha savaşı sürdürebiliyor. Her türlü teknikle Kürdistan dağlarını bombalıyor, Kürt gençlerini katlediyor, Kürt demokratik siyasetine karşı bu kadar vahşi bir siyasi soykırım operasyonu yürütebiliyor. Suçsuz, günahsız insanları yıllardır tutup hapishanelere tıkabiliyor. Kürt çocuklarını taş attılar diye zindanlara koyup her türlü hakaretlere uğratabiliyor. Bu tutuklamalara ve baskılara ciddi bir tepki gösterilmiyor. İmralı işkence sistemini Önder Abdullah Öcalan üzerinde 15 yıldır sürdürebiliyor. Bunlar önemli hususlar tabii. Kuşkusuz Güney Kürdistan yönetimi Kuzey ve Batı Kürdistan'daki halkla birlikte doğrudan savaşa girsin demiyoruz, fakat sadece kendi ekonomik çıkarlarını gözetip Kuzey'de, Batı'da durumun ne olduğunu dikkate almaz, ona göre davranmazsa da o zaman o parçalardaki halkın mücadelesine zarar verilmiş olur. Nitekim mevcut durumda zarar da veriliyor. 'Bizim ihtiyacımız var, ekonomik, siyasi çıkarlarımız bunu gerektiriyor' denerek bu yapılıyor. Halbuki Güney Kürdistan'ın ekonomik bakımdan AKP'ye muhtaçlığı yoktur. AKP bu konuda Güney Kürdistan'a muhtaçtır. Siyasi açıdan da Türkiye'ye muhtaçlığı yoktur. Irak'la, Arap alemiyle, küresel sistemle ilişkileri var. Mali durumu fazla ve her yerden mal alabilecek durumdadır.

Güney Kürdistan yönetimi dar ve parçacı yaklaşıyor

Aslında ekonomik olarak da siyasi olarak da daha çok Türkiye Güney Kürdistan'a muhtaçtır. Eğer bu gücü Kürt sorununun çözümü yönünde etkili kullanabilse Güney Kürdistan yönetimi, diğer parçalarda, Kürdistan genelinde sorunun çözümünde önemli rol oynayabilir. Fakat bu noktada dar, çekingen, sadece kendini dikkate alan bir politik yaklaşım söz konusu. Bu nedenle diğer parçalardaki durum olduğu gibi görülemiyor, kabul edilemiyor. O nedenle de bütün parçaların mevcut durumunu değerlendirecek, yürütülen mücadeleleri birleştirecek, ortak karara bağlayacak adımlar atılamıyor. Ulusal kongre toplansa elbette bu kararları alması gerekiyor, bunu herkes biliyor. Ama Kuzey Kürdistan'daki özgürlük mücadelesi, Batı Kürdistan'daki mücadele, Doğu Kürdistan'daki mücadele kendi somutu içinde yeterince görülüp kabul edilemeyince onları kararlaştıracak, ortak sorumluluk alacak adımlar atmaktan da çekiniliyor. Mevcut kongre ya da konferans kararının pratikleştirilememesi buradan kaynaklıdır. O nedenle Güney Kürdistan yönetimine, siyasi partilere dönük eleştiriler var, ulusal kamuoyu kuşkuyla bakıyor buradaki politikalara. Çok dar, çok parçacı, çok mahalli buluyor. Çok fazla kendi çıkarını öngören, Kürdistan genelini ve Kürt halkının genelnde yürüttüğü mücadeleyi yeterince dikkate almayan bir politik yaklaşım olarak değerlendiriliyor.

Bunun en somut örneği Batı Kürdistan'da ortaya çıktı. Bazı partiler ısrarla TC'yle ve çetelerle birleşerek Batı Kürdistan'daki özgürlük devrimini sabote etmeye çalışıyorlar. Buna Güney Kürdistan yönetimi etkin tavır alamıyor. Dahası el altından desteklediği yönünde de iddialar, hatta bilgiler var. Ne kadar doğru bilemiyoruz, bu bilgilerin yanlış olmasını diliyoruz. Ama ne yazık ki böylesi bilgiler var ve eğer bunlar doğruysa tabii ki Kürt halkının tüm parçalarda yürüttüğü mücadelenin sonucu ortaya çıkan gelişmelere ve imkanlara Güney Kürdistan'daki yönetimin böyle bir tutum takınması ulusal demokratik çizgi ve duruş açısından sakıncalı. Böyle ulusal duruş olmaz, demokratik duruş olmaz. Böyle Kürt sorununun çözümü, Kürdistan'ın özgürlüğü gerçekleşmez. Herkes böyle yapmaya kalkarsa o zaman ortada Kürt birliği, demokrasisi diye bir şey olmaz.

Kürtler bir olmazlarsa, peki, yarın Suriye üzerinden tüm bölgedeki sorunları çözmek üzere genel bir siyasi uzlaşma platformu oluşturulursa, geçmişteki savaşları sona erdiren anlaşma platformları gibi böyle bir ortamda Kürdistan bütünlüğünü, Kürt halkının ulusal demokratik çıkarlarını hangi Kürt birliği, iradesi temsil edecek? Diğer yandan farz edelim bir büyük savaş olur, bölgesel savaş gelişirse Kürdistan'ın merkezinde olacak bir savaş daha ileri düzeyde ortaya çıkarsa o durumda Kürt halkı kendini hangi birlikle, hangi güçle nasıl savunacak? Oysa bu tür gelişmeler güçlü ihtimaller düzeyindedir. Öyle zayıf değildirler, çok uzağımızda da değiller. Yakında her an gerçekleşebilirler. Böyle durumlarda Kürt halkının ulusal birlik halinde iradesini ve savunma sistemini ortaya koyabilmek, varlığını ve özgür geleceğini kazanabilmek açısından şart.

Tarihi geçmişe bakalım, I. Dünya Savaşı sonrasına, Sevr'e, Lozan'a. Ondan önceki tarihsel süreçlere bakalım. Hep böyle bir birliğin sağlanamaması, parçalı kalma, dolayısıyla Kürt halkının iradesini ve gücünü bütünlük halinde hareket ettirememe sonucunda Kürdistan bu hale geldi, böyle bir inkar ve imha sistemi altına alındı. Bu tarzda parçalanarak üzerinde soykırım uygulanan bir ülke ve halk konumuna düşürüldü. Eğer şimdi de bu durum aşılamazsa kurtuluş yine gerçekleşemez. Demek ki kurtuluşu gerçekleştirebilmek için her şeyden önce tarihten ders çıkartarak Kürtleri zayıf bırakmış, iradesiz kılmış olan bu parçalı duruşu aşabilmek lazım. Elbette sıkı bir merkezileşme doğru değildir; gerekli de değildir. Onlar despotizme, diktatörlüğe götürür. Demokratik konfederalizm bu konuda en önemli bir ilişki ve birlik biçimidir. Ama birliksizlik de despotik merkezi sistem yaratacak kadar tehlikelidir. O nedenle en doğrusu demokratik birlik ve ittifak halinde olmaktır. Bütün parçalarda ve Kürdistan genelinde demokratik birliği, ittifakı yaratacak bir konumda olmaktır. Hem bölgede barışın ve sorunların demokratik yöntemle çözümünün sağlanmasında rol oynamak, hem de Kürdistan'ın bölünüp parçalanmışlığına ve Kürtlere dayatılan inkar ve imhaya son vererek Kürt halkının varlığını ve özgür geleceğini garantilemek, böyle bir demokratik birlik yaklaşımı içinde sürece yaklaşmak, sorumluluk duyarak etkin, aktif ulusal demokratik çıkarları gözeten bir mücadeleyi yürütmeyi gerekli kılıyor. Başarı ancak böyle bir tutumla ve mücadeleyle olur. Her türlü tehlikeye karşı tedbir olduğu kadar, yine her türlü fırsat ve imkanı Kürt halkının ulusal demokratik çıkarları ve bölge halklarıyla kardeşçe yaşaması doğrultusunda kullanabilmek de ancak bu tutumla gerçekleşebilir.

Bu çerçevede demokratik birlik yaklaşımını önemsemek lazım; herkes böyle bir yaklaşım içinde olmalı. Ulusal düzey, tutum bu çerçevede gelişmeli. Siyasi partiler, siyasi güçler üzerinde ulusal, toplumsal Kürt iradesinin, Kürt kamuoyunun baskısı oluşmalı. Her şey siyasetçilerin kararına, görüşüne de bırakılmamalı. Aydınlar, sanatçılar, toplumsal irade siyaset üzerinde etkinliğini kullanabilmelidir. Doğru yönde adım atılması için yönlendirici, teşvik edici olabilmelidir. Bu anlamda siyasetçilere görev ve sorumluluk düştüğü kadar ulusal demokratik birliğin yaratılmasında aydınlara, sanatçılara, değişik sivil toplum örgütlerine, toplumsal demokratik güçlere de görev ve sorumluluk düşüyor. Herkes görev ve sorumluluğunun bilincinde olur, tartışarak ulusal demokratik çıkarlar temelinde doğruların ne olduğunu ortaya çıkarır, onda birleşirse işte o zaman sorun çözülür. Birliksizlik birliğe dönüşür. O da Kürt halkını geleceğe iradeli ve örgütlü biçimde hazır kılar.

AHLAK FELSEFESİ Mİ VİCDAN FELSEFESİ Mİ?

İnsanlığın hakikat arayışında düşünsel ve zihniyet bağlamında üçüncü temel büyük hamlesi, felsefe olmaktadır. Mitoloji ve din, felsefeyi önceleyen iki temel hakikat yöntemi olarak, hem felsefeyi oluşturan dinamiklere temellik yapmış, hem de onunla hep gerilim içerisinde olmuştur. Felsefeyi, mitoloji ve dinden kopuk ele alama şansımız yoktur. Beslendiği kaynağı, onunla çelişki ve çatışkı içinde bulunduğu oranda aşarak gelişme şansı bulmuş; ama zihinsel kodlarda benzeştiği durumlarda ise, dinamizmini kaybederek tutuculaşmıştır.

Felsefik düşünce tarzı, zihniyet serüveninin içerisinde özgürleşen ve farklı düşünmeye cesaret eden bireyi öncelediği oranda girebilmiştir. Başka bir ifadeyle, özgür ve farklı bireyin zihinsel dışa vurumunun sonucudur. Mitoloji ve dinin dogmatik zihniyet kalıplarını, özgürce düşünen bireylerin aşma çabası, insanlığı yeni bir hakikat arayışına yöneltmiştir. Elbette felsefe yoktan var olmadı. Mitoloji ve dinin açtığı yoldan faydalandı, ama yolu değiştirdi ve yeni mecrada aktı. İnsana dayandı. İnsana güvendi. İnsanın özgürce ve özgünce düşünmesinin önünü açtı. İnsanları bu yolda teşvik etti. Dolayısıyla felsefe, öncülerinden koptuğu oranda hakikate ulaşma çabasında sonuç aldı. İnsanlığın zihniyet gelişimine katkı sundu. Hakikat arayışının genel anlamda bilimsel düşünceye varmış olması, felsefe olmadan gerçekleşemeyecek bir olgu olarak varlığını koruyor.

Bununla birlikte, felsefenin bir zihniyet biçimi olarak her yönü ile kendisini öncülerinden kopardığı söylenemez. Özgünleştiği kadar, benzeştiği durumlar da olmuştur. Bu, biraz da eşyanın tabiatı gereğidir. Hiçbir düşünce biçimi ve zihinsel tasavvur, kendisinden önceki düşünce dünyasını ve var oluş halini yadsıyamaz. Onunla çeliştiği ve çelişki halini çözümleyip sonuçlandırdığı kadarıyla özgünleşir ve yeni zihniyet kodları olarak gelişir. Felsefe bu bağlamda özgün ve etkili bir yol bulmuş ve başarılı olmuştur. Bir yanıyla bilimin içine girerek 'bilim felsefesi'ne dönüşmüş, bir yanıyla da varlığını sürdüren dinsel düşünceyi etkilemiş ve 'din felsefesine' yol açmıştır. Bu hakikat ne kadar inkar edilemezse, mitolojik ve dinsel düşünce kalıp ve kodlarının da felsefenin içine sızdığı inkar edilemez. Bundandır ki, zamanla felsefe tutuculaşıp, dogmatikleşmiştir. Dinsel düşüncenin dogmatik kodları, çeşitli yönleriyle felsefenin özgün, özgür ve yaratıcı yönlerini törpülemiştir.

Haliyle birbirlerinden farklı birçok felsefik akım ekol ortaya çıkmıştır. Felsefeyi dine yakınlaştıran, hatta bir yanıyla dinselleştiren felsefik akımlar ekoller geliştiği gibi, toplumsal ahlaka ağırlık veren ve toplumsal özgürlüğü öne çıkaran akımlar/ekoller de gelişmiştir.

Bu bağlamda ahlak felsefesi/etik, toplum felsefesi ile birlikte felsefi düşünce biçiminin vardığı/varabildiği en ileri noktayı işaret etmektedir. İktidarist ve hegemonik zihniyetin tahrik ettiği insandaki dejenerasyonun toplumda yarattığı bozulmanın ve insani değerlerden uzaklaşmanın önüne geçebilmek ve insani özüyle yeniden buluşturmak için önemli bir hamle olmuştur. Başka bir ifadeyle ahlak felsefesi, gerçek özünden (ahlaki ve politik toplum değerlerinden) uzaklaşan, iktidarist tekel yapıları ile sakatlanan toplumsal gerçekliğin erozyonunu önlemek ve kökleriyle yeniden buluşturmak amacıyla geliştirilmiştir. Kötülüğün iyiliğe, egemenliğin özgürlüğe, yanlışın doğruya, çirkinliğin güzelliğe, düşmanlığın dostluğa, erdemsizliğin erdemliliğe karşı giderek güçlenmesi ve toplumsal/bireysel mutsuzluk halinin mutluluğa galebe çalması nedeniyle insanlığı var eden değerlere dönüş çabasının felsefesidir. Erdemli insanı ve erdemli toplumu yaratarak insansal/toplumsal dejenerasyonun önüne geçme hedefi ile var olmuştur. Doğal toplumun ahlaki ve politik değerlerinin iktidarist ve devletçi uygarlık değerleri karşısında gerileyişi, hatta ciddi aşınmalar yaşayarak kriz halini alması, ahlak felsefesini gerekli kılmıştır. İktidarist zihniyetin nedeni olduğu erdemsizlik hali, genelde felsefenin, özelde ise ahlak felsefesinin 'erdem' kavramını temel bir retorik olarak benimsenmesine ve 'yol' yapmasına neden olmuştur. Retorik olarak 'erdem,' insani/toplumsal ütopyanın dışa vurumudur. Her türlü cennet/nirvana tasavvurlarının izlediğidir. Zerdüşt'ten başlayıp, Sokrates ve Sofistlerle gelişen ahlak felsefesinin başlangıç dönemi öncesine bakıldığında (yaklaşık olarak MÖ 700'lerden önceki dönemler) iktidarist /devletçi uygarlık değerlerinin en azgın ve acıtan dönemini yaşadığını görürüz. İnsani ve toplumsal değerler bağlamında en dip halini yaşayan insanlığın, kendi varlığını koruma ve savunma refleksiyle 'erdemi' başat kılan ahlak felsefesini geliştirmiş olması anlaşılır ve beklenendir. Ancak ahlaki ve politik değerlere yeniden dönüş ile insan/toplum, iktidarist/devletçi uygarlık değerlerinin hegemonik etkilerine karşı ayakta durabilirdi. Bu çıkış hakikat arayışı gibi uzun ve meşakkatli bir yolda önemli bir dönemeç olmuştur. Günümüze kadar bu biçimde devam etmiştir. Günümüzde de kapitalist modernitenin toplumsal zihniyeti ve dokuyu parçalayıcı hegemonik dayatmalarının vardığı ileri düzey karşısında, 'erdemli insan' ve dolayısıyla 'erdemli toplum' tasavvuru temel bir ihtiyaç olarak varlığını korumaktadır. Karşı karşıya bulunduğumuz 'insani kriz' hali, ahlak felsefesinin normları, her ideolojide/paradigmada, toplumsal değerlerin temsili olarak yaşamıştır. Zaman zaman esnetilip başkalaşıma uğratılsa da, yine de egemenlikli paradigmalara peşkeş çekilip, asma yaprağına dönüştürülse de toplumsallığa aitliğin savunusu olarak devam ede gelmiştir.

Egemenlerin erdem diye bir derdi hiç olmamıştır

Ancak ahlak felsefesinin en zayıf ve belki de uygarlığın dejeneratif baskın değerleri karşısında ciddi sonuçlar almamasının temel nedeni, bir mücadele Paradigmasına dönüş(e)memesidir. Mücadele paradigmasına dönüş(e)memiş, her çıkış gibi başkalaşıma uğramaktan ve sağa sola çekiştirilmekten kurtulamamıştır. Tespit yapmış, telkin etmiş ve yol göstermiştir, ama harekete geçirmede pasif kalmıştır. Kimi zaman, inzivaya çekilen 'dervişler' de görünür kılınan edilgen yaşam tarzları biçimindeki mücadelesizlik olarak yansımıştır. Bu nedenledir ki, belki toplumsal gerçekliğin daha da olumsuzlaşmasını engellemiş, toplumsal dokudaki doğal özelliklerin büsbütünen yitirilmesinin önüne geçerek toplumun bir yönünün direngen özelliklerini korumasını sağlamıştır, ama toplumsal ahlakı baskılayan hegemonik, iktidarist değerleri geriletememiştir. Var olanı koruma, muhafaza etme yönü öne çıkmıştır. Kısacası, ahlak felsefesi proaktif bir unsur olarak bir toplumsal mücadele felsefesine dönüşememiştir. Toplumun ezilen kesimlerinin motive edici ideolojik argümanı haline gelmede çok yetersiz kalmıştır. Yetersiz kalma hali, bu yönlü kurgulanmasının sonucudur. Yoksa istenipte yetersiz kalındığından dolayı değildir. Ahlak felsefesi, çoğunlukla erdem sahibi olmak için, 'ahlaki değerlere göre yaşamayı' telkin etmiştir. Buna, egemenlikli kurgulamalara muhalif olanlar genellikle uymuşlardır. Egemenlerin ise, böyle bir derdi hiç olmamıştır. Egemenlikli veya sonradan egemenlikli hale dönüşen tüm ideolojilerde ahlak, kendileri dışında kalan halk toplum kesimlerinin pasifize edilmeleri için kullanılmıştır. Yoksa egemenlik değerleri hep ahlaki normların karşısında olmuş ve toplumsal kurgunun temeli olan ahlaki değerlerin çatlatılıp dağılmasıyla ancak gelişme kaydedebilmiştir. Doğal toplumun ahlaki ve politik değerleri geriletilip dağılmasıydı, kölecilik gibi tarihin tanıya geldiği en zorba dönem yaşanabilir miydi? Yine sınırlı da olsa dinlerin özünde var olan ve dinsel düşünceye meşruiyet/etkinlik kazandıran ahlaki değerler aşındırılmadan kapitalizm gibi bencilliği zirveleştiren ve 'insanı insanın kurdu' haline getiren bir sistem gelişebilir miydi? Halen de toplumsal parçalanmışlık devam ediyor ve toplumsal öğeler kapitalist modernite karşısında çaresiz ve savunmasız bir halde varlığını dahi koruyamıyorsa, bunun ahlaki değerlerin geriletilmesi dışında bir açıklaması olabilir mi? Sorular çoğaltılabilir, ama tümünün tek cevabı vardır; Hayır!

Zerdüşt'ün çabaları, onun sonrasında Mag rahipleri aracılığıyla hegemonik sisteme bağlanarak boşa çıkartıldı. Sokrates'in Grek egemenlik sistemine karşı 'at sineği' olma çabaları, baldıran zehirliyle akamete uğradı. Mani'nin dinlerin (zerdüştlük, hıristiyanlık, budizm) ahlaki yönlerini sentezlediği çıkışı, Mag rahipleri ve Sasani egemenlik sisteminin işbirliği sonucu trajedi ile sonuçlandı. Ya günümüz ahlak filozofları? Toplumu dönüştürmedeki öncülük çabaları hak getire… Onlar da, ahlak felsefesinin edilgenliği, pasifist bir pozisyon takınarak ahlaki doğruları söylemekle yetindiler/yetiniyorlar. Felsefe yapıyorlar, ama gerçekleştireni ol(a)mıyorlar. Karl Marks'ın "aydınların görevi toplumu dönüştürmektir" çağrısı, gök kubbede hoş bir seda olarak kaldı ve pek de karşılığını bulmayan bir sesten öteye gitmedi. Kendisi de ahlak ve felsefesini dönüştüremedi.

Peki, problem nerede? Problem ahlak filozoflarının öncülük etmemeleri mi, Yoksa ahlak felsefesinin bir mücadele paradigmasına sahip olamaması mıdır?

Problem, ahlak felsefesinin paradigmasındadır. Sağlam temellere dayanmayan kurgulanışındadır. Ya da başka bir deyişle; ahlak felsefesi ile iyi ve kötü, güzel ve çirkin, özgürlük ve kölelik, sevgi ve nefret, mutluluk ve mutsuzluk, erdem ve erdemsizlik diyalektiğinin toplumsal sorunları çözeceği, hegemonik sistemi aşındırıp alt edeceği yanılgısıdır. Gelinen aşamada söz konusu yanılgının saklanamaz biçimde açığa çıkması, genelgede mevcut felsefik paradigmanın, özelde ise ahlak felsefesinin tıkandığını göstermektedir. Aslında mevcut tıkanma hali, geçmişte ki kurgulanışın kaçınılmaz sonucudur. Sadece geçmişte bu görülmedi. Bazı toplumsal sorunların hafifletilmesinde rol oynaması ve toplumsal tıkanıklıkların aşılmasında etkili olması nedeniyle hep böyle devam edileceği sanıldı.

Mevcut haliyle ahlak felsefesi, tarihsel olarak yüklendiği toplumsal/zihinsel misyonu yerine getiremiyor. Öyle ki, ahlaki normların/değerlerin belirlenmesi ve bunun felsefik argümanlara kavuşturularak bir mücadele paradigmasına dönüşmesi olanaksız gibi bir şey. Çünkü ahlak felsefesinin dayanak olarak belirlediği ahlaki normların belirlenimi, kaçınılmaz olarak hegemonik yapılara karşı aktif bir duruşa, mücadeleye ve esnetilemeyen bir mahkumiyete yetmiyor. Hakim paradigmanın hakimiyet epistemolojilerinin kıskacından kendisini kurtaramaması, böyle kalması için yetiyor zaten. Bu nedenle ahlak felsefesi, amacı özgürlük, özgünlük, erdemlilik ve içkin olan normlara hizmet etmekten uzaktır. Ahlak felsefesi 'mutlak iyinin' yolunu göstermekle sınırlamıştır rolünü. Hiç olmazsa böyle bir duruşun sahibidir, 'mutlaka iyi'nin gerçekleşmesinde özne olmuyor/olamıyor.

Ahlaki yaşanabilir. İnsanlar ahlaki normları kendilerine rehber edinebilirler. Erdem sahibi olmayı ayrıcalıklı bir hedef olarak gerçekleştirmeyi amaçlayabilirler. Tüm bunlar, aktif bir bilinç durumuna dönüşmemiş bir duruşa işaret ediyor. Bireyin kendisini olumlu yönde dönüşmesini amaç olarak belirliyor. O kadar! Daha ötesine geçerek kendisiyle birlikte bireyleri ve toplumu dönüştürmeyi ve değişimin aktif bir öznesi haline gelmeyi sorun haline getirmiyor. Aktifleşebilmek, toplumsal değişimin ve dönüşümün öznesi haline gelebilmek için, hegemonik iktidarist uygarlık değerlerine karşı mücadele etmek ve bunların aşılması gerekiyor. Bu da, kurgulanmış haliyle ahlak felsefesi ile mümkün olmamaktadır. Daha doğrusu, ahlak felsefesi böyle bir hedef için yetmemektedir. Ahlak felsefesinin pasifliği karşısında daha aktif bir kurgulanış gerekmektedir. Bu da vicdan ile mümkündür. Vicdan ahlaki normların temellerinde var olmakla birlikte, onun toplumsal bilinçte doğru ve yanlış, olumlu ile

olumsuz olan arasında farkındalık oluşturma ve buna göre tutum alma duygusudur. Bu zaviyeden bakıldığında; ahlak bize 'mutlak iyi'yi gösterir, ahlak felsefesi buna ulaşma yolunu işaret eder, vicdan ise bu yolda yürüme ve 'mutlak iyi'yi gerçekleştirme iradesini ifade eder. Burada esas olarak öne çıkacak husus, 'tutum belirleme' ve öznenin 'iradi müdahalesidir. Bu süreç de, muhakemeyi gerekli kılmaktadır. Muhakeme yapılmadan ne tutum belirlenebilir, ne de 'iradi müdahale' gerçekleşebilir. Dolayısıyla vicdanın harekete geçirilebilmesi suretiyle ancak ahlaki normlar bireysel, pasif ve tek yönlü bir yaşam halinden çıkarılarak hegemonik iktidarist sistem değerlerinin var oluş haline karşı bir mücadele paradigmasına dönüştürülebilir.

Tam da bu noktada ahlak felsefesinin yetersiz kaldığını, onun yerine "vicdan felsefesini" oluşturmak, tarihin akışına da uygunluk göstermektir.

Neden vicdan felsefesi?

Ahlak, geleneksellleşmiş, toplumsal kabul görmüş ve etkileyiciliği olan normlardır. İnsanlığın, uygarlık öncesi doğal toplum yaşamında toplumsal ilişkileri düzenleme ve yürütme rolünü oynamıştır. Toplumsal dinamizme sahiptir. Ancak uygarlığın iktidarist ve hiyerarşik değerleri, ahlaki normları yerdiği ve gerilettiği oranda gelişme göstermiştir. Sonuçta tarihin çarkı, toplumsal ve bireysel bağlamda hakimiyet epistemolojilerine dayanan uygarlık değerlerinin başatlığından yana dönmüştür. Özgünlüğünü ve var olma halini yitiren insanın, iktidar zihniyeti ve uygulamalarının ezinç baskılarına karşı kendini ifade etme ve doğal özüne dönme çabası felsefeyi, ahlak felsefesini ortaya çıkarmıştır. İnsan, ahlak felsefesi ile var oluş değerlerini korumak istemiştir.

Ahlak felsefesi, hakikat arayışında bir aşamadır. Kayda değer bir aşama olduğuna dair tereddütler pek azdır. Kabul etmek gerekir ki, insanlara, toplumsal doğayı uygarlığın iktidarist değerlerinden arındırma ve dönüştürme çabalarında nefes aldırmıştır. Ahlak felsefesi 'mutlak iyi' yolunda erdemli yaratmakla sınırlamıştır varlığını. Ya da kurgulanışı itibariyle daha ötesine geçmeye yetememiştir gücü. Bu, tek yanlı içsel bir yaratım halidir. Bireye, bireyin içsel dünyasına seslenmektedir. Şüphesiz metafizik bir olgu olarak ahlaki değerler insanın manevi dünyası ile alakalıdır. Lakin salt insanın manevi dünyasına hapsolması, toplumsallaşma gücünü kırmaktadır. Nitekim tek tek bireylerin/insanların erdemli olmaları, erdemli toplumun oluşturulduğu anlamına gelmiyor. Toplumsal doğa dediğimiz olgu, insanların doğalarından daha farklı, karmaşık ve üst bir oluşumu ifade ediyor. Dolayısıyla ahlak felsefesi, çoğunlukla bireyi esas alan, birey üzerinden toplumsal doğayı etkilemeye çalışan bir kurgulanıştır. Buna göre erdemli insanlar yaratıldıkça, toplum da kaçınılmaz olarak kendiliğinden erdemli topluma evrilecektir/dönüşecektir. Yani, bireylerin iyiye, güzele, doğruya, mutluluğa, bilgeliğe, dostluğa ve bunun içsel/manevi doygunluğuna ulaşması ile ahlakın gerçekleşeceğini varsayar. Toplumsallığa ait olanın kendiliğinden dönüşeceğini düşünmek gerçekçi olmadığı gibi, felsefik var oluşa da aykırıdır. Oysa ahlaki değerlerin toplumsallaşması, ancak uygarlığın antiahlaki değerlerinin geriletip, aşılmasıyla gelişebilir. Bu da, söz konusu değerler skalasıyla mücadele etmeyi gerektiriyor. Ancak bu tarz bir mücadele için ahlak felsefesi yetmemektedir. Ahlaki toplumu oluşturmayı da başaramaz. Ahlakçı filozofların öncülüğündeki ahlak felsefesinin vardığı nokta; erdem sahibi insan yaratılmak istenirken, erdeme tapan dogmatik insan yaratılarak uygarlık değerlerinin toplumsal dokuya sirayet etmesinin önü açılmıştır.

Elbette ahlak felsefesi, uygarlıkçı zihniyetin sebebi olduğu sorunlar konusunda toplumsal bir farkındalık yaratarak dikkatleri bu çelişkiye çekmiştir, çekmektedir. Farkındalık yaratma üzerinden toplumsal sorunların varlığını gündemleştiriyor. Ama ötesine geçmede, toplumsal vicdanı oluşturup, harekete geçirmede başarısız kalıyor. Genel olarak vicdanı duruş özel olarak toplumsal vicdan, ahlaki değerler babında bir değişim ve dönüşüm dinamiğine dönüşmedikçe, toplumsal hareketler/ mücadeleler pek başarılı olamazlar. Hakimiyet epistemolojileri dışında konumlandırılan toplum tasavvurlarını gerçekleştiremezler.

Tarihsel bağlam bize bu gerçeği kanıtlamıştır. Misali babında; tüm toplumsal hak, adalet ve özgürlük mücadelelerinin öncü hareketleri/güçleri, vicdani itkiyle hareket eden kesimler olmuşlardır. Toplumsal sorunları, iktidarist oluşumların dışında çözümünden yana olan, iktidarist zihniyet ve odaklara mesafeli duran sessiz yığınlar çoktur. Adil, eşit ve özgür bir toplumsal sistemin gerçekleşmesinin beklentisi içerisindeler. Yani, ahlaki duruş olarak saflarını belirlemişlerdir. Ancak aktif öncülüğü yapanlar, vicdani duruşa sahip olan ve nispeten daha az olan kesimlerdir. Bu azınlığın öncü mücadelesi sayesindedir ki, zamanla toplumsal vicdan oluşup, harekete geçiyor ve mücadeleler toplumsal vicdana hitap eder hale geliyor.

Burada ahlak ile vicdan alternatif olgularmış gibi ele alınmıyor. Aksine birbirlerine bağlıdırlar. Ahlak, ahlaki normlar olmadan vicdandan bahsedilemez. Vicdan, ahlaki normlar üzerinde şekilleniyor. Denilebilir ki, bir adım ötesine geçiyor. Tutumunu, iradi müdahale ile gerçekleştiriyor. Esasta dikkat çekilmek istenen husus; ahlaki normların, ahlak felsefesi ile içerisine düşürüldüğü açmazdır. Ahlak felsefesi, hegemonik iktidarist uygarlık değerlerini örselemekte ve daha tahripkar düzeye ulaşmasını engellemektir. Ancak alternatif bir paradigmaya dönüşmemektedir. O nu aşamamaktadır. Çünkü var oluşsal olarak böylesi bir hedefe sahip değildir. İşte açmazı buradadır. Doğal toplumun ahlaki normlarının iktidarist zihniyete yakınlaştırılarak felsefenin yapılması, çözüm gücünden uzaklaşmayı da bağrında taşıyor. Oysa tez olarak ileri sürülen vicdan felsefesi böyle değildir. Hakikatin, gerçek yaşamın felsefesidir. Basit bağlamda doğru yanlış, olumlu-olumsuz duygusunun gerçekleşmesinin ötesine geçerek, hakikat gücü olarak konumlanmak durumundadır. Dahası, yeni bir felsefe yapma tarzı olarak, toplumsal öncülüğü yapmak gibi proaktif bir rol oynayacaktır. Mücadele etmeyi, hakimiyet epistemolojilerini aşmayı, değiştirip dönüştürmeyi önceleyen bir felsefedir. Vicdan felsefesi, ahlaki normların gerçek işlevselliklerine kavuşacakları dinamik bir felsefe dalıdır/olmak durumundadır. Bu nedenledir ki, toplumun ahlaki ve politik özünün uygarlık değerleri karşısında başat hale gelmesi için vicdan felsefesi gereklidir.

Ahlak, toplumun öz varlığını koruma ve sürdürme istem ve çabasının ifadesi olarak da belirtile bilir. Toplum, sürdürebilir varlığını ahlaki yapıda görmektedir. Son tahlilde ahlak, ruhsal ve manevi olarak özgürleşme ve kendini aşma edimidir. Bu, aynı zamanda toplumsal gerçekliğin önüne koyduğu hedeftir. Ahlaki normların eksik yanı belirleme düzeyinde kalmalarıdır. Gelenekselleşmiş olmaları itibariyle çerçeveyi çizer ve olması gerekeni ifade eder, ama aktif bir tutuma dönüşmez. Ahlak felsefesi bu bağlam üzerinde oluşturulmuştur. Dolayısıyla ahlak felsefesi, var olanı değiştirme ve dönüştürme ediminde pek de dinamik değildir. Statik yanı öndedir. Aktif bir bilince dönüşmemiştir. Ahlakı dolayısıyla ahlak felsefesinin 'mutlak iyi'sini gerçekçi kılacak, dönüşüm gücü haline getirecek olan ise vicdandır. Toplumun kolektif bilinci olarak vicdanın gücü, yanlışı, kötüyü, bilgisizliği, erdemli olmayanı kolektif aklın ve inancın bir ifadesi olarak mahkum etme ve mücadeleyle değiştirme iradesindedir. Belirleme halinin ötesine geçerek mahkum edilene/edilmesi gerekene müdahale eder. Karşı durur ve değişimin öznesi olur. Dolayısıyla toplumsal dinamizmi ifade eder.

Burada ortaya çıkan iki olgudan bahsedilir. Tutum olarak mahkum etme ve değiştirme iradesiyle müdahale etme… Örneklersek; ahlak kötü ile iyinin ne, nasıl olduğunu belirler. Ahlak felsefesi, iyiye nasıl ulaşacağının yolunu anlatır. Yani söylem gücüne kavuşturur. Vicdan ise; kötünün karşısında iyiden yana tutum belirleyerek kötüyü mahkum eder. Ancak bununla yetinmez ve söylem gücünü yeterli görmez. İyinin başatlığının toplumsal karşılığının somut bir olguya dönüşmesi için iradi müdahalenin gerçekleşmesini sağlar. Çirkin ile güzel, yanlış ile doğru, erdemsizlik ile erdemlilik diyalektiğinde de bu böyledir.

Vicdanlı olmadan adil olmak mümkün değildir

Ahlaki normlar bunun söylem gücü, vicdanda cisimleşir ve somut bir olguya dönüşür. Çünkü vicdan, ahlakın bilince dönüşmüş halidir. (Belki bir ahlaki bilinçten bahsetmek mümkündür, ama vicdani bilinç ile ahlaki bilinç aynı şeyler değildirler.) Örneğin, toplumsal oluşumun en kayda değer ve en önde gelen kavramı olan 'adalet' duygusu, esasta ahlak ile değil, vicdan ile anlam kazanır ve tatmin olur. Ahlak, adaletsizliğe tespit eder, belirler, ama adaletsizliğe müdahale ettiren vicdanın kendisidir. Vicdanın sessiz kaldığı ve bilince dönüşerek kolektif bir yaptırım gücüne ulaşamadığı toplumsal yapılarda, ahlaki çerçeve mükemmel dahi olsa, adalet duygusu tatmin olmaz ve adalet gerçekleşmez.

Çünkü görüp de sessiz kalma hali söz konusudur. Bu vicdanlı olmama hali, derin bir ahlaki dejenerasyonun kaçınılmaz sonucudur. Bu zaviyeden bakıldığında; adaleti, vicdani duruşun gereği olarak tanımlamak pekala mümkündür. Vicdanlı olmadan adil olmak mümkün değildir. Dolayısıyla nasıl ki vicdan, ahlakın cisimleşmiş hali ise, adalet de vicdanın nesnel ifadesidir.

Ahlakın kendisi ve de ahlak felsefesi tek başına adaleti sağlayamaz ve toplumsal adaleti gerçekleştiremez. Çünkü adalet, salt bir tespit etme durumu değildir. Adalet adaletsizliğin ne olduğunu belirlemiş olması ve felsefik bağlamda teorisini yapması, adaletin gerçekleştiği/gerçekleşeceği anlamına gelmez. Çünkü adaletin teorisinden ziyade gerçekleşmiş hali makbuldür. Gerçekleştirme hali ise, iradi olarak müdahil olma durumunu gerektirmektedir. Son tahlilde adalet, insansal ve toplumsal yaşamın dışavurumudur.

Vicdan ise, eylemsel özelliğe sahip olarak ahlakı yaşar. Ahlakın evrensel yönü de olmakla birlikte, yerelden yerele değişkenlik göstermesi daha öndedir ve bu çok normaldir. Vicdan evrensel bir duruşu ifade etmektedir. Ahlaki normlar ve tutumlar kişiden kişiye, toplumdan topluma değişebilmektedir. Bir toplumun ahlaki norm olarak benimsediği bir tutum/davranış, bir başka toplum tarafından benimsenmeyebilir veya karşıt bir tutumla karşılanabilir. Ancak vicdan, ahlaki norm ne olursa olsun, aynı işleve sahiptir. Vicdana sığmayan her tutum davranış ve edim (ki, iyiye, doğruya, güzele, mutluluğa, erdeme, kısacası olumluya aykırı olanlardır) karşı bir duruşla karşılanır. Çünkü bu noktada vicdan devrededir. Dolayısıyla her toplumda ve ahlakın öngördüklerine karşıt tutum, davranış ve duruşlar vicdani dinamizmle karşılanır.

Vicdan, aklın ve yüreğin, hatta analitik zekadan daha fazla duygusal zekanın etkili olduğu bir bilinç halidir. Dinamik tutum alması ise iradi müdahalede bulunmayı gerektirmesi de buradan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle ahlak felsefesinin analitik zeka ürünü olması, toplumsal gerçekliği, özü açığa çıkarmasını oldukça zorlamıştır. Haliyle de toplumsal oluşturma ve dönüştürmelerde özne olmasını engellemektir. Hakikat arayışında sonuç alamamaktadır. Felsefe yapma tarzı, hakimiyet epistemolojisinin yörüngesine girmesine, çoğu zaman aynı iz üzerinden yol almasına neden olmaktadır. Vicdan felsefesi ise, felsefe yapma tarzı olarak duygusal zeka ile analitik zeka dengesine dayanmakta, hatta duygusal zekadan yana ağırlık oluşabilmektedir. Felsefe yapma tarzları, ahlak felsefesi ile vicdan felsefesi arasındaki temel farka işaret eder.

Duygusal zeka ile analitik zeka dengesine dayanması, hatta duygusal zekadan yana ağırlık oluşturması, vicdan felsefesinin hakimiyet epistemolojileri dışında kurgulanmasını sağlar. Toplumsal özle bütünleştirir. Hakikate yakınlaştırır ve hakikat arayışında sonuç alıcı oluşturmaların öncülüğünü yapar.

Joseph Butler, "vicdan mutlak bir otorite halidir" diyor. Bununla vicdanın keskinliğine, duruma göre esnemeyen kararlı duruşuna ve istikrarlı tutumuna dikkat çekmektedir. Dönüştürücü dinamizm dediğimiz husus da bu gerçekliktir. 'Mutlak iyi'ye yolunu öğreten ahlak felsefesi, vicdan felsefesinin 'mutlak otoritesi' olmadan beklentilere yeterli ve kalıcı biçimde cevap olamaz. Hakikat gücüne dönüşemez. Nitekim genel anlamda felsefenin, özel anlamda ahlak felsefesinin insanlığı hakikatle buluşturamamasının nedenini burada aramak lazım. Dolayısıyla vicdan felsefesi, ahlak felsefesinin nedeni olduğu yanılsamasının aşılarak toplumsal ahlakın gerçek ve devindirici özünü açığa çıkarmak üzere oluşturulmak durumundadır. Toplumsal öz, kolektif akıl olarak toplumsal dinamizmi harekete geçirecektir.

Toparlarsak; geleneksellleşmiş normlar olması nedeniyle ahlak durağanken ve ağır devinim içerisindeyken, vicdan dinamik bir olgu olarak daha müdahalecidir. Ahlak, tespit ve belirleme hali iken; vicdan ise tespitin toplumsal oluşumlara dönüşmesini sağlayan kolektif bilinçtir. Nasıl ki 'iyi ahlak' özgürlüğün 'nasıl'ını belirliyorsa, vicdan da özgürlük arayışının 'iradi çabası'nı ifade ediyor. Bu bağlamda özgürlük bilinci, ahlaki temele dayandırılmaktadır. Bir yanıyla isabetli bir temellendirmedir. Çünkü ahlaki normlara dayanmayan bir özgürlük anlayışı olamaz. Ancak söz konusu temellendirme yetersizdir. Çabasız ve eylemsiz özgürlük bilinci olmaz. Aksi söylemde özgürlük yüceltilirken, pratikte egemenlik ve otoriterlik yeniden üretilir. Çünkü ahlaki temel tek başına dinamik bir özgürlük bilincini ortaya çıkaramıyor. Özgürlük bilincini vicdana bağlamak ve vicdanla temellendirmek daha çözümleyici bir yaklaşım gibi geliyor.

Konuya bu bağlamda üzerinden yaklaştığımızda görülecektir ki, ahlak felsefesi ciddi bir tıkanmayı yaşamaktadır. Başka bir deyişle, toplumun antiiktidarist değişim ve dönüşüm arzularına cevap verememedir. İnsanlık, şimdiye kadarki alternatif oluşum arayışlarında çoğunlukla uygarlık değerleri çerçevesinde çaba sahibi oldu. Var olanın devrimle alaşağı edilip, yerine "adil" bir sistem kurulacağını sandı. Oysa uygarlık değerlerini belirleyen hakimiyet epistemolojilerinin zihni öncülüğünde varılan hedef, devrimle yıkılan anın tekrarı oldu. Ama insanlık belki de tarihte ilk kez bu kadar istekli bir şekilde hakikati hakimiyet epistemolojilerinin ve iktidarist sistemlerin dışında arıyor. Daha açık bir ifade ile bu tarz hakikat anlayışı ilk kez bu denli yaygınlaşıyor, arzulanıyor. Antiiktidarist paradigmalar ilk kez bu kadar ilgi çekiyor. Hakikat arayışının vardığı noktayı gösteriyor.

Bu nedenle, belki geçmişte kurgulandığı biçimiyle ahlak felsefesi, insanlığın kimi beklentilerine, toplumsal tasavvurlarına kısmen cevap olabiliyordu. Cevap olabildiği oranda da kabul görebiliyordu. Oysa günümüzde toplumsal beklentilere cevap olamıyor. Paradigmal olarak hakimiyet epistemolojilerinin zihni diskurunda kurgulanan ahlak felsefesi, tamda bu özelliğinden dolayı beklentileri karşılayamıyor. Ahlak felsefesinin modern çağda vardığı nokta, insandaki egosentrizm (benmerkezcilik) üzerinden geliştirilmesidir. Birey ile sınırlı tutulmaya çalışılan ahlak felsefesinin, kapitalist modernitenin zihniyeti kapsamında kendisini var etmeye çalışması, onun aşılmasının da sebebi oluyor.

Ahlak felsefesi yerine, vicdan felsefesinin oluşturulması elzemdir. Böylelikle ahlaki normlar edilgen bir çerçeveden çıkarılarak, daha sonuç alıcı bir dinamizme kavuşturulacaktır. Adil, ahlaki, demokratik ve özgürlükçü bir toplumsal tasavvur, ancak kendisini iktidarist hiyerarşik yapılar ve hakimiyet epistemolojileri karşısında konumlandıran mücadele paradigmaları ile inşa edebiliyor. Böylesi bir felsefi paradigma ile sonuç odaklı mücadele hem gerekli, hem de mümkündür. Dolayısıyla gelinen aşamada ahlak felsefesinin edilgen ve statike yakın duruşu, toplumsallığa ait olanı ileriye taşıyamıyor. Ve oluşan toplumsal gücü yeni inşalara motive edemiyor. Adalet, eşitlik ve özgürlük bilincini bireyle sınırlıyor. Buna mukabil kolektif bilinci toplumsal olana taşıyan vicdan üzerinden kurgulanarak yeni bir felsefe paradigması olarak vicdan felsefesi, yeni toplumsal inşalar için insanlığı daha fazla motive edecektir. Uygarlık değerlerinin aşılmasında topluma ve insanlığa dinamizm kazandıracaktır. Bu bağlamda toplumsal ideolojilerin bu yönlü kurgulanışına da ihtiyaç vardır. Şimdiye kadarki toplumsal ideolojiler, ahlak felsefesi ile zihni oluşumlara ağırlık verdiler Başardıkları ve başaramadıkları ortada. Son tahlilde ise, kendilerini, hakimiyet epistemolojilerini yeniden üretir buldular. Bu nedenle yeni ve demokratik toplum inşalarını esas alan ideolojilerin, vicdan felsefesi zaviyesinden doğaya, topluma ve insanlığa bakmaları ve çözümlemeleri önemle gerekiyor. Ahlak felsefesini, vicdan felsefesi ile aşmak, ahlakı ve ahlak felsefesini reddetmek değil, onu daha ileriye taşımaktır. Ahlakın gerçek özünü açığa çıkarmaktır. Unutulmamalıdır ki, "ahlak-vicdan-adalet" üçlüsü, insana/topluma dair yeni oluşumların saçağı olacaktır. Ayrılmaz bütünlüğü ifade ediyorlar.

Demokratik Özerklik kadınla yaşam buluyor

Kadınların, eşitlik ve özgürlük mücadelesi, insanlık tarihinin var oluşundan günümüze kadar devam etmektedir. Erkek egemen sistem ve onun tarih yazıcıları, her zaman kadınları yok saymış ve kadınları ikincil gören eril bir gelenek yaratmıştır. Yaratılan, erkek egemen zihniyetin bir ürünü olarak üretilen bu eril zihniyet 21. yy.'da da toplumsal yaşamı büyük bir oranda etkilemeye devam etmektedir. Tarihin ilk eşitsizlik ilişkisi olarak kadın ve erkek arasındaki bu eşitsizlik ve bunun üzerinden geliştirilen iktidar ve tahakkümün diğer toplumsal ilişki biçimlerindeki eşitsizliğe de kaynaklık ettiği görülmektedir. Kadınların bu eşitsizliğe ve bunun kurumsallaştırılmasına karşı tarihin her aşamasında büyük itirazları olsa da bu itirazlar güçlü bir örgütlülüğe dönüştürülüp, erkek egemen zihniyetin değiştirilmesi durumu söz konusu olamamıştır. Bunun çok çeşitli nedenleri vardır. Ancak burada önemli olan nokta kadınların tarihin her döneminde erkek egemen zihniyete karşı mücadele ve direniş içinde olması ve çok önemli kazanımlar elde edildiği gerçeğidir. Ortaya çıkan bu mücadele deneyimi, günümüzde kadınların örgütlü mücadeleyi güçlendirerek erkek egemen ideolojiye alternatif, kadın kurtuluş ideolojisinin toplumsal zeminini güçlendirmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği giderilmediği sürece gerçek anlamda bir özgürlüğün, demokrasinin ve adaletin inşa edilemeyeceği kesindir. O nedenle kadınlar olarak sadece kadınların karşılaştığı toplumsal sorunlarla ilgilenmek yerine, ana akım politikaların değiştirilmesi, yaşamın tüm alanlarının toplumsal cinsiyet eşitliğine göre yeniden düzenlenmesi gibi bir sorumluluğumuzun olduğu da hiç akıldan çıkartılmamalıdır. Kadınlar olarak yazılmamış direniş tarihimizi gün yüzüne çıkararak geçmişin deneyimlerini de göz önüne alarak geleceği kazanmak gibi bir tarihi sorumlulukla karşı karşıya olduğumuz bilinmelidir.

Dünyada, Türkiye ve Ortadoğu'da yaşanan güncel siyasal gelişmeler, kapitalist modernitenin yaşadığı sistem krizi dünyanın yeniden yapılandırılmasını da beraberinde getirmektedir. Dünyada yaşanan bu sistemsel kriz kendisini hem ekonomik, hem ekolojik düzlemde çok daha net hissettirmektedir. Erkek egemen zihniyetin yaşadığı bu kaos ve kriz sürecinde kadınlar lehine kazanımlar elde etmek ancak kadınların ideolojik olarak kendisini örgütlemekten geçmektedir. Kürt özgürlük hareketi'nin, dünya, Ortadoğu ve Kürt halkları açısından eşitlik ve özgürlüğün inşası için ortaya koyduğu Demokratik Özerklik projesinin inşa sürecinin nasıl yaşamsallaşacağı oldukça önemlidir. Burada bu inşa sürecine Kürt kadınlarının nasıl müdahil olacağı da hayati önem taşımaktadır. Çünkü kadınlar eşitlik ve özgürlük taleplerini gerçekleştirebilme şansı elde etmiş durumdadır. Kadın hareketi olarak, Demokratik Özerkliğin, yaşamın tüm alanlarında toplumsal cinsiyet eşitliğinin esas alınarak düzenlenmesi kadın mücadelesi açısından da önemli bir deneyim olacaktır.

"Erkek açısından da kadın açısından da geçerli olan bir konu da; denetim altına alınmaya, iradesiz kılınmaya, tek ve biricik kılınmaya çalışılan aile ve aile öncesi ilişkileri kabul etmemektir. Her boyun eğiş, birbirine katlanmayı getirir, kişileri kimliksiz ve gerçek karakterinden uzaklaştırır. Kadın erkek ilişkilerinin toplumsal özgürlük temelli gelişimi, bireyleri iktidar aracı konumundan çıkarır"

Kadın, tüm toplumsal ilişkilere maddi ve manevi dünyası ile anlam katar

"Kadının özgürlük ve örgütlülük düzeyi, toplumun özgürlük düzeyini belirleyen önemli bir faktördür" belirlemesi birçok sosyal bilimcinin hemfikir olduğu bir belirlemedir. Bu tespitten hareketle Demokratik Özerklik çalışmalarında kadının oynayacağı rol açığa çıkmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, ulus devletin en önemli modellerinden biridir. Bu sistemin en güçlü tarzda işlemesi için her türlü argümanı geliştirmektedir. Kendisini evrensellik düzlemine taşıran kapitalist modernitenin tikel versiyonu olan Türkiye Cumhuriyeti'nde yürütülecek kadının demokratikleşme, eşitlik, adalet ve özgürlük mücadelesi, tüm dünyada da karşılığını bulacaktır. Kadının toplumsal değerlerinin hem oluşturan hem de süreklileştiren bir güç olduğunu birçok tarihçi de ifadelendirmektedir. Bu tespit ışığında kadının, tüm toplumsal ilişkilere maddi ve manevi dünyası ile anlam katacağını ifadelendirmek yanlış olmayacaktır. Toplumsal gelişme ve ilerleyişte birey ve toplum, sadece devletin inşa ettiği hukuki temellere takılı kalmamalıdır. Kadın toplumsallığı, hukuki temellerde değil, ahlaki ve politik temellerde birlikteliğini korur ve güçlendirir, besler ve büyütür.

Gelinen aşamada Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuki vatandaşlık anlamında kadının özgürlüğünü geliştirecek herhangi bir misyonu ve gücü yoktur. Her gün kadın katliamlarına yenileri eklenirken, kadının erkeğe ölümüne teslimi yaşanmaktadır. Kendi milletvekili dahi erkeğin şiddet çemberinden kurtulamayan bir devlet gerçeği ile karşı karşıyayız. Açıkçası devletin, bırakalım bir kadının yaşam güvencesini sağlaması, erkeğin dahi hakikatinin hiçbir yaşam güvencesi yoktur. Tacizler, tecavüzler, öldürmeler en üst düzeyde ve pervasızca yaşanmaktayken ulus devlete hukuksal düzlemde dahi güvenmek, en sade haliyle kurbanlık koyun pozisyonunda kalmayı ifadelendirir. Dolayısıyla Kuzey Kürdistan ve Türkiye gerçeğinde kadının ulus devletin öldüren tüm politik yaklaşımlarına izin vermemek önem kazanıyor.

Toplumsallığa katılacağı kolektif alanları da; komünler, meclisler ve koordinasyonlar olarak belirlemek demokratik yapılanmalar açısından önemlidir. Ulus devletin oluşturduğu birimler yerine demokratik ulusun kendi kolektif birlikteliklerini oluşturması en sağlıklısı olacaktır. Oluşturacağı komünlere katılış biçimini ise emeği ve kimliğini en doğru katabileceği, anlamlandırabileceği yerler olarak tanımlamak ve tercihler doğrultusunda belirlemek de önem kazanır. Tek kimlikli zeminler belirlemek bireyi de toplumu da tekli düşünce yapısına sürükler. Bu nedenle çoklu kimliklerle ve çoklu komünal birimlerde yer almak düşünce yapısında da farklılıkları tanıyan değişime yol aldırır.

Kadının siyasal yaşamın temel bir öznesi olarak yer alması toplumda köklü değişim dönüşümlere neden olacaktır. Erkek siyasetinin önünü alacağı gibi, kadının yaşamak istediği toplumsallıkta irade olmasını sağlayacaktır.

Demokratik ve özgürlükçü eğitim sisteminin gelişmesi açısından da kadının tecrübesini toplumsal alana akıtmak önem taşır. Eğitim sistemini, toplumu büyütüp besleme yasalarını belirgin kılıp, sisteme dönüştürmek gerekir. Bu aynı zamanda görülmeyen emeği görünür kılma mücadelesinin de bir parçasıdır. Yer yer gelişebilen "kadının böylesi bir tecrübesi yoktur" söyleminin doğruluğunu günlük yaşamda görmek mümkün değildir. Dikkat edilirse ev içerisinde bütün işlerin, kadının emeği doğrultusunda geliştiği görülür. Bunu sırf kadının doğurganlığıyla bağlantısı yoktur. Kadının bedeninde cereyan eden çocuğun büyüme ve gelişim sürecinin dışında da, doğumdan sonra çocuğun eğitimi, beslenmesi, gelişimi, ait olduğu etnisitenin kültürü kadın tarafından öğretilmektedir. Tek yapılması gereken bu öğretiş biçiminin bir sistem haline dönüştürülmesi, yaygınlaştırılıp derinleştirilmesidir. Eğitim sistemini, toplumsal cinsiyetçilik içine sıkıştırılmış olmaktan, milliyetçi söylemlerle donatılmış olmaktan, pozitivist bilimcilikle cilalanmasından ve dinin siyaset aracı haline dönüştürülmesinden kurtarmak, demokratik ahlak ve politik öğelere dayandırmak gerekmektedir.

Eğitim sistemini kadın öncülüğünde geliştirmek, her zamankinden daha da yakıcı hale gelmiştir. Bir toplum kendisini, kültürünü, inanç yapısını bir üst mekanizmaya devretmiş ise, o toplumun geleceği de devrettiği gücün elindedir. Tersinden yorumlandığında, o toplum kendi kendisini tanımaya ve tanımlamaya başladıktan sonra, tanınmaya da başlayacağı tespitine ulaşmak mümkündür. Kendisini eğitim sistemi ile görmeye başladıkça görünmeye de başlayacaktır. Tabii eğitimi sadece çocuklar ve gençler için düşünmemek de gerekir. Tüm toplumsal kesimlerin bilinçlenmeye ihtiyacı olduğu bilinmektedir. Özellikle kadının kölelik zincirlerinden kurtulmaya, erkeğin de kadına yüklediği köleliğin kendisini de köle haline getirdiğini fark etmeye ihtiyacı vardır. Tarihi doğru anlamlandırma çalışmaları olarak bilinçlenmeyi önemsemek ve bunun organizasyonlarına gitmek gerekir. Bunlar için tarih akademileri, siyaset akademileri, estetik enstitüleri vb. alanlarını örgütlemek bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

Ulus devlet, en alt yapılanmasını aile olarak tanımlamaktadır. Devlette nasıl roller belirlenip, statüler oluşturulduysa aile içinde de böyle roller oluşturulmaktadır Toplumsal cinsiyetçi ilişkiler ve roller okullarda, sokakta, ailede, işyerinde camilerde öğretilerek kadın ve erkeğe roller biçilmektedir. Kadının da, erkeğin de, bir bütün olarak toplumun zihninde bu roller oturtulmaktadır. Bu zihniyet yapısı üzerinden ulus devlet kendisini çok da iyi üretmekte, kadın ve erkek bunun üzerinden yaşamını yürütmektedir. Ailede, erkek evin reisi olarak tanımlanırken, çocuğun doğurulmasından tutalım, günlük olarak evde neyin nasıl yenileceğinin kararını erkek vermektedir. Oysa çocuğu karnında taşıyan, büyütülmesinden, kendi ayakları üzerinde durabilecek fiziksel gücün oluşumuna hatta ölümüne kadar da çocuktan sorumlu olan annedir. Bir kadının çocuk doğurması, o kadının fiziksel, ruhsal, ekonomik, eğitim, sosyal, siyasal sorumluluklar altına girmesi demektir. Hele fiziksel ve ruhsal zorlanmaları kadın açısından büyük bir ağırlık oluşturmasına rağmen, o çocuğu yapma konusunda karar gücü değildir. Erkek istediği için çocuk yapma mecburiyetinde bırakılmaktadır. Demokratik ulus söz konusu olduğunda bu konuda karar gücü kadın olmalıdır. Tabii bu karar gücünün oluşabilmesi için toplumun da varlık yokluk sınırından çıkıp, ekonomik, ekolojik, eğitim, siyaset, öz savunmasının zeminin de örgütlenmiş olması gerekmektedir. Bu sorumlulukların yerine getirilmiş olması özgür yaşamda karar kılmış bireyler ve topluluklar açısından bağlayıcı olduğunu da görmek gerekmektedir.

Öz savunmayı özgür eş ilişkisinde de düşünmek gerek

Aile ilişkisinde ya da aile öncesi ilişkiler olarak tanımlanan ilişkilerde (flört, söz, nişan vb.) kadın hep kıskanç, erkeğin tek sevgilisi olarak tanımlanmaktadır. Kadın da, erkek de ilişkiye başlarken birilerinin zoru ile değil, ortak alınan kararla birlikteliklerini başlatmaları ya da bitirme hakkına sahip olmaları gerekir. Bu, iki kişinin ortak kararı olarak ele alınmak durumundadır. Çünkü bu ilişki, devletin onayladığı bir ilişki olarak tanımlanamaz. Daha çok toplumsal bir ilişkidir. Özgür toplumsallık içinde kıskançlığın, kompleksin, çekememezliğin nasıl ki yeri yoksa, toplumsal ilişkinin bir parçası olan eş-yaşam ilişkisinde de bu anlayışların yeri yoktur. Bu yaklaşımlar iktidar doğuran yaklaşımlar olup, toplumda yayılması tehlikelidir. Dolayısıyla öz savunmayı özgür eş ilişkisinde de düşünmek gerekmektedir. İlişkinin özgürlük temelli gelişebilmesi için, ilişkiyi de bu tür iktidarcı yaklaşımlardan arındırmak gerekmektedir. Yine böylesi bir ilişkiyi geliştirmenin temel şartı, toplumsal savunmayı gerçekleştirmektir. Toplumu var kılıp özgürlük sorunlarını çözmek böylesi bir ilişkinin öncülü oluyor.

Erkek açısından da kadın açısından da geçerli olan bir konu da; denetim altına alınmaya, iradesiz kılınmaya, tek ve biricik kılınmaya çalışılan aile ve aile öncesi ilişkileri kabul etmemektir. Her boyun eğiş, birbirine katlanmayı getirir, kişileri kimliksiz kılar ve gerçek karakterinden uzaklaştırır. Özellikle iktidarla çevrilmiş toplumsal yapılarda, böylesi ilişkiler çokça geliştiği gibi, bir de aşk gibi bir makyajla süslenmektedir. Büyük bir yalanla hikayeler, şiirler, öyküler dizilmekte, kadın da erkek de böylesi bir yaklaşımla kandırılmaya çalışılmaktadır. Kapitalist modernitenin yalancı aşklarından sakınmak, özgür ve demokratik iradeli kadın ve erkek açısından büyük önem taşır. Kadın erkek ilişkilerinin toplumsal özgürlük temelli gelişimi, bireyleri iktidar aracı konumundan da çıkarır.

Ayrıca aşk eğer güçlü bir aşksa, ne devlet gibi bir iktidar aracının ne de farklı iktidar araçlarının böylesi bir ilişkinin içine girmesine izin verilir. Devlet uzun bir tarih boyunca insan ilişkilerine iktidar aracı olma rolünü yüklemiş ve kişiyi kendisi olmaktan çıkarmıştır. Aile ilişkisi yerine demokratik, toplumsal cinsiyetçilikten sıyrılmış ilişkilerin geliştirilmesi, toplum yapısında köklü değişikliklerin sürekliliğine yol aldırır.

Kadının özgücü, kimliği ve iradesi ile yaşamasında öz savunma önemli bir yeri teşkil eder. Savunma denilince ulus devlet yapısında hep militarizm, dolayısıyla ölüp öldürme gelir. Oysa savunma evrende var olan tüm canlılar açısından geçerlidir. Herhangi bir meteordan, bitkiye, bitkilerden hayvanlara ve insanlara kadar bu evrensel kanun işler; her canlı var olmak ister ve bunun mücadelesini yürütür. Tüm evrenin oluşumunun bir özeti olan insan açısından ise savunma, kendini sürdürebilme ve özgürlük eğilimini taşımak zorundadır. Her gün kadına dönük şiddetin yaşandığı, kadın kırımının en uç düzeylerde seyrettiği günümüz Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ında öz savunma, olmazsa olmaz kabilindedir.

Tüm iktidar biçimleri temelini cinsiyetçilikten alır

“Kadının yürüttüğü özgürlük mücadelesinin daha da kapsamlı olması ve özgürlüğün gelişmesi için, Önderliğimiz jinelojiyi bir perspektif olarak Kadın Hareketimizin önüne koymuştur. Jineloji, kadının tarihsel ve toplumsal hakikatini ortaya çıkarıp, özgürlük zeminini güçlendirip, korumanın yol ve yöntemlerini geliştirmekle sorumludur”

Toplumun günümüzde yaşadığı hiçbir sorun kadın sorunundan bağımsız ele alınamaz. Az da olsa bir tarihsel yorum gücü ile olay ve olgulara bakarsak, aslında yaşanan tüm sorunların kadının köleliği ile aynı kökene sahip olduğunu görebiliriz. Dolayısıyla toplumsal sorunlar, kadının özgürlük sorunu çözülmeden bir çözüme kavuşamaz. İktidar, devlet, yönetim, soykırım, asimilasyon, militarizm, ekonomi, ekoloji sorunlarına çözüm aranmak isteniyorsa eğer, toplumsal cinsiyetin aşılması bir zorunluluk olarak görülmek durumundadır.

Toplum inşa edilmiş gerçekliktir, bununla bağlantılı olarak toplumsal sorunlar da inşa edilmiş sorunlardır denebilir. Tarihin her anında ezen-ezilen, yöneten-yönetilen, kadın-erkek yine iktidar ve devlet sorunları vardı biçiminde bir algılayış, egemen sistemin kendi yorumudur. Toplumları ikna etmek için söylenmiş, inşa edilmiş bir yalandır. Ezel ve ebede de kadının günümüzdeki gibi yaşamadığını bırakalım tarihin bizden çok uzakmış gibi algılatılan dönemlerine gitmeyi, biraz daha incelikle bakarsak eğer, kendi annelerimizin bile günümüzdeki gibi yaşamadığını göreceğiz. Özellikle kadının, kültür, ahlak, felsefe ile yaşamı nasıl yoğurduğunu gözlemleyebiliriz.

Kadın yaşamının erkek tarafından ne kadar sıkıştırıldığını, yüzeyselleştirildiğini ve belli sınırlara hapsedildiğini herkes söylüyor. Fakat bu söyleyiş biçimleri zihniyetlerdeki farklılıklardan doğuyor. Örneğin siyasal islamcılar da kadının erkek tarafından sıkıştırıldığını, sınırlandırıldığını söyler. Ama bunun doğru olduğu ve böyle olmazsa toplumun elden gideceği söylenir. Hatta bunun temelleri oturtulmaya çalışırken şu ifade zihinlere işlenir; ezelde de kadının erkek tarafından belirlendiği ve ebedde de böyle olacağı iddia edilir. Çünkü kadın her zaman tehlikeli bir varlık olarak görülmüştür.

Kadın özgürlük mücadelesi yürütenler de bu değerlendirmeyi yaparlar. Çünkü kadın, tarihsel anlamda erkek tarafından denetime alınmazsa toplum iktidara açık hale getirilemez. Bunun tersi de doğrudur. Kadın, erkek tarafından bu denetimden çıkmadığı müddetçe de özgür toplumun gelişme şansının olmadığı dile getirilir. İşte bu denetim işleyişi tarihten günümüze kadar ciddi bir birikime sahiptir. Küçük küçük, parça parça, ama toplumun tüm bünyesini saracak biçimde uygulamalar, söylemler geliştirilir. Toplumda kadına özenle roller biçilir, ne zaman, ne yapacağı, nasıl yapacağı herhangi bir erkek kurumlaşması tarafından belirlenir ve yaşam bunun üzerinden kurgulanır.

Günümüzde başını Erdoğan'ın çektiği AKP ekibinin uyguladığı kadının bedeni hakkında söz söyleme gücü de bu gerçekten ileri gelir. Kadının kaç çocuk doğuracağı, nasıl doğuracağını dahi söylemekten kaçınmayacak kadar pervasızlaşmıştır. Toplumsal cinsiyetçiliğin desturu bunu gerekli kılar. Kadının ruhundan, bedenine, düşüncelerine kadar denetim altına alınmaya çalışılır. İktidarlarının yaygınlaşması için ise bunu herkesin yapması için yoğun bir teşvikte de bulunurlar. İktidar her yerde ve hiçbir yerdeye dönüşür. Bunun üzerinden her erkeğe de iktidar pastasından pay verilir. İktidarın toplumsal bünyeye yayılması da daha çok toplumsal cinsiyetçilik üzerinden gelişir.

Toplumun kendi kendisiyle girdiği savaş hali toplumsal cinsiyetçilikten kaynağını alır. Bugün Kürdistan'da canlı kanlı yürütülen savaş da, kadının evde kocası, abisi, babası vb erkeklerden gördüğü şiddet de, ekonomik eşitsizlik, doğa üzerindeki tasarruf da kadına biçilen rollerle bağlantılıdır. Eşitsizlik, şiddet, adaletsizlik ve özgürlükten yoksun toplumsal yapının savaş hallerini toplumsal cinsiyetçiliğin inşa ettiğini görmezlikten gelmek, günlük olarak gelişen iktidarı da görmezlikten gelmeye götürür.

Devlet küçük ama kadın soykırımını besleyecek her türlü saldırıyı planlıyor

Dikkat edilirse, bu son dönemlerde parlamentoda da çok yaygınlaşmaya başladı. Kadın milletvekillerine dönük saldırıların toplumsal cinsiyetçiliğin dile geliş hali olduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Siyasal islamın yürütücü gücü olan AKP, neredeyse tüm milletvekilleri ile bu zihniyeti avcı kolu biçiminde sürdürme çabasını geliştiriyor. Tüm ibreler, AKP döneminde toplumsal cinsiyetçiliğin, kadına dönük şiddetin, savaşın, tacizin, tecavüzün, kadın intiharlarının en çok yaşandığı dönemi gösteriyor. Kadının bedeni meclis kürsülerinde her türden tasarrufa açık hale getiriliyor. Kadın ve aileden sorumlu bakanlıkta yer alan kadın milletvekili de toplumsal cinsiyetçilikten kaynağını alan şiddetin derinleşmesinde önemli bir rol oynuyor. Kısacası devlet küçük ama çok büyük adımlarla kadın denetimini, soykırımını besleyecek her türlü saldırıyı planlıyor, projelendiriyor.

Doğal farklı karakterler olarak ortaya çıkan canlı gerçekliği devletçi ve iktidarcı güçlerin inşa ettiği zihniyetlerde, iktidar aranıyor. Sürekli baskın olan taraflar oluşturuluyor. Bunun temel dayanaklarını da esasta bilim diye ifade edilen bilimciler yürütüyor. Sosyal bilimciler toplumun cinsiyetçiliğin birer türevi olan, bilimcilik, dincilik ve milliyetçilikten çıkışı sağlamaktan daha çok iktidarın elini güçlendirmenin yol ve yöntemlerini belirliyorlar.

Doğadaki her canlıda bir farklılık mevcuttur. Bu farklılıklar oluşumun bir gereği olarak işler. Farklılık oldukça yaşam süreklilik kazanır. Aynılık ya da baskın olan taraflar yaygınlaştıkça doğal dengede de bozulmalar oluşur. İşte bu farklılıkların gelişimi, sürekliliği özgürlük zemini ile de bağlantılıdır. Sosyal bilimciler ve toplum işleri ile ilgilenenler bu farklılıkları giderip homojen bir yapı oluşturma derdine düşmüşlerdir. Hitler iktidarını güçlendirip, yaygınlaştırmak için doğru bir hedef belirlemiş ve 'önce kadınları vurun' demiştir. Kadınlar ne kadar vurulur ve denetim altına alınırsa, toplum da o denli denetim altına alınacaktır. Bilimciler bu konuda da başrolü oynamaktadır. Birkaç örnekle yaptıkları değerlendirmeleri sıralarsak; Aristo, erkeği aktif, dişiyi pasif olarak adlandırmaktadır. Dişi, "sakat edilmiş erkek" bir ruha sahip olmayan kimse. Sigmund Freud, kadınlar için "gövde yapısı (anatomi) kaderdir" der. Darwin, "Kadının, en başta derin şefkati ve daha az bencilliğiyle zihinsel yapısında erkekten farklı olduğu görünür. Sezgi ya da daha hızlı algılama ve belki de taklit etme güçlerinin kadınlarda erkeklerden çok daha güçlü olarak ortaya konduğu genellikle kabul görür; ama bu yeteneklerin en azından bazıları daha aşağı ırkların, dolayısıyla geçmiş ve daha aşağı bir uygarlık seviyesinin karakter özelliğidir."

Ötekiliğin temelini inşa eden cinsiyet üzerindeki iktidar, farklı olan etnik yapılar, ırklar ve uluslar içinde benzer tanımlarda bulunur. 1930'larda adalet bakanı olan Mahmut Esat Bozkurt'un "Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk soyundan olmayanların bu memlekette tek hakları vardır; hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı. Dost ve düşman hatta dağlar bu hakikati böyle bilsinler" belirlemesi faciayı daha fazla gözler önüne serer. Milliyetçiliğin doruğa çıkmış halidir. Fizyolojik farklılık toplumsal cinsiyetin gelişiminde olduğu gibi, etnik farklılık da milliyetçilikte uygulanır. Farklı olanlardan biri öne çıkartılır ve üstünlük atfedilir. Bu üstünlük üzerinden diğeri, öteki olarak tanımlanana da her türlü tasarruf hakkı verilerek toplumsal savaşa yol açılmış olunur. Bilim, siyaset, ekonomi, ahlak, sanat, felsefe bunun üzerinden topluma yön verir. Bu zihniyet yapısı topluma yedirilip, içirilir. Bir yaşam biçimi, kültürmüşçesine bir algı yaratılır ve süreğenleştirilir. İşte bu nedenledir ki topluma yedirilen ve içirilen bu ötekileştirme biçimlerini kusmadan özgürlük mümkün değildir. Özgürlüğün temel ihtiyaçlarından biri farklılıkları korumak ve o farklılıklara abartılı anlamlar biçmeden yaşamın doğasıyla akışının önünü açmaktır.

Devletin hükümeti neyse evin erkeği de odur

Farklılıklar ve özgürlük birbirini koşullayan gerçekliklerdir. Biri diğeri olmadan yaşam kaynağından da yoksun kılınmış olunur. Şimdiye kadar gelişen bilimler, siyaset, sanat, edebiyat, medya farklılıkları yok edip, taraf yaratmak için araçlar, yöntemler ve yollar üretip propaganda yapmanın ötesine geçememiştir. Önderliğimizin de belirttiği gibi "bir toplumun özgürlük düzeyi kadının özgürlük düzeyi ile belirlenir". Toplumsal cinsiyetçiliği aşamayan bilim, sanat, edebiyat, medya, siyaset vb kurumlaşmalar da topluma adalet, eşitlik ve özgürlüğü getiremeyecektir.

Toplumsal tek bir alan yoktur ki cinsiyetçilik, milliyetçilik, bilimcilik ve dincilikle donatılmamış olsun. İktidar ve devletçi güçler, toplumsal yapıya müdahale ederken tek bir yerde boşluk bırakmazlar. Bunu da doğa boşluğu affetmez biçimindeki bilimsel söyleme dayandırırlar. O nedenledir ki yönelimlerini kapsamlı geliştirirler. Sanattan siyasete, siyasetten sanata, sanattan spora, spordan eğitime, eğitimden medyaya daha sıralayabileceğimiz birçok kurumlaşmanın içeriği ötekilikle doldurulmuştur. Dikkat edelim, AKP hükümeti Kürdistan'daki savaşı derinleştirirken, kadına dönük şiddet çok ciddi bir artış göstermiştir. Siyaset alanında oldukça cinsiyetçi, ötekileştirici ve bununla birlikte yok ediciliği geliştirmektedir. Bu yöntemle, topluma kendisini de model olarak sunmaktadır. Devletin hükümeti neyse evin erkeği de onun yürüttüğü politikanın bir prototipi olmasını istemektedir. Bunun için medyayı, sanatı, sporu, eğitimi de kullanmaktadır. Dolayısıyla AKP'nin yürüttüğü yol ve yöntemlerle mücadele aynı zamanda toplumsal cinsiyetçilikle mücadele anlamını da taşıyacaktır. Tabii bu, şu anlama da gelmiyor; kadın özgürlük mücadelesi sadece hükümetlerin yürüttüğü politikalara karşıdır. Hayır, bunu çok daha fazla aşan bir toplumsal cinsiyetçilik ve iktidar sorunu ile karşı karşıyayız. Çokça ifade ettiğimiz gibi sistem kendisini çok yönlü ve her yerde örgütlemiştir. Topyekün ve çoklu saldırılara karşı topyekün mücadele etmek kadın özgürlük mücadelesinde olmazsa olmazlardandır.

Kadın özgürlük mücadelesi günümüzde önemli bir aşamayı kaydetmiş olsa da henüz toplumsal cinsiyetçilik aşılmamıştır. Çünkü tek bir yerden ya da yoldan yürütülecek mücadeleler sonuç almamaktadır. İktidar gaflet anlarında liberalizm aracı ile birlikte bir kapma aygıtı rolünü oynuyor. Boşluklardan mantar gibi çıkarak her durumdan, olaydan ve olgudan kendisini inşa eder. Bu nedenle evde, sokakta, okulda, iş yerinde, camide, kilisede, kısacası her yerde iktidara karşı mücadele etmek bir zorunluluk olarak karşımızda duruyor. Kadının geliştireceği kapsamlı mücadele ahlak, siyaset, sanat, spor, ekonomi, ekoloji vb tüm toplumsal dokuda farklılıklar yaratacaktır.

Kadının yürüttüğü özgürlük mücadelesinin daha da kapsamlı olması ve özgürlüğün gelişmesi için, Önderliğimiz jinelojiyi bir perspektif olarak Kadın Hareketimizin önüne koymuştur. Jineloji, kadının tarihsel ve toplumsal hakikatini ortaya çıkarıp, özgürlük zeminini güçlendirip, korumanın yol ve yöntemlerini geliştirmekle sorumludur. Sosyal bilim tüm toplumsal kurumlaşmaları iktidar ve devletçi zihniyetle kurgulamıştır. Bu kurgunun eleştirilip, bu eleştirilerden güç alarak toplumsal zihniyetin doğal haline dönüştürülmesi temel hedeflerden biridir. Tarihsel hakikat ortaya çıkarıldıkça güncel politikalarda da değişikliklerin de yapılmasını beraberinde getirecektir. Tarihsel hakikat yanlış inşa edildikçe, iktidarcı güçler beslenmiştir. Cinslere yüklenen yanlış roller, iktidarın beslenmesini sağlamıştır. İktidarın besini cinsiyetçilikten gelir. Cinsiyetler toplumsal rolleri belirlediği gibi iktidarda bulunan güçler toplumun tüm ilişkilerini de belirliyorlar. Hangi ırkın, cinsin, kültürün, sanatın, edebiyatın üstün olması gerektiğini iktidar yapıları belirlediği gibi toplum yapısının da doğal ilerleyişini engelliyorlar. Dolayısıyla bir cinsin, sınıfın, ırkın, kültürün, dinin üstünlüğünü ifade eden tüm yaklaşımlarla mücadele etmek gerekir.

KCK Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

4- Bir dönemin ruh ve bilinç savaşını doğru yansıtmak

Moderniteye karşı savunma yapıyorum. Bilimsel kalıplarla yoğrulduğum oranda savunmamın bilimsel ifadesini tercih ediyorum. Şimdiye kadar hep böyle yaptım. Ama ruhum habire hep bir şeylerin eksik kaldığını mırıldanıyordu. Modernitenin bilimsel izah türünün hep bir şeylerden fedakarlık yapmak pahasına gerçekleştiğini de hissediyordum. Bunun yaşamın izahı için gerekli olan ama yetmeyen bir tür olduğundan emindim. Konu üzerinde yoğunlaştıkça, bu durum bana hep büyücülüğünü yitiren büyücülerle kutsallığını yitiren Sümer ve Mısır rahiplerinin tapınaklarına çekilip insan yaşamının kaderine ilişkin muskalar yazmalarını çağrıştırıyordu. Modernitenin gittikçe akademikleşen, uzmanlaşan ve simgeselleşen dili, ilkçağın daha çok umut dağıtan büyücüleri ve rahiplerinin diline benzeşmeye başlıyordu. Hatta onlardan daha umutsuz, büyüleyiciliğini yitirmiş, ruhsuz ve hakikatsiz bir türevine dönüşmüştü. Son tahlilde sistemin kar sızdıran çarklarının dönmesine hizmet etmekten başka bir anlam ifade etmiyordu. Bu konuda Filozof Nietzsche'nin "yaşamı sanat daha iyi ifade eder, hakikat sanatla daha iyi açıklanır" türünden değerlendirmeleri dikkat çekiciydi.

Beyaz Türk faşist modernite okullarının kıskacı altındaki günlerimi hala iyi hatırlıyorum. İlkokula adım attığımda ne tür bir canavarla karşılaşacağımı hayal ettiğim günler hala hafızamdaki yerini koruyor. Ne tuhaftır ki, karşılaştığım ilk canavarların sevgili yavrusu olmuştum. Beni el üstünde tutmaya başlamışlardı. Ben de onlara yumurta ve yoğurt götürüyordum. İlk Türkçe heceler dudaklarımdan döküldüğünde, modern ruh ve bilince en başarılı adımı attığıma kendimi inandırmıştım. Ama orada hep gizlediğim bir yanım vardı. Ruhumun korku içinde titreyen halini hep gizledim ve yansıtmamaya çalıştım. İkiyüzlü kişilik herhalde böyle oluşuyordu. Köyün ve ailenin kişiliğime ne vermiş olduğunu bilemiyordum, anlamıyordum da. Oldum olası ailenin ve köyün hayırlı bir evladı olamamıştım. Herkes yavaştan Ömer'in veya Üveyş'in (adım daha çok Avdilê Uveyşê'ye çıkmıştı) çocuğunun, oğlunun umutsuz bir vakıa olduğunu alttan alta yayıyordu. Bu durumdan utanıyor, sıkılıyordum, ama kişisel tarzımdan ödün vermiyordum. Gittikçe yalnızlaştırılıyordum. Herkes çocuklarını benden özenle uzak tutuyordu. Basit kır gezilerine katılmalarına bile içten rıza göstermiyorlardı. Kendimi kabul ettirmemin birkaç yolu vardı. Kuş avcılığı, yılan ve kertenkele öldürme seansları dikkatleri üzerime topluyordu. İlkokul sıralarında dua ezberlemem ve imamın etekleri dibinde (minberden ötürü) namaza saf bağlamam dikkatleri daha çok üzerime çekiyordu. Nitekim İmam Müslim'in hakkımdaki ilk yargısı duyulmaya başlandı: "Bu hızla gidersen uçabilirsin" türündeki bu yargı beni hayli kanatlandırmıştı.

Bu hızla ilkokula bir saatlik yürüyüş aralığında öncülük ettiğim öğrenci grubuna imamlık ettiğimi daha önce belirtmiştim. Fakat imamlık çok erken bir dönemi ifade eder ve öyle kaldı. Gözüm Türk modernitesine takılmıştı. Ondan kolay kolay kopamayacağımı anlamıştım. Kürtlük adına üzerimde ne kalmışsa modernite ile birleşme önünde engel teşkil edeceğini de daha önce belirtmiştim. Kürdistan ve Kürtler adına ilk grup deneyimine cesaret ettiğim 1973 yılı Newrozu'na kadar modernite okullarında robottan farksız geçen yaşamımın neyi ifade ettiğini yorumlamaya çalıştığımda, bunun kocaman bir hiçlik olduğunu belirtmeliyim. Türk modernitesi karşısında hiçleştiriliyordum. Bu durum kompleksli bir kişiliğe yol açmakla kalmıyor; çok niteliksiz, yaşamla ilgisi olmayan, daha doğrusu başarılı olmak istediğinde robottan farksız tekerlemeler yapabilen bir kişilikten başka bir seçenek sunmuyordu. Benim bu yıllarımın belki de kayda değer en önemli yanı, bu kusursuz ve dolayısıyla başarılı robotlaşmış kişiliği gerçekleştirmemdi. Gerçekten tanımlanması zor bir kişilikti bu. Filminin bile yapılabileceğini hiç sanmıyorum. Fakat yine de tekrarlamalıyım ki, o halimle bile tüm kadınlar ve erkeklerin, asker ve sivil öğretmenlerimin (ilkokuldan SBF son sınıfına kadar) en gözde ve sevgili öğrencisiydim. Çözülmesi güç bir sorun olsa gerek!

Tüm bu süreçte kendime göre doğal önderlik havamdan hiç taviz vermedim. Peki, tekrar nasıl bir ruh halim vardı diye sorsam, bu, cevabı çok belirsiz bir soru olarak kalır. Aslında şu sorunun sorulması gerekir: Gerçekte bende doğal bir ruh kalmış mıydı? Daha doğrusu, karşımdaki modernite bana has bir ruhu bırakmış mıydı? Belki de buradan çıkarılması gereken en önemli sonuç, modernite karşısında kendimi her saat imtihanda tutar gibi davranmamdı. Sınıflarını hep üstün başarıyla geçecektim, ama asla onun istediği gibi olmayacaktım. Peki, ne olacaktım? Muallakta olan soru da buydu. Muallakta yani sanki havadaymış gibi beklemede olmanın ne denli zor olduğunu bilmek gerekir. Böyle geçen bir yaşam desem, belki bazı hususiyetlerini açıklamış olabilirim. Şüphesiz bu yaşamı öz kimliğine inkar ve imha temelinde tek taraflı dayatılan modernite karşısında kendine göre eşine çok ender rastlanan bir direniş türü olarak yorumlamak da mümkündür. Bu noktada kendi durumumu sıkça kadın kimliğinin uygarlık tarihi boyunca içine düşürüldüğü durumla karşılaştırdığım, mukayese ettiğim olurdu. Kendi kısacık antimodernist yaşamım ile karşılaştırdığım binlerce yıllık anti uygarlıkçı kadın direnişi arasında benzerlik de kurardım. Böylelikle kadına yönelik cinsiyetçi yaklaşımdan gittikçe nefret ediyor, çirkin ve iğrenç buluyordum. Karılık sanatının çok düşürücü olduğunu erkenden fark etmiştim.

Bu arada belirtmeden geçemeyeceğim çok önemli bir konu da allah ile olan ilişkimdi. Lise son sınıfa kadar namazda ve oruçta olacak kadar bağlılık ritüellerini yerine getiriyordum. Ama varlığı konusunda beni neredeyse intiharın eşiğine getirecek kadar bir kuşkuya da kapılmıştım. Onu kendimce evrenden bir toz zerresinin içine kadar her yerde arıyordum. Bu arayış şüphelerimi derinleştirmekten öteye sonuç vermiyordu. Tam bu sırada sol diniyle, onun yeni peygamberi Marks'la tanışmaya başlayacaktım.

Din-felsefe ayrımında fena çarpılmıştım

Solla tanışmamdan önce sağcı mıydım? Açık ki, sağ-sol ikilemi gerçeğimi, gerçeğimizi doğru ifade edecek bir ikilem değildir. Doğrusunun modernite-gelenek, daha doğrusu toplumsal gerçeklik-modernite ikilemi olması gerekirdi. Allah kavramının yol açtığı sarsıntı, özünde geleneksel toplumun modern toplum karşısında geçirdiği sarsıntının kişiliğim üzerindeki yansımasıydı. Geleneksel toplumun hakim kimlik sembolü olarak allah, modern toplumun laikçi tanrısı olan ulus devlet karşısında tutunamıyordu. Bunu çok sonraları çözümleyecektim. 1970'li yıllara merdiven dayadığımda geçirdiğim büyük ruhsal sarsıntıyı böyle ifade ederken, bu sarsıntıdan çıkış için çareyi birbirleriyle çatışma halindeki sağ veya sol oluşumlarda aramam tam da o anlarda devreye girdi. Namazında niyazında bir kişi olarak önce sağı yokladığımı hatırlıyorum. Ankara'da Maltepe camiinde namaz kıldığım günler 1969'lara kadar uzanır. İrşat ettiğim günler az değildi. Hatta izinsiz de olsa, 'Büyük Üstat' olarak anılan Necip Fazıl Kısakürek'in Türk Ocağı'ndaki konferansını bizzat dinleme şansına kavuştum. Çok heyecanlanmıştım. ***Büyük Doğu Dergisi'****ni* hayal meyal hatırlıyorum. Açık ki sarsıntı geçiren tanrı mefküreme güç veren bir sesti. Komünizmle Mücadele Derneği'nde Süleyman Demirel ve Refik Korkut'la da karşılaşmıştım. Sonra nasıl olduysa yastığımın dibinde ***'Sosyalizmin Alfabesi'*** adlı kitabı buldum. Kendiliğinden okumaya başladım. Daha bitirmeden şöyle hislerimin uyandığını hala hatırlıyorum: "Muhammed kaybediyor, Marks kazanıyor." Seçim açık seçik bilinçle değil, hisle yapılıyordu.

Aynı dönemde yatılı okulumuzun (Tapu Kadastro Meslek Lisesi) önünde dönemin Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in cenazesi geçiyordu. Yine hiç kimsenin etkisi altında kalmadan, insani olarak kendiliğinden ürkek birkaç adım atıp cenaze törenine katıldım. Bu bilinçli ve inançlı bir katılım değildi; sağa yönelik heves gibi, sola yönelik bir heves ve merak ortamında gerçekleşmişti. Açık ki, sağ-sol ayrımı yapacak bilinçte değildim. Bu konuda öyle güçlü arayışlarım da yoktu. Ruhsal buhran beni daha çok uğraştırıyordu. Din-felsefe ayrımında fena çarpılmıştım. Bunun da temelinde geleneksel-modern toplum ayrımının yattığını çok sonraları fark edecektim. Dinde yoğunlaşma ilkokul, ortaokul ve lise sıralarında hep var oldu. Seyit Kutub'un kitaplarıyla tanışma da gerçekleşti, ama etkisi bendeki bunalımı giderecek cinsten olmadı.

1970 yılı okulu bitirdiğim ve devlet memuru olarak Diyarbakır'a atandığım yıldı. Maaş ve rüşvetle tanışmam burada oldu. Aldığım ilk rüşvetle sarsıntı geçirdim. Kayapınar (Peyas) daha köy iken, çok da bilincinde olmadan köylüler lehine attığım imzayla sanırım dönemin parasıyla dört bin lirayı cebime indirdim. O gece sarsıntı geçirdim. Ahlaki ilkemin rüşvete itirazı vardı. Fakat çaresini hemen buldum. Bu parayı ileriki dönemin toplumsal amaçları (Kürtlükle ilgili olarak) için kullanma düşüncesi yaşadığım ahlaki sarsıntıyı aştıracağı gibi, bana daha etik de geldi. Yücelmiş amaç dar amacı aşardı. Dolayısıyla kent ortamının da teşvik ettiği Kürtlük hakkındaki ilgim giderek arttı. İlk yatırımı Kürtlüğe yapmamın öyküsü böyleydi. Bu aynı zamanda kişiliğimi yansıtan bir olaydı. Çocukluğumun hatırladığım ilk günlerinden beri hastalık derecesinde bir toplumculuk aşkım vardı. Örneğin anam ve akrabalarımın beni kucağına almalarından hiç hoşlanmadığım halde, rakip ailelerin çocuklarıyla dostluk ve arkadaşlık yapmak bana inanılmaz ölçüde çekici gelirdi. Büyük şehitlerimizden Hasan Bindal benim için böyle bir arkadaştı. Kızlar için de kural böyleydi. Ama o alanda ilişki kurma olanağının sınırlı olduğunu fark etmiştim. Ancak yasakları sıkça deldiğimi hatırlıyorum.

1971 İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kayıt yaptırdığım yıldı. Hem Bakırköy gibi modern yaşamın güzide bir semtinde memurluk yapmak, hem de İstanbul'la tanışmak etkili olacaktı. Dev-Genç ve DDKO'nun hareketli günleriydi. İkisine de ilgi duydum. DDKO'nun resmi üyesi de oldum. Bir seminere ilişkin hatıram, o dönemdeki kimliğim hakkında ipucu verebilir. Tuhaf karşılanan bir davranışla, Hz. Muhammed'in de "Ya rabbim, Kürtlere devlet olma imkanı verme; Kürtler devlet olurlarsa dünyayı dar ederler" dediğini söylemiştim. DDKO'lu gençler, üyeler yarı kuşkulu gözlerle bana bakıyorlardı. Dernek Doğu kültürü derneğiydi. "Kürtlerin devlet kurması da ne demek oluyordu?" "Zamanı mıydı böyle sözler etmenin?" "Acaba provokatör olabilir mi?" türünden kuşkular ortamında çok uzun ve günler süren tartışmalarım oldu.

Bugünlerin önemli gördüğüm bir hatırası, dönemin DDKO Başkanı Mehmet Tüysüz ile aramda geçen bir diyaloga ilişkindir. DDKO tipi bir örgütlenme ve savunduğu görüşler beni pek tatmin etmiyordu. Din, devlet meselesinde görüldüğü gibi hep tartışmaya yol açıyordum. Ama Kürt sorununda tam bir çırak rolünde olduğum için tartışmalarda öneri sunma gücüm gelişmemişti. Benden daha tecrübeli olan başkanın dikkatini çekmiş olmalıyım ki, sıkça yanıma gelip "öneri geliştir Apo, öneri!" demesi (unutamadığım ve gereklerini yapmaya çalıştığım söz) dikkat çekiciydi. O da zannımca KDP Başkanı Faik Bucak gibi akraba anlaşmazlığı süsü verilerek kontrgerilla tarafından öldürülmüştü. Yine hala hatırlarım: 12 Mart darbesi olduğunda, Musa Anter, küçük bir sempatizan grubunu oluşturan bizlere "birbirlerine girdiler, biz işimize, birliğimize bakalım" demişti. Yaklaşımı belki milliyetçiydi, ama anlamlıydı. Zaten 12 Mart fırtınası esmişti.

Mahir Çayan beni çok etkilemişti

Son bir İstanbul hatıram İTÜ'nün Maçka'daki salonunda gerçekleşen bir toplantıyla ilgilidir. Her nasılsa toplantı salonundaydım. Salon oldukça kalabalıktı. Dev-Genç'in en kritik toplantılarından birisiydi. Birden salona Mahir Çayan, Yusuf Küpeli ve Münir Ramazan Aktolga (Aktolga yanlış isim olabilir, doğrusu Sinan Kazım Özüdoğru olabilir) girdiler. Önder Mahir'di. Mikrofona devrimci tarzda el koydu ve uzun bir konuşma yaptı. Konuşmasından hatırlayabildiklerim şunlardır: "Revizyonizm ciddi bir tehlikedir, marksizmi sarmıştır; her meselede olduğu gibi Kürt meselesinde de (ilk defa meseleye ad konulduğunu duyuyorum) oportünist davranmaktadır. Kürt meselesi ulusların kendi kaderini bizzat tayin etmesi meselesidir. Kürtler isterlerse bağımsız devlet kurma haklarını kullanabilirler. Biz marksistlere düşen görev, Kürtlerin bu haklarını elde etme mücadelesini desteklemektir." Bende ciddi bir izlenim bıraktığı kesindi. Devrimciliğin timsaliydi. Tepeden tırnağa kadar eylemi ve söylemi bir olan devrimciydi. Açık ki beni en çok etkileyen kişilikti. Derin bir sempati bırakmıştı. Hem de benim için yaşamsal önemi olan toplumsal kimliğime ilişkin ne yapmam ve nasıl bir kimlikle hareket etmem gerektiğini o kısacık anda çarpıcı biçimde ortaya sermişti. Aynı yıl Maltepe'de Hüseyin Cevahir'le birlikte devletin silahlı güçlerine karşı girişiği ünlü direniş, yaralı ele geçişi, cezaevinden kaçırılışı ve 1972 Martı'nda Kızıldere'de arkadaşlarıyla şehadete ulaşması, devrimcilik denen yaşama adım adım geçişimi tetikleyen kilometre taşlarıydı. Eğer kendime ve toplumuma sadık kalacaksam, bu kilometre taşları temelinde yoluma devam etmekten başka çarem olmayacaktı.

Ankara SBF'ye ilk yirmi kişi arasına giren puan ortalamasıyla ve burslu olarak kayıt yaptırmamda Mahirlerin çıkışı önemli rol oynamıştı. Mahir ve dokuz yoldaşı Kızıldere'de öldürüldüklerinde, SBF'deki boykota öncülük etmiştim. 7 Nisan'dan başlayan ve yedi ay süren bir tutukluluk dönemi geçirdim. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarına idam cezası veren hakimlerden biri olan Yüzbaşı Baki Tuğ'dan örgüt üyeliği konusundaki delil yetersizliği (sanırım babası dönemin hakim albaylarından olan THKP-C'li Doğan Fırtına'yla birlikte, örgüt üyeliğinden on beş yıl olması gereken cezaya çarptırılmaktan o kanalın etkisiyle kıl payı kurtulduk) nedeniyle kısa süreli bir hapis cezası aldım. Baki Tuğ'un sonradan bu nedenle hayıflandığını biliyorum. 1972'de THKP-C sempatizanı olmuştum. Üyelik sınırlarındaydım. Fiili olarak üye de sayılırdım. Fakat gerek tutukluluk, gerekse Kızıldere katliamı sonrası THKP-C'nin yaşadığı tasfiyecilik bizi ortada bıraktı. Ertesi yıl, 1973 başlarında zaten 'Sömürge Kürdistan' tezi etrafında grup kurma hazırlığına başlamıştım. Ayrı örgütlenme kaçınılmaz olacaktı. Fakat milliyetçi yaklaşım içinde değildik. Yanımda ilk sırada ***Haki Karer*** vardı. Karadenizli, Ordu-Ulubeyli olan bu arkadaş gerçekten tavır geliştirmemde önde gelen rolün sahiplerindendi. Belirttiğim ilk ve son baygınlık hadisem onun yanında gerçekleşmişti. Açık ki, büyük fikri doğuşlardaki arkadaşlık tarihi öneme sahiptir. 1975'in başlarına kadar hiçbir yazılı materyale başvurmadan, sanki bir sırrı açıklıyormuşum gibi, grup propagandasını gizli ve sözlü yapıyordum. Bahsettiğim gibi, ilk yazılı taslağı 1975'te birlikte olduğumuz bir evde ben ayakta hitap eder gibi konuşurken, ***M. Hayri Durmuş*** da onaylayarak kaleme alıyordu. O konuşma Kürdistan gerçeği üzerine taslak niteliğinde bir değerlendirmeydi. Uzun bir taslak kaleme aldırmıştım. İncelendiğinde oldukça derli toplu olduğu görülecektir. Grubun dayandığı dünya durumu ve yerel koşulların kategorik bir değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştı. Döneme göre kuramsal bir çerçeve için yeterliydi. Sanıldığının aksine, grubumuz en derli toplu ideolojik donanıma sahipti. Eylemci yönüyle öne çıkan grup, çok güçlü tezleriyle diğerleriyle arasındaki farkı açıyordu. Amentüye bağlı bir cemaat gibiydik.

Bir düşüncenin kaleme alınması bir çocuğun doğmasına benzer. Bundan sonraki temel sorun, belki de bir çocuğu biyolojik ve hatta toplumsal olarak büyütmekten bin kat daha zorlu bir iş olan düşüncenin siyasal ve eylemsel olarak büyütülmesi ve rüştüne kavuşturulmasıdır. Düşünce ve siyasal eylem tarihinde iyi doğuş yapan binlerce örneğin erken yaşlarda ölümüne tanığız. Çok azı rüştünü başarıyla ispatlamıştır. 1974-75 dönemi eylemsel olarak ADYÖD (Ankara Demokratik Yüksek Öğrenim Derneği) deneyimiyle geçti. Başkanlık gibi riskli bir görev üstlenmiştim. Teorik düşüncemin ilk ciddi eylem denemesiydi. Sonuç, Türkiye solundan stratejik kopuş oldu. 1976'da bir grup Türk kökenli ***(Haki Karer, Kemal Pir ve Duran Kalkan)*** arkadaşla birlikte köklü kopuşu gerçekleştirdik. Grubun teorisi de buna uygundu. İdeamız şuydu: Sosyal şovenizmin egemenliğindeki Türkiye solunun kendine gelmesi ancak Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin geliştirilmesiyle mümkündür. Kemal Pir'in şu sözü durumu gayet iyi özetler: "Türk halkının kurtuluşu Kürt halkının kurtuluşundan geçer." Tarih bu düşünceyi doğrulamıştır.

1977 yılına girişi Kürdistan'a yönelik sembolik propaganda seferiyle yaptım. Ankara'da Mart'ta Mimarlar Odası'nın geniş salonunda kalabalık bir gruba tezlerimi ilk defa bir konferans niteliğinde açıklamıştım. Hemen ardından pilot üsteğmenlikten istifa edip SBF'ye kayıt yaptırmış olan Ağrı-Taşlıçaylı ***Necati Kaya*** ile birlikte sefere başladım. İlk durağım Ağrı ve Doğubayazıt oldu. Belirtilmesi gereken önemli bir husus, Necati Kaya'nın kimliğine ilişkindir. Sonradan ajanlığı tartışıldı. Sanıyorum kendisi Antalya'da ilaçlama uçağını kullanırken uçağın düşmesiyle ölmüştü. Benimle ilişkisi kusursuzdu. Çok disiplinliydi. 1977 yılı Ocak ayı başında ilk ciddi toplantımızı Ankara'daki evinde yapmıştık. Kürdistan'dan da çağırdığımız temsilciler ve Ankara kadromuzla birlikte yaptığımız bu önemli toplantıda, her ihtimale karşı sobanın ağzını açık tutuyorduk. Bir polis baskını halinde notlarımızı hemen sobaya atıp imha edecektik. Zaten elde başka yazılı bir belgemiz de yoktu. Yine hatırladığım kadarıyla Necati, aynı toplantıda yemek yerken, elinde tuzluk "kuşları avlayıp pişirir, bu tuzlukla tuzlar ve yerler" mealinde bir söz sarf etmişti. Hiç anlam verememiştim. Daha sonra Kemal Pir'le birlikte ısrarla bir kurye soygununun yanı sıra, Sabiha Gökçen'in (ilk kadın pilot, Atatürk'ün manevi kızı) kaçırılmasını önerdiler. Yüzbaşı İlyas Aydın'ın provokatif eylemlerle Mahir Çayan ve grubunu yönlendirme olayı aklımda olduğu, ayrıca grubumuzun konumunun buna elvermediğine inandığım için bu tür eylemlere izin vermedim. Bu eylemler yapılsaydı, bir ihtimal sonumuz gelebilirdi; en azından bir dönem farklı kapanırdı. Burada ihtiyatlı davranmam yerinde olmuştu.

"Mahir Çayan'ın bende ciddi bir izlenim bıraktığı kesindi. Devrimciliğin timsaliydi. Tepeden tırnağa kadar eylemi ve söylemi bir olan devrimciydi. Açık ki beni en çok etkileyen kişilikti. Derin bir sempati bırakmıştı. Hem de benim için yaşamsal önemi olan toplumsal kimliğime ilişkin ne yapmam ve nasıl bir kimlikle hareket etmem gerektiğini o kısacık anda çarpıcı biçimde ortaya sermişti"

Haki Karer'in şehadetiyle adeta yıkıldım

Ayrıca Necati Kaya tazminat nedeniyle sahip olduğunu iddia ettiği parayla grup için bol harcama yapıyordu. Kendisi bana şunu da bizzat söylerdi: "Yeter ki sen emret. Kendimi şu dördüncü kattan perendeyle aşağı atarım." Sözünü sakınmaz biriydi, yerine de getirebilirdi. Kürdistan'a yönelik seferde Ağrı dağı eteklerinde yaptığım ilk ve en geniş toplantıya kendisi de katılmıştı. Ondan sonra ayrıldı. Yanılmıyorsam daha sonra ya temasım olmadı ya da çok az oldu. Dışarıya çıkış sürecinde beni müthiş arama çabası içine girmişti. Mutlaka görüşmek istiyordu. Köydeki evimize kadar gitmişti. Yurtdışına çıkışı gerçekleştirdikten sonra ölüm haberini aldığımda üzülmüştüm. Ajan olup olmadığı tartışıldı, basında da işlendi. Ben de endişeli olduğum için kendisi hakkında oldukça ihtiyatlı davrandım. Sonuç olarak eğer ajan değilse ve hatta ajan olup da ajanlık gereklerini bilinçli olarak yerine getirmemişse, kendisini grup döneminin değerli bir kadrosu olarak değerlendirmek gerekir. İtibarı iade edilmesi gereken bir değerdir. Eğer bir kontrgerilla elemanıysa, planlamasının başarılı olmadığını, bu planlamanın yürümediğini, benim ihtiyatlı davranmamın bunda rol oynadığını önemle belirtmek gerekir.

Kürdistan seferinde Ağrı, Doğubayazıt, Kars, Digor, Dersim, Bingöl, Elazığ, Diyarbakır, Mardin, Urfa, Antep ve Ankara hattını tamamladığımda, sanki gerçek bir savaş seferini gerçekleştirmişim gibi bir hisse kapıldığımı hatırlıyorum. Bu seferde yaptığım konuşmalar yazılı hale getirildi. İncelendiğinde, Hayri'ye hitap ettiğim taslak konuşmanın geliştirilmiş hali olduğu görülecektir. Bu konuşmalar birkaç yıl boyunca grubun temel ideolojik gıdası oldu. Diğer grupların gazete ve dergilerle yaptığını ben bu yöntemle ayaklı bir gazete ve dergi misali gerçekleştiriyordum. Daha sonraki süreç hep bu konuşmaların derinleştirilmesi biçiminde geçecektir. 1978'de ***Serxwebûn***'la (kendi başına olma; Xoybun'u çağrıştırır) yazılı sürece geçildi. İlk sayısında 1978 yazında kaleme aldığım ***Kürdistan Devriminin Yolu***, diğer adıyla ***Manifesto*** adlı çalışma yayınlandı.

Ankara'da daha birkaç gün geçmemişti ki, Antep'ten Haki Karer'in şehadet haberi geldi. Bu haber üzerine adeta yıkıldığımı söyleyebilirim. Ciddi bir darbe aldığımız kesindi. Mühim olan anısına doğru yanıt vermekti. Cenaze törenine bizzat katılamadım. Daha sonra Ordu-Ulubey'de mezarını ziyaret ettim. Anısına verdiğim söz, grubu partileşmeye dönüştürmekti. Aynı yılın sonbaharında ***Program Taslağı*** metnini bizzat yazdım. Yaptığım, Antep'in kenar mahallelerinde bir şehadetin izinde yürüme çalışmasıydı. Bu arada özel yaşamla ilgili gibi görünen, özünde ideolojik siyasi anlamları olan iki önemli olay daha yaşadım. Birincisi, babamın 1976'daki ölümüydü. Ankara'da ölüm haberini duyduğumda sakindim, gözyaşı döktüğümü hatırlamıyorum. Bir kehaneti gerçekleşmişti: "Ben öldüğümde arkamdan gözyaşı dökmezsiniz" demişti. Sanırım zamanın ruhunu okumuştu. Modernitenin gerçeğini dile getiriyordu. Anamla yaşadığım kadar kendisiyle çelişkilerim olmamıştı. En önemli çelişkim, ilk köy aile isyanına giriştiğim günlerde doğmuştu. Çevrenin aksine, benden umutluydu, başaracağım müjdesini de vermişti. Çok sonraları durumunu yorumladığımda, geleneğin çok dürüst ve yozlaşmamış bir unsuru olarak kendisini savunduğunu fark ettim. Bireysel olarak güçlü bir dini ahlakı vardı. Geçmişte güçlü olan aile geleneğinin zayıf düşmüş bir ferdi konumundaydı. Ataerkil gücünü kaybetmişti. Ailede anaerk yönü daha ağır basıyordu. İki erk arasındaki denge bana çıkış yapma imkanı yaratmıştı. Her iki tarafın da üzerimdeki iddiaları neredeyse tükenmişti. Aile içinde özgürlüğümü önemli oranda elde ettiğimi belirtebilirim. Asla anlamadıkları, daha doğrusu fark edip de hiç güç getiremeyecekleri modern dünya karşısında beni yalnız bıraktıklarında neler hissettiklerini tam bilemiyorum. Ama bana güvenleri vardı. Dürüst, güçsüz ve onuruna bağlı bir aileden olmayı küçümsememek gerekir.

İkinci olay, bu yıllarda gittikçe depreşen kadın tutkusuydu. Gruptan önce modernite koşullarında bir kadına yaklaşacak güçte biri değildim. Tanımadığım ve çekindiğim bir dünyaydı kadınların dünyası. Sadece içimde büyüttüğüm platonik duygularım vardı. Bu duyguları birine itiraf etmem asla mümkün olmayacaktı. Köyden beri kadınların bana bakışı dikkat çekiciydi. Ama ben bunun anlamını hiç kavramıyordum. Sonradan yorumladığımda, çekicilikteki farkı kavradığımı sanıyorum. Onlar benim farkımı ilgiyle anlamışlardı. Belki de kendilerinde bana ilişkin umut zerrecikleri doğmuştu. Şöyle der gibiydiler: "Ey çocuk, sen başımıza gelenleri bilmiyorsun. Durumumuz gördüğün gibi değil. Olup bitenleri bir bilsen! Erkek de olsan, yine sana dair umutlarımız var." Kadındaki güzelliği fark etmiyor değildim. Birine, Kürt bir kıza ilişkin, "senin için, soyun ve kavmin için bağımsızlık savaşı vermeye değer" biçimindeki yargıya sahip olduğumu hatırlıyorum.

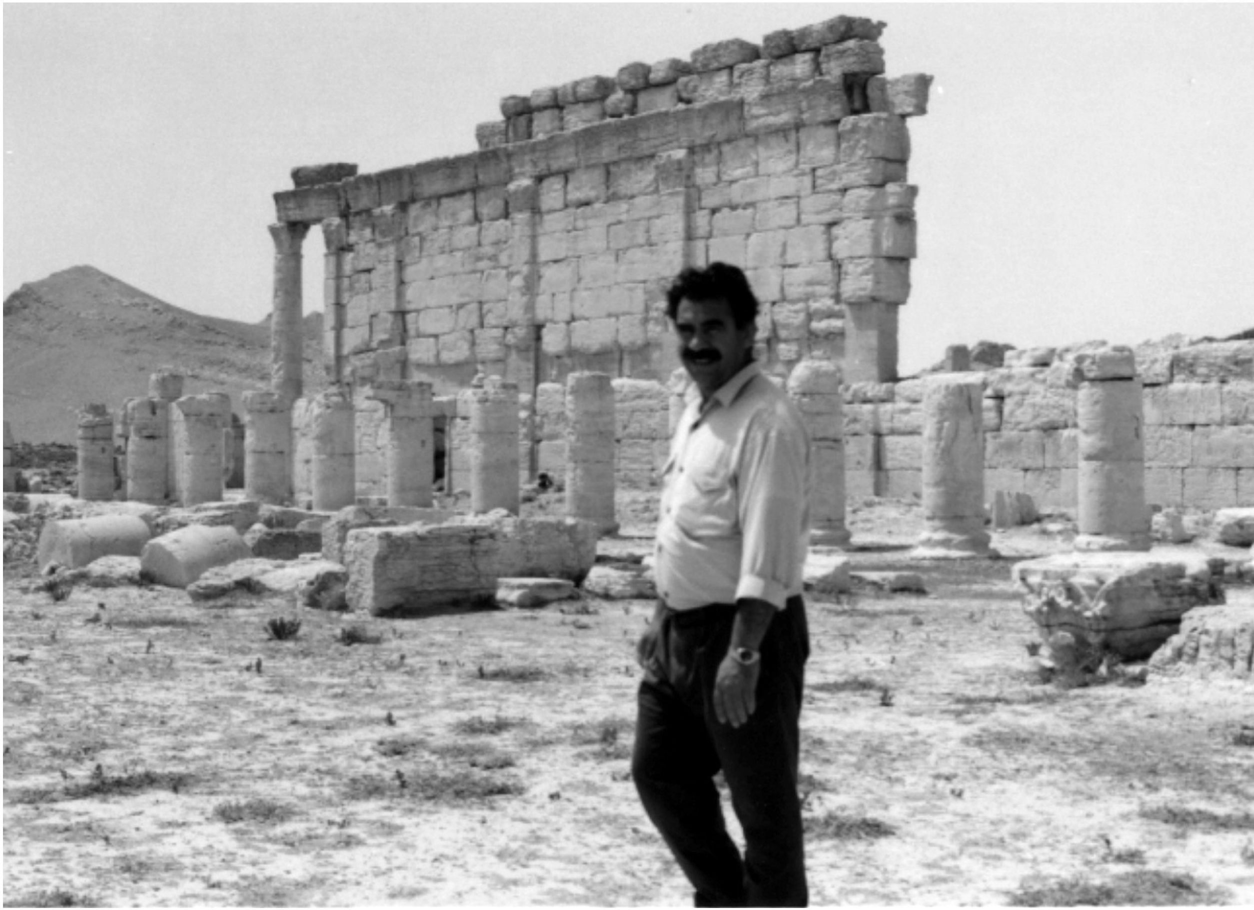
Grup döneminde sanırım ***Mazlum Doğan***'la hemşeri olmasından ötürü ***Kesire Yıldırım*** adındaki kişiyle tanıştık. Gruba ilgisinden ötürü onu da gruptan saymaya başladık. Geçmiş yaşamını hiç bilmiyordum. Ama grup içinde objektif olarak ihtilalci (grup düzenini bozma anlamında) rol oynayabileceğini düşünerek, başından itibaren hep endişe duydum. Kendisini kontrol edecek gücüm yoktu. Grubun selameti için, tutucu ve geleneksel izler de taşısa, herhangi birimizle sözleşmesini önermek ihtiyacını duydum. Benimle veya grubun başka bir üyesiyle sözleşebilirdi. Aslında benden yana tercih yapmasını bekliyordum. Kadın kurt gibi bir kişiliğe sahipti. Gerçeği, yani kendisini kontrol etme çabamı anlamıştı. Tercihini başka birinden yana yaptı. Geleneksel gururum ciddi olarak kırılmıştı, ama ses çıkarmadım. Karşı çıkmayı gururuma yediremedim. Yine de olmayacak duaya amin demek gibi bir şeydi. İlişkisi yürümedi, yürütemedi. Tekrar kendisiyle ilişkiye yöneldiğimde hem ben çok yıpranmıştım, hem de grubumuzun değerli bir üyesini kaybetmiştik.

Kadın gerçeği ve Kesire Yıldırım

Depreşen duygulu halim ciddi sorun olmaya başladı. Gerçi sorunlarımı hiçbir zaman gruba, partiye, hatta HRK'ye yansıtmamaya büyük özen gösterdim. 1960 sonlarında tanrıya ilişkin yaşadığım bunalımın benzeri bu kadın etrafında tekerrür etti; bir nevi ikame oldu. Kadının gruba yaklaşmasının nedenlerini hiç bilmiyorum. Cinsi bir ilgi duyduğunu sanmıyorum. Cinsiyetçi ilgiye son derece hakim birisi olduğu kesindi. Bu noktada yanılmıştım. Onu elde edecek gücüm olmadığı halde ısrarlı oldum. İlişkiyi biçimsel ve tek taraflı bir evliliğe kadar ilerlettim. Evlilik kartvizitiyle 1978 yazı başında ilk defa uçakla Diyarbakır'a indim. Belki de tarihte insan ilişkilerinde en garip ve olumsuz bir balayını gerçekleştirir gibi olmuştum. Kadın buzdan bir kalıp kesildiğinde, hiçbir çözüm şansım bulunmuyordu. Derdimi kimseye anlatacak halim de yoktu. Çünkü tek sorumlu bendim. Kadının bu ilişkide sorumluluğu yoktu. Etme bulma dünyasına düşmüştüm. Aslında böylesi bir kadın kimliğinin olabileceğine dair hiçbir bilgi ve beklentim olamazdı. Kadın bütün kurtluğuyla karşımdaydı. Bu haliyle tam on yıl, 1987 yazına, kendi iradesiyle hareketten koptuğu ana kadar gösterdiğim sabrın bir biçiminin başka iki insan arasında denendiğini sanmıyorum. Müthiş bir deneyimdi.

Bu ilişkiden sağ çıkmayı mucize saymak gerekir. Güçlük, Ortadoğu kültüründe kadın statüsünü alt üst eden gelişmeler karşısında kişiliğimi ayakta tutmamdan kaynaklanır. Kavga, boşanmak çözüm olamazdı. Bu kişi karşısındaki durumumu tanrının varlığına yönelik kuşkularım karşısında yaşadığım bunalımla özdeşleştirmem bu nedenleydi. İdeolojik ve siyasi olarak bu ilişkiyi çözmem gerekirdi. Ayrıca kadın çözümlemeleri geliştirilmedikçe, ideolojik ve siyasi çözüm de tam olamazdı. Bu dönemde kadını çözümleme gücüm gelişmemişti. Bunu ancak 1987'den itibaren geliştirecektim. Fakat Haki Karer'in şehadetine karşılık verdiğim yanıt nasıl Program Taslağı çalışması olduysa, bu psikolojik savaşa karşı verdiğim yanıt da Kürdistan Devriminin Yolu adlı çalışmam oldu. 1978 yazındaki bu çalışmayı programın teorik temeli olarak hazırladım. O ortamdaki psikolojiyle Kürdistan Devriminin Manifestosu'nu bizzat kaleme almak büyük güç ve yetenek ister. Mucize derken bu gerçeği kastetmek istedim.

Bu sürecin ilk yıllarını gözlemleyen Kemal Pir, Cemil Bayık ve M. Hayri Durmuş'un kadının bana olan korkunç saygısızlığını asla affetmek istememeleri, benden habersiz öldürmeye niyet etmeleri, ama Kemal Pir'in o eşsiz yoldaş tavrıyla "dokunmayalım, arkadaşın bir bildiği vardır" biçimindeki yargısı durumu biraz daha açıklayabilir. Kadının babasının daha 1925 isyanından itibaren bizzat İ. İnönü'yle giriştiği işbirlikçi ajan ilişkisinden ötürü, kendisinin de ajan olabileceği, Necati Kaya örneğinde olduğu gibi çokça tartışıldı. Gerçekten ajan olup olmadığını bilemeyiz, bilemem. Babasından ötürü bir insanın yargılanmaması gerektiği bilincini taşıyordum. Bu eleştiriler karşısında tavrım özetle "alevi, solcu, Kürt kökenli ve kendisini oldukça iyi yetiştirmiş birisiyle grup ilişkileri içinde yaşamak, grup içinde olmamasından daha çok katkı sunar" biçimindeydi. Benim kendisiyle başarılı, pozitif bir duygusallık yaşayamamam, hakkında olumsuz bir yargıya yol açmamalıydı. Kendisi hakkında verilecek karar tamamen örgütsel kurallar çerçevesinde olmalıydı. Kendisi hareketten kaçıncaya kadar bu tavrımı korudum. Ama arkamda çok etkili tasfiye işleri yürüttüğü, objektif olarak da bu rolü oynadığı açıktı. Çok olumlu özelliklerini hareketin hizmetine sunmadığı da belirtilebilir.

"Hz. İbrahim gibi bir iki aylık yolculuktan sonra kendimi Filistinlilerin arasında buldum. Dilsiz, tercümansız günlerim başlamıştı. Amacın öneminden başka hiçbir şeyin ayakta tutamayacağı günlerdi. Ethem'in fedakarlıkları olmasaydı, bir hiçti çabalarım. Yeni bir toplumsallık için örgütlenme ve ilişkilenmenin büyük önemini ancak bu tür deneyimleri yaşayanlar hakkıyla bilirler. PKK'de önemi ve gerçeği en az kavranmış bir hakikatti yaşadıklarım"

O da isteseydi veya planlamış olsaydı beni öldürebilirdi. Bir gün, özellikle kaçışa yakın süreçte "korkma, seni zehirlemem" dediğini hatırlıyorum. Halbuki o dönemde ajanlar mutlaka öldürmek için peşime düşmüşlerdi. Yine de ihtiyatlı yaklaşmak gerekir. İlişkilerin son döneminde iki şoförümün intiharın eşiğine gelmesi, bunlardan Ferhan adlı yoldaşın "onu dört ata bağlayıp parçalamak gerekir" demesi, Sabri adlı diğerinin kaçması, Ortadoğu'ya çıkışta yanımdaki tek arkadaş olan ***Ethem Akcan****'ın* "Başkan'ın arkasında ne dolaplar çevriliyor" biçimindeki serzenişleri ve bundan duyduğu acıyla mide krampından şehadete erişmesi düşündürücüdür. Birçok kritik tasfiyecilikte arkadaki aktör rolünü oynaması önemlidir. Çok sayıda arkadaşı adeta hipnotize edecek kadar etkisizleştirmesi güçlü hizip özelliklerine de bağlanmak istenmiştir. Üzerinde halen önemle durulmayı gerektiren bir ilişki ve kişilik konumundadır.

Bu tür dikkati çok çeken bir kişilik de ***Dilaver Yıldırım****'dı.* Gelecek vaat eden, önde gelen bir arkadaştı. 12 Eylül'de hapiste kaldı. Karma gruplarda yer aldı. Tek başına Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya çıkışı, Avrupa'da bir süre dolaşması, Ortadoğu'ya yanıma gelişi, çok az konuşması, hatırlayabildiğim kadarıyla "böyle dolaşman sakıncalıdır" deyişi, Bekaa'daki kampta basit karakterli bir iki bayanın "sen Başkan'ın yerine göz dikmişsin" demelerinden sonra bana yazdığı veda mektubunun ardından intihar edişi ilginç geldi. Soruşturulup gerçek kimliği açığa çıkarılması gereken arkadaşlardandır.

Haki Karer'in anısına hazırlanan Parti Programı temelinde 26-27 Kasım 1978 tarihinde Diyarbakır'ın Fis köyünde iki gün süren kurucu kongre niteliğindeki 22 kişilik toplantımız, dönülmez yolun önemli bir başka kilometre taşıydı. PKK olarak adlandırılma ve ilan edilme aslında bir dönemin sonuydu. Hem dünya ve Türkiye koşullarında, hem de grup pratiğinde yapılması gerekenler esas olarak yerine getirilmişti. Burada devrimci tarz önemlidir. Çünkü sadece söylemle yetinilmedi; yoğun bir eylemlilikle iç içe yaşandı. Mevcut objektif koşullardan anlaşılması gereken, kent, sınıf ve ulus devletin bağrında 'karker' sınıfı adına çıkışı gerçekleştirmekti. Teori ve pratik seviye buna denk geldi. Benzer birçok grup vardı. Ama hiçbiri bizim grubumuz kadar komple bir devrimciliği kendisinde somutlaştıramamıştı. Bu yüzden askeri darbe karşısında hazırlıksız yakalanacaklardı.

Ortadoğu'ya çıkış ve yeni bir dönemin başlangıcı

1979 başlarından itibaren iki yönlü tedbir almaya çalıştım. Bir yandan uzun vadeli kırsal mücadele hazırlıkları yaparken, diğer yandan yurtdışına çıkıp hareket için yedek bir nefes borusu açmak istiyordum. Başarılırsa hareketin kalıcılığı kesinleşecekti. Dönemin koşullarına denk gelen taktik hamleler yapmak, strateji geliştirmek kadar önemlidir. Öylesi bir dönem yaşanıyordu. Daha sonra Diyarbakır Zindanı'nda şehit düşecek olan ***Ferhat Kurtay****'ı* yılın ilk aylarında yanıma çağırmıştım. Teksir makinesini taşıtmıştık. Resmi arabasıyla beni Kızıltepe'ye kadar götürdü. Bu arada PKK Kuruluş Toplantısı'ndan yaklaşık bir ay sonra Maraş katliamı gerçekleştirilmişti. Maraş etkili olduğumuz bir alandı. 1925'ten beri Kürtlerin tasfiyesinin kararlaştırılıp yürütüldüğü Fırat'ın batısı denilen bölgede bir Türkifikasyon hareketi söz konusuydu. Burada Kürtlüğü kısmen canlandırmıştık. Benzer biçimde Malatya, Adıyaman, Elazığ katliamlarıyla buna yanıt veriliyordu. Katliamlar basit sivil faşist eylemler değildi; tarihsel soykırımın devamı niteliğinde olup NATO-gladio destekliydi. Diyarbakır'daki PKK ilanıyla bu katliamlara yanıt veriyorduk. Bülent Ecevit kabinesinin can çekiştiği yılda bu tarihi adımlar atılmış ve katliamlar gerçekleştirilmişti. Kontrgerillanın iyice inisiyatif aldığı yıldı. Ecevit'e bile suikast denemesinde bulunulmuştu. Daha önceki yılda yaşanan Taksim katliamı da aynı güç tarafından gerçekleştirilmişti.

1979 yılı ortalarına gelindiğinde, Suruçlu Ethem Akcan'a huduttan çıkış yapmak için hazır olmasını söylemiştim. Urfa'da kırk günlük bir bekleyiş dönemi geçirdim. Tam da İbrahim Halillik bir durumu yaşıyordum. Uygarlığın ve modernitenin birçok putunu yıkmıştım. Nemrutların hışımla ayakta oldukları o günlerde Nemrut'un şehrinde olmak ilginç bir buluşmaydı. İbrahim'in çıkış izlerindeydim. Kutsal Kitap'ta Suruç'un ismi Seruc diye geçer. Hemen hemen isyan sonrası her çıkışta yaşanan benzer durumlar söz konusuydu. Bu arada Urfa kalesine çıktım. Kaleyi boydan boya gezdim. Efsanede geçen Hz. İbrahim'in mancınıkla ateşe atıldığı iki sütunun yanında uzun süre durdum, aşağısını seyre daldım. Birkaç gün sonra Ethem çıkış için koşulların hazır olduğunu bildirdi. Hazırlık dediği şey de bir köy dolmuşuna binmekti. Dolmuşa bindim, köylüler arasında bir hudut köyünde indik. Halen bu modernite aracına binmemin doğru olup olmadığını düşünürüm. Çıkardığım en önemli sonuç şudur: Modernitenin tüm zihni ve fiziki araçlarıyla iş görmek, kaderini ilkçağ tanrılarına emanet etmekten daha sakıncalıdır. Akşama doğru hazırlığın ikinci adımı devreye girdi. Cehni denen kurye "haydi!" deyip bizi kaldırdı. Nöbetçi asker tel örgüyü kaldırıp "haydi hemşerim, çabuk ol" diyerek bizi geçirdiğinde, keçi adımlarıyla Ethem'in bastığı noktalardan mayınlı tarlayı hemen aştık. Benim dışımdakiler için günlük olan bu deneyimler, benim için tarihsel ve biricikti. Donkişot'tan bile daha donanımsızdım. Ethem tek yardımcımdı. Nemrutları binlerce yıl kasıp kavurduğu bir ülkeyi yeniden imana kavuşturmaya çalışıyordum. İnkarın ve imhanın, bitirilmenin eşiğine getirilmiş bir halk söz konusuydu. Bu halk o kadar ağır bir inkar ve imhayı yaşıyordu ki, tapınacak putları bile kalmamıştı. Kırılan putlar yabancı kaynaklı modernite putlarıydı.

Hz. İbrahim gibi bir iki aylık yolculuktan sonra kendimi Filistinlilerin arasında buldum. Dilsiz, tercümansız günlerim başlamıştı. Amacın öneminden başka hiçbir şeyin ayakta tutamayacağı günlerdi. Ethem'in fedakarlıkları olmasaydı, bir hiçti çabalarım. Yeni bir toplumsallık için örgütlenme ve ilişkilenmenin büyük önemini ancak bu tür deneyimleri yaşayanlar hakkıyla bilirler. PKK'de önemi ve gerçeği en az kavranmış bir hakikatti yaşadıklarım. Bu ilişki belki de bir meydan savaşından daha önemli olduğu halde üzerinde adeta tepişildi. Kıymeti hiç bilinmedi, hor kullanıldı. Dürüst tüm yoldaşlar bunun karşılığını çok acılı, trajik kayıplarla öderken, bazı kurnazlar da ucuz kahramanlık biçiminde kullanarak yaşadılar. İbrahim'in kabilesi yolda büyük zorluklar yaşamıştı. Bizimki de bir nevi çağdaş kabileydi. Zorluklar aynı yolda, belki de aynı mekanlarda yaşandı. Çıkışımız bir yanıyla Hz. Musa'nın Mısır'dan çıkışına da benziyordu. Zaten aynı kabileler gibiydik. Urfa-Halep-Şam-Kudüs-Mısır hattında Sümer ve Mısır firavunlarından beri aynı öykü binlerce kez yaşanmış olsa gerek. Bana göre insanlık tarihi ilk insan topluluklarının Afrika'dan çıkıp Asya ve Avrupa içlerine girişinden günümüze kadar bu hat tarafından belirlenmiştir. Benim, bizim çıkışımız da tesadüfi olmayıp, tüm kritik anların gerçekleştirmeye zorladığı tarihsel çıkışlardan biriydi.

1970-80 dönemini ideolojik ve siyasi değerlendirme dışında edebi dille değerlendirmeye ve somut yaşamla bağını ortaya koymaya çalışmak tamamlayıcı rol oynar. İdeolojik ve siyasi hareketlerin edebiyat başta olmak üzere sanatla bağını kurmadan, hatta sanatçı özeniyle donatmadan yürütmek büyük eksiklik taşır. Hatta hastalıklı olur. Hakikat sadece ideolojik ve bilimsel yöntemle açıklanamaz; açıklansa da eksik kalır. Bu tür bir açıklama bir modernite saplantısı olarak anlaşılmalıdır. İleriki bölümlerde daha da açıklayacağım gibi, modernitenin kişiliği tek boyuta indirgeyen (ekonomist, siyasetçi, ideolog, akademisyen, asker, işçi, bilim insanı, aydın vs) yaklaşımı aşılmadan, kapitalist moderniteye karşı tutarlı ve bütünlüklü, dolayısıyla başarılı bir mücadele geliştirilemez. Devrimci çıkışların, kişiliklerin ve örgütlerin donanımları bütünlüklü olmadıkça, tarihsel toplumsal kültürle, bu kültürü temsil eden şimdiki halleriyle ilişkilenme ve bu hallerle donanma sağlanmadıkça, liberal yaşamın tuzağına düşmek kaçınılmazdır. Kapitalist modernite liberal yaşamın içerdiği ideolojik ve teorik silahlarla rakibini düşürmektedir. Liberal birey veya yaşam çok doğal ve özgür yaşammış sanılır. Halbuki bu tür bir yaşam en katı dinlerden daha dogmatik ve tek boyutlu yaşamdır. Eğer PKK çıkışı benzer reel sosyalist örneklerin yaşadığı savrulma ve tasfiyeyi tam yaşamamışsa, tasfiye edilememişse, bunun temel nedeni toplumsal hakikate bütünlüklü olarak bağlı kalması ve yenilik içeren teorik ve pratik adımlarını aynı bütünlükle birleştirebilmesidir. Sonuçta bu tarz çıkış ve yürüyüş, kapitalist modernite unsurlarına karşı alternatifi olan demokratik modernite unsurlarının gelişmesine yol açtı. Devrimci çıkışları sadece fiziki güce veya herhangi tekil bir boyuta indirgemek er veya geç yaşamın bütünselliği tarafından aşılacaktır. Çağdışı uygarlığın ve kapitalist modernite unsurlarının ezici güç dengesizliği karşısında özgür ruh ve bilinç mücadelesi kayalıklarda kök salarcasına çiçeklenmiş ve meyvesini vermiştir.

SÜRECEK...

HAKİKAT YOLDAŞLIĞI

"Ne gördüğüm hakikati gizlemekten hoşlanırım ne de bunu açıkça ifade etmekten korkarım. Aydınlık ve karanlık arasındaki, bilim ve cehalet arasındaki savaşa her yerde katıldım. Bundan dolayı her yerde zorlukla karşılaştım ve cehaletin babaları olan resmi akademisyenlerin yanı sıra kalın kafalı çoğunluğun öfkesinde hedef olarak yaşadım."
Bruno

Hakikate kısa bir bakış

Hakikatin kendisini oluşturmakta olduğu süreç, bilebildiğimiz en eski başlangıç noktası olan (öncesinin de olabileceğini gözden kaçırmadan) büyük patlama ile başladı ve işliyor. Bugün bunun adına, evrim (evrenin kendisini yaratma süreci) diyoruz. Özünde bir gerçekleşme, kendi anlamına kavuşma olan bu süreç, evrensel zeka ile yakından bağlantılı bir oluşumu ifade etmekte. Hakikat nesnel gerçekliğin düşüncedeki yansıması olarak ifade ediliyor. Bu anlamıyla tüm evrensel tasarımlar aynı zamanda bir düşünceye tekabül ediyor yani bir hakikate kavuşuyor. Töz, tin, zeka, tanrı-ruh, tanrı-doğa adına ne derseniz, belli bir amaç doğrultusunda, iradi bir gelişim seyrinin kendisini vücuda kavuşturduğu açık. Tamamlandı mı, yoksa anlama kavuşan her gerçekleşme ile kendisini biraz daha kendi amacına mı yakınlaştırıyor?

Bu amaç ne midir? Önderlik; *"özgürlük adeta evrenin amacıdır diyesim geliyor. Evren gerçekten özgürlük peşinde midir diye kendime sıkça sormuşumdur"* cümleleri ile aslında evren hakkındaki meylini ortaya koydu. Evreni işleten zeka, özgürleşme eğilimi içerisinde her geçen gün kendisini daha fazla gerçekleştirme kararlılığındadır. Her gerçekleşme aslında bu amacın bir sonucu olmaktadır. Amaçsızlık, anlamsızlık, başıboşluk evrende asla kabul edilmeyen ve olmayan bir durumun ifadesi olmaktadır. Ve varlığa kutsallık atfeden de bu gerçekleşme biçimi olmaktadır. Kutsallık bu anlama sahip olma, bu amaca sadık kalma ve bunun gereklerine göre kendini yaratmanın kendisi oluyor. Zıddını ifade eden ise lanetliliğin ta kendisidir.

Tabii evren özgürlük amacıyla kendisini yaratırken, bunun bir ispatının da olması gerektiği açık. Anlam anlaşılma çabasından kaynaklansa gerek. Eğer bir tanık (birbirine tanıklık) olmayacaksa, varlık nedir ki? İnsan, kendisini düşünen evren olarak tanımladığında, evrenin kendisini neden düşünmeye gerek duyduğu sorusu karşımıza çıkıyor. O zaman evren aslında kendisini kendisine kanıtlamaya ve tanıtmaya çalışıyor demek gerekmektedir. Tüm yaratımlar evrenin kendisini tanımasının yolları oluyor. Evren, insan üzerinden kendi kokusunu alıyor, kendi renklerini görüyor, kendi sesini duyuyor, seviyor, üzülüyor, mutlu oluyor ve acı hissediyor; yani kendi farkına varıyor. Bu nedenledir ki insana, kendi farkında olan doğa deniyor.

Toplumsallıktaki hakikat

Demek ki kendi farkına varma, kendini bilme bir evren eğilimi, evrensel aklın en temel çabası oluyor. İnsanın kendisini tanımasıyla beraber başlamış olan hakikat arayışçılığı da bu eğilimin bir sonucu. İnsandaki ilk kendi farkına varma ise, insan toplulukları olarak toplumsallığa geçişle beraber gerçekleşen bir durum. İlk klanın düşünüş biçimleri, hakikati en derinden anlama çabaları olmaktadır. Kendisi ve çevresi hakkındaki ilk tahayyülleri, aslında kendisi ve evren-doğa hakkında ulaştığı anlam kırıntıları olmaktaydı. Bu kırıntılar her ne kadar gerçeğin çok sınırlı bir gözlemine ve bilgisine dayansa da, düşünüş biçiminde sezgisellikten kopmamış olmak, onu en temel hakikat bilgilerine ulaştırmaktaydı. Toplumsallık da onun hakikati, yaşayış biçimi olarak şekil almaktaydı. Hakikatin özüne bu yaşam içerisinde varılmış, aidiyetler bu kültür içerisinde vücut bulmuş ve her türlü kavram gücü bu toplumsallaşma içerisinde gerçekleşmiştir.

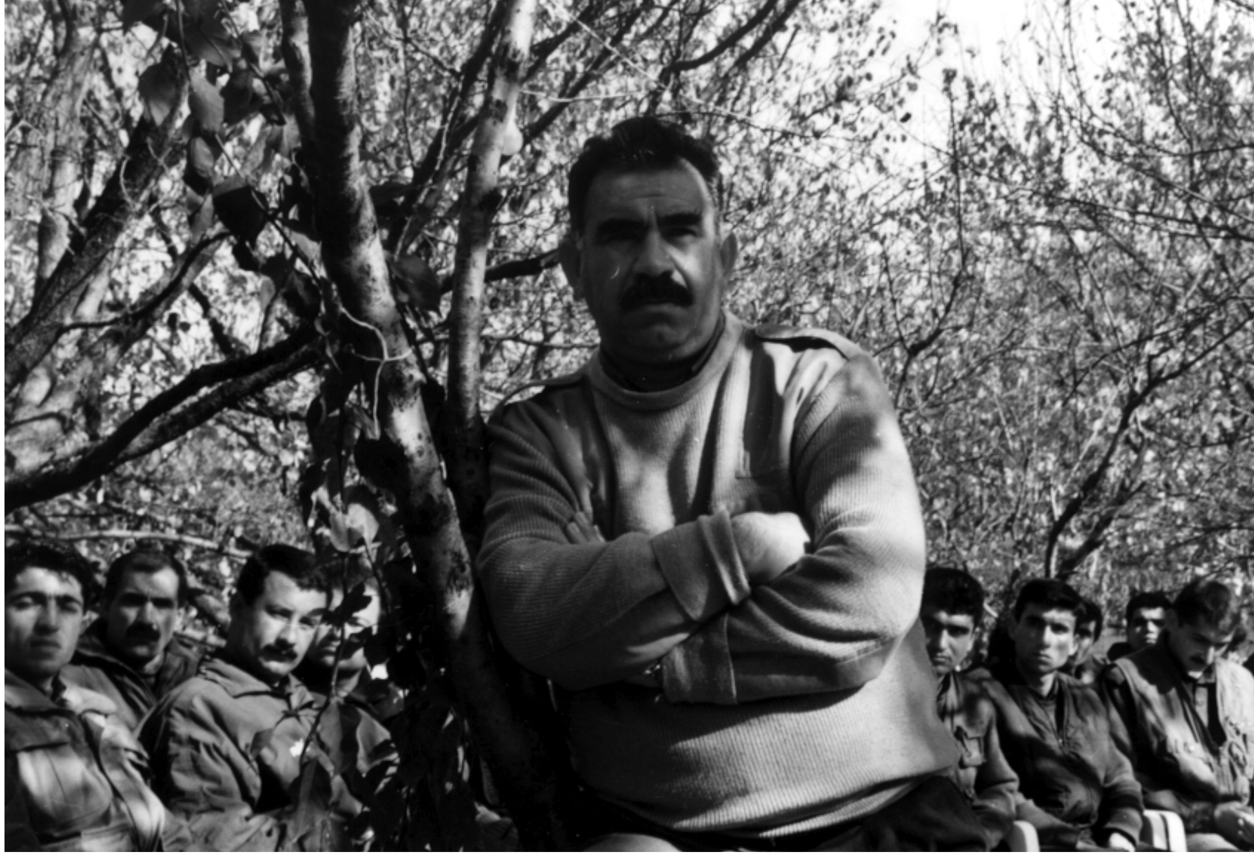
Toplumla beraber üretmiş ve tüketmiştir. Kimse bir başkasının emeği üzerinde kendisini yaşatmayı aklına bile getirmemiştir. Emeksizliğin insanın tükenişi olduğunu çok iyi anlamış ve çalışmaya ait ne varsa kutsamıştır. Tüm faaliyetlerini toplumsallığın yüceliğine varmanın coşkusuyla, bayram havasında yerine getirmişlerdir. Hayatın kendisi bayram havasında yaşanmıştır. Toplum biçiminde var olmak en büyük mutluluk kaynağı olurken, toplum dışı kalmak, anlamdan kopmakla, lanetlilikle eşdeğerde tutulmuştur. Toplumsallığa ait her şey kutsanmıştır.

Bütün var oluşlar, tek bir birliğin içerisinde kendi farklılıklarıyla meydana gelmiş hakikatler olarak anlamlarına kavuşurlar. Günümüzün bile en karmaşık teolojik, felsefik, sosyolojik disiplinlerinin halen cevap vermekte zorlandıkları bu hakikat konusu, ilk klan insanın kendi yaşam gerçeğinin adıdır. En çocuksu düşünce yapısıyla bile tüm varlıkların kendi anlamları içerisinde bir bütünü ifade ettikleri düşüncesine ulaşılması, klan insanlarının hakikate ne kadar yakın olduklarını, ne kadar hakikatli yaşadıklarını göstermektedir. Yani klan yaşamı, günümüzdekinden çok daha fazla yaratılışın özüne uygun düşmektedir. Çünkü klan yaşamı, hakikatin kendini ispatlama çabası olarak her an daha fazla farkına varılan bir kutsanma hali anlamına gelmektedir. Orada hakikatin yolu, hakkın yoluna o da insana açılan kapıya çıkmaktadır. Bir anlamda da insanın kendisi, hakikatin gerçek yolu demektir.

Kendisini insanlığın ilk hafızası olarak şekillendiren bu zihniyet yapıları, bu düşünüş biçimleri, bu toplumsal gerçeklikler, en derin insan, toplum ve doğa hakikatlerinin oluşmasına neden olmuştur. Bunlar özgürlüğe, eşitliğe, komünaliteye, ortak mülkiyete, paylaşıma ve dayanışmaya dayalı hakikatler olarak şekillenmiş, asla vazgeçilmeyen değerler olarak tüm toplumsal dokularda kendisini yaşatarak günümüze kadar ulaşmışlardır.

Toplumsal yaşamın dayandığı bu zihniyet yapısı, ahlaki ve kültürel değerler, güçlü bir toplumsallığı ortaya çıkarırken, kendisiyle beraber çok büyük maddi değerlerin de ortaya çıkmasına yol açmıştır. İşte, tarih içerisindeki çatallaşma, bu dönemin arkasından bir takım faktörlerin de oluşması sonucunda ortaya çıkmıştır. Artık tarih, iki ana nehir olarak yan yana akan ve sürekli bir mücadele içerisinde olan iki temel hakikat biçiminde gerçekleşmektedir. Bir tarafta tüm toplum yaratımlarına el koyarak, bu değerler üzerinde kendisini talan, sömürü ve tekele dayalı yaşatan ve toplum yaşamını kendi iktidarına uygun olarak inşa etmek isteyen devletli uygarlık, diğer tarafta ise kendi hakikatini paylaşımda, ortak üretim ve tüketimde bulan, kendi kimliğini toplumsal ahlak ve kültür değerlerinde ifade eden, komünal yaşam ilişkilerinden başka ölçü tanımayan demokratik uygarlık...

İnsanlığı devletin donuk zihniyet karanlığına boğmak isteyen merkezi uygarlık güçleri karşısında, daha ilk elden toplumsal güçler kendi hakikat rejimlerini arama yoluna çıkmışlardır. Doğa-evrenden kaynağını alan ve toplumsal gerçeklikte bir ifadeye kavuşan hakikate dayanarak kendi düşünce sistematiklerini oluşturan ve bu çerçevede toplumsal gerçekliklerini iktidar karşısında korumaya çalışan bir gelenek böylelikle oluşmaya başlıyordu. Tüm çabaları evreni, doğayı, toplumu ve insanı tanıyarak varlığı gerçek anlamına kavuşturmak ve evrenin amacı olan özgürlüğe olanak sağlamak olan bu hakikat arayışlarının ortaya çıkardığı gelenek, komünal toplum yapılarının zihniyet faaliyetlerini oluşturuyordu. Son tahlilde bunlara peygamber, ermiş, bilge, alim, filozof, bilim insanı gibi isimler de verilmiş olsa, bunların özü itibari ile hakikat arayışçıları olarak adlandırılmaları, belki de geleneği daha yerinde tanımlamış olacaktır.

"Tarih, iki ana nehir olarak yan yana akan ve sürekli bir mücadele içerisinde olan iki temel hakikat biçiminde gerçekleşmektedir. Bir tarafta tüm toplum yaratımlarına el koyarak, bu değerler üzerinde kendisini talan, sömürü ve tekele dayalı yaşatan ve toplum yaşamını kendi iktidarına uygun olarak inşa etmek isteyen devletli uygarlık, diğer tarafta ise kendi hakikatini paylaşımda, ortak üretim ve tüketimde bulan, kendi kimliğini toplumsal ahlak ve kültür değerlerinde ifade eden, komünal yaşam ilişkilerinden başka ölçü tanımayan demokratik uygarlık..."

Tarihte hakikati arayanlar

Bu anlamıyla tarihte karşımıza çıkan en eski hakikat arayışçısı İdris Peygamber olarak da bilinen Terzi Hermes'tir. Abderalı Hekaistos'un 'Büyük Bilge'; Platon'un 'Yazının, sayıların, astronominin kurucusu'; Sühreverdi'nin 'Felsefenin Babası ve Başlatıcısı'; Sabiilerin 'Filozofların Peygamberi'; Simyacıların da 'İlk Simyacı' olarak tanımladığı Hermes'in, günümüzden yaklaşık olarak beş bin yıl önce (MÖ. 3000) Mısır'da yaşadığı tahmin edilmektedir. Hermes'i bu kadar önemli kılan, onun yaşadığı dönemde bir tanrı olarak görülmesi veya sonrasında ona yer veren bütün din ve öğretilerde ilahi bir yanına değinilmiş olması değildir muhakkak. Zaten Mısır'da yaşadığı dönem tanrı krallar çağıdır. Ancak ortaya koyduğu öğretinin maddi bir tanrısallık ile çok da bir ilişiği yoktur.

Evrensel var oluşun temeline ışığı koyar. Madde ve ışık ilişkisini, aydınlık ve karanlık ikilemi olarak görür ve yaşamın özünü bu ikileme dayandırır. Işığın kaynağı olarak gördüğü Zuhal yıldızından düşen ruhlarla, dünyanın bir canlılığa kavuştuğu varsayılır. Yıldızdan düşen ruhlar, dünyada madde ile birleşirler ancak ona mahkum olmazlar. Daha sonra tekrardan yıldıza doğru yükselirler. Bu anlamıyla insan ruhu, tümel ruhun bir parçası; çocuğudur. Ruhun bu düşüşü bir sınavdır aslında. Sınavı kazanamazsa, o ruhta bulunan tümel ışık (tanrısal nur) sönecek, ışık yalnız başına çıktığı yere dönerek ruhu karanlıkta bırakacaktır. Ruh da ışıksız kalınca, karanlığın içinde eriyip tükenecektir. İşte kozmik boşluk, inen çıkan ve arada eriyip tükenen sayısız ruhların kasırgasıyla kavrulmaktadır. Sınavı kazanan ruhlar, yedi kat göğe başarıyla yükselip, geldikleri yere döner ve böylece de ölümsüzlüğe kavuşurlar. Salt gerçeği (mutlak hakikat) öğrenirler, kök ve kaynak ile birleşirler, 'bir' olurlar. Bu, pek çok açıdan Nirvana, Fenafillah, En'el Hak ve bir bütün olarak tasavvufçuların 'evrensel birlik' yaklaşımıyla örtüşmektedir.

Hermes'in öğretisinde madde ile olan mücadelesinde ona boyun eğmeyen ruh, böylelikle özgürlüğe doğru ilk adımı atarak hakikat arayışına çıkmayı başarmıştır artık. Bundan sonra kat etmesi gereken yedi göksel aşama vardır.

İlk basamak olarak Ay'a yükselir. Ay, düşünce dehasıdır,

Göğün ikinci katını yöneten Utarit yıldızıdır. Utarit, soyluluk dehasıdır,

Üçüncü katı, Zühre yıldızı yönetmektedir. Zühre, aşk dehasıdır.

Dördüncü kat, gök, güneşin egemenliği altındadır. Güneş, güzellik dehasıdır,

Beşinci katı Merih yıldızı yönetir. Merih, tüzenin (adaletin) dehasıdır,

Altıncı katı yöneten, Müşteri yıldızıdır. Müşteri, bilimin dehasıdır.

Yedinci ve son katsa, ölümsüzlüğe kavuşulan büyük aydınlık, tümel aklın tüm sırrını saklayan Zuhal yıldızının katıdır.

Bu her yedi katta ruhun yaşadığı

"Hangi hakikat olursa olsun, eğer kendisini maddi bir gerçekleşmeye, yapısallığa dönüştüremez ise unutulmakla yüz yüze kalacaktır. Zerdüşti gelenek günümüzde halen büyük bir etkiye sahipse, bunun en temel nedeni de kendi hakikat rejimini yaratmış ve bu rejim etrafında kendi toplumsallığını örgütlemiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu noktada Zerdüşt, topluma sunulmamış ve toplumla paylaşılmayan bilginin hiçbir anlamının olmayacağını sürekli ifade etmiştir"

sınavlar, aslında hakikate doğru yolu açıkça ifadelendirmektedir. Düşünce, soyluluk, aşk, güzellik, adalet, bilim ve büyük aydınlık olarak ölümsüzlük... Son aşama olarak ölümsüzlük hakikate ulaşma, gerçeğin anlamına kavuşma halidir. O da Zuhal yıldızında temsilini bulan ışığın ta kendisidir. Işığın ilk çağlardan beri enerjinin bilinen en açık ve saf hali olarak görüldüğü açıktır. Bugün açısından da ışığın enerjinin en aktif hali olduğu, bütün sosyal ve fen bilimleri tarafından kabul edilmektedir. Ve enerji ise aslında doğadaki en özgür hal olmakta, hatta özgürlük biraz da enerji ile tarif edilmektedir. O halde Hermetik düşüncede de dile gelen ve ölümsüzlüğe ulaşılan hal olarak değerlendirilen ışığa ulaşma hali, aslında özgürleşme hali olarak ifade edilebilir. Hermes'teki hakikat yolcusu özgürlüğe, ancak üç aşamalı bir eğitim ile ulaşabilir.

1. Beden eğitimi
2. Hayvansal ruh eğitimi
3. İnsani ruh eğitimi

İnsan ancak insani ruh eğitiminden sonradır ki evrenin görünmez kuvvetleriyle ilişkiye geçebilir ve onlardan feyz alabilir. Bu yolla nefsine egemen olur ve tanrısal özgürlüğe kavuşabilir. Ancak böyle bir kimse diğer insanlara doğru yolu gösterebilir. Hermesci mistikler, kendilerini bütün varlıklarla birlik halinde görürler. Onların elde ettikleri ruhsal arınma ve aydınlanma, onlara evren ile ortaklık şuurunu getirir. Ayrıca hakikate ulaşmak ancak akla, sezgiye ve iç görüye, iç deneyime dayanarak gerçekleşebilir. İnsan bu meziyetleri sayesinde ışığı görebilir, kendisini eğitebilir ve yeniden doğumu gerçekleştirebilir. Hermes'e göre:

"Osiris semadadır, fakat Osiris aynı zamanda her insanın kalbindedir. Kalpteki Osiris, semadaki Osiris'i tanırsa o zaman insan tanrısal bir ermiş olur ve parçalanan Osiris tekrar toplanır."

Hermes'in tapınaklara kazınan şu ifadeleri de hayli çarpıcıdır: "İnsanlar ölümlü tanrılar, tanrılarsa ölümsüz insanlardır. Nur sizsiniz ve bu nur daima parlasın."

Bu düşünce tarzının kendisinde sonrası için de bir esin kaynağı olduğu anlaşılmaktadır. Sadece düşünce yapısı ile değil, varlığı tanımlaması ile oluşumu hikayelendirme biçimi ile insana biçtiği misyonla ve daha birçok açıdan Hermes'in, sonrasında ortaya çıkan bütün mitolojik anlatımları, teolojileri, felsefeleri, tasavvuf akımlarını etkilediği bu kısa anlatımdan da oldukça net bir biçimde açığa çıkmaktadır.

Örneğin Hermes'in çıkışı açısından da aslen üç farklı dönemde üç ayrı Hermes'in varlığından bahsedilir. Bu, kendisine en yakın felsefik ve dini düşünce sistematiği olarak görülen zerdüşti çıkış için de dile getirilen en temel noktadır. İlki tufandan önce yaşamış olan ve asıl hikmetlere yani hakikatin özüne ulaştığı söylenen, ikincisi tufandan sonra Babil'de yaşadığı düşünülen ve üçüncüsü de Mısır'da yaşayan ve yakın dönemi en fazla etkilediği iddia edilen üç ayrı Hermes olduğu varsayılmaktadır. Bu konuyu da bir rastlantı olarak değerlendirmek yanlış olacaktır. Bu üçlemelerin aslında bir sürekliliği ifade ettiği açıktır. Yaşadıkları iddia edilen dönemler, insanlık açısından dönüm noktaları veya toplumsal hakikatlerin kendisini bir sisteme -rejime- kavuşturdukları dönemlere tekabül etmekte. Tufanın tanrıların buyruklarına uymayan insanların üzerine salınmış bir tanrı laneti olduğu, bütün mitolojilerin ortak kanısıdır. Demek ki tufan öncesi toplumun hiyerarşik düzen karşıtı bir düşünüş sistemine ve yapılanmalara sahip olduğu tahmin edilebilir. Kastedilen ilk Hermes, aslında dönemin hakikatinin sembolü oluyor. Sonrasında ortaya çıkan Hermeslerin de bu geleneğin bir devamı oldukları ve bu hakikatin kendisini oluşturma biçimi oldukları anlaşılmaktadır. Özünde hiyerarşi ve iktidar öncesi toplumsal hakikati, toplumun kendisini ve çevresini tanıma ve ilişkilenme tarzını ifade ediyor. Bu nedenle kendisinden sonra gelen hangi mitolojide, hangi dinde, hangi felsefede, hangi düşünce akımında Hermes'e ilişkin bir iz varsa, orada toplumsal hakikatten bir izin olduğunu çıkarsamak yanlış olmaz.

Bir Aryen orijini olarak Zerdüşt'ün Zagroslardaki çıkışı da aynı geleneği ifade etmiş oluyor. Kullandıkları argümanlardan, dayandıkları temel zihniyet yapılarına kadar ortaklaşan yönleri nedeniyle, özünde ortak hakikatin ürünleri oldukları şüphe götürmez.

Antik çağın devrimcisi

En başta farklı dönemlerde yaşayan üç ayrı Zerdüşt karakteri bize Hermes'i çağrıştırdığı gibi, zerdüşt öğretisinin de aslında bir döneme veya bir kişiliğe bağlı bir çıkış değil de, bir geleneğin devamı olarak gerçekleştiğinin kanıtı olmaktadır. Evrensel hakikatin toplumda yarattığı sistem kesintisiz bir şekilde toplumsal bir hafızayı oluşturma çabasındadır. Her biri kendi döneminde ve kendi toplumsallığında ifadeye kavuşan her düşün faaliyeti de, aslında bu hakikatin insan üzerinden kendisini kanıtlaması oluyor. Kendi gününde tüm evrensel süreçleri anlamaya çalışırken, aynı zamanda geleceğin şekillenmesinde de bir köşe taşı rolünü oynuyor. Zerdüşt de böyle bir karakterdir. Kendisinden önceki geleneğin kapsamlı bir temsili söz konusudur. Evren ve evrim konularında oldukça derin bir düzeye ulaşılmıştır. Yaşamın düalistik karakteri her ne kadar Hermes'te dile gelmiş olsa da, Zerdüşt bu yaklaşımı her şeyin temeline oturtmuş ve tüm oluşumu bu düalizmle gerekçelendirmiştir.

Zerdüşt henüz genç yaştayken yaşadığı dönemin çelişkilerine çözüm olma konusunda çok çaba harcamış olsa da bir türlü başarılı olamadığını görünce, aslında daha sonra bütün filozof, bilgin ve peygamberler için misal teşkil edecek olan inziva sürecine çekilir. Bu da ona Ahura Mazda'nın bir meleği tarafından öğütlenir. Bu inziva süreci, aslında hakikate ulaşma anlamında kendisini maddi dünyadan koparma, manevi dünyanın özüne ulaşma anlamlarına geliyor. Yani maddede hapsedilmiş enerjinin kendisini maddeden kurtarma süreci oluyor.

Zerdüşt, toplumdaki parçalılığı ve dağılmayı engellemek için çok tanrıcılığı aşmak ister. Ahura Mazda'yı iyilikleri yaratan tanrı olarak ele alıp, buna dayanarak Ehriman ve onun yarattığı kötülüklere karşı sürekli mücadele edilmesini savunur. Bu anlamıyla dayandığı Mitra dininde derin reformlar gerçekleştirir. Mitraizm'deki Mitra-İndra-Varuna, zerdüştlükte tek tanrılığa dönüşür.

Zerdüştlükte tek tanrıcılığa doğru bir gidiş olsa da, her şey dualite temelinde ele alınır. Dualiteler arasındaki ilişki ve çelişkinin sonucu da varlıkları ve olayların gidişatını belirler. Dualiteler başta yaratım-yaratan ve yaradılış için geçerlidir. Buradaki dualite, kendisini doğaya, topluma, insana, varlıklara, olaylara ve yaşama yansıtır. İki yaratandan bahsedilir, ancak ikisinin de eşit düzeyde oldukları ve eşit düzeyde yarattıkları söylenemez. İyilikleri, iyileri ve gerçek olanları yaratan Ahura Mazda iken, Ehriman ise; Ahura Mazda'nın her yarattığı iyiye karşılık bir kötülük, kötü ve sahte yaratan yaratıcıdır. Doğal toplumun milyonlarca yıllık birikimi, ana-kadın öncülüğünde neolitik devrimi ve tarım kültürünü yaratarak, ahlaki-politik toplum olarak adlandırılan hakikati ortaya çıkarmıştır. Toplum dışı ve karşıtı küçük bir kesim de ortaya çıkan bu hakikate el koyup, yaratılan tüm manevi-maddi değerleri gasp ederek kendi sahte hakikatini yaratmış ve buna da uygarlık adını koymuştur. Bu nedenle demokratik uygarlık, devletçi uygarlık ve bunlar arasındaki ilişki-çelişkiler ne anlam ifade ediyorsa zerdüştlükte de Ahura Mazda ile Ehriman ve bunlar arasındaki ilişki-çelişkiler o anlamı ifade eder.

Gathalarda, Zerdüşt iyilik ve kötülük; aydınlık ve karanlık ikililiğini aynı andabirlikte var olan ve birbirleriyle sürekli savaşan ikizler olarak tanımlar. Yine iyiliğin aydınlıkla, ışıkla, güneşle tarif edilmesi, ışığın evrensel anlamına yapılan en temel vurgu olmaktadır. Kötülük ise karanlık, ışıksızlık olarak ifadeye kavuşur. Bunlar insanlığın düşünmeye başladığı andan itibaren önemle üzerinde durduğu bir konu iken, Zerdüşti öğretide bir kez daha karşımıza çıkıyor.

Zerdüştlükte doğa, en temel kutsallık alanıdır. Bu anlamda bütün varlıkları oluşturduğuna inanılan hava, su, toprak ve ateş en temel maddelerdir. Su arınmayı, ruhsal ve fiziksel temizliği ifade eder. Toprak, en temel yaratıcı güçtür. Zerdüşte göre bir karış toprağı ekmek, bir ülkeyi fethetmekten daha değerlidir. Bu nedenle toprağı kirletmek en büyük günahtır. Hava ise, yaşamın olmazsa olmazıdır. Ayrıca meleklerin havadan yapıldıkları inancı öne çıkmaktadır.

Yaşamın kaynağı olarak sayılan dört maddenin en önemlisi ise ateş olarak görülmektedir. Zerdüştlükte ateş, varlıkların en temel yapı taşı iken, aynı zamanda toplumsallaşmanın da en temel kaynağıdır. Arılık, temizlik, erdemlilik ve aydınlığın kaynağı sayılan ateş, aynı zamanda Ahura Mazda'nın da sembolüdür. Bu nedenle temel ibadethaneler ateşgahlar olarak adlandırılırlar. Buralarda toplumun eğitimleri gerçekleştirilir, aynı zamanda toplumsal sorunlar buralarda tartışılarak çözüme kavuşturulur. Bunun yanında her evde de bir ateşgah mevcuttur ve asla sönmesine izin verilmez. Bir evin ateşinin sönmesi, o eve kötülüğün ya da karanlığın hakim olması anlamına gelmektedir. Bugün bile birine yapılacak en büyük beddua 'ocağın sönsün!'dür. Ocaktaki ateşin sönmesi, orada yaşamın bitmesini temsil etmektedir.

Tabii ateşin toplumsallığa etkisi de bu anlayışın gelişmesinde baş aktördür. Ateşin toparlayıcı, besleyici, koruyucu ve yerine göre cezalandırıcı etkisi toplumsallığa olan katkılarını ifade etmektedir. Bundan kaynaklı olarak Aryen topluluklarında ateş, aslında bir bütün olarak yaşamı ifade etmektedir.

Zerdüşt'ün yaşamın kaynağı olarak ele aldığı her dört maddenin daha sonrasında Yunanistan'da ortaya çıkan filozoflarca da gerek tek tek gerekse de toplu olarak evrenin ana maddeleri olarak ele alınmaları aslında bu geleneğin bir devamı olmaktadır. Ki Zerdüşt'ün çıktığı MÖ. 1000-600 arası dönemden sonrası Yunanistan felsefe çağına girecektir. Ancak bu çağı Hermes ve Zerdüşt'ten bağımsız ele alamayacağımız, aslında bu kısa bilgilenmelerden de netçe anlaşılmaktadır.

Bu nedenle Zerdüşt'ü bir peygamber, öğretisini de bir din olarak değerlendirmekten çok, onu bir filozof olarak değerlendirmek daha yerinde olabilir. Zerdüştlük, felsefi yanı ağır basan zihniyet yapısı, ahlak ve vicdanı öne çıkaran inanç yapısıyla tarihin ilerleyen tüm aşamalarında merkezi uygarlığa karşı direnen halkların kendi dönemlerine ve toplumsal zihniyetlerine uyarladıkları bir öğreti haline geliyor. Etnisiteye, kabilelere, dine, mezheplere, tarikatlara ya da felsefe akımlarına dayalı olarak gelişen komünal toplum direnişlerinin kendilerini ifadelendirdikleri ideolojik, felsefik, dini, siyasi yapılarda sürekli olarak Zerdüştlüğün ve sonrasında aldığı değişik biçimlerin izlerini görmek mümkündür.

Muhakkak ki Zerdüştlüğün gücü salt ideolojik felsefik ve inanç yanıyla sınırlı da değildir. Hangi hakikat olursa olsun, eğer kendisini maddi bir gerçekleşmeye, yapısallığa dönüştüremez ise unutulmakla yüz yüze kalacaktır. Zerdüşti gelenek günümüzde halen büyük bir etkiye sahipse, bunun en temel nedeni de kendi hakikat rejimini yaratmış ve bu rejim etrafında kendi toplumsallığını örgütlemiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu noktada Zerdüşt topluma sunulmamış ve toplumla paylaşılmayan bilginin hiçbir anlamının olmayacağını sürekli ifade etmiştir. Toplumun, kendisini de ahlaki bilgiler temelinde terbiye etmesi ile ancak aydınlığa kavuşturabileceğini salık vermiştir. İyi'yi, doğru'yu ve güzel'i en temel ahlaki ölçüler olarak değerlendirmiş, insan ve toplum kurumlaşmasını bunlara dayandırmıştır.

Tüm bunlarla beraber, aslında doğal toplumla beraber başlayan komünal toplum geleneğini yaşatma ve sürdürme kararlılığını göstererek, özellikle de insanlığın beşiği olan coğrafyada hakikat arayışçılığını zirveye taşırmıştır. Düşünce sistematiği, doğa ve insan anlayışı ve toplumsal yapısı ile sadece kendi coğrafyasıyla da sınırlı kalmayarak, en fazla da Doğu'ya doğru bir açılım göstermiş ve Hindistan'dan Çin'e kadar uzanan alan içerisinde aynı geleneğe bağlı başka birçok inanç ve düşünüş tarzının da kendi ortamlarında yeşermelerine katkıda bulunmuştur.

Doğu'ya giden yol

En yakın alan olarak Hindistan'da MÖ. 500-400'lü yıllar arasında yaşamış olan ve gerçek ismi Siddhartha Gautama olan yerel bir krallığın prensi, hakikat yolculuğuna çıkmıştır. Kendisine buda da denmektedir. Buda, kelime olarak aydınlanmış anlamına gelmektedir ki, budizm de bundan türetilmiştir.

Gautama, sarayın şatafatlı hayatı içerisinde halkın durumundan bihaber yaşarken, bir gün çok acı çekmekte olan yaşlı bir adamla karşılaşır ve bundan etkilenerek, halkın çektiği acıları görmek için halkın arasına karışmaya karar verir. Toplum içerisinde geçirdiği günlerden sonra çileci bir derviş olarak yaşama kararı alır. Kendisi için edindiği amacı şu sözleri ile dile getirmektedir:

"Bedenlerinizin mundarlıklarla dolu olduğunu biliyorum.

Doğumla ölüm, hastalıkla ihtiyarlık sizinledir.

Bense insanların erişmesi güç olan ödülü istiyorum.

Bilgelerin gerçek ve şaşmaz bilgeliğinin peşindeyim…"

Bununla beraber artık kendisini bir hakikat arayışçısı olarak tanımladığını görmekteyiz. Yaşadığı altı yıllık bir çile hayatından sonra kendisinin aydınlığa ulaştığını belirterek, Guatama Buddha (Aydınlanmış Guatama) ismini alarak kendi öğretisini yaymak için Hindistan'ı dolaşmaya çıkar. 80 yaşına kadar da bu uğurda gittiği her yerde kendi öğretisini insanlara anlatır ve 80 yaşında ölür. Ölümünden sonra ise buda'nın öğretilerini kendilerine esas alan ancak farklı şekillerde yorumlayan değişik buda okulları kurulur.

Buda, kendisine amaç edindiği bilgelerin gerçek bilgeliğinin peşinde olmayı; yani hakikat arayışçılığını herkes için telkin eder. O tam anlamıyla bir arayışçıdır. Buda aydınlanma sonucu bulmuş olduğu gerçekleri birer dogma olarak sunmak yerine, aydınlanma yöntemini öğretmeyi ve böylelikle yöntemi öğrenen kimselerin kendi çabalarıyla bu gerçekleri kendilerinin bulup, kendi eylemleriyle, deneyimleriyle doğrulamalarını öngörür. Bu anlamıyla aydınlanma yolunu (budalık) yani hakikat arayışçılığını herkese açık tutar. Bu anlamıyla buda'da mutlak hakikat yoktur. Herkesin kendi aydınlanma yöntemi ile hakikate ulaşma gücünde olduğuna inanır. Buda'nın yaşadığı dönemde budizm bir din, buda da bir peygamber değildir. Budizmin mutlak yasaları yoktur. Buda kendisini, tanrı mesajı taşıyan ya da emirlerini bildiren bir elçiden veya peygamberden çok insanların ve tanrıların öğretmeni olarak tanımlamıştır. Buda, "aydınlığa körü körüne bir inançla değil, kişinin kendini bulmasıyla" ulaşılabileceğini belirtir.

Buda aydınlanmayı fark edebilmek için bir yaratıcı tanrıya gerek olmadığına inanmıştır. Doktrinlerinin ezber ve inançla öğretilmesi yerine, kişinin kendisi için doğruluğunu nasıl keşfedebileceğini öğretmeye çalışmıştır. Budizm'in odak noktası; inançlardan ziyade, eylemlerdir.

Buda'da her ne kadar mutlak yasalar olmasa da "Dört Yüce Gerçek" ve "Sekiz Aşamalı Asil Yol" bütün budist okullarında itibar edilen öğretilerdir. Bunlar biraz da buda'nın kendi hakikat yoğunlaşmalarında ulaştığı esaslar oluyor. Buda, ulaştığı aydınlanmadan sonra verdiği ilk vaazda bunları dile getirmiştir. Bunlar:

Birinci Gerçek, Dukkha: Acı hayatın ve varoluşun bir parçasıdır. İkinci Ger-

çek, Samudaya: Acıların kaynağı arzu ve isteklerdir. Üçüncü Gerçek, Nirodha: İstek ve arzular bırakılırsa, acılar sona erdirilebilir. Dördüncü Gerçek, Magga: Acıların sona erdirilmesinin yolu, "Sekiz Aşamalı Asil Yol"dan geçer.

"Sekiz Aşamalı Asil Yol" ise en önemli budizm öğretilerindendir. Buda'nın belirlediği "Dört Yüce Gerçek"in sonuncusudur ve Nirvana'ya giden (acıları sona erdiren) yol olarak kabul edilir. Budizm, acıdan ve ıstıraptan kurtulmanın ancak bu sekiz yol sayesinde olacağını savunmaktadır. Bu sekiz yol da:

- Gerçek bilgi
- Doğru zihniyet
- Doğru söz
- Doğru davranış
- Doğru yaşam biçimi
- Gerçek çaba
- Gerçek dikkat
- Gerçek uyanık olarak sıralanmaktadır.

Budizm'in bu öğretileri incelendiğinde zerdüştlük ile benzerliği hemen göze çarpar, zira ilk iki maddede dile getirilenler, zihniyete dönük vurgulardır. Zerdüşt'ün "iyi düşün" ilkesiyle birebir örtüşmektedir. Üçüncü madde "doğru söyle" ilkesiyle uyumluyken, geri kalanlar "güzel yap" ilkesiyle aynı anlama gelmektedir.

Toplumsallığın güçlü bir kavranışına dayanan bu öğretileriyle buda, kendi döneminin en büyük filozoflarından ve ahlak kurucularındandır. Öğretileri sadece ahlaki ilkeler ve tespitler içermez, kendi içinde bütünlüklü ve tutarlı bir evren yaklaşımı da vardır. Budizm'de nihai hedef olan Kurtuluş'la (Nirvana'ya ulaşma) gerçekliğin doğru bir şekilde algılanması yakından ilgilidir. Ancak kendinin ve tüm olguların gerçek doğasının farkına varan kişinin, ıstıraplardan (Dukkha) ve sonsuz yeniden doğum döngüsünden (Samsara) kurtulabileceği belirtilir. Varlığın doğasına ilişkin tespitleriyle budizm diyalektik materyalizme yakın görüşler dile getirir.

Budist felsefenin önemli bir parçası da "bağımlı kaynaklanma" olarak ifade edilen ve diyalektiğin "her şey birbirine bağlıdır" ilkesiyle benzerlik gösteren ilkesidir. Buda bu ilke ile tüm olguların, bir karşılıklı bağımlılık ilişkisi içinde, neden ve etkiler ağından ortaya çıktığını ifade eder.

Kayıtlara göre buda kendisini bir örnek olarak göstermiş, ancak takipçilerinden kendisine inanç beslemelerini talep etmemiştir. Ayrıca öğretilerinin olduğu gibi kabul edilmemesini söylemiş ve takipçilerini bunları kendi başlarına test edip kabullenmeleri için cesaretlendirmiştir. Ancak temelde bir ahlak öğretisi olmasından kaynaklı olarak da, aslında bazı temel kurallarla toplumsal yaşama da bir biçim kazandırmaya çalışmıştır. Ortaya koyduğu ahlak kurallarını dört temel toplumsal alana göre ayrıştırmıştır. Birincisi temel ahlak kuralları (Beş İlke) olarak, daha çok toplumda herkese sunulan ilkelerdir. İkincisi; çileci temel ahlak kuralları, (Sekiz İlke) rahip olmak isteyenlerde aranan ilkeler oluyor. Üçüncüsü; öğrenci rahiplere dönük ahlak kuralları (On İlke) ve son olarak da rahiplere dönük ahlak kuralları (Vinaya ya da Patimokkha) biçiminde tasarlanmıştır.

1. Can almaktan kaçınmak,
2. Verilmemiş olanı almaktan kaçınmak (hırsızlık yapmamak),
3. Tensel (cinsel) suistimalden kaçınmak,
4. Yalandan kaçınmak (her zaman doğruyu söylemek),
5. Farkındalık kaybına yol açan sarhoş edici maddelerden (özellikle alkol ve uyuşturucular) uzak durmak,

İlkeler uyulması zorunlu emirler olarak değil, halkın istekleri doğrultusunda kabul edip izleyeceği, uygulamayı kolaylaştıran eğitim kuralları olarak tasarlanmıştır. Dolayısıyla başkalarını ahlaki olarak yargılamak için kullanılmazlar. Çileci temel ahlak kuralları veya Sekiz İlke olarak isimlendirilen kurallarda, cinsel suistimal hakkındaki üçüncü ilke daha katıdır ve "bekarlık ilkesi" olarak değiştirilmiştir. Diğer üç ilke ise lüks tutkusuna ve nefse hakimiyete dönüktür.

6. Yanlış saatlerde yemekten kaçınmak (yalnızca gün doğumundan öğlene kadar yemek),
7. Dans etmekten, müzik çalmaktan, mücevher takmaktan, makyaj malzemesi kullanmaktan, gösteri ve eğlencelerden kaçınmak,
8. Yüksek veya lüks sandalye ve yatakları kullanmaktan kaçınmak.

Sonuç itibari ile buda, hakikatin kendisinden ziyade, hakikate ulaşmanın yöntemiyle daha fazla uğraşmıştır. Herkesin hakikate ulaşmada kendi çabasının ve eyleminin belirleyici olması, aslında hakikatte insan iradesinin rolü ile insan aklına olan sonsuz güveni açıkça ortaya koymaktadır. İnsan aklına ve iradesine olan bu sonsuz güven dogmalara ihtiyaç duymayan ve toplumu gönüllü ahlak kuralları ile bir araya getirmenin mümkün olduğu bir sistemin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu yaklaşımıyla buda da komünal toplum geleneğinin bir parçası olarak ana ırmağın akışına kendi yatağında bir kol olarak katılmayı başarmıştır.

Bu ırmağa katılan bir diğer kol ise; hemen hemen aynı tarihlere denk gelen ve coğrafik olarak buda'dan biraz daha ötede olan Çin'de ortaya çıkmış olan taoizm olmaktadır. Her ne kadar taoculuk MÖ. 6. ve 3. yy.'lar arası dönemde ortaya çıkmış olsa da bunu daha çok MÖ. 4000 yıllarına dayanan Çin neolitiğinin gelişmesine yol açan düşünce yapılarının bir devamı olduğunu dile getirenler daha fazladır. Yani özü itibariyle taoculuk da, komünal toplum geleneğinin bir devamı olarak Çin'de bu dönemler içerisinde iktidar yapılarının yol açtığı toplumsal sorunlara bir çözüm arayışı içerisinde olmuştur. Ortaya koyduğu çözüm yaklaşımlarının felsefik, mitolojik ve dini yapılarını da daha çok evrensel hakikati anlama ve tanımlama üzerine oturtmuştur.

Taoculuğun ilk düşünürleri kabul edilen Lao-tzu ile Chuang-tzu, yaşadıkları dönemin büyük siyasi ve sosyal karmaşalarına karşılık "kalıcı bir sosyal düzen nasıl sağlanır?" sorusuna yanıt bulmanın arayışı içerisinde olmuşlar ve Çin neolitiğine dayandırılan Tao (Yol) öğretisini de bu amaçla geliştirmişlerdir. Taocu felsefenin, kadim zamanlara ait bir doğaya tapınma ve kehanet geleneğinin gelişmiş bir yorumu olduğu birçok araştırmacı ve filozof tarafından kabul edilmektedir. Bu anlamıyla taoculuğu en iyi tarif eden, yine Tao'nun kelime anlamı olmaktadır. Tao kelime olarak Yol, Söz ya da Öğreti anlamlarına gelmektedir. Yani özü itibari ile Tao'nun kendisi yine bir yol durumunu ifade ediyor. Durağan sabit bir kavram olmaktan ziyade öncesi, şimdisi ve sonrası olan bir hareket durumuna tekabül ediyor. Tam da hakikat arayışçılığı olarak tanımlamaya çalıştığımız durumu ifade ediyor. Peki, acaba gerçekten de aradığı hakikat ne kadar komünal toplum hakikatidir?

Öncelikle Tao'da evreni tanımak gerek. "Tao, taşta uyur; çiçekte rüya görür; hayvanda uyanır; insanda uyandığının farkına varır" sözü, derin evren anlayışını içinde barındıran bir söz olmaktadır. Tao-yol olarak tanımlananın bir süreç olduğu çok açık ifade ediliyor. Bu süreç ise taştan (veya bir zerreden) başlayarak çiçeğe, hayvana ve son olarak da -bugün genel bir kanı olarak herkesin kabul ettiği- kendi farkına varan doğa olarak insana ulaşan oluşum sürecini tarif etmektedir. Oluşumun bütünlüğü, kesintisizliği, canlılığı ve amacı dile getiriliyor. Amaç Tao'nun kendi farkına varabilmesi, kendisini düşünmesi, görmesi, hissetmesi. Bu anlamda doğa Tao'nun tam bir tezahürüdür ve Tao'da simgeselleşmiş olmanın mükemmelliğini ve birliğini ifade ediyordu. Dünya mükemmel ve kutsaldı.

Ayrıca taocu doğa anlayışında, doğanın ve evrenin zıt oluşumlarının birliği ilkesi esastır. Düalist nitelikte olan tüm zıtlıklar, örneğin iyi ve kötü, karanlık ve aydınlık, soğuk ve sıcak, yaşam ve ölüm, dişil ve eril gibi zıtlıklar, birliğin farklı açılardaki görünüşleridir. Anti-tez niteliğindeki zıtlıklar, yin ve yang olarak simgeleştirilmiştir. Yin ve yang terimlerinin taoculuk öncesinde kullanılmış olması kuvvetle muhtemeldir. Yin sözcüğünün soğuk ve kapalı hava düşüncesini çağrıştırdığını ve içsel olan için kullanıldığını; yang teriminin ise güneşli hava ve sıcağı düşündürdüğünü hatırlatıyor... "yang ve yin zamanın somut ve antitez nitelikli yönlerini belirtiyor. ... Demek ki dünya, 'sırayla birbirinin yerini alan ve birbirini tamamlayan iki tezahürden oluşan, döngüsel nitelikte bir bütünlük' gösterir." (Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi-Cilt II)

Taoculuk, yol açtığı toplumsal sorunlardan dolayı uygarlığa karşıdır. Pek çok toplumda olduğu gibi Çin toplumunda da pek çok öğreti cennet hayaliyle geçmiş yaşama bir özlem duymuştur. Taocular da insan toplumsallaşmasının başlangıç halini 'mükemmel' olarak addederek, onun o kendiliğinden akan ve mükemmel bir uyumu temsil eden gerçekliğiyle yeniden buluşmayı cennete ulaşma olarak tanımlamışlardır.

Yine toplumsal sorunların kaynağının insan icadı olan yapılar olduğunun derin bilincindedir. Bu nedenle toplum için doğal olanı savunurlar. Doğal topluma karşı yapılan tüm müdahalelere karşıdırlar. Bunu eylemsizlik olarak adlandırsalar da, bu daha çok uygarlık kurumlarının toplum üzerinde gerçekleştirdikleri eylemleri sınırlandırma amacı güden bir yaklaşım olmaktadır. Devleti 'kaçınılmaz kötülük' olarak gören Tao'ya göre, "hükümdarların da en iyisi varlığı fark edilmeyendir" ve "Esnek ve zayıf olan, katı ve güçlü olanı yener."

Dünyanın seyri olan Tao'ya karşılık olarak insanın içinde 'Te' denilen kuvvet vardır. Te, Tao'nun insandaki gerçekleşmesidir. Herkesin içinde mevcuttur, ancak bu öz doğru işletilmeli ve terbiye edilmelidir. İçinde Te'nin geliştiği bir insan, kendisine ait arzusu olmadan tıpkı bir çocuk gibi tümüyle dıştan belirlenmiş olacaktır. Tao ile uyumlu bir gerçekleşmeyi sağlayan kişiyi, günlük yaşamın sorunları ilgilendirmez. Hatta bazen kişi o kadar Tao ile bir olur ki, tıpkı Tao gibi ölümsüzleşir. Tao olarak tanımlanan yol, insanda bir gerçekleşmeye bu biçimiyle kavuşmuş olur. Doğaya, topluma ve insana olan bu yaklaşımları da ortaya koymaktadır ki Tao öğretisi de hakikat arayışçılığının Çin'de almış olduğu biçimi ifade eder. Bu sayede Tao, geleneğin bir halkası olarak bu sürekliliği devam ettirir.

Uğradığı her durakta bir emaresine rastladığımız hakikat bir Tao-yol olarak kendisini bu biçimiyle ulaştırmayı başarmıştır. Hakikatin bir rejim haline dönüştüğü her alan göz önüne getirildiğinde; merkezi uygarlık sistemlerinin topluma yaşattığı kırımların bir kriz halini aldığı dönemlerde toplum kendisini uygarlık karşısında bir savunma sistemi yaratmaya çalışmış ve bunu ancak bu biçimiyle gerçekleştirmiştir. Bazen bir din, bazen bir mitoloji, bazen mistik bir öğreti ya da felsefe ile kendisini ifadelendirmeye çalışmıştır. Tabii özellikle Ortadoğu ve Uzakdoğu'da inanç ağırlıklı sistemlerde dile gelen hakikatin felsefik ifadelere de kavuştuğu açıktır. Ancak tüm bu hakikat arayışlarının ortaya çıkardığı sonuçlar üzerinden tamamen felsefeye dayalı bir hakikat arayışçılığının, özellikle Yunanistan'da ulaştığı durağın da kendi içerisinde özgünlükleri olduğu açıktır.

Felsefe yolunda hakikat

Dini dogmalara ihtiyaç duymadan hakikati arama yöntemine felsefe denilmektedir. Bu yaklaşımları Uzakdoğu hakikat arayışçılarında görmeye başlamıştık zaten. Gerek buda gerekse de Tao öğretilerinde kendisini doğmalardan koparma arayışı oldukça gelişkindi. Yine zerdüştlükte ortaya konulan düalizmden varlığın dört kutsal maddesi olarak tanımlanan su, hava, toprak ve ateş öğretilerine, Hermes'teki ışıkçılığa kadar birçok yaklaşım Yunanistan'daki hakikat durağına bir potansiyel kazandırmıştı. Tabi en önemli etken de, aslında Yunanistan kıyılarına ulaşan mitolojik anlatımlara dayalı merkezi uygarlık tanrılarının yaratım hikayeleri, insanlığa hakikati kavratma yeteneklerini tamamen yitirmiş olmasıydı. Zeus kişiliğinde uygarlığın bütün maskeleri düşmüştü. Ve insanlar gerçek bilgiye ulaşmanın yollarını arıyorlardı. Bu noktada hakikate ulaşmanın, gerçeğin bilgisine varmanın ancak bilgiyi sevmekle mümkün olabileceğine inanılarak, bu yönteme 'Bilgiyi Sevmek' anlamına gelen felsefe demişlerdi. Felsefenin, tanrıları işe karıştırmadan evreni, doğayı ve insanı anlama ve açıklama arayışı olduğunu söylemiştik. Bu, özgür düşünceye yol açan en temel bir yöntem biçiminde, döneminin en ilerici zihniyet yapısı olarak da ortaya çıkıyordu. İnsanları tanrı kulluğundan kurtarmak, köleciliğe karşı gerçekleştirilen en somut mücadele yöntemi olmaktaydı.

Ancak zihinlerde dini doğmaların yıkılması, kendisiyle beraber toplumsal ahlakta da bir çöküşe yol açmaktaydı. Çünkü toplum, varlığının en temel unsurlarından biri olan ahlakı din yapıları içerisinde sürdürerek, kendini iktidar karşısında korumaya almıştı. Felsefe üzerinden dine karşı gerçekleştirilen bu saldırılar, toplumsal ahlaka karşı da bir yönelime neden olmaktaydı. İnsan dinin iktidara bağlayan yanlarından kurtarılırken, öte yandan toplumu kendisi olarak var eden ahlak da aşındırılmaktaydı. Bu durum felsefeden değil, iktidar yapılarının özgür düşünme biçimi olarak felsefeyi toplumun politik ve ahlaki yapısına karşı kullanmasından kaynaklanmaktadır. Bu akımın başını da Sofistler olarak bilinen dönemin bilgi satıcıları-bilgicileri çekmektedir. Bu bilgicilerin felsefe adına yaptıklarını felsefe olarak kabul etmek, muhakkak ki özgürlük tarihine yapılacak en büyük saygısızlık olacaktır. Bunlara göre kendisini toplumdan kurtaran birey, bağımsızlaşmış ve özgürleşmiş bireydi. Bilgi ise, bireysel yaşama olanak sağladığı, onu geliştirdiği ölçüde değerliydi.

Buna karşı bir duruş ise, komünal toplum geleneğinin en acil görevi idi. Felsefe adına yapılması gereken bu gelenek üzerinden özgür düşünceye ahlaki ve politik toplum yapısının ölçülerini kazandırmak olacaktı. Antik Yunan'da öncesi ve sonrası diye anılacak olan milada adını veren Sokrates,

bu misyonu yerine getiren tarihin tanıdığı ilk toplumcu ahlak filozofu olması itibari ile tarihteki yerini almıştır.

Sokrates hayatı boyunca çok yoğun felsefe tartışmaları gerçekleştirmiş olsa da ardından kendi fikirlerini bizzat kendi kaleminden öğrenebileceğimiz hiçbir belge bırakmamıştır. Bu konuda Sokrates'in fikirlerini daha çok öğrencisi olan Platon'un Sokrates'e ilişkin kaleme aldığı diyaloglar ile Xenopon'un Sokrates'in anılarını anlattığı Memorabilia adlı eserlerden öğrenmekteyiz.

Sokrates'i milat yapan en önemli neden; O'nun bilgiye yaklaşımı olmaktadır. Herkesin her şeyi bildiği, herkesin kendi bilgisini bir diğeri ile yarıştırdığı, bilginin para karşılığı satıldığı bir dönemde, her fırsatta kendi cehaletinden söz eden Sokrates; "tek bildiğim, hiçbir şey bilmediğimdir" diyordu. Bu, bilgi karşısında yapılan sıradan bir mütevazılığın ötesinde, insan bilgisinin evren gerçekliği karşısındaki en yalın ifadesi olmaktaydı. Bundan kaynaklı olarak O'na göre tüm bilimler, insanı konu almak zorundaydılar. İnsan; evrenin, doğanın toplamı olarak tüm bilgileri kendisinde barındırmaktaydı ve tek bilgi kaynağı insanın kendisiydi. Bu nedenle Delphe tapınağının kapısının üzerinde yazılı olan, "Kendini Bil!" vecizesi O'nun hem yöntemine hem de felsefesine temel olmuştur.

Sokrates'te erdem, düşünce ve eylemin toplumsal hakikate yakınlığının ifadesidir. Erdeme ulaşmış birey, toplumuyla barışık yaşayacak ve mutlu bir hayata sahip olacaktır. Bu noktadan itibaren Sokrates'in bütün düşüncesi ve çalışmaları ahlaka yönelmiştir. Gelenek ve törelerin oluşturduğu ölçüler üzerinde düşünmeyi kendisine ilke yapmıştır. Erdem de bir bilim olduğundan, elde edildiği gibi öğretilebilirdir de. Bu ise ahlak felsefesinin kendisidir. Toplumsal sorunların kaynağında iyi huy eksikliği yatmaktadır. Bu nedenle ana bilim olan erdemin temel konusu ahlak olmalıdır.

Sokrates'e göre bir iş hakkında bilgi sahibi olmayan birinin o işi yerine getirmesi veya o iş hakkında konuşması ahlaklı bir davranış değildir. Hatta yaşamdaki kargaşanın, bozuklukların ve yozlaşmanın da asıl nedeni bilgisizliktir. Siyaset hakkında bilgisi olmayanın siyaset yapması, siyaseti bozacaktır. Bu, toplumda kargaşaya neden olacaktır ve toplumsal yaşam bozulacaktır. Yani sağlam bir teori olmadan sağlam bir pratiğin de ortaya çıkmayacağını çok net ifadelendirmiştir.

Sokrates kendi felsefesinin temeline yöntem sorununu almıştır. Sokrates'in her soruna yaklaşımında "ne" sorusundan ziyade "nasıl" sorusu ön plana çıkmaktadır. En fazla da yaşam hakkındaki yoğunlaşmaları "Nasıl Yaşamalı?" sorusu üzerinde derinleşmektedir. Bilgi, erdem ve ahlak konularındaki cevaplar, en temelinde bu soruya verilen cevaplar olmaktadır. Çünkü o da bilmektedir ki; Önderliğin de belirttiği gibi, "Yöntem olmayınca, biriktirilecek bütün bilgiler eşeğin sırtına vurulacak kitaplar gibidir; belki de ondan daha tehlikelidir. Çünkü insanın elinde yanlış bir yöntemle kullanılacak bir bilgi, eşeğin sessizliği yanında bin kat daha tehlikeli ve yanlış bir duruma yol açabilir."

Sokrates ilk anlambilimci olarak da tanınmaktadır. O, yaşamda her şeyin açık seçik bir anlama sahip olması ve bu anlamına uygun olarak kullanılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Sokrates, bilgeliğin, adaletin ve cesaretin anlamının bilinmedikçe, bilgece, adil ve cesur bir yaşamın yaşanamayacağını her fırsatta dile getirmiştir.

"Herkesin her şeyi bildiği, herkesin kendi bilgisini bir diğeri ile yarıştırdığı, bilginin para karşılığı satıldığı bir dönemde, her fırsatta kendi cehaletinden söz eden Sokrates, "tek bildiğim, hiçbir şey bilmediğimdir" diyordu. Bu, bilgi karşısında yapılan sıradan bir mütevazılığın ötesinde, insan bilgisinin evren gerçekliği karşısındaki en yalın ifadesi olmaktaydı. O'na göre tüm bilimler, insanı konu almak zorundaydılar. İnsan; evrenin, doğanın toplamı olarak tüm bilgileri kendisinde barındırmaktaydı ve tek bilgi kaynağı insanın kendisiydi"

Ahlaklı bir yaşama kavuşmak için ahlakın ne anlama geldiğini bilmek şarttır. Sokrates'in anlam sorununda da vardığı sonuç, yine kendini bil ilkesi olmaktadır. Kendini bilmek, kendi anlamına kavuşmakla mümkündür. Ahlaklı ve erdemli yaşam da ancak bununla gerçekleşmektedir.

Sokrates yalnızca ölümünden sonraki yakın tarihi değil, günümüze kadar gelen tüm felsefe ve düşün tarihini etkileyen en önemli filozoftur. Bilgi, ahlak ve toplum üzerine gerçekleştirmiş olduğu düşünsel faaliyetlerde yakın olduğu komünal toplum değerlerini yaşaması ve yaşatması açısından, hakikat arayışçılığı geleneğinin köşe taşlarından biri olmuştur.

Peygamberlik geleneği

Toplumsal tarih içerisinde hakikat arayışçılığına en stratejik yaklaşımlarından biri de, peygamberlik geleneği olarak ifade edilmektedir. Önderlik bu kurumu; "Öyle anlaşılıyor ki, Sümer ve Mısır mitolojik kaynaklı (rahip icatları) bilgeliklerin tümüne peygamber denilmektedir. Ahdi Atik böyle yorumlamaktadır. Peygamberlerin temel görevi, uygarlık tekelinin oluşturduğu misli görülmemiş toplumsal soruna çözüm olmaktır. Artık-ürün-sermaye birikiminin köleleştirme temelinde zorla çalıştırma ve askeri yolla sağlandığı sürekli göz önünde tutulursa, sorunların da devasa birikimi daha iyi anlaşılacaktır. Peygamberlik, bu gerçekliğin ağır sorun yaşayan toplum kesimlerinde yankı bulmasıdır. Kurumsal niteliğini böyle kavramak, tarih okumalarımızı daha anlaşılır kılacaktır" şeklinde tanımlamaktadır.

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, aslında Sümer ve Mısır kaynaklı bilgi yapılarından bağımsız değillerdir. Buna karşı sistem içerisinde bir reform hareketi gerçekleştirme çabaları hakikat arayışçılığında bir anlam gücüne ulaşmalarını sağlamıştır. Özellikle de merkezi uygarlık karşısında komünal toplumun kendi zihni ve vicdani yapılarını yaşatma konusunda peygamberliğin yol açtığı dinler birer sığınak olarak kullanılmıştır. Bu nedenle biraz da bu geleneğin başlatıcısı olarak tanınan İbrahim peygamber, Önderlik tarafından insanlığın vicdan devrimini gerçekleştiren devrimci olarak kabul edilmiştir. Peygamberlik geleneği bir yerde İbrahimi gelenek olarak da bilinmektedir. Bu temel karakter bütün bu geleneğe damgasını vurmuştur. Her ne kadar sistem içerisinde bir orta sınıf yapısı olarak bilinse de insanlığın vicdanını temsil etmesi ve ahlak ağırlıklı gerçekleşmesi ona bir hakikat arayışçılığı rolünü de biçmiştir. İbrahim'den Musa'ya, Samuel (İsmail), Davud ve Süleyman'a, İsa'ya ve Muhammed'e kadar kutsal kitaplarda yüz binden fazla bir sayıyla ifade edilen peygamberlerin tamamını bu çerçevede bir gelenek olarak değerlendirmek, en doğru yorum olmaktadır.

Peygamberler, esasında devletçi toplumu kabul etmeyen, toplumdaki ahlaki yozlaşmanın önüne geçmek isteyen ve zihniyet güçleriyle yeni toplumu, daha çok da ahlaka dayanarak yaratmak için mücadele yürüten toplum öncüleri olmaktadır. Merkezi uygarlık sistemine karşı özgürlük, adalet, eşitlik vb. demokratik komünal değerler adına mücadele yürüttüklerinden dolayı tarihte, devlet dışı kalmış demokratik toplulukların tarihinin bir temsili olmaktadır bu gelenek. Bu geleneğe dayanmaları nedeniyle de hakikat anlamında da daha çok doğal toplumu esas alan bir yaklaşım içerisindedirler.

Ancak amaçları, ütopyaları demokratik komünal değerler çerçevesinde olsa da, pratikleri bunu gerçekleştirecek düzeyde güçlü olmamıştır. Nedeyse tüm peygamberler ve onların öğretileri sistem içileşmekten, sistemi daha da güçlendirmekten kurtulamamıştır. Bu onların niyetlerinden ve amaçlarından bağımsız bir şekilde gerçekleşmiştir. Zihniyet yapıları, bilme kapasiteleri, kişilikleri karşı oldukları mevcut hiyerarşik devletçi sistemi aşmaya ve alternatif, amaçlarıyla uyumlu bir yaşam ve sistem kurmaya yetmemiştir. Her şeyden önce orta sınıf karakterinde olmaları, onların radikal olmalarını engellemiş, bu yönüyle reformist kılmıştır. Önderliğimiz bu geleneği, günümüzün sosyal demokratlarına benzetmektedir. Her yumuşatmanın aynı zamanda bir derinleştirme olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, sistemi daha da derinleştirdikleri görülür. Amaçları iyi olan ama amaçlarını gerçekleştirmede iktidarlı yollara sapan, bu nedenle de amaçlarına ters düşen bir pratik sergilemekten kurtulamamışlardır.

Ana akım dinler olarak ortaya çıkan peygamber gelenekleri, her ne kadar kendilerini bu biçimiyle iktidarlı uygarlıktan kurtaramamış olsalar da bunlar içerisindeki doğal toplum yapıları kendilerini bir biçimiyle bunlar içerisinde örgütleme ve kendi hakikatlerini oluşturma çabası içerisinde olmuşlardır. Bu tür akımlar, dinler içerisinde mistik tarikatlar, batıni mezhepler ve benzeri biçimlerde kendilerini örgütlemiş ve bu yapılar içerisinde kendi hakikat arayışçılıklarına devam etmişlerdir. İlk tek tanrılı din olarak tanımlanan yahudilik içerisinde bile Musa'dan hemen sonra bu geleneğe kendisini dayandıran Esseniler benzeri tarikatlar türemiştir. Ki mevcut dinin yozlaşmış yanlarına karşı çıkarak daha fazla evrensel bir yapıya kavuşmasını sağlayan İsa, bu tarikat içerisinden çıkmıştır. Yani her gelişen yeni din, kendi içerisinde aynı zamanda kendisine alternatif oluşturacak ve yeni çıkışlara yol açacak gerçek hakikat arayışçılarını da barındıran yapıları taşımaktaydı. Bu muhakkak ki o dinden bağımsız gelişen bir durum olmaktaydı. Daha sonra hıristiyanlığın bir devlet dini olması esnasında bile Roma'daki doğal toplum özellikleri ağırlıkta olan pagan din rahipleri ile hıristiyan din adamları birçok noktada uzlaşarak, doğal toplumun inanç yapılarının günümüz hıristiyanlığının içerisinde kendisini devam ettirmesini sağlamışlardır. En başta Bakire Meryem ya da Magdalena figürlerinin bu kadar kutsallaştırılmasından ayin günü olarak Pagan dininde güneşe tapılan, adı bile Güneş Günü olan Sunday (Pazar)'in ibadet günü olarak belirlenmesine kadar birçok dinsel sembol, tamamen bununla bağlantılı olmaktadır. Yani komünal toplumun zihniyet yapıları asla ortadan kaldırılamamış ve bu yapılar her zaman kendilerini bir biçimiyle bu yeni yapılar içerisinde sürdürmeye devam etmişlerdir.

Bu daha sonra hıristiyanlık içerisinde katolik-keretik ayrımı olarak gözlenirken, islamiyet'te de merkezi sünni mezhep ile diğer mezhepler ve tarikatlar arasındaki çelişkilerde somutlaşmaktadır. Özellikle de islamiyet aşamasına gelindiğinde, bu akımlar oldukça açık bir biçimde kendisini Ortadoğu'da gerçekleştirme imkanına kavuşmuştur. İslamiyet her ne kadar mevcut uygarlık sistemlerine alternatif bir çıkış gibi gözükse de aslında kendisi uygarlık sisteminin yeni bir aşaması olarak ortaya çıkmış ve daha Hz. Muhammed döneminden itibaren kendi içerisinde komünal değerlerle uygarlık değerlerinin çatışmasını engelleyememiştir. Bu çatışmalı durum kendisiyle beraber ayrışmaları da ortaya çıkarmıştır. İster tarikat ister mezhep biçiminde olsun, gerçek hakikat arayışçılığı MS. 800'lü yıllardan itibaren Ortadoğu coğrafyasında zirve dönemini yaşamaktadır. İslamiyet'i gönüllüce kabul etmeyen kesimler, kendi doğal toplum zihniyet yapılarını merkezi inanç yapıları dışındaki mezhepler içerisinde sürdürmüşlerdir. Günümüz itibari ile sünnilik dışındaki birçok mezhep ve tarikat bu biçimde şekillenmiştir. Alevilik, şiilik vb. mezhepler ile batını olarak tanımlanan ismaili, fatımi, karmati gibi akımlar, bu yaklaşımların bir sonucu olarak gelişmiştir.

Tasavvuf, batınilik ve sufiler

Tasavvufun kelime köküne ilişkin değişik görüşler bulunsa da, saflık arılık anlamındaki 'safa' ya da 'yün elbise' anlamında 'suf' kökünden türemiş olma ihtimalleri daha ağır basmaktadır. Her iki anlam da tasavvufu tanımlamakta temel iki karakteri ortaya koymaktadır. Tıpkı kendinden önceki hakikat arayışçıları gibi saflığa, arılığa, duruluğa, aydınlığa ulaşma amacı taşıyan tasavvuf ehli insanlar, kendilerini dönemin tüm uygarlık şaşasından ve dünyanın tüm maddi imkanlarından kurtararak hakikat yoluna vermelerinden dolayı, yün bir aba giymeyi tercih etmişlerdir. Yani her iki tanım da sufileri tanımlayan özellikler olmaktadır.

Ancak mutasavvıflar, tasavvufu insanın akıl yoluyla erişemediği ilahi hakikatleri ve gayb alemine ait hakikatleri sezgiyle arama yolu olarak tanımlarlar. Hedef, insan-ı kamil (ermiş insan) olmaktır. Burada da karşımıza çıkan en temel özellik, yol olma durumudur. Yani tasavvuf da aslında bir yoldur. Hakikate ulaşma yoludur. Tasavvuf yolunda hakikate ulaşmış olana ise sufi denmektedir. Tasavvuf yolun kendisi, mutasavvıf yolda olan, sofi ise kamil olan kişi olmaktadır.

Toplumsal hareketliliğin en yoğun olduğu tarihler, zihniyet faaliyetlerinin de en derin olduğu dönemlere tekabül etmektedir. Her zihniyet dönüşümü, bir toplumsal arayışın ürünü olduğu kadar, toplumsal değişim ve hareketlilikleri de en fazla etkileyen ve biçimlendiren faaliyetler olmaktadır.

800'lü yılların başından itibaren başlayan ve 1100'lü yıllara kadar süren derin, kapsamlı ve yaygın toplumsal hareketler, islamiyet içerisindeki derin ideolojik faaliyetlerle ortak bir seyir izlemiştir. İslamiyet içerisinde derin felsefik arayışların olduğu yüzyıllar olarak tarihe geçen bu yıllar, toplumsal hakikat doğrultusunda kendisini gerçekleştirmiş, onlarca hem bilge hem de devrimci halk önderi insanın yetiştiği yıllar olmaktadır.

Özellikle 800'lü yılların son çeyreğinden itibaren Irak merkezli ortaya çıkan toplumsal hareketlilikler, çevreden bu konuya duyarlı birçok insanı, topluluğu da kendisine çekmiştir. Bu nedenle de İran'dan, Türkmenistan'dan, Azerbaycan'dan, Kürdistan'dan ve dünyanın daha birçok bölgesinden; özellikle de Ortadoğu'daki diğer alanlardan birçok düşünce insanı Irak merkezine akın etmiştir. Bu alanlar birçok ekol (okul)'ün oluştuğu bir akademi merkezi rolünü oynamıştır. Özellikle de Bağdat, bu okullar için temel bir yoğunlaşma merkezi olmuştur. Dönemin en temel iki ismi olan El-Kindi ile El-Cahiz 870 öncesi Bağdat'taki temel fikir ve ilim insanlarıdır. Bunların yol açtıkları tartışma ortamlarında şekillenen doktrinler, daha sonraki tasavvuf bilginlerine temel bir kapı aralamaktaydı. Yine dönemin temel okullarından olan ve geliştirdiği öğreti ile kaderciliğe büyük bir darbe vurup, "kul ettiklerinin yaratıcısıdır" diyerek insan iradesini öne çıkaran Mutezile okulu, Bağdat başta olmak üzere bölgenin temel İslam merkezlerinde etkili olmaktadır. Mısır merkezinde Zünun El-Mısri etrafında ekolleşen tasavvuf okulu, Bağdat'ta ise Cüneyd El-Bağdadi etrafında kendi ifadesine kavuşuyordu. Bağdat Okulu kendi döneminin öncü ekolü olmasının yanında, kendinden sonraki ve günümüze kadar gelen tasavvuf akımlarına öncülük etmesi ve etkilemesi bakımından da oldukça önemli bir okul olmaktadır. Yani 800'lü yılların son çeyreği, islamiyet içerisinde sosyal ve düşünsel hareketliliklerin oldukça yoğun yaşandığı yıllar oluyordu.

Özellikle islamiyet'in devletleşmiş yapıları oldukça yoğun bir biçimde sorgulanıyordu. Allah inancından doğa anlayışına, insana yaklaşıma, toplumu ele alışa ve daha birçok varoluş sorunlarına ilişkin bir düşünce sistematiği oluşturulurak, bu eksende bir yaşam tasarlanıyordu. İdeolojik olarak dini yapılara açıktan ve direkt saldırıyorlardı. Kendi içerisinde Vahdet-i Vücut felsefesini benimsemekteydiler.

Vahdet-i Vücut kelime itibari ile varlığın birliği anlamına gelmektedir. Hakikatin tek olduğunu, birbirinden ayrıştırılamayacağını ve parçalanamayacağını ileri sürmektedir. İnsan-ı Kamil olarak tarif edilen de aslında bu bütünlüğe ulaşan, varlığın birliğini kendi içerisinde hisseden, yaşayan ve insanlara anlatan kişiydi. Bu anlamıyla sufilerin söylevleri takip edildiğinde varılacak yer tasavvufla ispatlanmak istenen hakikatin kendisi olacaktır. Ancak tasavvufta yapılmak istenen, sadece hakikati ispatlamak veya ona inanmak da değildir. Hakikate aşk derecesinde bağlanmak, hatta hakikatin kendisini aşkta aramak en temel amaçlardan biri olmuştur.

"Gök kubbenin altında en eski meslek aşktır. Tasavvufta her şeyin

özü ve özeti aşktır. Aşkın katmanlarını incelersek, denilir ki daha dünya yokken allah bilinmeyi istediğinde bir nur yarattı, onu sevdi. O nurdan bir ter hasıl oldu, o terle birlikte kainatın nüvesi yaratıldı. Allah işte o nur etrafında canları yarattı. Onları biraraya toplayıp onlara kendi güzelliğinden bir parçasını sundu gösterdi. Güzelliği de tek tek insanlara dağıttı. Onun cemalini kullar görünce "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye nida etti. "Evet" dediler. Bu "evet" aynı zamanda "aşkın belası" manasına gelmektedir. Bu bela İslam dünyasında hep aşkla özdeşleştirildi. İnsanoğlu bu alemde kiminle yakınlık kurduysa, daha önce ruhlar aleminde yakınlık kurduğu içindir." Bu cümleler hakikate olan bağlılığın maneviyattaki bütünlüğünü çok net ifadelendirmektedir.

Tabii dikkat çeken bir diğer husus da, nur-ışığa yapılan vurgudur. Tasavvufta da nurun yeri ayrıdır. Yaratıcı tanrı bir nur, ışık olarak tasvir edilir. Işık aydınlanmanın kaynağı olarak da düşünülür. Nurlanmak, aydınlanmak, hakikate ulaşmak, allah'ı kavramak aynı şeylerdir. Bu anlamıyla insanlık hafızasının ilk gününden günümüze kadar ışık hakikatin en temel yolu olmuştur. Işığı takip etmek, ışığa ulaşmak, ışığın saflığında kendini yıkamak, ışıkla olmak. Bunların hepsi aslında başta da dile gelen ışığın temsil ettiği en aktif enerji halini ve enerjinin de temsil ettiği özgürlük potansiyelini anlama ve ona ulaşma çabaları olmaktadır. Gelenek kendisini bu biçimiyle sürdürmektedir.

İnsan en değerli varlık olarak değerlendirilir. Zaten eşref-i mahlûkat (yaratılmışların en şereflisi) olarak adlandırılmıştır. Bu nedenle hakikatin somutlaştığı hakikatin özünü temsil eden varlık olarak ele alınır. Geçmiş hakikat arayışçılarının vardıkları en temel sonuç olarak 'kendini bil' ilkesi burada da bariz bir şekilde görülmektedir. Bir şeyhin, hacca gitmekte olan Bayazid Bistami (öl. 26/874)ye: "Kabe benim. Çevremde yedi kez dön ve memleketine git. Beyhude zahmet çekip Hicaz'a gitme. Kabe kuruldu kurulalı allah oraya bir kez bile girmedi. Oysaki benim varlığım vücut bulalı allah, bu evden hiç çıkmadı." dediği rivayet edilir. Kabe'de tavaf edilen hak, hakikatin kendisidir. Hakikat ise insanın kendisinden başkası olamaz. O halde insanın tavaf edilmesi, sufilerin her seferinde öğütledikleri en temel konu oluyor. Bu hikayeyi yorumlayan Mevlana da Mesnevi'sinde şöyle seslenir: "Ey hacca gidenler! Nereye gidiyorsunuz? Neredesiniz? Sevgili burada gelin, buraya gelin! Sevgiliniz duvar, duvara bitişik komşunuzdur. İş böyle iken siz, çöllerde ne akılla dolaşır durursunuz? Sevgilinin suretsiz suretini gördünüzse, hacı da sizsiniz, beytullah da sizsiniz, beytullah'ın sahibi de."

Yine Mevlana'nın "Taştım, kaya oldum, ot oldum, çiçek oldum, süründüm, uçtum, balık oldum, en sonunda insan oldum." Sözleri Tao'da dile gelen evren ve insan tanımına birebir uymaktadır. Burada da evrenin insana kadarki evrim süreci, çok yalın bir dille ifadeye kavuşmaktadır.

Yine vahdet-i vücut felsefesini sistemli bir halde dile getirerek, kendinden sonrası için temel bir yol gösterici olan Muhyiddin İbn-ül Arabi için varlığın nedeni "Muhabbet"tir. Arapçada sevgi, yarenlik ya da dostça sohbet anlamlarına da gelmektedir. Arabi buna da "Ben bir gizli hazine idim, bilinmeğe muhabbet ettim; halkı bilinmem için yarattım..." Kudsî hadisini delil gösterir. Yani bugün bizim 'evren kendisini kanıtlama peşindedir' dediğimiz şey Arabi'de bu biçimiyle dile geliyor.

Tabii bu ve benzeri birçok sufi hakikati bu biçimiyle anlamış ve anlatmaya çalışmıştır. Özellikle Vahdet-i Vücut felsefesinde insanı anlamaya çalışarak, hakikatin birliğine ulaşma yolunda serden geçip sırdan geçmeyen Hallac-ı Mansur; "Ben Hak'kın sırrıyım Hak değilim ben. Belki ben Hakkım da aramızda ayrılık oldu. Ben eşyada allah'ın aynı'yım, Acaba kainatta aynı'ımızdan görülen bir şey var mı?" sözleriyle kendisi ile hakikat arasında bir yol kurmaya çalışmış ve en nihayetinde "En-el Hak, Ben Hakım" sonucuna ulaşmıştır. Bu ise kendisini allah'a şirk (ortak) koşmak olarak değerlendirilip, çok ağır işkenceler görerek katledilmesine vesile olmuştur.

Yine geleneğin en yalın temsilcilerinden biri de, Şehabeddin Sühreverdi el-Maktul'dür. İsminin sonuna eklenen 'maktul' lakabı hakikat arayışçılığının bir sonucu olarak karşı çıktığı ve boşa çıkardığı merkezi uygarlık ideolojilerini temsil edenlerin onu katletmelerinden kaynaklanmaktadır. Esasen Sühreverdi tasavvuf içerisinde İşrakiye olarak bilinen felsefenin kurucusudur. Sühreverdi, ışığı (nur), hakikatin cevheri (özü) olarak tanımlamıştır. Ona göre herhangi bir şeyi algılama, kavrama eylemi, kaynağını ışıktan alan bilincin yarattığı aydınlanma ile oluşur. Bu yönüyle içinde yaşadığımız evreni, eşyayı kavramamızı sağlayan ışıktır. Sühreverdi kendi eserlerinde en fazla ismini zikrettiği Hermes ve Zerdüşt felsefelerinden yoğunca etkilenmiştir. "Güneş doğarken ve batarken kızıllığın bir kısmı karanlığa, bir kısmı da aydınlığa sahiptir, bu nedenle de kızıllık karanlık ve aydınlığın ortasında yer almaktadır." Aklı bu kızıllığa benzeten Sühreverdi, aydınlık ve karanlığa eşit mesafede duran ve her ikisini de kendi içinde barındıran akıl ile hakikate ulaşılamayacağını söyler. Her şeyde içkin olan ışık, her şeyin ruhu olan enerji demektir. Bu da Sühreverdi'nin yaratıcı mutlak varlık olarak tanımladığı ve bütün nurların nuru olan "Nuru'l Envar"ın kendisini her şeye yaydığını, her şeyin canlı ve kutsal olduğunu gösterir. Tüm bu düşünce sistematiği ile dönemin ulemalarının yoğun tepkisini çekmiş ve hakkındaki suçlamalar sonucunda da katledilmiştir.

12. yy.'la beraber islam alemi içerisinde içtihat kapılarının kapatılması; yani yorum yapılmasının engellenmesinden sonra, Ortadoğu coğrafyası düşünsel faaliyetler açısından karanlık bir çağa adım atıyordu. Her ne kadar düşün insanları bu dönemden sonra da çıkmışsa da, Ortadoğu toplumlarının düşünce yapısına dogmatizm daha fazla hakim olmaya başlamaktaydı. Ancak bu durum hakikat arayışçılığını sonlandıramamıştır.

Hakikatin yeni durağı

Rönesans olarak adlandırılan ve yeniden doğuşu ifade eden süreç, Avrupa açısından gerçekten bir yeniden doğuşu ifade ediyordu. Hakikatle tanışma vasıtasıyla gerçekleşen bir yeniden doğuşu ifade ediyordu. Gerek Ortadoğu'daki gerekse de daha uzak alanlarda yaratılan düşünsel birikimlerle gerçekleşen ilk tanışma süreçleri, Avrupa'da kendisini bir yeniden doğuş adı altında gerçekleştirmeye başlamıştır.

Rönesans'ın gerçekleştiği mekan, Önderliğin de önemle vurguladığı gibi; "Roma kopyası krallık ve piskoposluk sarayı değil, kırsal alan manastırlarıyla yeni yükselen kent üniversiteleridir. Ne siyasal-askeri güç, ne de feodaltüccar ekonomik güç bu çıkışta belirleyicidir. Kır manastırı ve kent üniversitesi kendi emekleriyle geçinen, halkın beslediği ve umut bağladığı, desteklediği, özgürlük ve bilincin yükseltildiği bağımsız çalışma mekanlarıdır." Bu anlamıyla rönesans, tamamen komünal toplumun zihniyet yapısına dayalı olarak gerçekleştirilen bir zihniyet devrimi olarak da adlandırılmaktadır. Rönesans ile gerçekleşen, dönemin siyasi ve dini iktidar odaklarının toplumda yarattığı hiçliğe, iradesizliğe ve düşüncesizliğe karşı insanı kendine döndürme çabasıdır. Rönesans'ta gerçekleşen en önemli akım bu anlamıyla Hümanizm olmaktadır. İnsanı sevmek, insana değer vermek ve insanı yüceltmek, rönesans'taki ana akım olmaktadır. Bu amaçla insan iradesini hiçleştirmeye çalışan tüm iktidar yapılarına karşı bir savaş içerisinde olunmuştur.

Her yerde olduğu gibi burada da hakikat arayışçılarının iktidar yapılarınca çok da hoş karşılanmadıkları görülüyor. Hakikat arayışçılığını komünal toplum gerçeğine yakınlaştıran ve birçok konuda kendinden öncekilerle benzer sonuçlara ulaşarak iktidar yapılarının zihni tezlerini boşa çıkarmış olan Giardano Bruno da, Sokrates, Hallac ve diğerleri gibi bir akıbet ile karşı karşıya kalmış ve tavrı onlarınkinden farklı olmamıştır.

Bruno'ya göre evren sonsuzdur. "Akıl için iki sonsuz olamayacağına göre, tanrı ve evren bir ve aynı şeydiler. Tanrı evrenin yaratıcısı değil, kendisidir. Yaratılan bir şey yoktur, olmakta olan bir şey vardır. Ne yaratan vardır, ne de özgürce bir yaratma işi. Bunların yerine doğayı ve meydana gelme zorunluluğunu koymamız gerekir. Evren-Tanrı, açılarak ve yayılarak, kendisi bireyleşmeden bireyleri meydana getirir. Sonsuz büyüklükte nasıl bulunuyorsa bir parçacık otta, bir kum taneciğinde, bir karıncada da öylece, bütünüyle bulunur. Sonsuz gerçek olarak onun her yerde bulunması yüzünden doğa'da hiçbir şey yok olmaz. Ölüm, hayatın bir değişmesinden başka bir şey değildir. Doğada, bizlerin kurup çattığımız anlamda bir ölüm olamaz. Sadece her şey sürekli olarak değişir, o kadar. Bu değişme sonsuzdur. Tohumlar başka tohumlara yönelirler, değişirler. Örneğin tohum, ot olur, başak olur, ekmek olur, keylus olur, kan olur, insan tohumu olur. İnsan tohumu insan olur, ceset olur, toprak olur, bitki tohumu olur. Bu değişmeler ve yenileşmeler sonsuza kadar sürüp gidecektir." "Sonsuz evrenin içinde sonsuz sayıda dünyalar vardır. Her şeyin nedeni yaratıcı doğadır" ifadeleri Bruno'nun kendinden önceki vahdet-i vücutçuların, en'el hakçıların, doğa felsefecilerinin, Tao'nun, Zerdeşt'in ve Hermes'in ulaştığı hakikate ne kadar da yakın seyrettiğinin bir ispatı olmaktadır. Bedeli olarak ise engizisyon mahkemelerinde yedi yıl yargılandıktan sonra konuşmaması için ağzı kapatılarak idam edileceği alana götürülmüş ve idam edilmiştir. İdam edildiği anda ise son sözü "beni idam ederken bile siz benden daha çok korkuyorsunuz" olmuştur.

Bruno ile aynı dönemde yaşayan Galileo Galilei de, özgür doğa fikrini geliştirmeye çalışmış ve bu konuda yoğun bilimsel araştırmalar gerçekleştirmişti. Onun da engizisyonda yargılandığı ve son yıllarını zindanda geçirdiği biliniyor. Her ikisinin yargılamasında da; haklarındaki en büyük suçlamalardan biri, kilise tarafından sapkın olarak ilan edilen heretik mezheplere üye olmalarıdır.

Yine dönem filozoflarından sayılan Spinoza, aynı hakikat yolunda olduğunu her fırsatta dile getirmekten çekinmemiştir. Her fırsatta özgürlüğün cehaletten çıkış olduğuna yaptığı vurgu, aslında döneminin bilim ve bilme yapıları içerisinde yaşanan çarpıklığa yaptığı vurgu olmaktadır. Özgürlüğün bilme ve anlama ile yakından bağlantılı olduğuna inanmıştır. Önderlik de bu konuda onunla aynı fikirde olduğunu "Spinoza, 'anlam, özgürlüktür' demişti. Onun dışında özgürlük olmadığına ben de inanıyorum" sözleri ile dile getirir. Spinoza da Bruno gibi varlığın birliği fikrine oldukça yakın durmaktadır. Rönesans geleneği içerisinde de adını sayamadığımız onlarca hakikat arayışçısı, iktidar yapılarının tüm susturma ve ortadan kaldırma çabalarına karşı hakikatin izini sürmüşler ve tarihten aldıkları ilham ile tarihe yeni izler ekleyerek, bu yolun devam etmesini sağlamışlardır.

Sonuç

Tarih bir gerçekleşme mekanıdır. Varlık, kendisini zaman içerisinde var etmektedir. Tarih, bu gerçekleşmenin yaşandığı sürecin bütünüdür. Varlığın kendisi nasıl bir bütün ise, onun gerçekleşme zamanını da bütün olarak ele alarak, ancak doğru yoruma tabi tutabiliriz. Bu anlamıyla hakikat arayışçılığı olarak tanımladığımız, daha çok da bir yol biçiminde tarif edilen bu süreç de bu bütünü ifade etmek zorundadır. Hiçbir arayış bir öncekinden bağımsız, ondan kopuk ve onun dışında gerçekleşmiş değildir. Bu anlamıyla bazılarının dediği gibi "yol, bir durma hali" değildir. Yol, hareketin kendisidir. Yol, uykudan uyanma halidir. Yol, sürekli bir şeylerin peşinde olma halidir. Bu konuda Önderlik; "Aydınlanmak, ilgili varlık konusunda hakikatle tanışmaktır. Hakikat ise, uğruna büyük mücadele verilmeksizin varılacak bir hedef değildir. Hakikat gerçek olmayıp, gerçeğin bilince varmış halidir. Hakikatsiz gerçek, uyuyan gerçekliktir. Uyuyan gerçekliğin sorunu yoktur. Hakikat, uykudaki gerçekliğin uyandırılmış halidir" diyerek, yolun; mücadelenin kendisi olduğunu ifade etmektedir.

Yolu ya da hakikat arayışçılığını anlatmaya çalıştığımızda, bunu çok daha net gördük ki, farkına varılan ya da uyandırılan her gerçeklik, insana daha fazla sorumluluk yüklemekte ve bu da kendisiyle bir mücadele durumunu ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenledir ki yola çıkmak, savaşmayı göze almakla mümkündür. Savaşma kararlılığı olmayanların, zaten bunu gerçekleştirmesinin de mümkün olmadığı, anlatmaya çalıştığımız bu tarihte netçe görüldü. Ancak asıl savaşın da insanın kendindeki gerçekliklere karşı savaşı olduğu, tüm hakikat arayışçılarının vardıkları ilk sonuç oluyor. Kendi gerçeğinin farkına varmayan, kendisinde bu gerçeği uyandırmayan, evreni kendinde hissetmeyen, doğayı kendisinde bilmeyen, ne doğanın, ne evrenin ne de toplumun hakikatine ulaşacaktır. Bu nedenle hakikat arayışçılarının ilk elden giriştikleri aslında nefs savaşı, kendini benliğinden kurtarma, aşkın bir maneviyata ulaşma çabası oluyor. Her yerde bunun adı başka. Bazılarında nirvana, bazılarında en'el hak, bazılarına fenafillah…

Yine her anlam arayışının, bir hakikat yaratma çabası olduğu anlaşılmaktadır. Kendi anlamına ulaşma çabası, hakikati aramanın ta kendisi oluyor. Anlam arayışı ise, özgürlük eğilimi olarak kendisini var etme çabasıdır. Bununla hakikat, kendisini bir biçime kavuşturuyor, bir sistem haline geliyor. Önderlik bunu Hakikat Rejimi olarak adlandırdı. Yani ulaşılan her hakikat, kendisini kişide ve toplumda bir ifadeye kavuşturmadığı müddetçe kaybolmakla yüz yüze kalacaktır. Merkezi uygarlık karşısında kazanılacak en büyük zafer de, aslında komünal toplum gerçekliğinin kendi hakikat rejimini yaratması ile gerçekleşecektir.

CÎLO'NUN BULUTLARI

"Sessizlik bir ömür gibi uzadıkça uzuyordu."

Sabahleyin uyandığımda önceki günün yorgunluğundan izler taşıyordum. Önceki günün kırgınlığını giderip, güne dinç başlayabilmek için dışarı fırladım. Ciğerlerimi taze havayla doldurdum. Ocak ayına ve konumlandığımız coğrafyaya göre güzel bir gündü.

Yüzümü Cîlo'ya çevirdim. Yakınında bulunduğumuz Matê köyünün kuzeyinde yer alan Cîlo, uzaklarda, beyaza bürünmüş, boylu boyunca uzanıyordu. Cîlo'nun sivri ucunun nadir göründüğü bulutsuz bir sabah yaşanıyordu.

Gökyüzüne başkaldırırcasına heybetlidir Cîlo. Coğrafyayı kendisiyle sınırlar gibi gökyüzüyle birleşir. O ufkun çizgisinde beyaz ve mavinin iç içeliğini ayırmak imkansızdır. Bir ressamın titrek elleriyle boyanmış gibidir.

İçeriye girdim. Hazırlandım. Kahvaltı yaptık. Saat sekize geliyordu. Eğitim başlamak üzereydi. Koşturarak dershaneye girdiğimde bakışlardan, yine en sona kalan olduğumu anladım. Her zaman olduğu gibi en arkadaki sıraya oturdum. Arka sıralarda oturanın derse ilgisiz olduğu söylense de doğru olmadığını biliyordum. Arkalarda herkesten bağımsız, hiçbir hareketimi kontrol etmeye ihtiyaç duymadan, motivasyon sağlayarak dersi dinliyordum. Başarısız bir öğrenci sayılmazdım.

Dersin konusu sosyalizmdi. Eğitim başlayalı yarım saat olmuştu ki, bir ses gelmeye başladı. Kulak kabarttım. Gaipten gelen sesler mi duyuyordum, kulaklarım mı beni yanıltıyordu. Ses geliyordu. Pür dikkat dinliyorduk. Doğadaki tüm canlılar susmuş, tek o ses geliyordu.

"Bir ses mi geldi?" sorusunun ardından gözler sesin geldiği yöne doğru çevrildi. İçimizden biri şaşırmış ve birazcık da sesli düşünmüştü. Ardından farklı bir arkadaş,

"Kobralar geliyor!" diye bağırdı. Şaşkınlık ve telaşın iç içe geçtiği bir anda koşmaya başladık. Dersi anlatan arkadaş, bir yandan koşustururken diğer yandan,

"Acele edin heval, acele edin!" diye bağırıyordu. Kobralar Cîlo'nun başına üşüşmüştü. Bulunduğumuz yerin kuzey doğusunda, Cîlo'nun eteklerindeki uygun yerlere indirme yapılıyordu. Sesleri kulaklarımı öyle tırmalıyordu ki, bu sesten nefret ediyordum. Helikopterlerin bu zemheri ayında ne işleri vardı ki burada; sesleriyle çığ mı düşüreceklerdi. İndirmenin ardından, dönüp havadan mı saldıracaklardı? Sorularım birbiri ardınca uzayıp gidiyordu. Herkes hazırdı. Karargahın telsizinden, "indirme yapılıyor, gerekenler yapılsın" talimatı verildi. Biz hazırdık. Kuzeye açılma kararıyla konumlandığımız alana geçmiştik. Düşman, planlanan açılımın önüne engel olmak için saldırıyor, pusular kuruyor, operasyonlara çıkıyordu. Helikopterlerle indirmeler yapmaları, aslında bir çılgınlıktı bu kış ayında. Ama aynı zamanda yeni bir taktik operasyonun da ilk işaretiydi. Düşman, "kuzeye yerleşemeyeceksiniz" diyordu. Biz ise ısrarla, "yerleşeceğiz" diyorduk.

Matê köyüne alışmıştık. Halkı da bize alışmıştı. Biz onlarla, onlar da bizimle bütünleşmişti. Matê'de Asuriler ve Ermeniler iç içe yaşıyordu. Köyün güneyinde adları Zera ve Zervana olan köylerin altınlarla dolu olduğu ve bu yüzden yıllardır talanlara uğradığı hep anlatılırdı. Avaşin, altın küpleriyle dolu köylerin hikayelerini yıllardır dinliyor, talanlarına tanıklık ediyordu. Avaşin, düşmanla aramızda yıkılmaz bir sur gibi uzanıyordu.

İndirmeden hemen sonra bir grup arkadaş, Zêrî boğazına takviye olarak gönderildi. Kampın savunmasını oluşturan dört çıplak tepe, kışın kullanılan en stratejik tepelerdendi. Buradaki Zêrî boğazı elimizde olduğu sürece çatışmalarda avantajlı konumda olacaktık.

Zêrî boğazının alt kesimlerinde bir tepe vardı. Oraya doğru yola çıktık, o tepede konumlanacaktık. Yolu yarıladığımızda helikopterler tümden alanı terk etmişlerdi, seslerini duyamıyorduk. Kefiyemi kulaklarıma ısıtacak şekilde sıkı sıkıya sardım. Kampımız aşağılarda kalmıştı. Matê suyunun iki yakasına sığınaklarımızı yapmıştık. Odunlardan yapıp kamufle ettiğimiz köprüyle iletişimimizi sağlıyorduk. Matê suyu kampın ortasından geçip, batıya doğru akıyor, daha aşağılarda Perihan suyuyla birleşiyordu. Matê suyu boyunca uzanan ceviz ağaçlarının dalları karla dolmuştu. Ağaç gövdeleri dışında bembeyaz doğayı hiçbir renk bozamıyordu. Rüzgarda yoktu. Sonbaharın sararıp uçuşan hareketliliğini özlüyordu insan. Kampın biraz ötesinden yer yer yükselen meşe ağaçlarının dalları da kardan dolayı yerlere kadar sarkmıştı. Hava çok soğuktu.

Konumlanacağımız yere vardık. Soğuktan titremeye başlamıştım. Bulunduğum yerde hareket ederek ısınmaya çalışıyordum. Kardan etkilenen gözlerimi açmakta zorlanıyordum. Askerler avcı kolu biçiminde ilerliyordu. Mevzilendik. Ellerimiz tetikte bekliyorduk. Askerler ilerliyorlar, ama oldukça da zorlanıyorlardı. Kara bata çıka, bazen bir yamaçtan yuvarlanarak yürümeye çalışıyorlar, bekliyorlar, çevreyi gözetleyip tekrar ilerliyorlardı. Bizdeyse sessizlik hakimdi. Askerler gittikçe yaklaşıyorlardı. Nefesimizi tutmuş ateş emrini bekliyorduk. Bir dal kımıldasa, bir yaprak düşse kıyamet kopacaktı. Yanımdaki arkadaşa baktım, hislerimiz aynıydı. Gözleri, eylem heyecanıyla ışıl ışıldı. Sessizlik bir ömür gibi uzadıkça uzuyordu.

Ateş!

Askerler şaşkınlık içinde kendilerini yere attılar. "Ateş" sözcüğü sessizliğin büyüsünü bozmuştu. O şaşkınlık anı geçirildikten sonra askerler sağa sola ateş ederek geri çekilmeye başladılar. Çatışma başladı. Askerler iyice uzaklaştıklarında, sadece birkaç tarama sesi ve yer yer yaşanan temaslar kaldı. Hava iyice soğumuştu. Yanımdaki arkadaşla karşımızda bulunan kayalığın altındaki kuytu yere geçtik. Soğuk, bu kuytulukta daha az etkiliydi. İyice birbirimize sokularak ısınmaya çalışıyorduk. Her olasılığa karşı da ellerimiz tetikteydi. Aynı soğuk havayı soluyorduk, tüm yoldaşlarla ve askerlerle. Kara kara bulutlar, Cîlo'nun doruğuna gittikçe yaklaşıyordu. Anlaşılan düşmanın meteoroloji uzmanları iyi çalışmamıştı. Ya da Cîlo'yu, Cîlo'nun kendisine has hava durumunu daha çözememişlerdi. O esnada yanımıza gelen Rubar arkadaş,

"Hava değişiyor değil mi?" dedi.

"Evet" dedim. Soğuktan hafif nemlenmiş gözleriyle dalgın dalgın uzaklara bakarken,

"Anlaşılan Türk ordusu Cîlo'nun meteorolojisini bilmiyor" dedi. Güldük. Durumumuzun iyi olduğunu görünce,

"Ben yerime gideceğim, kendinizi soğuktan koruyun" diyerek yanımızdan uzaklaştı. Birkaç dakika ardından baktım. Arkadaşlar düşmanın ağır ağır geri çekildiği yöne doğru biraz ilerleyip geldiklerinde, Kıvırcık Hasan,

"Askerler geri çekildiklerinde içlerinden biri yaralıymış. Kan izleri gördük. Takip ettik, yürüdük yürüdük, baktık; askerin biri karın içine yüzüstü yığılmış, kalmış. Her halde yeni ölmüştü. Silahını alıp geldik" dedi.

Cîlo'nun doruğu görünmez olmuştu, öğleye çeyrek saat vardı. Havanın bozmasıyla birlikte, Zêrî boğazını tutan arkadaşlarla bağlantı kurup, gelmelerini söyledik.

Rüzgar esiyordu, kar yağmaya başlamıştı. Alandan çıkacaktık. Alandan çıkmak için iki yol vardı. Biri Şûkê, diğeriyse Ahmedê Xanê boğazıydı. Garê'nin yüksek dağlarına açılan Şûkê vadisinden geçemezdik. Garê dağlarını kar kaplamışken, her vadisi, her yamacı bir çığa gebedir. Şûkê'nin bize geçit vermeyeceği apaçıktı. Ahmedê Xanê vadisini geçecektik.

Deştê Xanê, büyük Kürt yazarı Ahmedê Xanê'nin doğup büyüdüğü yerdir. Bir oda ve bir salondan oluşan evi, vadinin ortasında büyük bir şemsiyeyi andıran kayanın altında, zamanla inatlaşırcasına durmaktadır. O vadide kışları insanların yaşayamayacağı söylenirdi. Baharıysa olağanüstü güzeldi. Yaşamın bütün tılsımı Deşta Xane'ydi.

İkindiye yakın Zêrî boğazını koruyan arkadaşlar geldiler. Altmış gerillaydık. Bu andan itibaren tek amacımız, hiç kayıp vermeden bu alandan ayrılmaktı. Zêrî boğazında tepeci olan arkadaşlardan biri,

"Kar çoktu. Kar tutmayan bir kayanın altında oturduk. Düşmanın gelebileceğini sanmıyorduk. Helikopter seslerini duyunca, Güneydeki güçlerimize operasyon yapıyorlar diye düşündük. Bir de baktık, düşman burnumuzun dibinde asker indiriyor" diyordu.

"Su uyur, düşman uyumaz" diyerek Deşta Xane'ye doğru yola çıktık. Kar lapa lapa yağıyordu. Takımımız öncü grup olarak yol açıyor, öylece ilerliyorduk.

Harekat bittikten kısa bir süre sonra kar fırtınası başladı. Fırtınanın uğultusu bir azalıyor, bir çoğalıyor ama kesilmiyordu. Sabahleyin güneşli ve masmavi olan gökyüzü, şimdi kara bulutlarla dolmuştu. Cîlo, sisin ve bulutların arasından görünmüyordu. Sisi de kar gibi yararak yürümeye çalışıyorduk.

Bölük komutanımızın birkaç gündür süren hastalığı kendisini iyice zorluyordu. Akşama doğru, sık ağaçların bulunduğu bir yerde biraz durup, dinlendik. Helikopter sesleri gelmeye başladı. Askerlerini almaya gelmiş olmalıydılar. Helikopterler sanki bir tül perdesinin arkasında uçuyordu. Her şey sisin içersine gömülmüştü. Bir helikopter yere inebilmek için epey döndü, dolaştı. Sonra yönünü kaybetmiş bir kuş misali yalpalayarak Cîlo'nun üstündeki kara bulutların arasına girdi. Kara bulutların içinde gök gürlemişçesine bir ses duyuldu. Büyük bir ateş yükseldi Cîlo'dan. Helikopter Cîlo'ya çarpmıştı.

Türk ordusu ava çıkayım derken, doğa tarafından avlanmıştı. Coğrafyaya yabancı olan askerlerin bu fırtınada yönünü bulup helikopterlere binmesi imkansız gibi bir şeydi. Zaten birkaç dakika geçmeden tekrar helikopter sesleri duyuldu. Gidiyor olmalıydılar.

Helikopter sesleri kesilince yürümeye başladık. Sümbül dağının eteklerine varmamıza çok az bir mesafe kalmıştı. Karanlık basıyordu. Fırtına biraz dinmiş olsa da hava çok soğuktu. Sümbül dağının eteklerine vardığımızda bir vadide dinleneceğimiz söylendi. Vadiye daldık. Her yer büyük kayalarla kaplıydı. Birkaç grup halinde kayaların altına geçip, yerleştik. Naylonlarımızı açarak çadırlar oluşturduk. Ama hava yine de çok soğuktu. Herkes hareketliydi. Üşümemek için elimizden geleni yapıyorduk. O gece sabaha kadar hiç kimse uyuyamadı.

Naylondan çadırlarımızı toplayıp Deşta Xane vadisine doğru yola devam ettik. Yeryüzündeki tek renk beyazdı. Kaplumbağa misali yürüyorduk. Lekan denilen kar ayakkabılarıyla bir grup arkadaş önden yürüyor, karı sertleştirerek yol açıyordu. Biz de onların sertleştirdiği yoldan batmadan yürüyebiliyorduk. Mavê dünden daha güzeldi. Cîlo yine asice gökyüzüne dayamıştı başını. Öncü arkadaşlardan biri,

"Boğazda asker var" dedi. Hemen mevzilendik. Düzenleme boğazına yakınlaşmıştık. Bir süre bekledik. Hiç hareket yoktu. Öncümüz yanılmıştı. Boğazda gördükleri asker değil, karın içinden uçları sivrilen kayalardı. Bu göz yanılsamasından sonra yolumuza devam ettik. Lekanlarıyla karı sıkıştırarak yol açan arkadaşlar yorulduğunda, yerine bir grup daha geçti.

Sabahın ilk saatlerinde, boğazı aştık. Deştê Xanê vadisine doğru yürüyorduk. Her yer derin bir sessizliğe gömülmüştü.

Vadiye doğru ağır ağır ilerlerken bir gürültü duyuldu. Bir arkadaş okun yaydan fırlaması gibi, fırlayarak;

"Heval, heval!..." diye bağırdı. Bir diğeri,

"Çığ geliyor, çığ!" dediğinde herkes çığdan korunmak için çoktan hareketlenmişti. Sanki kızgın bir dev, ayaklarını hızla indirip kaldırıyor, homurdanarak üzerimize geliyordu. Nefes nefese koşuyordum. Dönüp bir saniye de olsa sesin geldiği yöne baktım. Kar kütleleri irili ufaklı toplar halinde yuvarlanıyordu. Kimi önde, kimi arkada. Tıpkı bir metal kütlenin tepeden aşağıya doğru yuvarlanması gibi. Kar kütleleri büyüdükçe silindir halini alıyor, kattığını kendisine katıyor, katamadığınıysa ezip geçiyordu. Her dönüşte kar kütleleri giderek artan gürültüler çıkarıyordu. Kar kütleleri hızla birkaç arkadaşa yaklaşıyor, arkadaşlar kan ter içinde koşuyorlardı. Arkalarındaki kar kütleleri bir canavar misali büyüdükçe büyüyor, hızla arkadaşlara yaklaşıyordu. Gözlerimi kapadım. O büyük gürültü durdu.

Komutanımız çoktan grubun önüne geçmişti. Birkaç arkadaş kar altında kalmıştı. Arkadaşlar bastonlarla keşif yapıyorlardı. İlk şok atlatıldıktan sonra herkes karı kazmaya başladı. Kimi elleriyle, kimi kazımaya uygun ne bulmuşsa onunla, her şeyimizle kazıyorduk.

Bastonla bir iki arkadaşın yeri hemen keşfedilip çıkarıldı. Karın bağrını ellerimizle deşiyorduk. Bir arkadaş kalmıştı karın altında.

Durmaksızın kazıyorduk. Arkadaş yaşıyor muydu? Yüreğimde ipince barajlar oluşturuyordum, çoraklaşmış yürekleri sulamak için. Ellerimle kazıyordum. Bir arkadaş üşümüş, titreyen sesiyle;

"Ellerim bir şeye çarptı heval" dedi.

Hepimiz etrafına toplandık. Hafifçe kazıdığımda arkadaşın kolu dışarı çıktı. Kaybolan bir çocuğun annesini bulma sevincini yaşıyordum. Arkadaşı çıkardık, yarım saattir karın altındaydı. Hareket ettirmeye çalıştık. Hareket etmiyordu. Bayılmış mıydı? Arkadaşlar nefes alıp almadığını kontrol ettiler. Kıvırcık Hasan;

"Arkadaş şehit düşmüş" dedi. Hepimizin gözlerindeki parıltı bir anda söndü. Ciğerlerimi soğuk havayla doldurdum. Düşmana yenilmemiştik fakat doğaya yenilmiştik. Arkadaşı çıkarmak için karı tırnaklarımızla kazmıştık. Şehit arkadaşı tekrar kara gömerek Deşta Xanê'ye doğru yol aldık. Çığın altında kalan arkadaşlardan biri topallayarak yürüyordu. Karın altında kalanlar, var oluş ve yok oluşun ince çizgisindeki o filmi izlemiş miydiler? Son yüklemelerini kullanıp, noktalamışlar mıydılar yaşamı? Bilmiyorum. Fakat biz onlar için son yüklemlerimizi kullanmadık. Ellerimizle karı avuçlayıp yoldaşlarımızı kucakladık. Yürürken bir an durup, çığın geldiği yere baktım. Karın sadece üst tabakası kopmuştu, geriye kalan alt tabaka bembeyazdı. Sonbahar ve ilkbahar da çığ yerine kocaman kaya kütleleri ve toprak parçaları hareketlenir, taş toprak ağaç demeden, önüne ne gelirse yıkar geçerdi.

Tepelere doğru çıktıkça esen rüzgar, dalgalar halinde yayılarak, yüzümüze tokat gibi çarpıyordu. Saat ona doğru helikopter sesleri duyuldu. Mevzilendik. İki helikopter Matê köyüne indi. Kamplarımıza giriyorlar diye düşündüm. Tabur komutanımız tok bir sesle,

"Telsizden konuşmalarını dinledik. Düşman dünkü havadan dolayı askerlerinin büyük kısmını alamamış, bazıları Matê köyüne inmiş, birkaç asker donmuş. Şimdi köyde toplanan askerlerini almaya gelmişler" dedi.

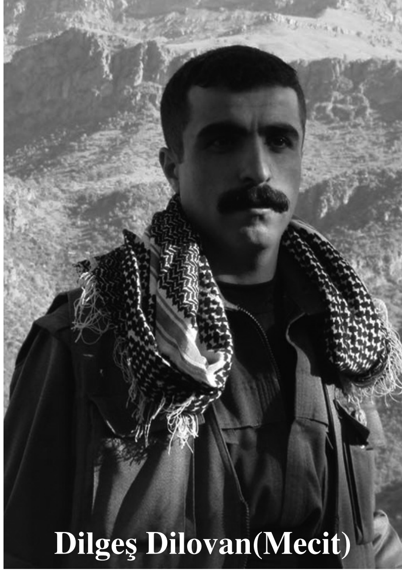
Aradan birkaç dakika geçti. Helikopter havalanarak Cîlo'nun ardında yitip gittiler. Birkaç dakika öylece bakakaldım. Kıvırcık Hasan,

"Heval, Deştê Xanê vadisini bu halde aşamayız, toparlanın tekrar kampa geri döneceğiz" dedi.

Arkadaşın talimatıyla, herkes hareketlendi. İçimizde hareketlenmeyen iki üç arkadaş vardı. Bunlar tatlı ölüm uykusuna yatanlardı. Yorgunduk. O yüzden bazı arkadaşlar hemen uyumuşlardı. Arkadaşlar, soğuk, yorgunluk ve bazen de açlıkla tamamlanan bu sessiz ve sonsuz uykuya "uyanışı olmayan ölüm uykusu" diyorlardı. Kıvırcık Hasan arkadaş uyuyanlardan birini tokatlayarak kaldırdı. Uyuşan bedeni ancak böyle hareketlendirebiliyorduk. Dıştan bir müdahale geliştirilmezse uyuyan uyanmazdı. Dondurucu havanın soğuğunda rüzgarın sesi bir ninni gibi gelir ve uyunur. Rüzgarın ninnisiyle karanlık ölümün beşiğinde uyunurdu.

Tüm arkadaşlar hazır olduğunda yola çıktık tekrar. Kampımıza doğru geldiğimiz izleri takip ederek yürüyorduk. Bu kez de başaramamıştı düşman. '93 Ocağında Matê köyündeki kampımızdan iki günlüğüne uzaklaşsak da, geldiğimiz izleri takip ederek geri dönüyorduk. Bu kez de başarmıştık. Düşman karı fırsat bilerek büyük bir darbe indirmek istemiş, ama darbeyi kendisi yemişti. Ava giden, Cîlo'ya avlanmıştı.

ÇATIŞMALAR ARALIK AYINDA DA DURMADI

Dilgeş Dilovan(Mecit)

Mesut Acar(Mesut)

Mizgin Atabay(Berçem)

Azar Enzarinejat(Rozerin)

İran Yalçın(Şevin)

Oldukça sert ve zorlu bir kış sürecinden sonra girilen 2012 yılı bahar aylarıyla birlikte harekete geçen HPG güçleri, kasım aralık aylarında da eylemlerini büyük zorluklara rağmen sürdürdüler. Kürdistan'da sonbahar ve kış mevsiminin operasyonlara ciddi avantaj sağladığını bilen TC ordusu, kasım aralık aylarında yoğunlaştırdığı operasyonlarıyla gerillanın kış üstlenmesini boşa çıkartmaya çalıştı. HPG gerillaları ise bir yandan kış üstlenmesi hazırlıklarını tamamlarken bir yandan da eylemleriyle yaz kış eylem yapabilme kapasitesinde olduğunu herkese göstermiş oldu. Kasım aralık ayı savaş bilançosu bu gerçeği rakamlarla ortaya koymaktadır.

22 Kasım: Bingöl'de Akdağ bölgesine bağlı Kavaklı, Ayı ormanı, Sihabê, Gözcü, Mahkeme, Kiltuj ve Şehit Sema alanlarına yönelik TC ordusu tarafından kobra helikopterler desteğinde bir operasyon başlatıldı. Gerillalarımız ile TC ordusu arasında yaşanan çatışmada öldürülen asker sayısı netleştirilemezken, 1'i korucu 3 askerin yaralandığı tespit edildi. Yoğun bombardıman eşliğinde gerillalarımızı çembere alan TC ordusuna karşı tüm gücüyle direnen yoldaşlarımızdan Yılmaz Bingöl (Ayhan Acar), Şevin Başkale (İran Yalçın), (Kahraman Rodi (Rohat Sirek), Axin Jiyan (Emine Oran), Axin Viyan (Hicran Gersiyor), Mazlum Serhat (Erdal Erol) ve Dıjwar Amed (Hakan Ceylan) 23 Kasım akşamı şehadete ulaştı, 1 yoldaşımız da düşmana yaralı halde esir düştü.

25 Kasım: Çukurca'ya bağlı Girê karakolu ile Cigerxwîn tepesi arasında yol güvenliğini sağlayan TC ordusuna ait bir birliğe yönelik gerillalarımız bir eylem gerçekleştirdi. 3 uzman çavuş öldürüldüğü eylemde, 1 uzman çavuş da ağır yaralandı. Eylem ardından TC ordusu tarafından eylem alanı ve çevresine yönelik havan ve obüs saldırısı yapıldı.

– Medya Savunma Alanlarına bağlı Zap'ın Çiyayê Reş alanına TC ordusu tarafından havan ve obüs saldırısı gerçekleştirildi.

– Osmaniye'nin Hasanbeyli ilçesine bağlı Karayiğit köyü yakınlarında operasyon düzenleyen TC ordu güçleriyle gerillalarımız arasında bir çatışma yaşandı. Ölü ve yaralı asker sayısının tespit edilemediği çatışmada Delîl Antep (Murat Bilgiç) ve Gabar Faraşîn (Nazım Işık) adlı iki yoldaşımız şehadete ulaştı.

26 Kasım: Amed-Hani yolu üzerinde askeri bir konvoya yönelik gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. 3 dağgeyiği aracına yönelik gerçekleştirilen eylemde, 1 dağgeyiği tipi araç imha edildi, eylemdeki ölü ve yaralı asker sayısı ise tespit edilemedi. Eylem ardından TC ordusu eylem alanı ve çevresini ağır silahlarla rastgele taradı.

– Mardin'in Sada alanında TC ordusu tarafından bir operasyon başlatıldı. Operasyon gücünü takip eden gerillalarımız, ertesi günü düşman askerlerine yönelik bir eylem gerçekleştirdi. Eylem ardından kısa süreli yaşanan çatışmada, tespit edilebilen 3 düşman askeri öldürüldü, yaralı asker sayısı ise tespit edilemedi.

27 Kasım: Şemdinli'ye bağlı Girana karakoluna yönelik gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Hedef alınan asker mevziilerinin etkili bir şekilde vurulduğu eylemdeki ölü ve yaralı asker sayısı netleştirilemedi. Eylem ardından TC ordusu yakın çevresini obüs ve havan toplarıyla rastgele bombaladı.

– Antep'in İslahiye ilçesine bağlı Xınzır yaylasında operasyona çıkan TC ordusu birliklerine yönelik gerillalarımız tarafından eylem gerçekleştirildi. Eylemde tespit edilebilen 1 özel birlik üyesi öldürüldü, yaralı asker sayısı ise tespit edilemedi.

28 Kasım: TC ordusuna ait skorsky tipi bir helikopter Mardin'den Şırnak yönüne doğru giderken, Gabar dağının Gavser alanında gerillalarımız tarafından vuruldu. Ağır darbe alarak alandan uzaklaşan skorsky helikopterin akıbeti netleştirilemedi.

29 Kasım: Yüksekova ilçesi Bêzelê alanında bulunan Erdewê köyü ve Basya suyu vadisine yönelik TC ordusuna ait savaş uçakları tarafından bir bombardıman düzenlendi.

– 16-19 Kasım günleri arasında Hakkari'nin Şemdinli ilçesi kırsalında yaşanan çatışmalarda kimlik bilgisi paylaşılan Rozerin Serdem (Meryem Brukimilan) isimli yoldaşımızın şu an kendi birliğinde mücadelesine devam ettiği, çatışmada şehadete ulaşan yoldaşımızın Rozerin (Azar Ensarinejat) isimli yoldaşımız olduğu netleşmiş bulunmaktadır.

– 26 Kasım gününden beri Medya Savunma Alanları'nın Zap bölgesi sınırları içinde bulunan Çiyayê Reş, Xeregol ve Şikefta Birîndara alanlarına yönelik TC ordusu tarafından obüs ve havan toplarıyla bombardımanlar düzenlenmektedir.

– Şırnak ili sınırları içinde bulunan Gabar dağının Şerefiyê tepesinde konumlanan TC ordusuna ait askerlere yönelik gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Eylemde 1 düşman askeri öldürüldü, en az 1 düşman askeri de yaralandı.

– Zap bölgesinin geneline yönelik TC orduusna ait savaş uçakları tarafından bir bombardıman düzenlendi.

30 Kasım: Kandil bölgesi sınırları içinde bulunan Bolê köyü ve Kortek alanına yönelik TC ordusuna ait savaş uçakları tarafından bir bombardıman düzenlendi.

– Zap bölgesi sınırları içinde bulunan Xeregol alanı ile Orê ve Reşmê köyleri TC ordusuna ait savaş uçakları ve obüs havan toplarıyla tarafından bombalandı.

1 Aralık: Yüksekova'ya bağlı Oramar-Şîtazîn karakolları arasındaki yol üzerinde bulunan bir köprüye yönelik gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Köprü imha edildi.

– Elazığ'ın Arıcak ilçesi sınırları içinde bulunan Bırcık yamaçları mıntıkasında operasyon düzenleyen TC ordusu ile gerillalarımız arasında bir çatışma yaşandı. Yaşanan çatışmada Şilan Cudi (Zeynep Abdo), Dılgeş Dılovan (Mecit Behrang), Kurtay Amed (Ömer Zaman) ve Berçem Amed (Mizgin Atabay) isimli 4 yoldaşımız şehadete ulaşırken ölü ve yaralı düşman askerlerinin sayısı tespit edilemedi.

2 Aralık: Zap bölgesi sınırları içinde bulunan Şikefta Birîndara alanına yönelik TC ordusuna ait savaş uçakları tarafından bir bombardıman düzenlendi.

4 Aralık: Şemdinli'ye bağlı Bêzelê'nin Karker silsilesi ile Dirê köyü çevresine yönelik TC ordusu tarafından havan ve obüs saldırısı gerçekleştirildi.

5 Aralık: Cizre'nin Nuh mahallesinde bulunan Hudut tabur komutanlığına yönelik olarak gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Eylem sonucunda düşmanın en az 4 askeri yaralandı.

6 Aralık: Kandil'in Sûlê köyü çevresine yönelik olarak TC ordusuna ait savaş uçakları tarafından bombalandı.

– Nusaybin'de bulunan ve İpek yolunda yol kontrolleri gerçekleştiren Girê Hisên karakoluna yönelik olarak gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Eylem sonucunda düşmanın ölü ve yaralılarının sayısı netleştirilemezken, karakol binası alev aldı.

8 Aralık: Uludere'ye bağlı Sinaht boğazında bulunan TC ordusuna ait askerlere yönelik olarak gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Gerçekleştirilen eylem sonucunda düşmanın ölü ve yaralıları tarafımızdan netleştirilemedi.

11 Aralık: Medya Savunma Alanları'na bağlı Avaşin alanı sınırları içinde bulunan Tabura Araba alanına yönelik TC ordusuna ait savaş uçakları tarafından bir bombardıman düzenlendi.

12 Aralık: Uludere'ye bağlı Meymun askeri üssüne yönelik gerillalarımız tarafından bir eylem gerçekleştirildi. Hedef alınan mevziilerin etkili bir şekilde vurulduğu eylemdeki ölü ve yaralı asker sayısı tespit edilemedi.

12 Aralık: Soran Aras (Celal Evliyan) isimli bir yoldaşımız Medya Savunma Alanları'nda geçirdiği rahatsızlık sonucu şehadete ulaştı.

13 Aralık: Metina bölgesi sınırları içinde bulunan Şehit Mazlum alanına yönelik TC ordusuna tarafından havan ve obüs saldırısı gerçekleştirildi.

15 Aralık: Mesut Botan (Mesut Acat) isimli yoldaşımız Medya Savunma Alanları'nda bir görev esnasında şehadet ulaştı.

12-15 Aralık: Zap bölgesi sınırları içinde bulunan Çiyayê Reş, Şikefta Birîndara ve Xeregol alanlarına yönelik TC ordusu tarafından obüs ve havan toplarıyla bombardımanlar düzenlendi.

16 Aralık: Şırnak ili Gabar dağı sınırları içinde bulunan Zivingê karakolu ve bu karakolun güvenlik tepesine yönelik gerillalarımız tarafından eşzamanlı bir eylem gerçekleştirildi. Hedef alınan mevziilerin etkili bir şekilde vurulduğu eylemde 1 düşman askeri öldürüldü, yaralı asker sayısı ise netleştirilemedi. Ölü ve yaralılarını skorsky helikopterlerle alandan uzaklaştıran TC ordusu eylem ardından yakın çevresini obüs ve havan toplarıyla rastgele bombaladı.

17 Aralık:

– Gabar dağı sınırları içinde bulunan Zivingê taburuna bağlı Xorsê köyü ve çevresine yönelik TC ordusu tarafından bir operasyon düzenlendi. Operasyona yönelik gerillalarımız, bir eylem gerçekleştirdi. Eylem sonucunda düşmanın gizli operasyon birlikleri üyesi 3 askeri öldürülürken yaralı asker sayısı tespit edilemedi. Eylem sonrasında alanı kobra tipi helikopterleri, obüs ve havan toplarıyla yoğun bir şekilde bombalayan TC ordusu, ölü ve yaralılarını skorsky helikopterlerle alandan uzaklaştırdı. Operasyon gücünü de geri çekmek zorunda kaldı.

20 Aralık: 3 Kasım günü Muş'un Varto ilçesine bağlı Çayçatı köyünde Şefik Bingöl isimli bir kişi evinden alınarak öldürülmüştür. Güçlerimizin bu olayla bir ilgisi bulunmamaktadır.

Zeynep Abdo(Şilan)

Celal Evliyan(Soran Aras)

Ayhan Acar(Yılmaz)

ŞEHİTLER DÜNÜMÜZ BUGÜNÜMÜZ GELECEĞİMİZDİR

Adı, soyadı: **Diyana Dersim**
Kod adı: **Feride Derefis**
Doğum yeri ve tarihi: **Maku**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Eylül 2012 Medya savunma alanları**

Diyana ve Rubar arkadaşlar şahsında 2012 Devrimci Halk Savaşı hamlemizin kahraman şehitlerini saygıyla anıyoruz. 2012 yazında ve güzünde Özgürlük hareketi olarak yeni ve güçlü bir Devrimci halk savaşı hamlesi geliştirmiş bulunuyoruz. Tabii ki bu hamleyi en başta Önder Apo yürütüyor, halk sahipleniyor ve yürütüyor. Son dönemlerde özgürlük tutsakları direnişleriyle bu hamleye büyük bir güç kattılar. Ama bir bütün olarak yıl boyu hamleyi yaratan, öncülük eden, sömürgeci düşmanı ürküten, korkutan, darbeleyen kahraman şehitlerimizin direnişi oluyor. Bu bakımdan bütün çalışmalarımız, bundan sonraki hazırlıklarımız ve eylemlerimiz de bu şehitlerimizin intikamını almaya ve anılarını gerçekleştirmeye dönük olacaktır. Bu tartışma götürmeyen bir gerçek.

Önder Apo PKK'yi şehitler zincirinin halkaları olarak ifade etti partisel gelişmeyi. PKK'yi ilk büyük şehidimiz Haki Karer yoldaşın anısının örgütlenmesi, cisimleşmesi olarak tanımladı. Her zaman şehitlerin PKK olarak canlı bir biçimde yaşadıklarını söyledi. Özgürlük mücadelemizin hep bir intikam mücadelesi olduğunu, şehitlerin mücadelesine doğru bağlı kalma ve sahiplenmeyi ifade ettiğini, kahraman şehitlerimizin yaşamlarını verdikleri amaçları gerçekleştirmeyi içerdiğini belirtti. 35 yıllık PKK mücadelesi bunu ifade ediyor. 40 yıllık Önderlik çalışmalarının özünde bu var.

PKK, Haki Karer yoldaşın anısının cisimleşmesi oluyorsa, önderliksel doğuş, önderliksel gelişme de 1970 devrimciliğinin, 1968 kuşağının Türkiye'deki önderleri olan Mahir Çayanların, Deniz Gezmişlerin, İbrahim Kaypakkayaların anılarının ve amaçlarının cisimleşmesini ifade ediyor. Önderliksel doğuş başlı başına şehitlerin anısına doğru sahip çıkmanın ve onları başarıya götürmenin sözü ve ifadesi oluyor. Şehitlerin anılarının cisimleşmiş gerçeğini ifade ediyor.

PKK gerçeği de baştan beri bu temelde şekillendi ve her adımda onlarca kahraman şehidin ruhuyla, kanıyla sulanarak bugüne geldi. Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi adına yaratılan her değer onlarca şehit verme pahasına oldu. Hiçbir şey ucuz, kolay, kendiliğinden elde edilmedi. Her şey deyim yerindeyse tırnakla sökülerek kazanıldı. Önder Apo'nun deyimiyle iğne ucuyla kuyu kazarcasına yürütülen bir mücadele tarzıyla elde edildi. Çaba harcayarak, ter dökerek, şehit vererek, kan dökerek bütün bu değerler ortaya çıkartıldı. Bugün özgürlük için bu kadar birleşmiş, örgütlenmiş, kararlaşmış toplum tümüyle böyle değerler üzerinde yükseliyor, yürüyor. Böyle bir toplumsal gerçekliği yaratan, bir arada tutan, yürüten en temel değer hiç kuşkusuz şehitler gerçeğimiz oluyor. Şehitler gerçeğimizin cisimleşmiş bileşkesi olan Önderlik gerçeğimiz oluyor.

Parti ve mücadele tarihimiz boyunca her yeni adım, her yeni hamle şehitlerin anısına doğru sahip çıkma ve intikamlarını alma tutumuyla gerçekleşiyor, atılıyor. Her gelişme şehitler gerçeğinin verdiği güçle yaratılıyor. Öncülüğünü, önderliğini, çekim gücünü, güç kaynağını kesinlikle şehitlerimiz oluşturuyor. 2012 yılında da 35 yıllık parti ve mücadele tarihimizin içeriğine uygun düşen büyük bir direniş yürüttüğümüz ve bu direnişi yaratan, geliştiren, başarılı kılanların da kahraman şehitlerimizin olduğu bir gerçek. Bizi var eden, umutlu, heyecanlı kılan, geleceğe güvenle bakmamızı sağlayan, en zor koşulları yenme gücüne ve iradesine kavuşturan, bu temelde buralarda birleştirerek, toparlayarak yeni ve daha büyük özgürlük hamleleri yapmaya yönelten kesinlikle bu yüce değerlerimiz oluyor. Her şeyi onlardan alıyoruz; ruhumuz, öfkemiz, bilincimiz, irademiz, iddiamız, duygu ve düşüncelerimiz, her şeyimiz onların anıları tarafından var ediliyor. O anılara doğru sahip çıkma temelinde bir anlam buluyor.

Bunlar Önderlik gerçeğimizin, parti gerçeğimizin, mücadele tarihimizin kendisi; gerçekleşme biçimidir. Dolayısıyla da yeni ve daha büyük özgürlük hamlelerini öngörebilmemiz, kararlaştırabilmemiz, öyle bir iradede bulunabilmemiz, onun için plan ve proje oluşturabilmemiz, bu plan ve projeleri hayata geçirebilmek için çalışmalar örgütleyip başlatabilmemiz ve yürütebilmemiz tümüyle şehitlerimizin öncülüğünde, onların verdiği güçle gerçekleşiyor. Onlara bağlı olmanın, onlar karşısında dürüst ve tutarlı olmanın, onların anılarına doğru sahip çıkabilmenin bir gereği oluyor. Onlara doğru söz vermeyi ifade ediyor, içeriyor. Bunun gerisinde, dışında herhangi bir anlamı ve değeri kesinlikle yok. Bu bakımdan bütün çalışmalarımız şehitlerimizin verdiği güçle, ruhla, iradeyle, iddiayla gerçekleşiyor. Bütün çalışmalarımız şehitlerimizin anılarını yaşatmayı, amaçlarını başarmayı, intikamlarını almayı içeriyor. Biz bu amaçla, bu ruhla çalışmalarımızı planlıyoruz ve yürütüyoruz.

Diyana ve Rubar arkadaşlar son bir yıl içerisinde akademik düzeyde yürüttüğümüz çalışmalar içinde en çok yer alan, çaba harcayan arkadaşlarımızdandılar. Maku'nun bozulmamış iki genciydiler. Kürt toplumunun tarihten gelen neolitik devrimden, tarım köy devriminden gelen insanlık ve toplumsallık özünü temsil ediyorlardı. Bu özü tahrip etmek isteyen her türlü saldırıya karşı hep karşı durdular. Bu tür saldırıları kırabilmek, özgür ve demokratik toplumsallık özünü yaşanır kılabilmek, Önder Apo'nun geliştirdiği çizgide bir demokratik toplum yaşamını gerçekleştirebilmek için her şeylerini ortaya koydular.

Diyana arkadaş gerçekten de neolitik devrimden, kadın devriminden gelen özü, kişiliği hem ruh ve düşünce olarak hem de ölçü ve davranış olarak en güçlü bir biçimde temsil eden bir kişilikti. Önder Apo'nun yeniden gün yüzüne çıkardığı tanrıça kültürünün günümüzdeki bozulmayan, insanlık ve toplumsallık değerlerini en derinden temsil eden bir gerçekliği ifade ediyordu. Mücadeledeki katılımı, mücadele içerisindeki çabaları bunu net bir biçimde gösterdi.

Bütün Kürdistan'da tarihin derinliklerinden gelen bu öz var. Bunu özgürlük mücadelemiz derinleştikçe ve süreklileştikçe daha iyi görüyoruz. Tarih bu mücadeleyle daha iyi açığa çıkıyor, canlanıyor. Tarih üzerindeki çarpıtmalar aşılarak tarihi gerçeklikler daha net açığa çıkıyor. Bu da Kürt toplumsallık gerçeğinin ne kadar derin, özlü ve güçlü olduğunu bize gösteriyor. Politik ve ahlaki toplum yapısının, doğal komünal toplum gerçeğinin Kürdistan'da ne kadar derinden kök saldığını, özgür kadın etrafında gelişen politik ahlaki toplum yaşamının ne kadar dayanıklı ve güçlü olduğunu, mücadelenin gelişimi daha net ve ayrıntılı bir biçimde açığa çıkartıyor.

Aslında bizi bu kadar coşkulu, iradeli, heyecanlı kılan bu gerçeklik oluyor. Bu kadar aşırı saldırganlığa, hakarete, zulme karşı böyle uzun süreli bir direnme gücünü kesinlikle bu gerçeklik veriyor. Kürdistan özgürlük mücadelesinin yenilmezliğini bu gerçeklik sağlıyor. Bunu mücadele süreci uzadıkça, özgürlük ve demokrasi mücadelesi derinleştikçe daha iyi görüyor ve anlıyoruz. Dolayısıyla kendi köklerimize daha çok ulaşıyoruz; onlarla daha sağlam buluşuyoruz. Geleneksel devletçi uygarlığın ve kapitalist modernitenin birey ve toplum üzerinde yarattığı tahribatları bu temelde çok daha iyi, kapsamlı, açık bir biçimde görüyor ve onlara karşı mücadele etme, onları aşma, tarihsel toplum gerçeğiyle, doğal komünal toplum gerçeğiyle daha derinden buluşma, bütünleşme yaşanıyor. Mücadelemizi yenilmez kılan, bizi bu kadar iddialı ve güçlü hale getiren bu gerçeklik oluyor. Yoksa öyle çok fazla imkana, fırsata sahip değiliz.

Kürt toplumunun bugünkü haliyle de öyle çok maddi imkanı ve gücü yok. Bölgede yaşanan olaylar, gelişmeler, III. Dünya Savaşı denen çatışmalar PKK direnişiyle birleşince yeni bir gelecek, ön açıcılık öngörebiliyor, ifade edebiliyor. Böyle bir tarihsel fırsattan söz edilebilir. Ama unutmayalım ki bu fırsat da tümüyle fedai çizgisinde

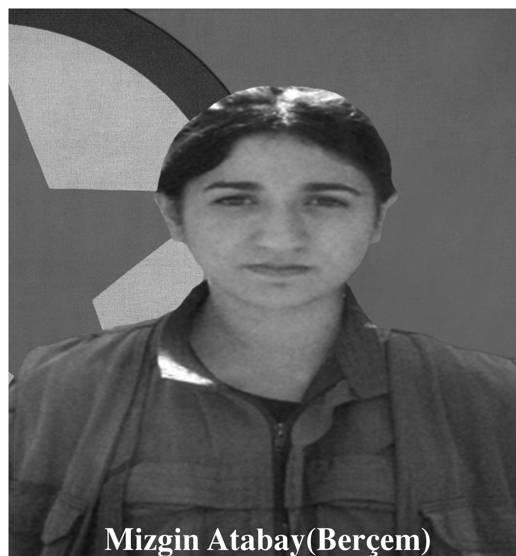

Emine Oran(Axin)

Hicran Garsiyar(Axin)

Mizgin Atabay(Berçem)

Murat Bilgiç(Delil)

Adı, soyadı: **Rubar Ahmet**
Kod adı: **Bekir Şems**
Doğum yeri ve tarihi: **Maku**
Şehadet tarihi ve yeri: **2 Ekim 2012 / Şemdinli, Hakkari**

kahramanca direnen, her gün onlarca şehit veren bir direniş gerçeğiyle, önderlik ve PKK direnişiyle mümkün oluyor. Öyle başka koşulların verdiği fırsatlardan çok, mücadelemizin yarattığı imkan ve fırsatlardan söz edebiliyoruz. Fırsat sunan bir ortam, konjonktür de yoktur.

Tarihin derinliklerinden gelen Kürt politik ahlaki toplumsallığının yarattığı bir insan özü, toplumsallık gerçeği kuşkusuz var; bunlar da yaşayan gerçeklikler. Ama beş bin yıllık erkek egemen, devletçi egemen uygarlığın yarattığı tahribatlar; özellikle de son iki yüzyılda kapitalist modernitenin Ortadoğu'ya ve Kürdistan'a saldırısı temelinde geliştirilen Kürt soykırımının insanlık gerçeği ve toplumsallık özü üzerinde yarattığı tahribatlar birey ve toplum olarak bizi epeyce güçten düşürmüş bulunuyor. Bu da açıkça görülmesi gereken bir gerçekliği ifade ediyor.

Önder Apo daha ilk çıkışıyla düşmanın, emperyalizmin, kapitalizmin, soykırımcıların yarattığı bu gerçekliği iyi gördü, tespit ve tahlil etti. Her ne kadar bu tahribatlar düşman yaratması olsa da bunun birey ve toplum üzerindeki tahribatlarını bütün derinliğiyle, ayrıntılarıyla açığa çıkardı. Onları ifade etmekten korkmadı, çekinmedi. Tam tersine böyle bir bilinç edinmeyi yüksek bir sorumluluk duygusu ve mücadeleci ruhu yaratma, geliştirme olarak gördü. Geleneksel uygarlığın ve kapitalist modernitenin Kürt toplumu ve bireyi üzerinde yarattığı tahribatların ortaya çıkardığı birey duruşu ve toplumsal gerçeklikten duyulan utancı devrimci görevleri başarmanın temel güç kaynağı saydı.

PKK'yi PKK yapan, Önder Apo'yu yaratan ve yürüten, özgürlük mücadelemizi yenilmez kılan kesinlikle bu derin düşünce ve buradan çıkan yüksek sorumluluk duygusu ve görev aşkı oluyor. Biz bugüne kadar bu temel değerlere dayanarak var olduk ve direndik. Bütün bu değerler direnişle yaratıldı. Her ne kadar sömürgeci soykırım sisteminin tahribatlar yarattığı birey ve toplum gerçeği söz konusuysa da, onun da altında on binlerce yıla dayanan, toplumsallığın beşiği olan, tarım köy toplumunu, devrimini geliştiren, neolitik kadın devrimini var eden ve beş bin yıldır da devletçi iktidarcı uygarlık sisteminin saldırılarına karşı direnen bir gerçeklik, öz var ve yaşıyor. Kürt insanında, Kürt toplumunda; Kürt köylüsünde, Kürt emekçisinde yaşıyor. En çok da Kürt kadınında yaşıyor. Özgürlük mücadelemiz bu insan ve toplum gerçeğini tarihin derinliklerinden alıp tahribatları bertaraf ederek açığa güçlü bir biçimde çıkartıyor. Kürt birey ve toplum gerçekliğini, onun ölçülerini, özünü, kültürünü, ahlakını yeniden yeşertiyor.

Özellikle de Kürt kadınının yaratıcı, örgütleyici, yaşamı organize edici her türlü zorluğu yenici gerçeğini, gücünü bütün dünyaya, insanlığa gösterir düzeyde açığa çıkarıyor. Genelde kadın gerçeğini, özelde de Kürdistan'da kadın gerçeğini, onun üzerinde yaratılan tahribatlar ile özünde var olan özgürlükçü, eşitlikçi, demokratik değerleri Kürt toplumuna, Ortadoğu halklarına olduğu kadar tüm insanlığa da açık bir biçimde gösteriyor. Buradan çıkan beş bin yıllık köleleştirici egemenlik sisteminin yıkılması, aşılması, yok edilmesi; neolitik devrimden gelen politik ahlaki toplum özünün özgürlükçü, eşitlikçi, demokratik toplumla birleşerek yeni, yaratıcı, özgür, eşit ve demokratik yaşamın var edicisi iyi, dürüst, güzel insanı ve kadını ortaya çıkartılıyor. Kahraman şehitlerimizde bu gerçeği net görüyoruz. Her birinde bu değerlerin birçoğu öne çıkıyor, aydınlanıyor. Hepsinin toplamı bize özgürlükçü, eşitlikçi, demokratik toplum ve insan gerçeğinin nasıl olması gerektiğini, ölçü ve özelliklerinin, ahlakının, kültürünün, politikasının nasıl oluşması gerektiğini açık bir biçimde gösteriyor. Doğru, ahlaklı insanın nasıl olabileceğini net bir biçimde ortaya koyuyor.

Şehitler gerçeğimiz, onların temsilcisi ve toplamı olan Önderlik gerçeğimiz tarihi aydınlatıcı olduğu kadar, içinde bulunduğumuz sürecin özgürlükçü mücadele görevlerini ortaya koyucu ve özgür, eşit, demokratik toplum gerçeğini yaratıcı bir düzeyi ifade ediyor. Şehitler gerçeğimizde bunu görüyoruz, bunu öğreniyoruz. Her biri bir daha kararmayacak biçimde önümüzü aydınlatıyor. Her biri her türlü zorluk, baskı karşısında asla yenilmeyecek kadar bizi güçlü ve iradeli kılıyor. Ruhumuzu, duygularımızı düzeltiyor, bilincimizi derinleştiriyor; davranışlarımızı güzelleştiriyor.

Diyana ve Rubar yoldaşlar da yaşamlarıyla ve mücadeleleriyle olduğu kadar şehadetleriyle de bu gerçekliği en güçlü bir biçimde temsil eden yoldaşlarımız oluyor. Gerçekten de her türlü kire, kötülüğe, çirkinliğe rağmen insandaki erdemi, güzellikleri, iyiliği, dürüstlüğü bize gösteriyorlar. İnsana olan inancımızı, güvenimizi, dolayısıyla kendimize dair inancımızı yeniden yeniden yaratıp bizi güçlü kılıyorlar. Bu yoldaşlardan öğrenmeyi bilmek lazım. Onların ruhunu, duygularını, düşüncelerini, davranış ve ölçülerini her gün daha derinden inceleyerek açığa çıkartmak ve kişiliğimizde somutlaştırmaya çalışmak gerekli. Bütün yoldaşların böyle bir çabası kesinlikle olmalı.

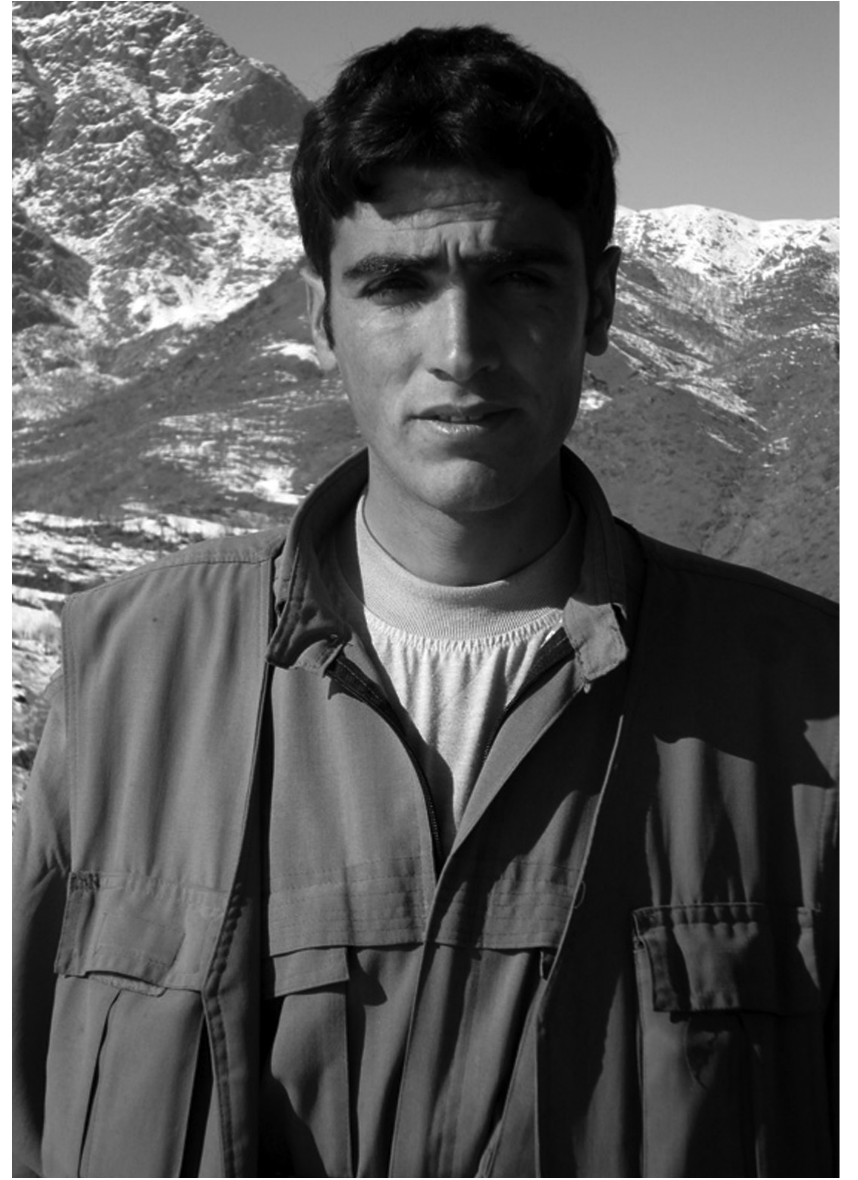
Özellikle Diyana arkadaş herkes gibi gençti, bilinci herkes kadardı, fakat Önderliği anlama, Önder Apo'nun yarattığı mücadele gerçeğini, diyalektiğini kavrama ve ona bağlanmada hiçbir engel tanımayan bir ruhun, duygunun, düşüncenin ve duruşun sahibi oldu. Kendisine hiçbir şey istemeksizin, hep yoldaşlarına vermeyi, zorlukları kendisi üstlenirken, kolay olanı, iyi olanı, güzel olanı yoldaşlarına tanımayı bilen büyük bir insan oldu. O yaşına ve mücadelede yeniliğine rağmen Önder Apo'nun temsil ettiği bilinç ve sorumluluk düzeyini gerçekten de en yüksek düzeyde temsil etti. Kendisine bir şey isteyen olmadı. Örgütten de çok fazla talep edip almadı; ama verileni doğru kullandı, gördüklerini iyi öğrendi, tarihten, toplumdan gelen değerleri harekete geçirmeyi iyi bildi. Her şeyden önce Kürdistan gerçeğini, Kürt halkının ve kadının durumunu Önder Apo'nun aydınlattığı çizgide çok derinden kavrayan ve bu temelde kendine derin bir görev ve sorumluluk yükleyen bir konumu geliştirdi, temsil etti.

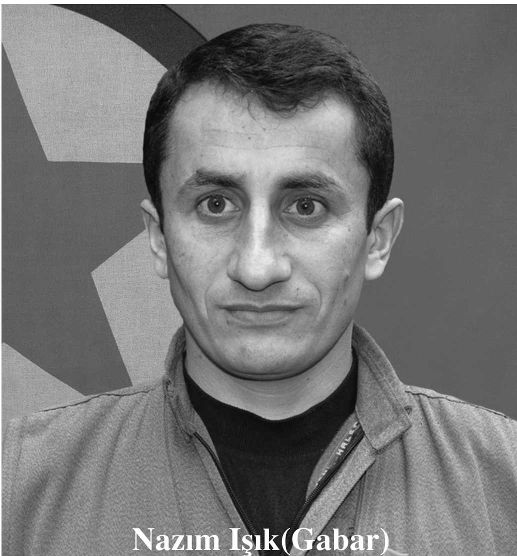
Bu tabii çok yüce bir duruş. Hepimiz için örnek alınması gereken temel bir militan duruş, öncü duruş oluyor. Bize doğru militanlığın nasıl olması gerektiğini gösteriyor. Apocu çizgide doğru partileşmenin, gerillalaşmanın, militanlaşmanın nasıl olması gerektiğini, özgür kadın militanlığının neler yapmaya muktedir olduğunu net bir biçimde gösteriyor. Ondan öğreneceğimiz çok şey var. Şehit Mahir akademisinin bütün okulları doğru parti militanlığı ve gerilla duruşunu ondan öğrenecek; onlarca yoldaşımız üzerinde emeği var ve şimdi mücadele cephelerinde savaşan bu yoldaşlar şahsında canlı bir biçimde yaşıyor ve savaşıyor. Her zaman da böyle bir mücadelenin içinde, önünde olacak, yaşayacak bütün şehitlerimiz gibi. Diyana çizgisinde partileşilecek, gerillalaşılacak, militanlaşılacak. Diyana gerçeğini inceleyerek, anlayarak, özümseyerek kendine ölçü verilecek, özellik kazandırılacak. Kendi partileşmesini, Apocu çizgide militanlaşmasını bu ölçüler ve özellikler temelinde gerçekleştirecek. Biz bütün yoldaşların bu temelde yaklaşacağını düşünüyoruz. Böyle bir yaklaşım gerçekten de yoldaşların Önderlik ve şehitler çizgisinde kişilik devrimini yapan, zihniyet ve vicdan devrimi yaparak güçlü Apocu militan kişilikler haline gelmelerini sağlayan bir düzeye taşıyacak.

Diyana yoldaş eğitimde edindiği bütün birikimi mevcut yoldaşlara vererek katılmak üzere hazırlanıyordu. İddiası büyüktü, iradeli duruşu çok güçlüydü. Bu işin mücadele ve savaştaki yeri ve önemini derinden kavramıştı. Dolayısıyla da kendisini daha baştan eğitimin başarısına adamıştı. Her arkadaşın bu bilinçle böyle önümüzde taze duran gerçeklikten öğrenerek her zamankiden daha güçlü ve doğru bir katılımla imkanları değerlendirip öngördüğümüz PKK'nin 35. yıl hamlesine güçlü bir biçimde kendisini hazırlayacağına inanıyoruz. Başarı dileklerimiz bu inanç temelindedir. Böylece yoldaşlarımızın anısına bağlı kalınmış, doğru sahip çıkılmış ve hayata geçirilmiş olacak.

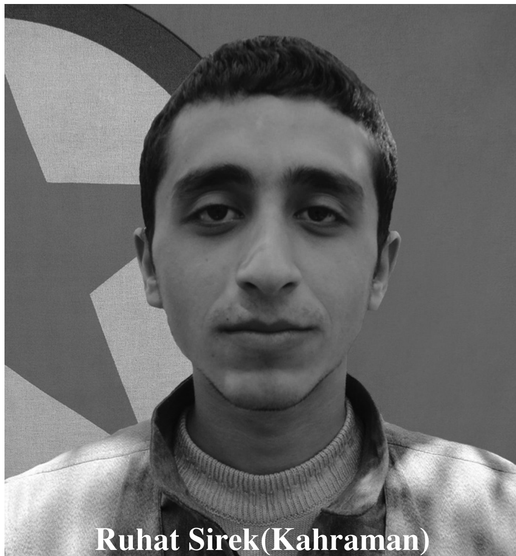
Diyana ve Rubar yoldaşlar binlerce, on binlerce kahraman şehit yoldaşımız bu temelde her bir yoldaşın şahsında kendilerini özgürlük mücadelemizde yaşatacaklar. Tüm yoldaşlar şehitlerimizin anılarına doğru sahip çıkma ve amaçlarını başarmanın büyük sorumluluğu ve görev aşkıyla kendilerini eğitip pratiğe yönelecekler. Bu da kendilerini şehitler çizgisinin, Önderlik çizgisinin büyük başaran militanları haline getirdiği gibi, şehitlerimizi de mücadelenin öncüleri, komutanları, temel güç kaynakları, emredici güçleri yapacak. Kahraman şehitlerle yaşayan militanlar arasındaki bu birlik bu temelde sağlanacak.

Şehitlerimizin anılarının doğru sahiplenilmesi ve amaçlarının zamana yayılmadan mutlaka başarılması gerekiyor. Başka da diyebileceğimiz, yapabileceğimiz bir şey yok. Önümüzde çok somutlaşmış görevler var; "Önder Apo'ya özgürlük hemen şimdi!" yarını yoktur bunun. Bazılarının söylediği gibi bu tartışılacak bir konu değil. Tersine Türkiye'nin ekmek sudan ve havadan daha önce Önder Apo'nun özgürlüğüne ihtiyacı var. Ortadoğu halklarının, insanlığın böyle bir özgürleşmeye ihtiyacı var. Kürdistan'a, Kürt sorununa demokratik özerklik çözümü diyoruz, bu da öyle yarına kalacak, tarihin ileri aşamasında gerçekleşecek bir durum değil. Bunların öyle kolay gerçekleşmeyeceğini söyleyenler egemenlerdir, soykırımcılardır, sömürgecilerdir. Onlara göre zaten bunlar hemen değil, hiçbir zaman gerçekleşemez, gerçekleşmemelidir de. Biz onları dinleyecek durumda değiliz. Amaçlarımızı, hedeflerimizi başarıyla gerçekleştirmeye kendini kilitleyen durumdayız. Dolayısıyla da kahraman şehitlerimizin izinde, onların anılarına doğru sahip çıkarak, ölçü ve özellikleriyle donanarak kendimizi eğitir ve hazırlarsak bu görevleri başarıyla yerinde ve zamanında gerçekleştireceğimize yürekten inanıyoruz. Hareket ve bu döneme katılan militanlar olarak hedefimiz budur.

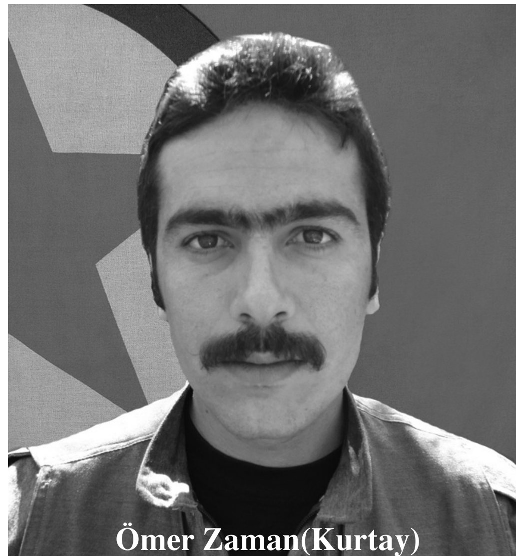

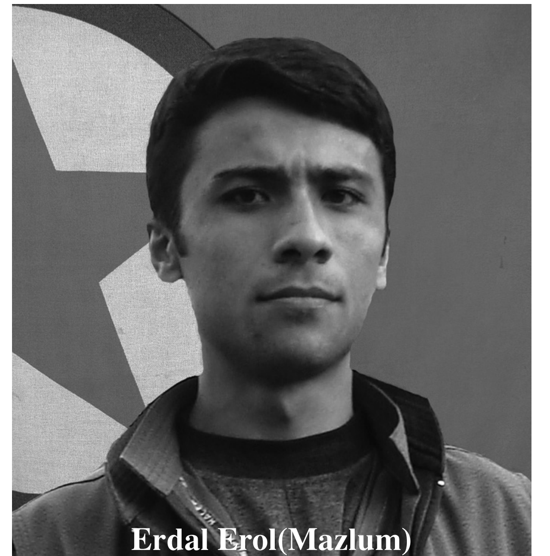
Nazım Işık(Gabar)

Ruhat Sirek(Kahraman)

Ömer Zaman(Kurtay)

Erdal Erol(Mazlum)

KÖKLERİNİN İZİNDE YÜRÜYEN KOMUTAN

Adı, soyadı: **Abdullah SEÇER**

Kod adı: **Lezgîn**

Doğum yeri ve tarihi: **Elazığ, 1983**

Katılım tarihi: **1999, Dersim**

Şehadet tarihi ve yeri: **2 Nisan 2007, Şehit Brûsk Alanı-Amed**

Lezgîn, Bingöl'e bağlı Genç ilçesinin bir zamanlar Şêx Sait isyanı dönemlerinde boşaltılmış olan Kelaksi Köyü'nde dünyaya gelir. Annesi Zîverlidir. Düşman, geçmişten beri devrimci ruha sahip olan bu iki köyü oldum olası sevmez. Gurbetelli Ersöz, Ozan Rojhat gibi onlarca şehidi vardır bu köylerin.

Asıl şekillenmesini bu mirastan alan Lezgîn yoldaş, kendi kökleri üzerinde büyüyen bir militandır. Sistem içinde deyim yerindeyse feleğin tokatını yiyenlerdendir. Taşındıkları Elazığ şehir merkezinde yaşam mücadelesi veren, yoksul ve kalabalık bir ailenin fertlerinden biridir. Babasını henüz çocukken kaybeder. Yoksulluğun beraberinde getirdiği karakteristik özellikler edinir. Çocukluğunu, her gün az ilerideki tren istasyonuna gidip demir, bakır vb. toplayıp satarak, bu şekilde evin geçimine katkı sunarak geçirir. Çocukluk hayallerini okulda folklor oynayarak gidermeye çalışır.

Varını yoğunu devrim hareketiyle paylaşan yurtsever ailesi gibi, o da PKK'ye hep sempati duyar. Önderliğin esaretinden sonra korsan eylemliklerde en önde yer alır, gözaltına alınır, işkence görür; ama sisteme olan kini bilenerek artar. Baskı ve asimilasyon, onu gerçeğin yolundan ayırmaz.

Daha 16'sında pırıl pırıl bir gençken katılır saflara. Kalbi küçük ama aşkı büyüktür. Küçük şeylere tenezzül etmez, yaşı küçük olsa bile amacının büyük olmasından gurur duyar. Çünkü o artık bir savaşçıdır; sevgi, yoldaşlık, yaşam, kin, nefret, intikam gibi kavramlarla artık evrensel bir bakış açısına ulaşır.

1999 yılında katıldığı Dêrsim'de Önderliğin Kuzey sahalarındaki gücün geri çekilmesi talimatı üzerine Lezgîn arkadaş da Güney'e gelir. Bundan sonraki süreçte yoğun bir eğitim ve hazırlık sürecine katılır. Eğitime çok güçlü katılır, görevlere karşı yüksek sorumluluk bilinci taşır, verilen branş eğitimlerinin tümünü başarıyla sonuçlandırır. Zekası ve kavrama kapasitesi imrendirecek kadar güçlüdür. PKK'de bir gerilla ne kadar zeki olursa olsun, bunun pratikte bir karşılığı yoksa fazla kabul görmez. Ama ondaki bildiklerini pratikleştirme gücü, yoldaşları nezdinde değerine değer, gücüne güç katar.

Doğallık neden çekicidir? Ya da Lezgin yoldaş neden çekicidir? 2002 yılında oluşturulan Kuzey taburlarında ilk dikkatimi çeken; Lezgin'in sempatik, çocuksu gülüşü olmuştu. Kendinden oldukça emin, sade ve rahat tavırlarıyla yoldaşlığın çekim merkeziydi. Henüz çok genç olmasına rağmen toy davranışlardan uzaktı. Nerede ne yapacağını bilen iyi bir gözlemci, çözümleyici, istikrarlı bir duruşun sahibiydi. Bağlılığı ve kararlılığı en üst düzeydeydi. Fakat o hep daha fazlasını istedi. Tavırları, fedakarlığı, coşku ve heyecanı bundaki ısrarını gösteriyordu. Ona 'eğitim vampiri' dememizin sebebi de buydu. Tıpkı suya atılan sünger gibi, Lezgin de PKK deryasına atılan sünger gibiydi. Tek bir an bile onu boşta görmek mümkün değildi. Şu an onu düşünürken bile elindeki kitabı veya iğnesi, kalemi, çakısı, torna vidası olmaksızın hayalini çizmek mümkün değil. Lezgin aynı zamanda düzen disiplinin de adıydı. Planlı programlı olmanın fiziki yansımasıydı. Gelecek vaat eden gerçek bir Apocu'ydu. Duruşuyla etrafı sorgulatırdı. Yanlış duruşlara karşı ani refleks gösterirdi. Onun olduğu yerde yaşama ciddi yaklaşılır, kişi kendine çekidüzen vermek zorunda kalırdı. Yaşam ona tutumlu, duyarlı, ölçülü olmayı da öğretmişti. Atletik bir yapıya, güçlü bir fiziğe sahipti. Sporu çok severdi.

Lezgin arkadaş oldukça canlı, coşkulu ve moralli bir insandı. Yaşamda çok şakacı aynı zamanda oldukça duygusal, bir o kadar da dürüst ve samimiydi. Bir taraftan Elazığ kabadayılığı diğer taraftan Bingöl delikanlılığı kişiliğini temsil ediyordu. Onun için mesele, ya hep ya hiçti. Askerlikte de kendisini oldukça geliştirmişti. Düşmana ağır darbeler vuracak kadar heybetliydi. Onun yanında savaşmak, onun savaşçısı olmak güven veriyordu.

Gerillanın Güney sahasına çekilme gibi bir iyi niyet gösterisine karşılık, düşmanın tavrı hep inkar ve imha politikasında ısrar oldu. Buna karşı Kürt Özgürlük hareketi 2003 baharında kuzeye dönüş hamlesini başlattı. Kuzeye dönüş hamlesinin ilk gruplarında yer almak her arkadaşın arzusuyken, Lezgin arkadaş, ilk sevinci yaşayan arkadaşlardan oldu. 2003 yılında şehit Serxwebûn ile birlikte Amed'e gelir. İlk düzenlemesi, doğduğu yer olan Akdağ'a olur. Zaza olduğundan dolayı o diyarlarda çok sevilir. Lezgîn arkadaşın bu civarlarda olduğunu öğrenen düşman, ailesine baskı yaparak, özel savaş yöntemleriyle sürekli onu vurduklarının propagandasını yapar. Bundan dolayı yapılan bir düzenlemeyle Lezgin arkadaş, farklı bir bölgeye gönderilerek, düşmanın bu yönelimi boşa çıkarılır. Şehit Remzi alanında üstlendiği kış kampında odun taşımayı ve kartopu oynamayı, müzik dinlemeyi çok severdi. Kırmanckî söyleyen yerel sanatçıları çok dinlerdi. Kirmancki lehçesini çok duru bir üslupla konuşurdu.

Buradaki pratiğinde ve yaşamda çıkan yetersizliklere karşı eleştirel ve özeleştirisel yaklaşımı ile tavır sahibi olan bir arkadaştı. Diğer bir deyişle çizgi devrimciliğini dayatan bir duruşun sahibiydi.

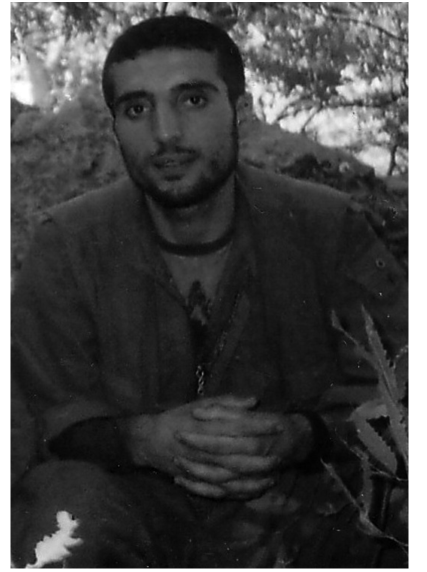
Kış kampı süreci boyunca Sofî, şehit Sorxwîn, Çekdar Amed gibi eski arkadaşlar arasında oldukça tecrübe kazandı. Baharın gelişi ile birlikte Genç alanına düzenlendi. Burada şehit Felat ve şehit Resul arkadaşlarla uyum içinde başarılı eylemlere imza attılar. Özellikle kendisi uzman olduğu sabotaj eylemlerinde başarılı sonuçlar aldı. Yaşamda hep enerjik, güler yüzlü ve moralliydi. Genç alanında bir yıl kaldıktan sonra Mada, Guleman, Ergani ve Çermik gibi açılımın gerekli olduğu alanlara gitti. Açılım alanlarında birinci dereceden sorumluluk yürüttü. Her an devrim olacakmış gibi coşkuyla çalıştı. Yaşadığı zorluklar karşısında hiçbir zaman geri adım atmadı, aksine üzerine üzerine gitti. Çünkü çözümün ancak sorunların üzerine gitmekten geçtiğini biliyordu. 2006 Amed serhıldanında faşist TC devletinin katliamlarına karşı en etkileyici cevabı, Elazığ İl Jandarma Komutanı, bir Albay ve bir yarbayı tasfiye ederek verdi.

Öncülük rolünü kendine biçmiş olan Lezgin arkadaş, kendine güveni olan biriydi. Birçok kez; "Gerçekleşmesi imkansız hiçbir şey yoktur. Her şey insanın elindedir. Yeter ki kararlılık ve azim olsun" derdi. Duygusal bir yapısı vardı. Bir eksikliğe girdiği zaman içine sindiremez, derin bir sorgulama içine girerdi. Okumayı ve araştırmayı çok severdi. Yaşadığı bir olayı veya olguyu, üzerinden ne kadar zaman geçmiş olursa olsun, hiç unutmazdı. En küçük ayrıntılar dahi gözünden kaçmazdı. Sakin ve fedakar bir kişiliğe sahipti, işini yarıda bırakmaz, her oturuş kalkışını hesaplı yapardı. Tanımadığı bir insanı gözlerinden okuyabiliyordu. Savaş mantığında da ilerideydi. "Savaş deniz gibidir; eğer yüzme bilmiyorsan içinde boğulursun" düşüncesinden hareket ediyordu.

2007 kışında eğitim sürecinde en çok yoğunlaşan ve yoğunlaşmalarını dile getiren, pratik olarak üzerinde durmaya çalışan ve bunları yaşama da yansıtan bir arkadaştı.

Onda hataya yer yoktu. Sabotaj uzmanlığı gereği bu böyleydi. Bunu bir yaşam tarzı olarak ele almıştı. Düşman, 2007 baharında yönelimlerini daha da derinleştirerek geliştirdi. Bu yönelimleri boşa çıkarmaya dayalı keşif ve mayınlama çalışmaları yürütüyordu Lezgin yoldaş. Adeta taparcasına sevdiği Gorsê'de sisli ve yağmurlu bir günde bir tepeye döşediği mayın üzerinden ıslak zemine atlarken, mayına basıp şehit düştü. Bu, ilk ve son hatasıydı onun. Hiç hak etmediğimiz bir şekilde kendi mayınıyla şehit düşmesi, bütün bölge gücüne ağır geldi. Sabotajda oldukça uzmanlaşmıştı. Belki de bu uzmanlaşma ve kendine aşırı güven bu sonuca yol açtı.

O hep gençlik enerjisi ve coşkusu ile devrime katıldı. Hep gereken zamanda gereken yerde olmasını bildi. Kişiliği mücadelemize ışık tutacaktır. Kutsallıklarımızın yılmaz takipçileri olacağız.

EN BÜYÜK SİLAHLARIM İNANCIM UMUDUM VE CESARETİM

Adı, soyadı: **Şirwan GÜLER**

Kod adı: **Cîlo ŞİRWAN**

Doğum yeri ve tarihi: **Beytüşşebap,1986**

Katılım tarihi: **2003, Van**

Şehadet tarihi ve yeri: **29 Nisan 2007, Beytüşşebap, Botan**

Gençliğin dinamizmiyle dolu olmak, onun ruhuna yaraşır bir duruşu özgürlük için canla başla ortaya çıkarmak büyük yürek ister. Bu yürekliliği taşıyan ve daha da büyüten bir yürüyüşü gerçekleştirenlerden biri de Cîlo arkadaştır. Yurtsever bir çevrede yetişen Cîlo arkadaş, başarılarla dolu bir yaşam sığdırmıştır ömrüne.

2003 yılında saflara katılan Cîlo arkadaş, Van üzerinden saflara katılır. Xinêre ve Xakurkê'de temel eğitim gördükten sonra Haftanin alanına geçer.Yaklaşık üç yıl Haftanîn ve Zap'ta faaliyetlerde bulunur.

TC devletinin Önderliğe uyguladığı tecriti giderek daha da ağırlaştırması, halka ve sivil kurumlara uygulanan baskı ve yıldırma politikaları, HPG'ye yönelik imha operasyonları nedeniyle Türkiye'de mücadele ve direnişin en üst düzeyde yürütülmesi gerektiğine inanır ve bu temelde kendini Kuzey sahası üzerinde yoğunlaştırır.

Bu zaman, büyük değer verdiği Viyan yoldaşının (Leyla Wali Huseyin) 'Söz bitti, sıra eylemde' dediği zamandır. Vicdan uyanmasının son hali olan bu cümle, onun için bir emir olur. Sürece daha aktif katılım sağlama çabası içerisine girerek, kendisini Viyanca yaşamaya aday gösterir. Bu kararlılığını şu ifadelerle dile getirir: "Bu süreçte her zamankinden daha fazla Önderliğe yakınlaşmamız, kendimizi yeniden gözden geçirmemiz ve katılımımızı bir kez daha yenilememiz gerekmektedir.

Halka ve Önderlik çizgisine hizmet etmek onur verici bir şeydir. Örgüt değerlerine sahip çıkma ve bu değerlerin nasıl bugüne geldiğinin bilinciyle mücadelenin kazanımlarını daha da büyüterek geleceğe taşırmak bizim için bir görevdir. Bu görevimize sahip çıkıp, kompleyu boşa çıkartmak için elimden gelen her şeyi fazlasıyla yapmaya hazırım. Kendime güvenim ve inancım tamdır".

Cîlo yoldaş, bu temelde en büyük silahları olan inancını, umudunu, cesaretini kuşanarak, gönlünde Dêrsim olsa da, doğup büyüdüğü Botan'a gider.

İçinde taşıdığı yurt sevgisi, hesapsız, pazarlıksız, fedakarane bir katılımı sergilemesini beraberinde getirir. El attığı her çalışmayı titizlikle yerine getirir. 'Emek insanı güzelleştirir' diyerek herkesi kendisi gibi hesapsız çalışmaya çağırır.

Yoldaşlık ilişkilerinde samimi ve sıcak, eksikliklere karşı ise tavır sahibidir. Kabul ve ret ölçüleri nettir. Yoldaşlarını en büyük değer olarak ele alır, her yoldaşına eşit mesafede yaklaşmaya özen gösterir. İnancı ve morali yüksektir. Bulunduğu birlikte yaşamı düzenlemede katkı sahibidir. Teoriyi pratikle birleştirmeye itina gösteren, kültürlü, saygılı özellikleri ve örgütsel çalışmalardaki olgunluğuyla göze çarpar. Mücadele tarzı, kendini her koşulda geliştirerek, devrimci mücadeleyi en güçlü tarzla büyütmek olur.

Cîlo ve beraberindeki iki arkadaşı, Beytüşşebap alanına doğru göreve gittikleri sırada karşılaştıkları bir çoban düşmana ihbar eder. Uçaklarla bulundukları alanı bombalayan düşman, indirmeler yaparak etraflarını kuşatır. Üç yoldaş saatlerce direndikten sonra şehit düşer. Düşman, Cîlo ve beraberindeki Rüstem ve Şex arkadaşların parçalanmış cesetlerini Beytüşşebap merkezine götürerek, ne kadar'başarılı' olduklarıyla övünür. Cîlo'nun ardından onlarca genç, aynı ismi alarak er meydanına çıktı.

Anılarına bağlılığımız, büyük mücadele yürüyüşümüz olacaktır.

ZİHNİYET DEVRİMİNİ YAŞAMADAN PRATİĞİN SONUCU OLAMAZ

baş tarafı 28'de

O halde zindandaki mücadelenin özü neydi? Zihniyet mücadelesi, ideolojik mücadele, düşünce mücadelesi. Hangi düşünceyle yaşayacağım, hangi inancı, zihniyeti belirleyeceğim düşüncesiydi. Zindandaki insanlara "devlet gibi düşüneceksin, ulus devlet ideolojisini özümseyeceksin, Türkleşeceksin, faşizmi benimseyeceksin, şoven milliyetçisi olacaksın" dayatmasında bulunulmadı mı? İtirafçılık ne demektir? İtirafçılık kavramıyla ifade edilen, kendi düşünce, inanç gerçeğini bırakarak zorla dayatılanı kabul etme olayıydı. Herkese bunu kabul ettirmek istediler. Zindan direnişi bunu kabul etmeme tutumu oldu. Yoksa öyle çok fazla açlık grevi yapılmış, bilmem kurallar kabul edilememiş, bilmem yumruklaşılmış, bunlar değildi. Bunlar olsa da olur, olmasa da olur. Zaman zaman oldu zaman zaman hiç olmadı da. Aslında bir zihniyet duruşunun dışa yansımalarıydı onlar. Fakat esas olan, özünde var olan, kavganın özde yaşandığı yer neresi oldu? Düşünce ve inancın nasıl olacağı noktası oldu. Zorla o koşullarda insanlara sömürgeci soykırımcı zihniyetin, düşüncenin kabul edilmesi dayatıldı, beyinsel sömürgecilik dayatıldı, zihniyet kırımı dayatıldı. O büyük direnişte bunu reddetme, buna karşı durma, Önderlik zihniyetini, yurtsever devrimci düşünceyi esas alma gelişti. Önderlik ve parti çizgisi, yurtseverliği ve devrimciliği temelinde düşünüp, inanarak yaşama, onun dışında herhangi bir fiziki yaşamı kabul etmeme duruşu gösterildi. İşte zindan direnişinin esası, özü buydu. Sonuçta zafer burada kazanıldı. En büyük askeri boyutu olan meydan savaşlarından çok daha keskin, şiddetli bir meydan savaşıydı o mücadele.

Sonuç ne oldu, kim kaybetti, kim kazandı? 12 Eylül faşist asker rejimi kaybetti. Onun şahsında sömürgeci soykırım rejimi, imha ve inkar sistemi kaybetti, kazanan Önderlik zihniyeti, Önderlik çizgisi oldu, PKK çizgisi oldu, devrimci yurtsever demokratik düşünce oldu. PKK bu zaferi kazandığı için 15 Ağustos diriliş atılımını yapabildi, halk serhildanını geliştirebildi. Otuz yıldır en kapsamlı saldırılara, askeri faşist saldırılara, topyekun özel savaş konseptli saldırılara karşı direniyor, yenilmiyor. Böyle bir direnişi otuz yıldır gösterdiği için 12 Eylül faşizminin şefi Kenan Evren ve arkadaşları bugün yargılanmak durumunda kalıyor. AKP hükümeti şimdi o Evren ve arkadaşlarını mahkemeye çıkartmamak için bin dereden su getiriyor. Oraya sevk ediyor, buraya sevk ediyor. Sözde 12 Eylül faşizmini yargılayacak! Yargılasan ne olur, yargılamasan ne olur? O mahkemelerin yargılayacak bir niyetleri yok. O faşizmi 1982 Newrozu'nda, 18 Mayısı'nda, 14 Temmuzu'nda Kürt halkı, PKK zaten yargıladı ve mahkum etti. Onlar yenilmiş, mahkum edilmiş insanlardır. Şimdi kalkıp yargılamaktan söz ediyor, kimi kandırıyor? Hangi yargılama! Rojbaş derler insana! Otuz yıl önceki gerçekleşmiş olanı, mahkum edilmiş ve yargılanmış olanı sağa sola saptırmaya çalışarak aslında nasıl aklayıp, kendisiyle birleştirecek bunun arayışı içinde. Öyle sahte bir biçimde yargılama süsü vermekle kimseyi kandıramaz. Dikkat edilirse zaten kandıramıyor, bu kandırma işi dahi doğru dürüst yürütülemiyor. Kimse çok fazla ilgi de duymuyor. Öyle bir ciddi iş olmadığı görülüyor. Çünkü daha önce yargılandı, gerçek yargılama, büyük mücadele, hesaplaşma içinde oldu, yaşandı.

İdeolojik mücadele sınıf ve cins mücadelesi Apocuların olmazsa olmazıdır

Sonuçta ulusal demokratik düşüncenin, Kürt yurtsever devrimci demokratik düşüncesinin, bunu geliştiren, temsil eden Apocu düşüncenin büyük bir zaferi yaşandı. PKK'yi PKK yapan, Kürt halkını Kürt halkı yapan, Kürdistan özgürlük mücadelesini yenilmez güç haline getiren esas nokta işte budur. Bunu çok ama çok iyi anlamalıyız, bilince çıkartmalıyız. Kuşkusuz bilince çıkartıp sadece ifade eden, ezberleyen olmamalıyız. Kendi çözümüzü de burada aramalıyız. Apocu militan olmanın, süreçleri doğru anlayıp başarıyla yürütecek güce gelmenin, kazanmayı sağlayan doğru tarz ve taktik geliştirici gücün bundan kaynaklandığını görmeliyiz. Bu bakımda da tabii ki kendi devrimimizi de bu noktada geliştirmeliyiz. Büyük siyasi ve askeri güç haline gelmek, siyasetçi olmak, ideolog olmak, askerileşmek, komutanlaşmak, pratikte bunların gereklerini doğru bir tarzla başarılı bir biçimde yürütebilmek kesinlikle böyle bir zihniyet devrimini içeren kişilik devrimi yapabilmeye bağlıdır. Buna ideolojik mücadele, sınıf ve cins mücadelesi diyoruz. Eleştiri ve özeleştiri yöntemiyle bu devrimi hem kişiliğimizde hem örgütümüzde hem de toplumumuzda geliştirmeye çalışıyoruz. Ancak en fazla zorlanılan nokta da bu zihniyet devrimi gerçeğinde görülüyor. İdeolojik mücadeleye yaklaşımda son derece ürkek, korkak, dar, çekingen bir duruşumuz var. İdeolojik mücadele hattına girmeme, hatta reddedişler var. Sınıf ve cins mücadelesini isteyerek, bir görev bilerek, devrimin buradan geçtiğini anlayarak yürütmek yerine, adeta Önderlik çizgisinin, partinin, yoldaşların zorlaması sonucuyla yapma durumu var. Eğer örgütün isteği ve zorlaması olmasa ideolojik mücadeleye yanaşılmıyor. Bu mücadelenin önemi unutuluyor. Bu durum yüz seksen derece PKK devrim gerçeğine, zindan direniş gerçeğine, Apocu devrim gerçeğine terstir.

Bunun sonucunda dikkat edilirse en az yoğunlaşılan alan ideolojik örgütsel mücadele alanı oluyor. Eleştiri özeleştiriye çok ürkek, dar, tepkisel yaklaşım gösteriliyor. Özeleştiri alanı neredeyse hesap yapma, ittifak yapma, müzakere etme, sözleşmeye ulaşma, karşılıklı sözleşme yapma noktasına getiriliyor. "Ben şunu kabul ederim, sen bunu kabul et, bir şey söyleyemezsin" gibi tutumlarla eleştiriler boşa çıkarılıp parti ve Önderlik gerçeğiyle karşı karşıya gelme yaşanıyor. Bunların hepsi saptırmadır, sapmadır. Çok geri durumda olduğumuzun, kişilik devriminin, zihniyet devriminin çok gerisinde bulunduğumuzu, ona kapalı olduğumuzu, onu isteyerek, severek kendimiz için bir ihtiyaç görerek, kendi çabamızla gerçekleştirmek yerine Önderlik çizgisinin, partinin bizden bunu istemesi karşısında adeta onu yarım yamalak hale getirmek, özünü boşaltmak gibi bir karşı direniş konumunda olunuyor. Bu tutumun Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin çizgisinde yürümekle ne alakası var? 15 Ağustos çizgisinde yürümekle ne alakası var? PKK'de devrimin hepsi bir özeleştiridir. Mehmet Hayri Durmuş niye "mezar taşıma borçlu yazın" dedi? 14 Temmuz nasıl bir özeleştiri tutumunun sonucu olarak gelişti? 14 Temmuz'un kendi eksikliklerinin ve yetersizliklerinin eleştirilerek ve bunun özeleştirisi verilerek gerçekleştirildiği bilinmiyor mu? Demek ki öyle zorlanılacak, parti zoruyla yarım yamalak yapılacak bir durum değildir. Bunlar devrimci militan haline gelebilmenin koşulu, gereği oluyor. Bizde eğitimin özü bu oluyor. Her türlü siyasi, askeri gelişme buraya dayanıyor. Sen bunu yapamazsan, burada gelişme sağlayamazsan siyasi askeri gelişme sağlayamazsın. İstediğin kadar imkan olsun, sen de istediğin kadar çaba harca etkili siyaset yapamazsın, doğru siyaset belirleyemezsin, güçlü savaş yürütemezsin, ordu kuramaz komutan olamazsın, bunların gereğini yerine getiremezsin. Sınıf ve cinsi mücadelesi temelinde kendini yeniden yaratmayı, sömürgeci soykırım rejiminin düşünce kırımını, zihniyet kırımını yenilgiye uğratarak, beyinsel sömürgeciliği yok ederek, bu alanlardaki asimilasyonu yerle bir ederek bağımsız, derin bir düşünce gücü kazanarak bunlar gerçekleştirilebiliyor. Bunların gereğinin yerine getirilebilmesi, doğru anlaşılıp doğru uygulanabilmesi öncelikle zihniyet devrimini yapmayı, tutarlı ve yeterli bir ideolojik mücadeleyi gerektiriyor.

Arkadaşlar zaman zaman yeni dönemi anlayamadık, bu nedenle gereğini yapamadık diyorlar. Üç sene geçmiş hala anlayamazsak ne zaman anlayacağız? Biz anladık derken bakacağız zaten süreç bitmiş. Bundan önceki stratejik dönemin on sekiz yıla yayılması da böyle olmadı mı? 2008'de, 2009'da üçüncü stratejik dönem nedir, doğru anlayamadık, stratejiye giremedik diye tartışırken Önderlik dördüncü stratejik döneme girdiğimizi söyledi. Böyle sorunları zamanında anlamama ve gereklerini yapmama bilim dışı bir duruştur. Zihniyet devrimi yapmama ve ideolojik mücadeledeki yetersizliğin sonucudur. Bu tür yetersizlikler her türlü devrimi büyük bir zaferle gerçekleştirme imkanı, fırsatı, koşulları varken çok enerji harcayıp yeterli sonuç alamama durumu ortaya çıkarıyor. Mücadele edilmiyor mu, ediliyor, zorluklara katlanılmıyor mu, katlanılıyor, kan dökülmüyor mu, dökülüyor. Bu kadar kan dökmenin sonucu bu olmamalı. Bunun beş on kat fazlası olmalıdır. Bu yetersizlikler ve istenilen sonucu alamamalar yanlış yaklaşım ve yanlış yöntemler kullanma sonucudur. Süreç ve gereklilikler tam bilince çıkarılmadığında sonuç da tam olmuyor. Amaca bağlı, sonuç alıcı mücadelede zayıflıklar yaşanıyor. Önderlik, "savaşıyorsunuz, ama bu savaşla partiye zarar mı veriyorsunuz, partiye kazanç mı sağlıyorsunuz tartışma götürüyor, burası belli değildir. Düşmanla vuruşuyorsunuz, ama esas düşmana ne kadar darbe vurduğunuz, partiye ne kadar zarar verdiğiniz belli değil. Bunların hepsi tartışma götürüyor" diyordu. Cuma arkadaş da bu tür yetersizlikler gördüğünde "bir düşmana vuruyor bir de kendine vuruyor" değerlendirmesi yapıyordu. Yenilmiyor, düşmanı zorluyor, kısmi gelişme de yaratıyor, ama zaferi yaratmıyor bu tarz.

Tesadüfle değil bilimle devrim yapılır

Bu yetersizlikler nereden ileri geliyor? Zihniyet devrimi yapamamış, vicdan devrimi yapamamış, beyinsel sömürgeciliği yenememiş, yeterince bağımsız, özgür düşünme gücü kazanamamış kişilikten kaynaklanıyor. Başka hiçbir yerde aramamalıyız. Önderliğin ve partinin ortaya koyduğu temelde zihniyet devrimi ve kişilik devrimi yapılmadıkça, ne kadar cesur, fedakar ve fedai çizgisinde olursak olalım, gözü pek olarak düşman üzerine yürüyelim, büyük savaşlar yapalım, serhildana kalkalım kesin zafere ulaşmada yine sorunlar yaşarız. Çünkü yerinde yapamıyoruz, zamanında yapamıyoruz, bütünlüklü yapamıyoruz. Böyle olunca da düşmana öldürücü darbe vuramıyoruz. Doğru zihniyet olmazsa ne kadar örgüt olsa da çaba harcansa da pratik istediğimiz hedeflere ulaşacak düzeyde olmuyor. Doğru ve yeterli çizgiye, tarza, taktik zenginliğe ulaşılmıyor. Çünkü strateji nedir, taktik nedir, tarz nedir bol bol söylüyoruz, ama anlamını tam bilince çıkarıp gereklerini istenildiği kadar yapamıyoruz. Yetersiz bilinçle, gelişmemiş kişilikle mücadele eden, tarz taktik geliştiren birisi ne kadar başarı elde edebilir; yaptığı ne kadar o stratejinin hizmetinde olur? Yaptıkları bilincin öncülüğünde olmaz. Tesadüf eder, bakarsın denk gelir başarı sağlatır, yardımcı olur, destek verir. Tesadüf etmez, denk gelmez kaybettirir. Tesadüfle değil, bilinçle devrim yapılır. Özgürlük mücadelesi bilinçle, iradeyle, inançla yürütülüyor, Önder Apo "inatla yürütülüyor" dedi.15 Ağustos direnişini devrimci inadın başarısı olarak da tanımladı.

Peki, bu kadar anlam zayıflığı, anlam cılızlığı içinde tutan ne? Burayı sorgulayalım. Niye teoriyi tam bilmiyoruz, stratejiyi doğru anlamıyoruz, taktik zenginlik, yaratıcılık gösteremiyoruz? Böyle bir zihniyet ve düşünce gücüne sahip olamamanın zihniyet asimilasyonuyla, beyinsel sömürgecilikle bağı ne? Sömürgeci soykırım rejimiyle bağı ne? Bunları görelim. Demek ki anlayamamak öyle mazur görülecek durum değil. Anlayamamışsan, gerçekleri anlayacak bir düşünce özgürlüğü ve derinliği, netliği kazanamamışsan o zaman sen düşmanı yaşıyorsun, soykırımı yaşıyorsun, sömürgeciliği yaşıyorsun. Zihniyet devrimi yapamamışsın, kişilik devrimi yapamamışsın. O halde böyle bir kişilikle ne geziyorsun devrimin içinde? Nasıl devrimin savaşçısı olacaksın, komutanı olacaksın, kadrosu olacaksın? Öyle kişi devrimin kadrosu, komutanı, savaşçısı olamaz. Kadro, komutan olmak, savaşçı olmak her şeyden önce ve en başta tabii ki düşünce asimilasyonuna, sömürgeciliğine, soykırımına son vermeyi, özgür ve bağımsız düşünce gücü kazanmayı, zihniyet devrimini bu temelde yapmayı, derin bir düşünce gücü haline gelmeyi gerektiriyor.

Böyle olmak, zihniyet devrimi yapmak, düşünsel soykırıma son vermek demek çok okumak, çok şey ezberlemek, Önderliğin yazıp çizdiklerini ezbere bilmek anlamına gelmiyor. Bu konuda da bir yanılgı olmamalı. Zihniyet devrimi, vicdan devrimi derken beyinsel sömürgeciliği yok etmek, bağımsız ve özgür düşünme gücü kazanmak derken kastedilen, çok okumak, çok bilmek, çok konuşmak değildir. Doğru ve devrimin gereklerine göre düşünebilmek doğru yurtsever, özgürlükçü, demokratik iş yapar hale kendini getirebilmek demektir. İnsan hiç okumayabilir de, hiç konuşmayabilir de; fakat özgürlük, demokrasi, yurtseverlik temelinde çok temiz, net duygu ve düşünceye sahip olur, onun gereklerine göre yaşar, hisseder, bilir, anlar. Bu anlamda belki çok fazla başkalarını eğitemez, ama kendisi mükemmel bir tutum gösterir, duruş gösterir. Hangi koşulda ne yapması gerektiğini, nasıl yapması gerektiğini, nasıl durması gerektiğini bilir, hata yapmaz. Devrime katılmada, özgür yaşamda hata yapmaz, düşman karşısında mücadele etmede duruşta hata yapmaz. Esas olan da bu, doğru olan da bu. Arkadaşlar anlamamak, savunmaları çok okumamış olmak, çok fazla okullardan, eğitimlerden geçmemiş olmaktır sanıyor. Buraya indirgemek yanlıştır, yetersizdir. Bu sefer tersinden anlamaya götürüyor. Okuldan geçmiş, o halde artık hatmetmiş, gereğine ulaşılmış sanılıyor. Öyle değil, okuldan da geçiyorlar, okuyorlar ama yine anlamıyorlar. Ezberliyor, yine bir şey bilmiyor. Dolayısıyla savunmalara da eğitime de doğru yaklaşmak gerekiyor, doğru ele almak gerekiyor. Kuşkusuz doğru yaklaşılırsa eğitim ve savunmalar insanlara çok şey kazandırır.

Şunu da görüyoruz; yeni katılanlar, çok genç olanlar, hiç eğitimden geçmemiş olanlar da duygularıyla, hisleriyle, yurtseverlik bilinçleriyle mükemmel devrimci militanlık örnekleri gösteriyorlar. Disipline uyuyorlar, örgüt çalışmalarına katılıyorlar, siyasi askeri mücadelede çok etkili yer alıyorlar. Doğru eleştiri ve doğru değerlendirmeler yapabiliyorlar. Zaten net tutum gösterme eğilimi oluyor. Belki örgütü fazla tanımıyorlar, gençtirler, öyle tecrübe de yok. Ama savaşta, yaşamda doğru tutum gösterebiliyorlar. İşte kişilik devrimi bu, zihniyet devrimi bu. Beyinsel sömürgeciliği, asimilasyonu yenen kişilik duruşu bu. Bu gerçeği görüp anlamamız lazım. Kuşkusuz eğitimi görmek, savunmalarda derinleşmek, mücadele birikimine sahip olmak insana çok şey kazandırıyor. Bu da güçlü, doğru tutumların ortaya çıkarılmasını sağlıyor. Ancak bu tek başına yetmiyor. Ciddiyet ve sorumluluk çok çok önemli. Bu olursa genç-yaşlı, eski-yeni herkesin devrimci, yurtsever, demokratik bilinci doğru alması, özgür, bağımsız bir düşünce gücüne ulaşma, böyle bir irade kazanması mümkündür. Düşman etkilerine karşı, kapitalist modernitenin, imha ve inkar sisteminin, sömürgeciliğin ve soykırımın etkilerine karşı durabilmek, onlara karşı mücadele edebilmek çok önemlidir. İşte doğru, özgür, bağımsız düşünce gücü kazanma, irade sahibi olma böyle mümkün oluyor. Bunları gerçekleştirdiğimiz ölçüde de tabii kişilik devrimi yaptığımızı, doğru düşünen, anlayan ve iş yapan hale kendimizi getirdiğimizi söyleyebiliriz.

ZİHNİYET DEVRİMİNİ YAŞAMADAN PRATİĞİN SONUCU OLMAZ

Birçok önemli görevin başarılamamasında ya da üzerinde durulmamasında temel etken yine de sömürgeciliğin Kürt toplumu üzerinde yürüttüğü düşünce hegemonyası ve kültürel soykırımla ilgilidir. Düşünmeyen, kendi düşüncesiyle iş yapmayan insanın pratikte göstereceği tutum çalışmalara kendini vermeme ya da olursa olur, olmazsa olmaz tutumu olmaktadır. Bizde bu çok yaygın. Düşünerek, anlayarak iş yapmak değil; görerek, ezberleyerek bir şeyler yapmaya çalışmak, daha çok da alışkanlıklar ve tecrübeye göre işleri yürütmek esas tutum oluyor. Bu da tabii ki gelişimi, değişimi anlayamıyor, göremiyor. İnisiyatif ve yaratıcılık geliştiremiyor. Bunun soykırımla bağı var. Beyinsel sömürgecilikle bağı var. Yani düşmandan kaynaklıdır, kader değil. İnsanların kötülüğünden kaynaklı bilinçli yaptıkları bir durum da değildir. Eleştiriler, değerlendirmelerden yola çıkarak sanki bir şeyleri bilinçlice düşmanca yapılıyor gibi algılamamak lazım. Öyle algılama yanlış olur. Böyle ele alınırsa insan doğru sonuç çıkartamaz. Yanlış algılamamak, doğru algılamak, doğru sonuç çıkartmayı bilmek lazım. Bütün bunların on yıllarca, hatta daha fazla zamanda sürdürülen kültürel soykırımla bağını görmek gerekir.

Kültürel soykırımın birinci öğesi zihniyet soykırımı, beyinsel sömürgeciliktir. Önder Apo ilk manifestoda bunu beyinsel sömürgecilik olarak tanımladı. Daha sonra zihniyet kırımı olarak tanımladı. Bu nedenle zihniyet devrimini her şeyin başına koydu. Bu nedenle bağımsız düşünmeyi her şeyin başına koydu. Önder Apo'daki bağımsızlık düşünce bağımsızlığıdır, irade bağımsızlığıdır. Özgür, kendine ait düşünebilmektir. Bazıları bağımsızlığa çok vurgu yapmayı devlet kurup paşa olmak istemek sandılar. Önderlik düşüncesini, PKK'nin görüşlerini böyle algılayıp, değerlendirip, telaffuz etmeye yöneldiler. Gerçekle hiçbir alakası yok; o tür yaklaşımlar ne Önderlik gerçeğini, ne PKK gerçeğini ifade ediyor. Başkaları ya anlamıyorlar ya da çarpıtmak için bilinçli olarak böyle ifade ediyorlar. Hiç olmazsa bu hareketin mensupları olarak bizler yanlış anlamayalım, doğruya ulaşalım.

Kendisi özgür olmayan halkın dili özgür olamaz

En büyük asimilasyon, düşünce üzerinde, beyin üzerinde gerçekleşen asimilasyondur. Dil asimilasyonu, onun çok sınırlı bir boyutudur. Dil asimilasyonunu çok öne çıkartan görüş milliyetçi görüştür. Çok dayattılar PKK'ye, ben iyi hatırlıyorum '94 yılında çok eleştiriliyorduk, dil konusunda. Önderlik o zaman "bunları geçin, biz bu milliyetçi görüşleri çok iyi biliyoruz. Kendisi özgür olmayan halkın dili özgür olamaz" dedi. Beyni özgürleşmeyen halkın, insanın kendisi de özgür olamaz. Özgürleşmek her şeyden önce bağımsız bir düşünce gücüne kavuşmakla oluyor. Zihniyet devrimini, bağımsız ve derin bir düşünce gücü kazanmak olarak tanımladı Önder Apo. O bakımdan zihniyet devrimi nedir, ne değildir, onun da içeriğini anlayalım. Sadece bir kavramı ezberleyip geçmeyelim. Öyle salt yüzeysel bir kavram değildir, işin esasıdır. En sonunda nereye geldi? Demokratik ulusu hangi ilkeye oturttu, düşünce birliği, zihniyet birliği ilkesine. Ne dil birliği, ne vatan birliği, ne ekonomi birliği esas aldı. Reel sosyalizmin veya liberal sosyal bilimin uydurduğu birçok kategoriyi bir tarafa bıraktı. Kuşkusuz dil birliğini ve vatanı önemsiz görmüyor, inkar ediyor değil, ama esası koydu; zihniyet birliği ya da kültür ulusu. Önder Apo bağımsız düşünceyi, zihniyeti bu kadar toplum yaşamı ve insan gerçeği açısından önemsedi ve öne çıkardı. Bu gerçeği görelim. Savunmalardan çıkaracağımız en önemli sonuç bu. Önderlik düşüncesiyle diğer düşünceler arasındaki en temel farklılıklar kendini burada gösteriyor. Önderliği doğru anlayıp, özümseyecek, yanlış düşünceleri fark edip onlara karşı çıkacaksak temelde bunları görüp buradan karşı çıkmayı bilmeliyiz. Diğer türlü olmaz. Sığ kalır, ters yönlü kalır.

"En büyük asimilasyon, düşünce üzerinde, beyin üzerinde gerçekleşen asimilasyondur. Dil asimilasyonu, onun çok sınırlı bir boyutudur. Dil asimilasyonunu çok öne çıkartan görüş milliyetçi görüştür. Çok dayattılar PKK'ye, ben iyi hatırlıyorum '94 yılında çok eleştiriliyorduk dil konusunda. Önderlik o zaman 'bunları geçin, biz bu milliyetçi görüşleri çok iyi biliyoruz. Kendisi özgür olmayan halkın dili özgür olamaz' dedi"

Tabii asimilasyon asimilasyondur, her türü kötüdür. Soykırımı ifade eder, insanlık suçudur. Dil asimilasyonu da, kültür asimilasyonu da, ekonomik asimilasyon da hepsi bir bütün insanlık suçudur. Fakat en tahrip edici olanı düşünce asimilasyonudur. Zihniyet asimilasyonudur. İşte soykırım esas olarak kendisini burada gerçekleştiriyor. Kürtlere dayatılan kültürel soykırımın en tahrip edici, zarar verici yönü düşünceye, zihniyete yöneltilen yönüdür. Önder Apo, '70'lerde sömürgeci soykırım rejiminin yarattığı insan ve toplum duruşunu kendinden kaçan, kendi gerçeğini göremeyen, kendisi için düşünemeyen, çıkarını bilemeyen, dost düşman ayıramayan, kendisi için gelecek çizemeyen duruş olarak tanımladı. PKK bütün bunları tespit ederek esas devrimini buraya dayattı, buradan geliştiriyor. İşte kişilik devriminin özü zihniyet devrimidir. Bilmem kişilik çözümlemeleri diyoruz. Eleştiri özeleştiri, kişilik değişimi, ölçü ve özelliklerde değişiklik yaratma, kişiliği yeniden yaratma, bütün bunların hepsi zihniyet devrimi anlamına geliyor. Çünkü hepsini zihniyet yönlendiriyor, düşünce yönlendiriyor. Düşünce devrimi, zihniyet devrimi oluyor. Bu işte diğer bütün devrimlerin başlatıcısı, tetikleyicisi olarak da ortaya çıkıyor. Ne kadar düşünce devrimini gerçekleştirebilirse bir birey ve toplum o kadar duygu devrimi, ruh devrimi, davranış devrimi yapabiliyor. Alışkanlıklarını yıkarak özgür, bağımsız davranış gücü kazanabiliyor. Özgür kişilik haline gelebiliyor, özgür toplum haline gelebiliyor.

Bunlar çok çok önemli hususlar. Dikkat edilirse mevcut duruşumuzun, pratikte yaşadığımız zayıflıkların, kaynağı burasıdır. Bütün savaşta, örgütlenmede, katılımda, eğitimde, olduğu gibi şehir savaşına ve diğer önemli çalışmalara yaklaşımdaki anlamazlığın da arka planı burasıdır. Demek ki bağımsız bir düşünce gücü kazanamamışız. Dahası aslında düşünür hale gelememişiz. PKK'de en çok kaçılan yer neresi? Düşünce alanı. Dolayısıyla Önderlik gerçeğinin en çok yoğunlaştığı yer neresi? Düşünce alanı. Niye? Çünkü herkes kaçıyor, eksiklik orada. Güç getiremiyor, düşman oraya saldırmış, sömürgecilik, soykırım oraya saldırmış. Orayı yıkarak, orayı fethederek amacına ulaşmak, Kürt toplumunu kendi gerçeğinden çıkartarak asimile etmek, sömürmek, başkalaştırmak istiyor. Gerçek buysa, sömürgeciliğe, bu soykırıma karşı mücadelenin zihniyet üzerinde yoğunlaştırılması lazım. Böyle bir sömürgeciliğe, soykırıma karşı mücadelenin de esas yoğunlaşacağı yer kuşkusuz düşünce alanı olacak. Bu nedenle Önderlik gerçeği bu kadar düşünceye önem verdi, bu kadar düşünce üzerinde yoğunlaştı. Kendini yoğunlaştırıp böyle bir düşünce gücü haline getirdi.

Uluslararası komploya bakalım, İmralı sistemini değerlendirelim; Önderliğe dönük küresel soykırım sisteminin saldırıları neyi hedefliyor? Önderliği düşünemez hale getirmeyi hedefliyor. Düşünemez, düşünce üretemez, yoğunlaşamaz hale getirmeye çalışıyor. Düşüncesiz kılmaya çalışıyor. Bu açık değil mi? İmralı savaşı bu bakımdan bir düşünce savaşı olmadı mı? 1980'lerin başında, Diyarbakır Zindanı'nda yaşanan büyük düşünce savaşının, ideolojik mücadelenin çok daha kapsamlı, planlı ve derinlikli bir biçimde yürüyüşünü ifade etmiyor mu, temsil etmiyor mu? Eğer bunları böyle göremiyor, anlayamıyorsak o zaman mücadele tarihimizden, Önderlik gerçeğinden hiçbir şey anlamıyor, hiçbir ders çıkartmıyoruz demektir.

Düşünen beyin duyan yürektir

Böyle olmaz tabii! O zaman nereden güç bulacağız? Kendimizi doğruya nasıl çekeceğiz, nasıl Apocu militan olacağız? Önderlik gerçeğini anlamaz, onunla dolu hale gelmez, o tarzın uygulayıcısı haline kendimizi getirmezsek nasıl Apocu militan oluruz? Olmak istiyorsak sadece istemek yetmiyor. Çaba harcamak da yetmiyor, doğru yerde istemek ve çaba harcamak gerekiyor. İstemek ve çaba harcamak iyidir, ama hamal gibi yanlış yönde harcamamak lazım. Yanlış yerden Apocu militan haline gelmeyi aramamak lazım, doğru yerden arayacağız. Doğru yerde aramak nasıl olur? İşte düşünce gücü kazanmakla olur. Zihniyet devrimini yapmakla olur. Zihniyet ve vicdan devrimini de Önder Apo özgür insan ve özgür toplum olmanın temeli olarak tanımlamadı mı? Bunu uluslararası komployu anlamanın ve ona karşı savaşarak zafer kazanmanın yegane duruşu olarak değerlendirmedi mi? Komploya karşı başarı için önümüze zihniyet ve vicdan devrimini koymadı mı? Bunlar öyle geçici hususlar değillerdi. Akla gelindiği için gündemleştirilen konular değillerdi. Tamamen içinde bulunulan koşullarda gericiliği yenmenin, devrimi geliştirmenin, özgürlük devrimini ilerletmenin stratejik boyutlarıydı. O nedenle Önderlik bunları önümüze görev olarak koydu. Bütün parti, halk bu temelde zihniyet ve vicdan devrimi içine çekilmeye çalışıldı.

Dikkat edin, Önderlik daha çok asker olun, daha çok siyaset yapabilin diye çok fazla değerlendirme, yorum geliştirmedi. Zihniyet ve vicdan devrimini gerçekleştirin isteminde bulundu. Çünkü zihniyet ve vicdan devrimini gerçekleştiren siyasetçi de olur, asker de olur, ekonomist de olur, ideolog da olur, eğitimci de olur, dil bilimci de olur, sanatçı da olur, komutan da olur, her şey de olur. Zihniyet ve vicdan devrimi yapılamadıktan sonra yani sömürgeci soykırım rejiminin zihniyet kırımını aşamadıktan, o kırım altında kaldıktan sonra beyni sömürgeleştirilmiş, yüreği karartılmış kişilik ve toplum duruşu aşılamadıktan sonra sen istediğin kadar siyaset bilimiyle uğraş, askerlik bilimiyle uğraş, istekte bulun "ben iyi siyasetçi, asker olacağım. Bu mücadeleyi yürüteceğim" de, bunlar sadece bir heves olmaktan öteye gitmez. Pratikte gerçekleşemez, başarı imkanı yakalayamaz. Çünkü onların hepsinin başarısı zihniyet ve vicdan devrimine bağlı, bağımsız ve özgür bir düşünce ve duyuma bağlı. Düşünen beyin, duyan yürektir. Zihniyet ve vicdan devrimi de düşünce ve duygudan bağımsız olmayı, özgür hale gelmeyi ve derinleşmeyi ifade ediyor. Zaten PKK diyalektiği bu değil mi? Zindan direnişi ve oradaki büyük ideolojik zafer olmasaydı 15 Ağustos Atılımı olabilir miydi? Ulusal diriliş devrimi gerçekleşebilir miydi? Bugüne kadar otuz yıllık direniş ve onunla yaratılan değerler ortaya çıkartılabilir miydi? Asla. Bu bir iddia değil. Zindanda direnemeyenler yapamadılar. Yani pratikte kanıtlanan, gerçekleşmiş bir durumdur. Bu söylediğimiz bir iddia değildir, pratik bir durumdur. Örneğin PKK dışında Kürdistan'daki, Türkiye'deki belki sayısı altmışı yetmişi bulan örgüt, partinin yaşadığı durum bunu gösteriyor. Bir iki küçük Türkiye solu grubu dışında siyasi gruplar zindanda direnemediler. Bunların direnişi de çok kaba ver dar olduğu için sonuç vermedi. Zindanda direnememenin sonucu ne oldu? Gerilla olamadılar, kültür devrimi, diriliş devrimi yapamadılar. Hiçbir politik askeri gelişmeye yol açamadılar.

PKK'nin 15 Ağustos'la birlikte yarattığı bütün askeri politik gelişmeler o halde zindandaki direnişe bağlı. Çünkü PKK'yle onları ayıran temel pratik ayraç 12 Eylül faşizm karşısında, onun azgın saldırıları karşısında zindanda gösterilen tutum oldu. Ayrışma, netleşme burada başladı, farklılık burada oluştu. PKK'yle diğerleri arasındaki temel ayrım burada oldu.

Devamı 27'de